

*Strategia integrată de
dezvoltare urbană
2014 - 2020 a
Municipiului Râmnicu Vâlcea*

Versiunea actualizată 2017

Numele și adresa Beneficiarului

Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea

Str. General Praporgescu, nr. 14
Râmnicu Vâlcea, jud. Vâlcea, România

Tel: 0250 731 016
Fax: 0250 731 843

Numele și adresa Prestatorului

SC ACZ Consulting SRL

str. Ștefan Velovan, bl. 23A, ap. 12.
Craiova, jud. Dolj, România

Tel/Fax: 0351 44 20 44

CUPRINS

ACRONIME	5
Capitolul 1. Introducere	7
1.1. Date generale despre UAT	13
1.1.1. Istoric.....	13
1.1.2 Așezarea geografică.....	14
1.1.3. Evoluția administrativă și teritorială	15
1.2. Încadrare în regiune, în sistemul urban național, regional și european	20
Capitolul 2 – Municipiul Râmnicu Vâlcea. Caracterizare generală.....	24
2.1. Delimitarea spațială a UAT	24
2.1.1. Delimitarea teritoriului	25
2.1.2. Localitățile învecinate	25
2.1.3. Fondul locativ	25
2.2. Caracteristici geografice (forme de relief, rețea hidrografică etc.).....	27
2.2.1. Relieful.....	27
2.2.2. Clima.....	28
2.2.3. Hidrologia	31
2.2.4. Vegetația	31
2.2.5. Fauna	32
2.2.6. Resursele de sol și subsol	32
2.3. Caracteristici demografice	33
2.4. Infrastructura de transport, utilități (alimentare cu apă, epurare, alimentare cu gaze, producere/distribuție energie electrică, telecomunicații etc.).....	41
2.4.1. Infrastructura de transport	41
2.4.2. Infrastructura tehnico-edilitară.....	45
2.4.3 Concluzii	53
2.5. Infrastructura de afaceri și cercetare	55
2.5.1. Analiza agenților economici. Sectorul IMM-urilor	55
2.5.2. Servicii pentru dezvoltarea afacerilor	58
2.5.3 Activități economice desfășurate în municipiul Râmnicu Vâlcea	60
2.5.4. Activitatea de cercetare	69
2.5.5. Concluzii	72

2.6. Sănătate și servicii sociale	73
2.6.1. Sistemul de sănătate.....	73
2.6.2. Sistemul social.....	78
2.7. Învățământ	87
2.8. Resurse umane și piața muncii.....	96
2.9. Condiții de mediu	100
2.9.1. Monitorizarea factorilor de mediu	101
2.9.2. Poluarea industrială	104
2.9.3. Managementul deșeurilor.....	104
2.9.4. Protecția naturii și a biodiversității	107
2.10. Turism.....	107
2.10.1. Structuri de cazare turistică	108
2.10.2. Capacitatea de cazare turistică	109
2.10.3. Sosiri în structurile de primire turistică.....	111
2.10.4. Înnopțări în structurile de primire turistică.....	112
2.10.5. Potențialul turistic existent.....	113
2.11. Cultură	115
3. Analiza situației existente.....	125
3.1. Analiza SWOT a UAT.....	125
3.1.1. Caracteristicile geografice.....	126
3.1.2. Capitalul antropic și infrastructura edilitară	128
3.1.3. Caracteristicile economice.....	131
3.1.4. Caracteristicile sociale	135
3.1.5. Caracteristicile de mediu	138
3.2. Disparități intra și interzonale, decalaje, potențial de dezvoltare	139
3.3. Oportunități egale	145
Capitolul 4 – Strategia	146
4.1. Viziune, misiune și valori comune	146
4.2. Obiective strategice ale dezvoltării municipiului	150
4.2.1. Obiectivul general.....	150
4.2.2. Obiective specifice.....	151
4.2.3. Brandul municipiului Râmnicu Vâlcea pentru perioada 2014-2020	164
4.3. Domenii prioritare pentru dezvoltarea municipiului	165

4.4. Măsurile și acțiunile pentru dezvoltarea municipiului.....	171
4.5. Portofoliul de proiecte prioritare ale municipiului.....	184
Capitol 5 – Implementarea strategiei de dezvoltare	203
5.1. Riscuri și măsuri de atenuare a riscurilor	203
5.2 Surse de finanțare	204
5.3. Contextul instituțional.....	215
5.4. Planul de acțiune	217
5.5. Monitorizarea strategiei.....	217
Capitol 6. Cadrul partenerial pentru elaborarea și/sau implementarea SIDU, inclusiv procesul de consultare publică	238
Concluzii	239

ACRONIME

AP	Axă Prioritară
APL	Administrație Publică Locală
BEI	Banca Europeană de Investiții
CEB	Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei
CDI	Cercetare, Dezvoltare, Inovare
CLLD	Dezvoltare Locală Plasată sub Responsabilitatea Comunității
CSC	Cadrul Strategic Comun
CSNR	Cadrul Strategic Național de Referință
DGASPC	Direcția generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
DJS	Direcția Județeană de Statistică
DN	Drum Național
DSP	Direcția de Sănătate Publică
EMFF	Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime
FC	Fondul de Coeziune
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FESI	Fonduri Europene Structurale și de Investiții
FSE	Fondul Social European
ICSI	Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice
IDSL	Indicele de Dezvoltare Socială Locală
IDUL	Indicele Dezvoltării Umane Locale
INS	Institutul Național de Statistică
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
ISJ	Inspectoratul Școlar Județean

MPGT	Master Planul General de Transport
ONG	Organizație Non-Guvernamentală
ORC	Oficiul Registrului Comerțului
OSIM	Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci
OT	Obiectiv Tematic
PDR	Planul de Dezvoltare Regională
PIB	Produsul Intern Brut
PIDU	Plan Integrat de Dezvoltare Urbană
PNR	Planul Național de Reformă
PO	Program Operațional
POC	Programul Operațional Competitivitate
PO CA	Programul Operațional Capacitate Administrativă
PO CU	Programul Operațional Capital Uman
PO IM	Programul Operațional Infrastructura Mare
POR	Programul Operațional Regional
POSDRU	Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane
POT	Procent de Ocupare a Terenului
PUG	Plan Urbanistic General
RPL	Recensământul Populației și al Locuințelor
SEE	Spațiul Economic European
SM	Stat Membru
SWOT	Puncte tari, Puncte slabe, Oportunități și Amenințări
TEN-T	Rețeaua trans-europeană de transport
TIC	Tehnologia Informației și a Comunicațiilor
UAT	Unitate Administrativ Teritorială
UE	Uniunea Europeană

Capitolul 1. Introducere

Importanța cunoașterii cadrului de dezvoltare la nivelul unui teritoriu sau municipiu este esențială în condițiile propunerii unor măsuri adecvate care să sprijine o evoluție durabilă și sustenabilă din toate punctele de vedere. Documentul care vine în sprijinul acestei planificări este cunoscut sub numele de „Strategie integrată de dezvoltare urbană”.

Valoarea adăugată generată de existența acestei strategii la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea este asigurată de însăși construcția documentului, respectiv structurarea informațiilor în conformitate cu logica etapelor de programare care trebuie parcurse în vederea obținerii unor măsuri și priorități de dezvoltare a teritoriului corelate cu potențialul și situația curentă existentă.

Strategia de dezvoltare a municipiului Râmnicu Vâlcea pentru perioada 2014-2020 a fost elaborată inițial în anul 2011 și ulterior actualizată în anul 2015. Aceasta a fost transpusă în formatul unei Strategii integrate de dezvoltare urbană ca urmare a necesității de aliniere la cerințele Documentului Cadru de Implementare a Dezvoltării Urbane Durabile - Anexa 4 POR 2014-2020.

Astfel, actualizarea strategiei integrate de dezvoltare urbană a municipiului Râmnicu Vâlcea pentru perioada 2014-2020, pornește de la analiza situației socio-economice existente la nivelul municipiului în prezent, aceasta servind ca o fundamentare solidă a analizei SWOT. Prioritățile și direcțiile de dezvoltare în perioada 2014-2020 sunt un rezultat al potențialului ce poate fi valorificat la nivelul municipiului, potențial ce poate fi cunoscut doar după o evaluare și corelare a tuturor punctelor slabe și oportunităților existente în prezent, elemente cuprinse în analiza SWOT. Pentru a asigura o veridicitate a informațiilor prezentate și a rezultatelor obținute, având în vedere faptul că analiza SWOT reprezintă de fapt punctul de pornire în definirea strategiei integrate de dezvoltare urbană a municipiului în perioada 2014-2020, este foarte important ca fiecare element inclus la nivelul analizei SWOT în secțiunile punctelor tari și punctelor slabe să fie justificat de concluziile analizei socio-economice actuale.

Metodologia de elaborare a unui astfel de document de programare presupune o „triangulare” a instrumentelor clasice metodologice, respectiv: (a) Instrumente de colectare a datelor/informațiilor; (b) Instrumente de analiză cantitativă; (c) Instrumente de analiză calitativă.

Colectarea informațiilor și a datelor disponibile pentru conturarea situației socio-economice actuale a fost realizată în strânsă colaborare cu reprezentanți ai Primăriei Municipiului Râmnicu

Vâlcea și a presupus identificarea informațiilor statistice atât din surse cunoscute la nivel „universal” (Institutul Național de Statistică, Baza de date TEMPO), cât și din surse „specifice” (situații furnizate de Primărie și Direcțiile aflate în subordine, ORC Vâlcea, DJS Vâlcea, etc.). Informațiile astfel obținute au fost centralizate și analizate prin utilizarea metodologiilor de analiză cantitativă; este important de menționat faptul că s-a urmărit analiza informațiilor statistice pentru un anumit interval, respectiv 2007-2015/2016 (în funcție de disponibilitatea datelor), pentru a putea identifica trendul evolutiv și a putea preziona astfel o evoluție orientativă a acestora în perioada 2014-2020. Raportându-ne la instrumentele de analiză calitativă, influența acestora la nivelul conținutului documentului este deosebit de importantă întrucât aceasta este modalitatea de integrare a opiniei actorilor cheie relevanți pentru dezvoltarea viitoare a municipiului. Astfel, au fost considerate atât rezultatele chestionarelor aplicate la nivelul unităților de învățământ de la nivelul municipiului privind perspectiva viitoare de dezvoltare, cât și feed-back-ul și opiniile transmise de către actorii locali pentru versiunea anterioară a Strategiei de dezvoltare a municipiului Râmnicu Vâlcea 2014-2020, supusă dezbaterii publice.

Având în vedere faptul că orizontul de implementare al prezentei Strategii integrate de dezvoltare urbană este reprezentat de perioada 2014-2023, o importanță deosebită o reprezintă și înțelegerea politicilor aplicate la nivel comunitar, respectiv a oportunităților de finanțare planificate, astfel încât să existe o sinergie între planurile de dezvoltare ale municipiului și viziunea comunitară de creștere durabilă, sustenabilă și inteligentă.

Astfel, în cadrul Strategiei integrate de dezvoltare urbană a municipiului Râmnicu Vâlcea 2014-2020 - versiunea actualizată, se vor identifica prioritățile de dezvoltare și se vor stabili obiectivele specifice și domeniile prioritare de intervenție, ținându-se cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de apartenența municipiului la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Zona Metropolitană Turistică Râmnicu Vâlcea”.

Un avantaj important conferit de existența unui astfel de document la nivelul municipiului este reprezentat de faptul că strategia va justifica canalizarea eforturilor administrației publice către nevoile de dezvoltare identificate, asigurând astfel o utilizare mai eficientă a resurselor alocate la nivel local.

Strategia integrată de dezvoltare urbană a municipiului Râmnicu Vâlcea 2014-2020 reprezintă astfel un instrument de politică publică care va descrie mijloacele planificate pentru a răspunde nevoilor teritoriului și nevoilor cetățenilor, urmărind creșterea calității vieții,

precum și valorificarea și conservarea identității locale.

Astfel, în conformitate cu informațiile prezentate anterior, pentru înțelegerea cadrului de dezvoltare a municipiului Râmnicu Vâlcea, este necesară în primul rând analiza contextului existent la nivel european, național și regional.

a) Contextul european

Europa 2020 reprezintă strategia UE de creștere economică pentru următorii zece ani. Într-o lume aflată în permanentă schimbare, UE dorește să devină o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Aceste trei priorități se sprijină reciproc și sunt în măsură să ajute UE și statele membre să obțină un nivel ridicat de ocupare a forței de muncă, de productivitate și de coeziune socială.

În practică, Uniunea Europeană a stabilit cinci obiective majore care urmează să fie îndeplinite până în 2020. Statele membre au adoptat propriile lor obiective naționale în aceste domenii. Diverse acțiuni la nivel european și național vin în sprijinul Strategiei.

Cele 5 obiective europene propuse pentru anul 2020 sunt:

1. Ocuparea forței de muncă: o rată de ocupare a forței de muncă de 75 % în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani
2. Cercetare, dezvoltare și inovare: un nivel al investițiilor publice și private în cercetare și dezvoltare de 3% din PIB-ul UE
3. Schimbări climatice și energie: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990; creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20%; creșterea cu 20% a eficienței energetice.
4. Educație: reducerea abandonului școlar la sub 10%; creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani.
5. Sărăcie și excluziune socială: reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale.

Aceste obiective:

- definesc poziția pe care ar trebui să o ocupe UE în 2020 din punctul de vedere al unor parametri majori;
- sunt transpuse în obiective naționale, pentru ca fiecare stat membru să-și poată urmări evoluția;
- sunt comune și nu presupun repartizarea sarcinilor, urmând a fi realizate prin acțiuni la nivel național și european;

- sunt interdependente și se susțin reciproc:
 - progresele în plan educațional contribuie la îmbunătățirea perspectivelor profesionale și la reducerea sărăciei;
 - mai multă cercetare și inovare și o utilizare mai eficientă a resurselor ne ajută să devenim mai competitivi și oferă condiții favorabile creării de noi locuri de muncă;
 - investițiile în tehnologii ecologice contribuie la combaterea schimbărilor climatice și creează noi oportunități de afaceri și locuri de muncă¹.

Strategia Europa 2020 și obiectivele stabilite la nivel comunitar au fundamentat strategiile de dezvoltare ale tuturor statelor membre în perioada 2014-2020, strategii exprimate la nivelul Acordului de parteneriat semnat între fiecare stat membru și Uniunea Europeană. Acordurile de parteneriat stabilesc planurile autorităților naționale cu privire la utilizarea finanțării provenite din fondurile structurale și de investiții europene în perioada 2014-2020. În consecință, acestea prevăd obiectivele strategice și prioritățile în materie de investiții ale fiecărei țări, în acord cu cele ale Strategiei Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

b) Contextul național

În perioada de programare 2014-2020, strategiile de dezvoltare planificate la nivelul fiecărui stat membru sunt materializate la nivelul Acordurilor de Parteneriat. Astfel, în cadrul fiecărui Acord de Parteneriat sunt delimitate o serie de Obiective tematice care fundamentează conținutul Programelor Operaționale în perioada de programare 2014-2020.

Pentru România a fost aprobat și semnat Acordul de Parteneriat la data de 6 august 2014.

Acesta a fost centrat în jurul următoarelor obiective tematice²:

1. Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării;
2. Îmbunătățirea accesului la tehnologiile informației și comunicațiilor, precum și îmbunătățirea utilizării și a calității acestora;
3. Sporirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol (pentru FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru EMFF);
4. Sprijinirea trecerii la o economie cu emisii reduse de carbon în toate sectoarele;
5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, precum și a prevenirii și gestionării riscurilor;

¹ http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_ro.htm

² http://www.fonduri-structurale.ro/Document_Files//Stiri/00015512/m5uus_rezumat_acord_parteneriat_romania_final.pdf

6. Conservarea și protejarea mediului și promovarea eficienței resurselor;
7. Promovarea unui transport durabil și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore;
8. Promovarea sustenabilității și a calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității lucrătorilor;
9. Promovarea incluziunii sociale, precum și combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare;
10. Investiții în educație, instruire și învățământ vocațional pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții;
11. Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă.

Acordul de Parteneriat cu țara noastră include cinci fonduri structurale și de investiții europene (fonduri ESI): Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul de Coeziune (FC), Fondul Social European (FSE), Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (EMFF).

Cele 6 Programe Operaționale prevăzute pentru perioada 2014 - 2020, sunt următoarele:

1. **Programul Operațional Competitivitate**
2. **Programul Operațional Capital Uman**
3. **Programul Operațional Infrastructura Mare**
4. **Programul Operațional Regional**
5. **Programul Operațional Asistența Tehnică**
6. **Programul Operațional Capacitate Administrativă**

c) Contextul regional

Regiunea Sud-Vest Oltenia are ca obiectiv strategic global pentru perioada 2014-2020: dezvoltarea durabilă și echilibrată a regiunii prin valorificarea resurselor proprii, sprijinirea mediului de afaceri, a infrastructurii și serviciilor, în vederea reducerii disparităților existente între regiunea Sud - Vest Oltenia și celelalte regiuni ale țării, în scopul creșterii nivelului de trai al cetățenilor.

Pentru atingerea obiectivului general al Planului de Dezvoltare Regională 2014-2020³, au fost

³ Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2014- 2020, disponibil la <http://www.fonduri-structurale.ro/detaliu.aspx?t=Stiri&eID=15284>

stabilite următoarele obiective specifice:

- Creșterea competitivității regionale prin îmbunătățirea eficienței energetice, sprijinirea întreprinderilor, dezvoltarea infrastructurii și calificarea resurselor umane (Prioritățile 1, 2 și 4);
- Crearea de noi locuri de muncă, creșterea incluziunii sociale și reducerea sărăciei (Prioritatea 5);
- Creșterea atractivității regionale și dezvoltarea durabilă a regiunii prin îmbunătățirea infrastructurii, valorificarea zonelor urbane și a potențialului turistic (Prioritățile 3 și 6).

Definirea priorităților și domeniilor de intervenție la nivel regional pentru viitoarea perioadă de programare 2014-2020 a reprezentat un proces participativ, realizat prin implicarea actorilor regionali relevanți, fiind astfel create premisele necesare pentru identificarea nevoilor reale de dezvoltare ale regiunii Sud-Vest Oltenia.

Prioritățile Strategiei de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2014 - 2020 și domeniile de intervenție sunt:

- Prioritatea regională 1: Creșterea competitivității economice a regiunii
- Prioritatea regională 2: Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii regionale
- Prioritatea regională 3: Dezvoltarea turismului, valorificarea patrimoniului natural și a moștenirii cultural-istorice
- Prioritatea regională 4: Dezvoltare rurală durabilă și modernizarea agriculturii și a pescuitului
- Prioritatea regională 5: Dezvoltarea resurselor umane în sprijinul unei ocupări durabile și a incluziunii sociale
- Prioritatea regională 6: Protecția mediului și creșterea eficienței energetice

Abordarea urmărită în cadrul PDR 2014-2020 propune o viziune largă care include activități ce pot fi finanțate din multiple surse de finanțare (buget național, buget local, instrumente structurale/alte instrumente financiare).

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a municipiului Râmnicu Vâlcea va fi construită având în vedere cadrul prezentat anterior, atât la nivel european, cât și național și regional.

d) Contextul local

La nivel local, un important instrument de planificare strategică este reprezentat de Planul de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD), conceput în vederea asigurării mobilității persoanelor,

bunurilor și mărfurilor, concomitent cu respectarea principiilor de dezvoltare durabilă.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al municipiului Râmnicu Vâlcea acoperă perioada 2016 - 2030, având definită ca viziune de dezvoltare ”realizarea unui sistem de transport eficient, integrat, durabil și sigur, care să promoveze dezvoltarea economică, socială și teritorială și care să asigure o calitate crescută a vieții în municipiul Râmnicu Vâlcea”.⁴

Principalele obiective ale planului sunt reprezentate de asigurarea unor opțiuni diferite de transport, îmbunătățirea siguranței și securității, a eficienței și rentabilității transportului, concomitent cu reducerea poluării și a emisiilor de gaze cu efect de seră, care să conducă la o creștere a atractivității și calității mediului și peisajului urban.

PMUD Râmnicu Vâlcea respectă conceptele europene de planificare și management pentru mobilitate urbană durabilă, adaptate la particularitățile mediului urban Râmnicu Vâlcea, și include proiectele și măsurile de îmbunătățire a mobilității pe termen scurt, mediu și lung, planul de acțiune și posibilele surse de finanțare a proiectelor și măsurilor propuse. Astfel, documentul prezintă o analiză detaliată a mobilității urbane la nivelul municipiului, analizează accesibilitatea și calitatea serviciilor de transport și nevoile de mobilitate aferente perioadei 2020-2030, propunând un plan de acțiune punctual.

1.1. Date generale despre UAT

1.1.1. Istoric

Municipiul Râmnicu Vâlcea este o așezare veche, a cărei istorie milenară este atestată de descoperirile arheologice din zonă. Vestigiile cetăților (castrelor) romane confirmă continuitatea existenței și dezvoltării așezării.

Prima atestare documentară datează din 20 mai 1388, când Mircea cel Bătrân confirmă mănăstirii Cozia stăpânirea la Râmnic a unor proprietăți⁵. În ceea ce privește denumirea orașului, majoritatea istoricilor consideră că apelativul *Râmnic* provine din limba slavă, având sensul de heleșteu, râu, baltă, sau chiar pește.

Ca oraș domnesc, aparent Râmnicul și-a avut curtea pe locul caselor boierilor Lahovary din epoca modernă. Mărturiile arheologice atestă existența unor intense legături comerciale între locuitorii din zona Râmnicului și cei din orașele transilvănene. Orașul cunoaște o pronunțată activitate economică și social-politică, în secolele XIV - XV, aflându-se printre primele centre

⁴ Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Râmnicu Vâlcea, 2016, pag. 15

⁵ <http://www.travelbiz.ro/fisiere/Ghiduri/judetul%20Valcea%20-%20ghid%20turistic.pdf>

urbane ale Țării Românești.

În timpul domnitorului Radul cel Mare ia naștere a doua episcopie a Țării Românești - Episcopia Râmnicului Noul Severin. Episcopia a fost înființată ca o continuatoare a Mitropoliei Severinului, mutată ulterior la Râmnic, unde a rămas până în zilele noastre, când are autoritate asupra lăcașurilor mănăstirești din județul Vâlcea⁶.

Istoria municipiului Râmnicu Vâlcea aduce în prim plan amintirea domnitorilor Radu de la Afumați, Pătrașcu cel Bun, Petru cel Tânăr, Mihai Viteazu și Matei Basarab. Perioada domniei lui Matei Basarab s-a remarcat prin dezvoltarea culturii și a învățământului, atunci înființându-se una dintre cele mai cunoscute școli de artă tipografică.

O altă perioadă de puternică înflorire culturală a orașului are loc în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu. În această perioadă, Antim Ivireanul a înființat la Râmnicu Vâlcea o nouă tiparniță, care va funcționa până în 1827, cartea „de Râmnic” devenind o marcă de fabricație consacrată. Tot la Râmnic a funcționat, începând din 1785, o școală de pictură, prima de acest fel organizată în Țara Românească.

Revoluția română de la 1848 a reprezentat de asemenea un moment important în istoria orașului și aceasta doarece, în data de 29 iulie 1848, pe locul unde se află în prezent parcul Zăvoi, s-au adunat toți cetățenii orașului, printre care și Anton Pann, profesor de muzică, care împreună cu alți cântăreți au intonat, pentru prima oară, ceea ce avea să devină imnul național al României, *Deșteaptă-te române!*.

1.1.2 Așezarea geografică

Municipiul Râmnicu Vâlcea, reședința județului Vâlcea, important centru economic și cultural al țării, este așezat în partea central-sudică a României, în partea nord-estică a regiunii Sud Vest Oltenia și în partea central-estică a județului Vâlcea. Din punct de vedere geografic, este amplasat în Subcarpații Getici, la confluența râurilor Olt și Olănești, la o altitudine medie de 240-260m. Este situat la intersecția paralelei de 45°07' latitudine nordică cu meridianul de 24°22'21" longitudine estică, în plină zonă temperată.

Orașul se învecinează cu următoarele localități: comuna Bujoreni (N), comunele Dăești și Golești (NE), comuna Budești (E), orașul Ocnele Mari (V), comuna Mihăești (SV) și comuna Vlădești (NV).

Municipiul Râmnicu Vâlcea are o suprafață de 8.520 ha. Se întinde la Est de dealul Capela,

⁶ <http://www.primariavl.ro/index.php/cat/ramnicu-valcea.html>

până dincolo de cursul râului Olt, depășind spre sud confluența acestuia cu apele râului Olănești. Este mărginit la sud de dealul Troian, iar la vest de dealurile Petrișor și Capela. La nord, limita teritoriului administrativ al municipiului Râmnicu Vâlcea este marcată de dealul Cetățuia.

Bogatul potențial natural al orașului este determinat de varietatea resurselor naturale existente în zonă. La acesta se adaugă și capitalul antropic, construit și realizat de agenții economici care își desfășoară activitatea pe teritoriul municipiului.

1.1.3. Evoluția administrativă și teritorială

Evoluția sistemului urban românesc după anul 1945 a fost, în ciuda aparențelor, foarte agitată. Numărul de orașe a crescut între anii 1948 și 1990, cu peste 120 (de la 136 în 1948 la 260 în 1990).

Procesul de urbanizare în România s-a realizat în mai multe etape, creșterea populației orașelor realizându-se prin: creștere pe baza sporului natural; spor migratoriu datorită industrializării; creșterea populației prin măsuri administrative (prin declararea de noi orașe, delimitarea de noi comune suburbane și includerea unor sate ca părți componente ale orașelor).

În prezent, structura urbană a României este formată de un municipiu capitală (capitala României - București, municipiu de importanță europeană), 11 municipii de rangul I⁷ (municipii de importanță națională, cu influență potențială la nivel european), 81 de municipii de rangul II (municipii de importanță interjudețeană, județeană sau cu rol de echilibru în rețeaua de localități) și 172 de orașe de rangul III, în total, 265 de localități urbane.

Municipiul Râmnicu Vâlcea se încadrează în rangul II, potrivit Legii nr. 351/2001, la fel ca alte 30 municipii reședințe de județ din România, iar conform HG nr. 998/2008 se numără printre cei 13 Poli de dezvoltare urbană delimitați la nivel național.

Evoluția urbanistică a Municipiului Râmnicu Vâlcea⁸

Evoluția urbanistică a municipiului Râmnicu Vâlcea începe cu așezări preistorice, mărturiile arheologice atestând existența unor așezări încă din neoliticul timpuriu, apoi așezări dacice din epoca bronzului, urmate de cetatea Buridava. Romanii au întemeiat și ei, pe malul drept al Oltului, Buridava romană.

⁷ Ierarhizarea localităților pe ranguri e conformă cu L 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități

⁸ Arh. Horia Ciuruș, *Studiu pentru delimitarea și instituirea zonelor de protecție ale monumentelor istorice din Municipiul Râmnicu Vâlcea*, Primăria Râmnicu Vâlcea, 2012

Vatra oraşului medieval a fost delimitată pe o hartă a Țării Româneşti întocmită de ofiţerii austrieci la sfârşitul sec. al XVIII-lea (1787-1792), care o menţiona pe malul drept al Oltului, având o formă îngustă şi alungită de la Nord spre Sud, datorată dealurilor Petrişor şi Capela, spre Vest şi râului Olt, spre Est. La Sud, aşezarea era limitată de râul Râmnic (Olăneşti). De la Sud spre Nord, oraşul era traversat de marele drum comercial şi strategic construit de romani pe partea dreaptă a Oltului. Harta menţiona şi cele mai vechi străzi din oraş: Calea lui Traian (drumul roman), General Praporgescu (Calea Dorobanţilor) şi Radu de la Afumaţi (Calea Brutarilor).

Într-o descriere a Râmnicului realizată în 1731 de inginerul maior I.C. Weiss, „oraşul avea patru biserici, cea mai mare era cea catolică, a franciscanilor”.

Secolul al XIX-lea este cel al operaţiunilor urbanistice importante, al intervenţiilor voluntare şi planificate întreprinse în scopul ameliorării condiţiilor de viaţă din oraş. Intervenţiile au vizat amenajarea unor parcuri, grădini publice, oglinzi de apă, instalarea sau modernizarea unor reţele edilitare, trasarea unor străzi sau a unor lotizări, cu contribuţie privată sau obştească. Este așa-zisa perioadă romantică, etapă inaugurată de domnitorul Dimitrie Barbu Ştirbei (1849-1853), care în 1850, înfiinţează printr-un ofis domnesc parcul Zăvoi (grădină publică pentru preumblarea obştii). Tot în această perioadă este trasat şi bulevardul Tudor Vladimirescu, perpendicular pe Calea lui Traian, pe firul unui vechi drum de ţară.

În 1895, intravilanul se extinde puţin către sud, depăşind bariera naturală a râului Râmnic. Pe acelaşi plan din 1895 sunt marcate şi cele patru bariere (porţi) de intrare în oraş: „bariera Cetăţuia” la Nord, „bariera podului de fier” la Est, „bariera Troian” la Sud şi „bariera Arhanghelu” la Vest. Este menţionat şi cătunul Ostroveni în partea de Sud-Est a oraşului. Tot în această perioadă apare şi calea ferată la Râmnicu Vâlcea. Linia şi prima gară au fost inaugurate în 1887.

În perioada interbelică se dezvoltă zona comercială centrală a oraşului (administraţia financiară, poştă, primăria, farmaciile şi hotelurile). O operaţiune importantă, realizată după Primul Război Mondial, este actuala stradă Mihai Viteazul. Altă operaţiune a fost deschiderea străzii Cerna, pentru a avea o perspectivă spre gară şi o legătură directă a gării de călători cu centrul oraşului.

Perioada socialistă se remarcă prin importante intervenţii urbanistice, cu caracter preponderent distructiv, din nefericire. Spre deosebire de intervenţiile anterioare, care au urmărit ridicarea standardului urban, fără distrugerea fondului existent, intervenţiile din perioada socialistă au reprezentat în mare parte înlocuirea unei părţi din fondul istoric cu un

habitat nou, colectiv, cu o redusă valoare culturală și istorică, însă focalizat pe dezvoltarea fondului locativ și a potențialului economic al municipiului. Operațiunea cea mai importantă a fost demolarea și „reconstruirea” centrului istoric. Alte operațiuni au fost:

- completarea fronturilor străzii Cerna cu blocuri de locuințe P+3, la sfârșitul anilor '50 și începutul anilor '60;
- completarea fronturilor străzii Calea lui Traian cu blocuri P+4;
- construirea Magazinului Cozia pe locul casei Iosefina Paslavoky Bejan, datând de la 1900;
- construirea ansamblului Știrbei Vodă (blocuri de locuințe P+4);
- construirea unor mari ansambluri de locuințe colective, între Calea lui Traian și râul Olt: Traian, Nord (la nord de centrul istoric) și Ostroveni în Sud.

În paralel, în oraș au fost făcute investiții ce țineau de politica de industrializare:

- înființarea unei termocentrale și a unui mare combinat chimic;
- amenajarea râului Olt în scopul prevenirii inundațiilor și producerii de curent electric;
- construirea căii ferate Vâlcele - Râmnicu Vâlcea.

Funcțiile municipiului

Orașele, prin funcțiile lor terțiare, dar și prin cele legate de producția bunurilor materiale, prin potențialul economic, demografic și de poziție în ansamblu sistemelor de așezări, nu sunt independente, ci în strânsă interconexiune cu localitățile rurale și cele urbane din entitatea teritorială căreia îi aparțin. De aici, rezultă și o multitudine de funcții și spații funcționale aferente, repartizate atât în mediul urban, cât și în cel periurban. De regulă, funcția agricolă este localizată în spațiul periurban, pe când celelalte funcții se întrepătrund în spațiul intraurban, zona centrală fiind prin excelență un spațiu al „puterii”, aici concentrându-se funcția administrativă, politică, financiară, comercială, turistică și culturală.

Într-un studiu⁹ realizat cu privire la funcțiile terțiare ale așezărilor urbane, geograful Bogdan Păcurar consideră orașul mai mult decât o „construcție umană”; în relația antropologică, fiecare oraș devine un „loc” și dobândește un spirit al locului, are o menire pe care tinde să o atingă cu ajutorul funcțiilor sale. Deși studiul este dezvoltat pe exemplul municipiului Cluj Napoca, funcțiile analizate sunt valabile aproape în totalitate pentru majoritatea orașelor. Astfel, funcțiile municipiului Râmnicu Vâlcea previzionate pentru perioada 2014-2020, ca o continuitate a celor deja existente, sunt prezentate în Tabelul nr.1 - Anexe.

Zonarea funcțională a Municipiului Râmnicu Vâlcea¹⁰

Municipiul Râmnicu Vâlcea se compune din teritoriul principal al orașului Râmnicu Vâlcea și

⁹ Bogdan-Nicolae Păcurar, *Funcțiile „terțiare” ale municipiului Cluj-Napoca*, 2011

¹⁰ Plan Urbanistic General, municipiul Râmnicu Vâlcea, Memoriu de sinteză, 2013

fostele aşezări rurale: Troianu, Căzăneşti, Stolniceni, Poienari, Aranghel, Buda, Goranu, Copăcelu etc. care, deşi devenite relativ recent cartiere ale oraşului, se află la intersecţia dintre „urban” şi „rural”, cu tendinţa de a se alinia coordonatelor mediului urban, însă într-un ritm lent de tranziţie. Aceasta a făcut ca municipiul să se dezvolte şi pe malul drept (sud) al râului Olăneşti.

Situaţia actuală a disponerii zonelor funcţionale în oraş se caracterizează prin:

- dezvoltarea zonei centrale în decursul anilor pornind din centrul istoric, extinzându-se pe direcţiile principale de circulaţie peste Râul Olt, şi spre sud, pe sistemul de artere Calea Traian şi Bulevardul Dem Rădulescu, pe care se suprapune circulaţia de tranzit către Drăgăşani/Sibiu;
- existenţa unei zonificări funcţionale precise pentru zonele de locuit, de activităţi agro-zootehnice, industriale, de depozitare şi, parţial, pentru construcţii transporturi şi gospodărie comunală, spaţii plantate publice şi de agrement;
- existenţa unui grad ridicat de dispersie a unor servicii publice municipale, a unor activităţi de transporturi, construcţii, depozitări, gospodărie comunală şi spaţii plantate publice.

Această dispersie a condus în prezent la amestecul unor funcţii adesea incompatibile:

- inexistenţa unor zone mixte bine dezvoltate;
- absenţa unei trame stradale ierarhizate şi coerente;
- segmentarea netă a zonei de locuit în: zone cu locuinţe colective mari şi foarte mari, cu densităţi mari; locuinţe individuale parter de tip urban şi de tip rural, P+1 sau P+2;
- existenţa în intravilan a unor mari suprafeţe de teren agricol.

Zona rezidenţială

Zona de locuit poate fi împărţită în următoarele subzone:

- o subzonă rezidenţială relativ nouă compusă din clădiri colective medii şi mari având procente de ocupare a terenului şi coeficienţi de utilizare maximali. Construirea spaţiilor verzi, de joacă pentru copii şi pentru parcare, nu a fost realizată în acelaşi ritm cu construirea spaţiilor de locuit şi de aceea există o suprafaţă insuficientă a acestui tip de spaţii în prezent. Această zonă grupează peste 50% din numărul locuinţelor şi este ca pondere foarte mare raportată la scara localităţii.
- o subzonă rezidenţială cu clădiri individuale pe loturi medii de 500 mp, cu o densitate apropiată de cea urbană formând o lotizare compactă în cartierele 1 Mai, Petrişor, Ferdinand, Zăvoi;
- o sub-zonă rezidenţială cu locuinţe individuale pe loturi de dimensiuni foarte diferite (între 300 mp şi 2.000 mp), subechipate, cu terenuri agricole utilizate pentru producţie, situată în

zona cartierelor Goranu, Poenari, Troianu, Ostroveni Sat, zonă în tranziție de la rural la urban;

- o zonă rezidențială de tip exclusiv rural cu loturi medii între 800 și 1.500 mp, dar și cu loturi de peste 2.500-3.000 mp, în zonele Căzănești, Stolnicești, Copăcelu, Fețeni, Aranghel, Dealul Malului, Buda, Colonia Nuci.

Zona centrală

Zona centrală este locul unde se concentrază clădirile politico-administrative (Primăria, Arhivele Județene, Prefectura - Consiliul Județean), judecătorești (Tribunal județean, Judecătoria, Parchetul), obiectivele de cult (biserici), obiectivele culturale (Muzeul de Artă, Muzeul de istorie, Biblioteca județeană, Teatrul Anton Pann, Galerii de artă, Casa memorială Anton Pann, statui comemorative), clădiri de învățământ cu tradiție (Colegiul Național „Alexandru Lahovari”, Colegiul Național „Mircea cel Bătrân”) Poșta centrală, case memoriale, lucrări de artă monumentală, obiecte de artă, majoritatea făcând parte din Lista monumentelor și siturilor arheologice de valoare locală și națională, complexe comerciale, spații plantate publice, drumuri publice, parcaje.

Zona centrală reprezintă 132,48 ha respectiv 2,78 % din teritoriul intravilan.

Zona mixtă

Segregarea funcțională nu a permis formarea unei zone în care, în prelungirea centrului, să apară un amestec de activități comerciale cu ridicata și cu amănuntul, servicii pentru întreprinderi, servicii sociale, colective și personale, locuințe, ateliere manufacturiere și locuințe colective.

Zona mixtă este destinată în principal manifestării unor inițiative private ale unor persoane fizice sau juridice și suportă în general o succesiune mai rapidă a activităților punctuale decât alte zone urbane, înscriindu-se în partea cea mai dinamică a pieței imobiliare și aducând o contribuție semnificativă la alcătuirea bugetului local prin diferite taxe specifice.

Zona industrială

În Municipiul Râmnicu Vâlcea se evidențiază trei platforme industriale, localizate în partea nordică, central-nordică și sudică.

Zona spațiilor verzi

Situată sub nivelul necesar de suprafață amenajată pe locuitor, zona spațiilor plantate necesită o atenție specială datorită situării municipiului Râmnicu Vâlcea într-o zonă cu un potențial

natural valoros.

Zona turistică

Arealul propus pentru dezvoltarea unor zone atractive pentru dezvoltarea turismului în Municipiul Râmnicu Vâlcea corespunde în linii mari zonei centrale, spațiilor de agrement și zonei de promenadă ce poate fi amenajată pe malurile râurilor Olt și Olănești.

Datorită căilor de comunicație (DN7, DN 64A, E81), zona turistică a Municipiului Râmnicu Vâlcea poate fi ușor conectată cu stațiunile turistice Băile Călimănești, Băile Govora, Olănești și Ocnele Mari, precum și cu obiective istorice și arhitecturale religioase dispersate în teritoriu (mănăstirile: Horezu, Cozia, Surpatele, Dintr-un Lemn, Arnota, Frăsinei, Bistrița etc).

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "Zona Metropolitană Turistică Râmnicu Vâlcea"¹¹

Zona adiacentă Municipiului Râmnicu Vâlcea (pe care acesta oricum o polariza), a fost transformată în arie metropolitană prin Hotărârea Consiliului Local nr. 39 din anul 2015 privind înființarea Asociației de Dezvoltare Intercomunitară „Zona Metropolitană Turistică Râmnicu Vâlcea”. Această zonă cuprinde în prezent stațiunile turistice și localitățile de legătură aflate în imediata vecinătate - Călimănești, Băile Olănești, Băile Govora, Ocnele Mari, Mihăești, Vlădești, Păușești - Măglași, Bujoreni, Dăești și Muereasca .

Zona metropolitană, determinantă în planul dezvoltării locale, ar putea favoriza asocierea colectivităților și autorităților locale în probleme precum dezvoltarea economică și investițională zonală, urbană și rurală, protecția mediului înconjurător, ameliorarea și dezvoltarea infrastructurilor, creșterea bunăstării cetățenilor prin serviciile oferite. Totodată va asigura participarea colectivităților și autorităților locale ale membrilor la realizarea dezvoltării durabile a unităților administrative teritoriale, precum și a zonei, în domenii comune de interes.

1.2. Încadrare în regiune, în sistemul urban național, regional și european

Municipiul Râmnicu Vâlcea este situat în zona de nord-est a regiunii Sud Vest Oltenia, la poalele Carpaților Meridionali, de-a lungul râului Olt, unul din principalele cursuri de apă ale României și în proximitatea unei artere de circulație de mare importanță pentru întreaga țară (E81). Poziția sa este importantă din punct de vedere strategic, deoarece întreține legăturile dintre Regiunile

¹¹ HCL nr. 39/2015 – privind înființarea Asociației de Dezvoltare Intercomunitară „Zona Metropolitană Turistică Râmnicu Vâlcea”

Centru și Sud Vest Oltenia cu regiunea Sud Muntenia și capitala București (prin conexiunea cu municipiul Pitești, care este punctul de pornire pentru autostrada A1). Prin urmare, municipiul Râmnicu Vâlcea este un oraș de legătură, influențat atât de capitala regională Craiova, de capitala culturală Sibiu, precum și de capitala administrativă a țării, București.

Distanța față de principalele orașe din regiunile/județe ce prezintă un anumit grad de influență la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea este: București (175 km), Pitești (60 km), Craiova (123 km), Sibiu (99 km), Târgu Jiu (115 km), Slatina (100 km).

În cadrul rețelei rutiere și feroviare de la nivel național, Râmnicu Vâlcea ocupă un loc important, municipiul găsindu-se amplasat pe una din principalele căi rutiere internaționale care leagă Europa Centrală de Peninsula Balcanică, cu ieșire la Marea Neagră, respectiv pe E81 Constanța - București - Pitești - Râmnicu Vâlcea - Sibiu, dar și pe drumurile naționale - DN 67 Târgu Jiu - Horezu - Râmnicu Vâlcea și DN 64 Craiova - Drăgășani - Râmnicu Vâlcea. Județul Vâlcea și implicit municipiul Râmnicu Vâlcea beneficiază astfel de un avantaj favorabil în raport cu deschiderea pe plan național și internațional.

În raport cu axele prioritare ale rețelei europene de transport (TEN-T), municipiul se situează în raza de acțiune a Axei prioritare TEN-T nr. 7, ce vizează modernizarea și dezvoltarea infrastructurii rutiere pe traseul Nădlac-Constanța, și doar colateral, prin apartenența la regiunea Sud-Vest Oltenia, considerând alte două axe: Axa prioritară TEN-T nr. 22 (modernizarea infrastructurii feroviare ținând seama și de inter-operabilitatea acesteia) și Axa prioritară TEN-T nr. 18 (privind transportul fluvial). Aceste axe prioritare urmăresc să întărească coeziunea teritorială dintre România și statele membre UE, prin reducerea semnificativă a timpilor de parcurs, cu îmbunătățirea siguranței și calității serviciilor spre destinațiile principale, la nivel național și european, atât pentru pasageri cât și pentru bunuri.

În cadrul județului Vâlcea, Râmnicu Vâlcea este municipiul reședință de județ și concentrează funcțiile de comandă și control a spațiului din jur, polarizând o zonă importantă, inclusiv orașele Ocnele Mari, Govora și Băbeni.

Gradul de dezvoltare a municipiului Râmnicu Vâlcea în raport cu celelalte centre urbane din regiune și din țară poate fi pus în evidență de indicii dezvoltării sociale locale (IDSL), calculați de profesorul Dumitru Sandu în anul 2011. Unități administrative cu statut rezidențial diferit pot fi comparate din perspectiva stocurilor de capital material, uman și vital disponibile. Ipoteza de măsurare de la care se pornește este că o localitate cu statut administrativ, comună sau oraș, este cu atât mai dezvoltată, în condițiile actuale din România,

cu cât¹²:

- nivelul mediu de educație al locuitorilor săi este mai ridicat;
- starea medie de sănătate este mai ridicată;
- vârsta medie a populației este mai redusă;
- starea materială a gospodăriilor componente este mai bună;
- consumul public pentru o bună locuire este mai ridicat.

Indicii de dezvoltare socială locală pentru municipiul Râmnicu Vâlcea și principalele centre urbane din regiune și din țară, inclusiv pentru localitățile incluse în Zona Metropolitană Râmnicu Vâlcea sunt cuprinse în Tabelele nr. 2 și nr. 3 - Anexa nr. 1.

De remarcat faptul că valoarea indicatorului de dezvoltare socială locală a municipiului Râmnicu Vâlcea este foarte apropiată de valoarea indicelui aferent municipiului Craiova și municipiului Pitești, cele mai importante orașe din regiunile Sud-Vest Oltenia și Sud Muntenia. În cadrul regiunii Sud-Vest Oltenia, indicatorul se situează sub cei ai municipiilor Târgu Jiu, și Slatina, însă peste cel al municipiului Dr. Tr. Severin (stocurile de capital comunitar - capital uman, capital vital, capital material - relevante pentru bunăstarea socială, sunt diferite, în termeni relativi la populație, între aceste orașe). În cadrul Zonei Metropolitane turistice Râmnicu Vâlcea se situează pe prima poziție (în lipsa datelor pentru orașele Băile Govora și Ocnele Mari), cu o valoare a indicelui aproape dublă față cea înregistrată la nivelul altor localități din județul Vâlcea.

Importanța strategică a municipiului Râmnicu Vâlcea poate fi privită atât în contextul dezvoltării județene cât și regionale. Astfel, aflat în centrul unei zone de stațiuni balneo-climaterice renumite - Călimănești, Băile Olănești, Băile Govora - Râmnicu Vâlcea poate să mizeze pe dezvoltarea turistică, asociată dezvoltării în paralel a sectorului industriei ușoare. Din punct de vedere regional, sectorul turistic a devenit un sector cheie al dezvoltării regiunii, iar cel mai mare potențial de dezvoltare turistică se concentrează în partea de nord a regiunii de dezvoltare Sud-Vest Oltenia, ce corespunde județelor Vâlcea și Gorj. Astfel, în structura de dezvoltare regională, Râmnicu Vâlcea deține un rol esențial, zona Subcarpaților Getici, în care se plasează municipiul, individualizându-se ca un bazin etnografic, cultural și habitațional divers, foarte bogat și cu mare potențial de valorificare în sectorul turistic.

Dezvoltarea municipiului Râmnicu Vâlcea în contextul dezvoltării regiunii Sud-Vest Oltenia

Elementele funcțional spațiale de care depinde dezvoltarea socio - economică a regiunii sunt constituite, în principal, din rețele majore de transport, poli de creștere, poli urbani de

¹² Dumitru Sandu, Disparități sociale în dezvoltarea și în politica regională din România, studiu elaborat în cadrul proiectului Dezvoltarea capitalului comunitar din România, 2008-2011

dezvoltare și zone cu anumite caracteristici.

Zona de referință a municipiului Râmnicu Vâlcea beneficiază de prezența unor trasee importante de transport internațional și interregional, care se constituie în axe suport pentru interrelaționarea și dezvoltarea localităților.

Principalele centre urbane ale regiunii sunt următoarele:

- municipiul Craiova - pol de creștere - centru reprezentativ la nivel național, care poate dezvolta servicii terțiare de nivel metropolitan, cu nivel economic ridicat, centru cultural și universitar cu identitate recunoscută, sediu al unor instituții teritoriale cu rol regional și arie de influență extinsă;
- municipiul Râmnicu Vâlcea - pol de dezvoltare urbană - centru economic și administrativ important cu influență la nivel regional, bine relaționat în teritoriu, conectat la rețeaua națională și europeană de transport; municipiul Râmnicu Vâlcea este totodată și centru al unei zone turistice importante la nivel național;
- centre urbane regionale - municipiile capitale de județ Târgu Jiu, Drobeta-Turnu Severin și Slatina, de asemenea cu influență la nivel regional;
- centre urbane subregionale - municipiile Drăgășani, Motru, Calafat, Caracal, centre urbane cu rol de echilibru la nivel județean, parte dintre acestea cu dezvoltare economică deosebită și poziționare favorabilă.

Relațiile între aceste centre urbane se manifestă diferențiat. Craiova este capitala regională care își manifestă influența asupra unui teritoriu foarte extins, având relații economice și sociale, în principal, cu orașele din nord - vestul, sudul și estul regiunii. Râmnicu Vâlcea se plasează pe o axă relaționară Pitești - București, dar și pe direcția văii Oltului care face legătura cu orașele din regiunea Centru, primul fiind municipiul Sibiu.

Până în prezent în regiunea Sud - Vest Oltenia s-au instituit zone metropolitane sau periurbane. Zona metropolitană turistică Râmnicu Vâlcea, constituită prin asocierea a 11 unități administrativ teritoriale aflate pe o rază de până la 30 km de municipiu, este privită ca o posibilitate reală și oportună de dezvoltare durabilă integrată a întregii zone, precum și a fiecărei localități în parte, prin accesarea de fonduri nerambursabile destinate numai unor zone asociative metropolitane, regionale etc.

Capitolul 2 - Municipiul Râmnicu Vâlcea. Caracterizare generală

Definirea și planificarea adecvată a cadrului de dezvoltare al unui teritoriu este singura modalitate care va asigura o evoluție armonioasă a teritoriului, în concordanță cu nevoile comunității locale. Astfel, elaborarea unei strategii de dezvoltare trebuie să fie inițiată printr-o atentă studiere a situației socio-economice actuale, în cazul de față, a municipiului Râmnicu Vâlcea. Cunoașterea stadiului actual de dezvoltare va permite identificarea nevoilor de dezvoltare ale municipiului, în conformitate cu realitatea din teritoriu, fiind astfel posibilă delimitarea unui set de măsuri și direcții de acțiune care să asigure valorificarea avantajelor comparative ale municipiului, ținând totodată cont de potențialele obstacole.

În continuare este prezentată analiza situației socio-economice actuale la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea. Aceasta se bazează atât pe analiza datelor statistice disponibile la nivelul surselor oficiale, cât și pe informații de tip calitativ colectate din alte surse bibliografice. Datele statistice colectate au fost analizate pentru intervalul 2007-2015/2016, pentru a determina inclusiv evoluția acestora în contextul perioadei anterioare de programare. În cazurile în care a existat această posibilitate, a fost urmărită raportarea evoluției indicatorilor la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea la evoluția valorilor totale la nivelul județului Vâlcea, pentru a exista o bază de comparație și pentru a putea astfel identifica tendințele evolutive specifice pentru municipiu.

2.1. Delimitarea spațială a UAT

În conformitate cu evoluția istorică a localității, municipiul Râmnicu Vâlcea s-a extins în principal pe direcțiile nord și sud, astfel că suprafața administrativă (ajunsă la 8.520,87 ha, din care aproximativ 5.000 ha intravilan, conform Planului Urbanistic General al municipiului Râmnicu Vâlcea din anul 2013), cuprinde următoarele cartiere: Aranghel, Buda, Cetățuia, Dealul Malului, Fețeni, Goranu, Inățești, Lespezi, Libertății, Morilor, Nord, Ostroveni, Petrișor, Poenari, Săliște, Sticlăria, Traian, Zăvoi. La acestea se adaugă cartierele și satele din sud: Căzănești, Valea Răii, Râureni, Stolniceni, Colonia Nuci și Platforma chimică.

2.1.1. Delimitarea teritoriului¹³

Limita nordică a municipiului se situează pe linia ce unește Vârful Trundin, Valea Bujoreanca, Lacul UHE Râmnicu-Vâlcea, Valea Rea, Vârful Livezii. Spre vest, limita se situează pe aliniamentul Vârful Trundin, vest de Vârful Iuga, Dealul Colacu, Culmea Aranghel, Valea Buda, Dealul Castanul, orașul Ocnele Mari (Gura Suhașului), Culmea Trăistarilor, Dealul Teiului și Pădurea Bârsescu. La est, limita o constituie Valea Sâmniceș până la cota 312 m, apoi Pădurea Gorănoaia și dealul ce coboară în DN 7, la limita dintre Goranu și Racovița (Budești). În continuare, limita se menține pe cursul Râului Olt, respectiv lacurile de acumulare ale UHE Râureni și UHE Govora. Spre sud, limita se situează pe șoseaua ce leagă intersecția DN 67 cu DC 128 de la Buleta, DC 128 Buleta - Stupărei, în sud existând decantorul Combinatului chimic Oltchim.

Ca altitudine, orașul Râmnicu-Vâlcea se află la 240-260 m (235 m la nivelul podului Vinerii Mari), dar teritoriul municipiului este înconjurat de înălțimi mai mari cum sunt: Vârful Trundin (625 m), Dealul Iuga (574 m), Vârful Licura (462 m), Dealul Săliștii (618 m), Vârful Novac (570 m), Crucea Mierlei (495 m) ș.a. Altitudinea cea mai mică se regăsește în lunca Oltului, în aval de Combinatul Chimic.

2.1.2. Localitățile învecinate

Municipiul Râmnicu-Vâlcea se învecinează la nord cu comunele Bujoreni și Dăești, între ele aflându-se apele Lacului de acumulare Râmnicu-Vâlcea, la est cu satele comunei Golești (Văratica, Blidari) precum și cu satele Comunei Budești (Racovița, Barza, Bârsești, Ruda, Bercioiu). Între acestea și municipiu se află apele lacurilor de acumulare Râureni și Govora. La sud, se învecinează cu satele Stupărei și Buleta aparținând comunei Mihăești), iar la vest - cu orașul Ocnele Mari, pe culmea dealurilor Teiului și Coasta Lacului. Tot pe latura vestică, se întinde comuna Vlădești.

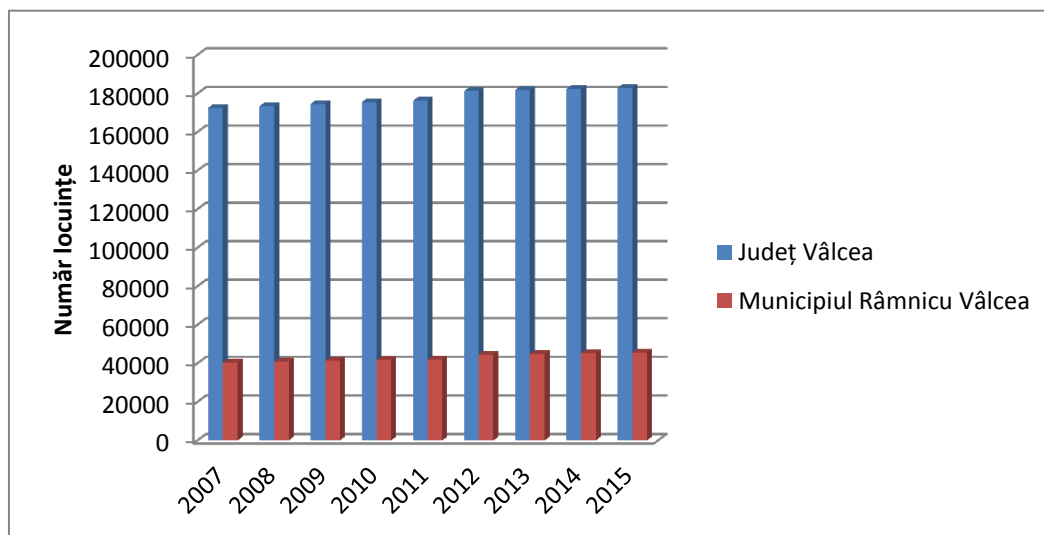
2.1.3. Fondul locativ

Conform informațiilor existente în baza de date Tempo a INS, numărul de locuințe la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea a cunoscut o creștere constantă în perioada 2007-2015, mai accentuată la nivelul anului 2012, când s-a înregistrat un plus de peste 2.500 locuințe noi față de anul anterior.. Cu toate acestea, deficitul de locuințe a continuat să existe în municipiu. În raport cu fondul locativ al județului Vâlcea, cel al municipiului a crescut ușor,

¹³ Ion Soare - *Enciclopedia județului Vâlcea, vol. II - Localitățile urbane*, Editura Fortuna, Râmnicu Vâlcea, 2012 (pag. 17).

astfel că la sfârșitul perioadei analizate situația era de aproape 1:4.

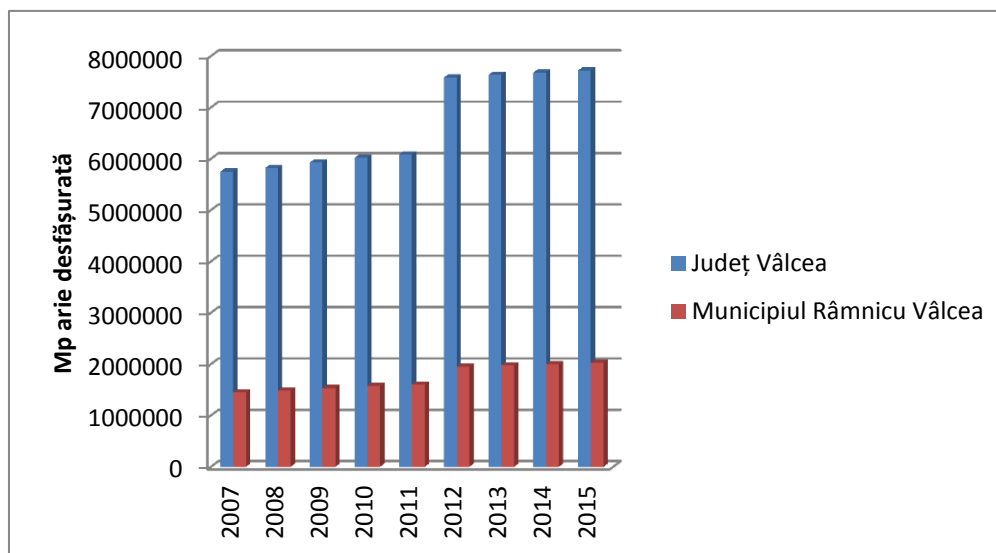
Figura nr. 1 Numărul de locuințe la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007 - 2015)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

Suprafața locuibilă a continuat și ea să crească, în linie cu fondul locativ, ajungând în anul 2015 la valoarea de aproximativ 202 ha.

Figura nr. 2 Suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007 - 2015)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

Aceluiași an 2012 îi corespunde o creștere mai rapidă a suprafeței locuibile (+349.310 mp). Aceasta arată că noile locuințe construite în acel an (2.557 unități) au avut suprafețe locuibile, în medie, de aproximativ 137 mp. Prin comparație, în anul 2007, pentru totalul

locuințelor, suprafața locuibilă medie era de aproximativ 36 mp. Prin urmare, putem pune această situație pe seama orientării proprietarilor către locuințe de tip rezidențial, cu un nivel ridicat de confort prin prisma spațiilor de locuit.

Potrivit unui comunicat de presă al BCR, din data de 29 octombrie 2015, în România, suprafața locuibilă per persoană este de 21 de mp, în vreme ce la nivelul UE aceasta este net superioară: 36 mp. La nivelul UE, unei persoane îi revin, în medie, 1,6 camere, în vreme ce în România, o persoană dispune de 0,9 camere. În cadrul aceluiași comunicat, sunt evidențiate principalele probleme cu care se confruntă gospodăriile din România în domeniul locuitului, respectiv: deteriorarea pereților, a podelelor și a tocurilor de ferestre, încălzire inadecvată, igrasie, scurgeri prin acoperiș, lumină insuficientă și altele.

Alte probleme ale fondului imobiliar sunt reprezentate de întreținerea și gestionarea inadecvată a clădirilor multifamiliale vechi, ce pot reprezenta un pericol pentru public și o amenințare la adresa patrimoniului arhitectural al României. De asemenea, numărul locuințelor publice este considerat a fi insuficient, raportat la cererile privind închirierea de locuințe sociale.

Concluzii

Analiza fondului locativ evidențiază o creștere a numărului de locuințe în perioada de analiză, însoțită, în consecință, de o creștere a suprafeței locuibile, mai accentuată la nivelul anului 2012.

Problemele existente la nivel local, în domeniul fondului locativ, urmează tendințele existente la nivel național, legate de dimensiunile medii reduse ale locuințelor, comparativ cu media existentă la nivel național. De asemenea, un număr mare de gospodării se confruntă cu probleme de locuit legate de asigurarea confortului la nivelul locuințelor.

2.2. Caracteristici geografice (forme de relief, rețea hidrografică etc.)

Municipiul Râmnicu Vâlcea dispune de un bogat potențial natural determinat de varietatea resurselor naturale existente în zonă. La acesta se adaugă și capitalul antropic, construit și realizat de agenții economici care își desfășoară activitatea pe teritoriul municipiului.

2.2.1. Relieful

Municipiul Râmnicu Vâlcea se află în zona colinară de lângă Carpații Meridionali, la sud de masivul Cozia. Zona colinară este reprezentată de Subcarpații Vâlcii (care au ca limită estică valea râului Topolog, iar ca limita vestică, valea Oltețului), subdiviziune a Subcarpaților Getici.

Municipiul Râmnicu Vâlcea corespunde unui sinclinal (partea concavă a unei cute a scoarței terestre), care se individualizează începând de la cartierul Aranghel, pe Valea Episcopiei (Râmnicu Vâlcea), continuând la est de Olt pe la nord de biserica Goranu, pe Valea Stăncioiului, Râpa Șoimului și Săliștea. Zona depresionară intracolinară este bine conturată în arealul Râmnicu Vâlcea - Ocnele Mari - Govora - Păușești - Măglași - Stoenеști și înconjurată de dealuri subcarpatice joase, cu structură cutată (Dealurile Ocnele Mari, Stoenеști). Acest specific geografic este dat de cursurile alungite ale Oltului și de văile afluenților de ordinul unu ai Oltului (ex. Olănești), ale căror lunci s-au dezvoltat ca arii depresionare alungite până la contactul cu muntele. În cazul municipiului Râmnicu Vâlcea, lărgimea maximă a luncii Oltului este de 2,5 km în partea de nord, de 1,9 km în zona centrală și de 2 km în zona sudică.

Pe teritoriul municipiului Râmnicu Vâlcea se pot separa următoarele forme de relief:

- *terasele râurilor Olt și Olănești*;
- *dealurile subcarpatice* Capela (+655 m), Petrișor (+550 m) și Dealul Malului (+584 m), pe latura de vest a localității și Dealul Fețeni (+619 m), Dealul Dănicei (+584 m) pe latura de est a localității.

În cadrul teraselor se individualizează următoarele subdiviziuni:

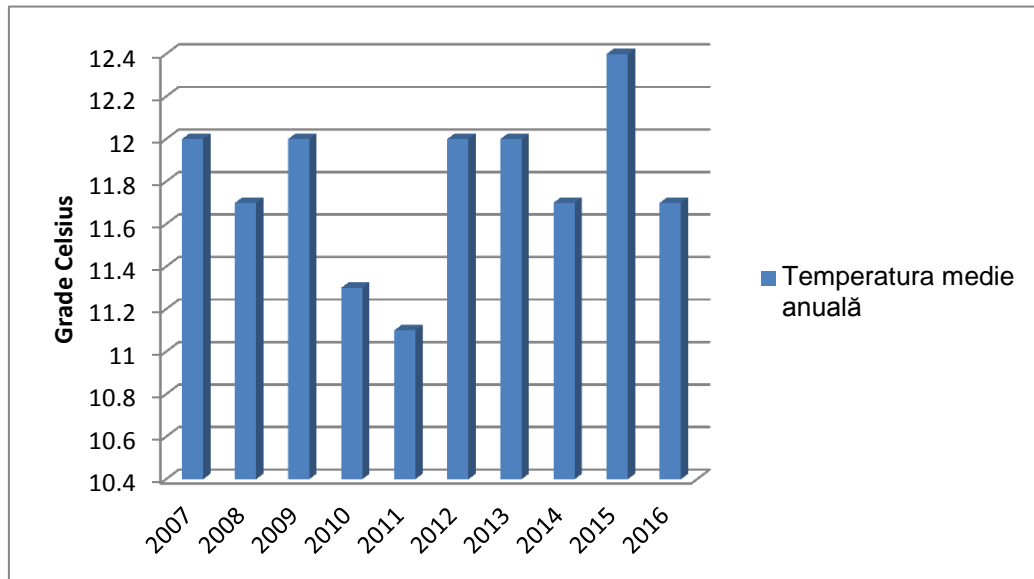
- *terasa joasă* conturată pe marginile râului Olt și Olănești (+225 m/+235 m);
- *terasa medie* existentă între terasa joasă și poalele dealurilor (+245 m);
- *terase suspendate*: terasa Fețeni individualizată pe versantul de est al văii râului Olt (+310 m);
- Resturi de terasă (petice) se întâlnesc și pe versantul de vest al văii râului Olt.

2.2.2. Clima

Municipiul Râmnicu Vâlcea are o climă temperat-continentală de tranziție, moderată, fără schimbări bruște de temperatură, umedă și răcoroasă, cu precipitații normale pentru depresiunile subcarpatice, vânturi moderate și de mică intensitate și temperaturi ușor scăzute în zonele joase. Pe timpul verii, clima este mai secetoasă. Fenomenele de inversiune termică nu sunt foarte numeroase, astfel temperaturile minime pe perioada iernii neînregistrând valori extreme. Municipiul Râmnicu Vâlcea dispune de o stație meteorologică situată pe teritoriul municipiului, la altitudinea de 235 m, în culoarul Oltului. Este punctul în care se fac toate măsurătorile pentru zona municipiului.

Temperatura medie anuală calculată pentru intervalul 2007 - 2016 este de 11,79⁰C, în ușoară creștere față de 10,6⁰C, înainte de anul 2007, consecință a încălzirii climatice globale.

Figura nr. 3 Valorile principalelor indicatori de temperatură (2007 - 2016)

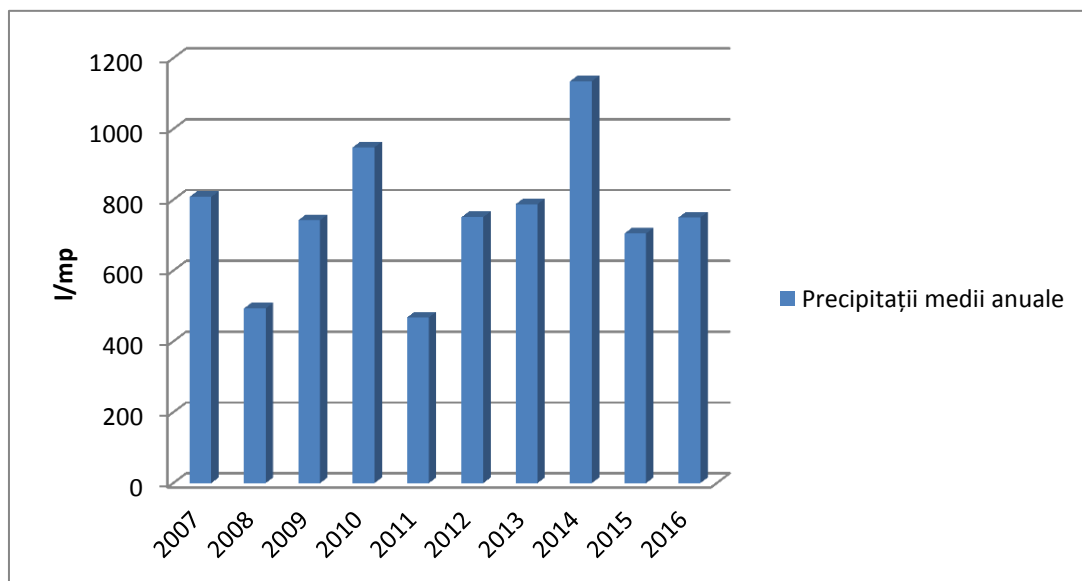

Sursa: Administrația Națională de Meteorologie, Centrul Meteorologic Regional Oltenia, 2017

În conformitate cu informațiile colectate cu privire la temperaturile medii lunare, se observă o modificare a intervalului în care se înregistrează temperaturile anuale extreme. Astfel, începând din anul 2008, luna cea mai călduroasă nu mai este iulie ci august, tendință urmată și de anii 2009 și 2010. De asemenea, luna cea mai friguroasă nu mai este februarie, ci, în alternanță, luna decembrie sau luna ianuarie.

Cantitatea medie de precipitații este de 759,02 mm anual, (calculată în intervalul 2007- 2016) cele mai multe ploi căzând la sfârșitul verii și toamna. Cel mai ploios an din perioada analizată a fost 2014 (peste 1100 mm), iar cel mai secetos a fost 2011 (sub 500 mm).

Figura nr. 4 Precipitațiile atmosferice la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea (2007 - 2016)

Sursa: Administrația Națională de Meteorologie, Centrul Meteorologic Regional Oltenia, 2017

Radiația solară globală este apreciată între 110 și 122 kcal/cm²/min iar durata de strălucire a Soarelui este de 2100 - 2200 ore în regiunea subcarpatică - 2047 ore la Râmnicu Vâlcea. Numărul zilelor cu cer senin variază între 60-80 pe an, iar numărul zilelor cu precipitații este de aproximativ 128 pe an.

Umezeala relativă a aerului variază între 71% și 78%, cu media de 75%, iar în sezonul estival între 61,9 - 72%, cu media de 69%. Toamnele sunt lungi, iar numărul zilelor cu ceață este în medie de 52 pe an.

Numărul mediu anual al zilelor de îngheț (T min. <0⁰C) este în medie 98,3 la Râmnicu Vâlcea, având cea mai mare frecvență în lunile decembrie (21,1 zile), ianuarie (28,4 zile) și februarie (20,5 zile).

În sezonul rece o parte din precipitații cad sub formă solidă. Data medie de apariție a primei zăpezi se situează în luna decembrie, iar cea a ultimei ninsori la începutul lunii martie. *Stratul de zăpadă* se menține cca 70 de zile pe an.

Vânturile bat, în general, pe direcțiile N-S sau S-N, cu o viteză medie a valorilor maxime lunare de 9,9 m/s. Descărcările electrice sunt frecvente în sezonul cald, având o intensitate mai mare în lunile mai și septembrie.

2.2.3. Hidrologia

Localitatea Râmnicu Vâlcea este străbătută de la nord la sud de râul Olt. Râul Olt izvorăște din munții Hășmașu Mare, traversează Carpații Meridionali pe la Turnu Roșu și colectează debitul afluenților din regiunile Centru și Sud-Vest Oltenia, pentru ca la Râmnicu Vâlcea să înregistreze un debit minim de 40 mc/sec. și maxim de 500 mc/sec.

Râul Olt a fost amenajat hidrotehnic în zona Făgăraș-Dunăre, viiturile care inundau terasele joase fiind stăpânite, iar potențialul energetic al debitului lichid al râului valorificat în hidrocentralele construite (hidrocentralele de pe Olt însumând o capacitate hidroenergetică de cca 1.000 MW). Pe teritoriul municipiului Râmnicu Vâlcea au fost construite două hidrocentrale.

Afluenții râului Olt în zona Râmnicu Vâlcea sunt:

- Pe partea dreaptă:
 - râul Olănești ce izvorăște din munții Căpățâanii;
 - pârâul Sărat format sub formațiunile nisipoase ale dealurilor din zona Ocnele Mari.
- Pe partea stângă:
 - pârâul Stăncioiu format sub formațiunile Dealului Fețeni;
 - pârâul Sâmnic format sub Platoul Dealul Negru.

Calitatea apelor subterane pe teritoriul municipiului Râmnicu Vâlcea este precară, fiind supusă factorilor poluatori din mediul urban, pierderi din canalizări, grupuri sanitare uscate etc.

2.2.4. Vegetația

Diversitatea formelor de relief și condițiile pedoclimatice de pe teritoriul municipiului Râmnicu Vâlcea au favorizat dezvoltarea unei vegetații bogate, dispusă în etaje conform reliefului. Astfel, dealurile din jurul orașului sunt acoperite cu păduri de gorunete, gorunete-făgete și făgete.

Pădurile de gorun și fag au cea mai mare răspândire ocupând culmile dealurilor. Pe lângă speciile dominante, ca fagul și gorunul, apar și carpenul, teiul, jugastrul, frasinul, mojdreanul, ulmul, curpenul, salcâmul.

Etajul de arbuști este format din: alun, lemn câinesc, corn, soc, sânger și iedera ca plantă agățătoare. În pădurile de fag cresc câteva specii de plante rare, endemice, cum sunt sânziencele și ciucușoara. Vegetația ornamentală din parcurile și zonele de versant amenajate cuprinde: bradul argintiu, molidul, pinul, zădă, arinul, plopul, salcia, arțarul, platanul,

castanul sălbatic, liliacul, gardul viu, ienupărul, chiparosul etc.

Dintre plantele ocrotite ca monumente ale naturii sau specii rare, amintim câteva exemplare de zadă sau larice și un exemplar de Ginkgo biloba, ce se găsesc în parcul Zăvoi.

Prin bogăția speciilor sale lemnoase, arbustive și ierboase, vegetația din cuprinsul orașului contribuie la crearea unui climat plăcut, aducând un plus de frumusețe și atractivitate. În parcurile și în numeroasele spații verzi din Râmnicu Vâlcea sunt plantate panseluțe, trandafiri, garioafe, lalele, crizanteme. În ultimii ani, în perimetrul urban s-a extins plantarea speciilor decorative, exotice, cum sunt magnoliile.

2.2.5. Fauna

În pădurile de la marginea orașului trăiesc: căprioara, vulpea, iepurele, șoarecele de pădure, ariciul etc.

Dintre păsările care populează parcurile și pădurile orașului amintim: privighetoarea, rândunica, vrabia, măcăleandru, fâsa de pădure, pițigoiul, cojoaica, scatiul, uliul păsărelelor, cucuveaua, guguștiucul, pupăza, ciocănitoarea etc.

În apa Oltului și în lacurile de acumulare trăiesc diferite specii de pești: linul, crapul, cleanul, mreana, roșioara, știuca, păstrăvul, zglăvoaca ș.a.

Reprezentative pentru această zonă și de interes turistic sunt: Grădina zoologică și rezervația paleontologică Goranu.

2.2.6. Resursele de sol și subsol

Municipiul Râmnicu Vâlcea dispune de o suprafață totală de 8.520 ha cu un P.O.T (procent de ocupare a terenului) de 21%. Ca urmare a procesului de urbanizare, dar și ca rezultat al unei industrializări intensive, *solul municipiului Râmnicu Vâlcea a suferit o degradare generală a terenurilor și habitatelor, atât antropică cât și naturală, care se manifestă, în prezent, prin imposibilitatea utilizării terenurilor la categoria de folosință inițială.*

Conform Sistemului Român de Taxonomie a Solurilor (la nivel de clasă și tip de sol) din anul 2003, pe teritoriul municipiului Râmnicu Vâlcea putem identifica următoarele tipuri de soluri: aluvisol, vertosol, preluvosol, eutricambosol, districambosol, erodosol, faeoziom, luvosol, litosol. Cele mai răspândite sunt aluvisolurile și eutricambosolurile, aflate în lunca Oltului și pe terasele acestuia, iar proprietățile fizico-chimice și de troficitate bune, fac ca aceste soluri să se preteze la o gamă largă de folosințe, de la culturi cerealiere variate, legume și zarzavaturi (aluvisolurile) până la pajiști naturale, plantații pomi-viticole și păduri

(eutricambosolurile).

În municipiul Râmnicu Vâlcea (cu excepția resursei de apă care se găsește în perimetrul municipiului), celelalte resurse minerale - ca păcura, cărbunele, gazele naturale (necesare industriei energetice) - sunt aduse de la mari distanțe din județ (lignit de la Berbești-Alunu, gaze prin rețeaua de transport și distribuție) sau chiar importate. Deși se află în apropierea zonei de munte, în proximitatea municipiului nu au fost identificate alte zăcăminte.

2.3. Caracteristici demografice

De o importanță reală pentru toate nivelurile teritoriale (european, național, regional, local), caracteristicile demografice (schimbările în natalitate, mortalitate, migrație, structura populației pe diverse categorii) au un puternic impact social, economic, politic și cultural, astfel constituind o parte esențială în analiza și dezvoltarea politicilor publice.

Fenomenele demografice sunt interpretate și analizate prin prisma unor indicatori demografici, care oferă o imagine sintetică asupra transformărilor înregistrate la nivel municipal și județean:

- Populația stabilă pe sexe și grupe de vârstă;
- Populația stabilă pe etnii și religii;
- Populația stabilă pe sexe și nivel de educație;
- Sporul natural;
- Soldul migratoriu.

Informațiile furnizate de caracteristicile demografice aferente municipiului Râmnicu Vâlcea reprezintă o sursă importantă pentru fundamentarea strategiei în ceea ce privește dimensionarea bugetară corectă a unor servicii oferite locuitorilor. De exemplu, trendul de evoluție a sporului natural poate contribui la stabilirea numărului de locuri necesare în creșe și grădinițe pentru perioada următoare sau la planificarea unor proiecte care să vizeze construirea sau modernizarea unor astfel de unități.

Analiza **populației stabile pe sexe și grupe de vârstă**, atât în municipiul Râmnicu Vâlcea, cât și în județul Vâlcea are la bază piramida vârstelor, realizată pentru anii ultimilor trei recensăminte. Cu toate acestea, doar datele furnizate de cel mai recent recensământ al populației și locuințelor, cel din anul 2011, au putut fi utilizate, celelalte două furnizând date incomplete din punct de vedere teritorial sau în ceea ce privește diversele categorii vizate.

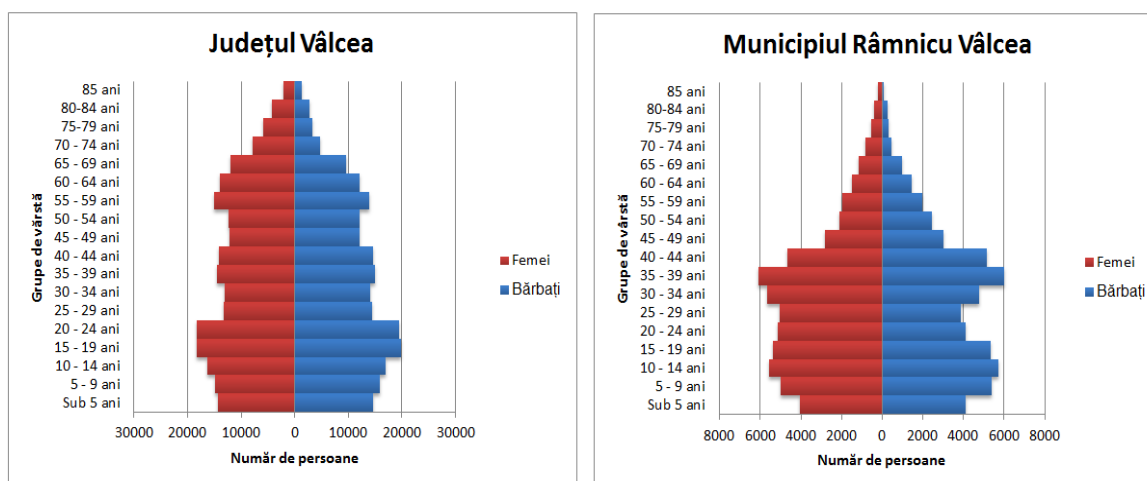
Piramidele vârstelor, reprezentate pentru anii 1993, 2002 și 2011, permit observarea principalelor schimbări care au avut loc în structura demografică a populației în ultimele

două decenii.

La 01.01.1993, la nivelul județului Vâlcea, s-a remarcat o distribuție simetrică a populației pe sexe, numărul persoanelor de sex masculin fiind mai mare în prima parte a vieții, iar numărul femeilor devansându-l pe cel al bărbaților după depășirea vârstei de 55 de ani.

Este evidentă o asimetrie la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, aferentă grupei de vârstă 20-29 de ani, când numărul femeilor l-a depășit pe cel al bărbaților, iar amplitudinea cea mai mare pentru ambele sexe s-a regăsit în cadrul grupei de vârstă 35-39 de ani. De asemenea, comparativ cu situația la nivel județean, s-a remarcat preponderența populației tinere și un declin accentuat al populației în vârstă de peste 50 de ani. Acest fenomen poate fi pus pe seama mediului urban care polarizează generațiile mai tinere, dornice de desfășurarea activităților într-un mediu mai dinamic, care să le permită accesul facil la educație superioară și la locuri de muncă în sectorul terțiar.

Figura nr. 5 Populația stabilă pe sexe și grupe de vârstă la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (01.01.1993¹⁴)

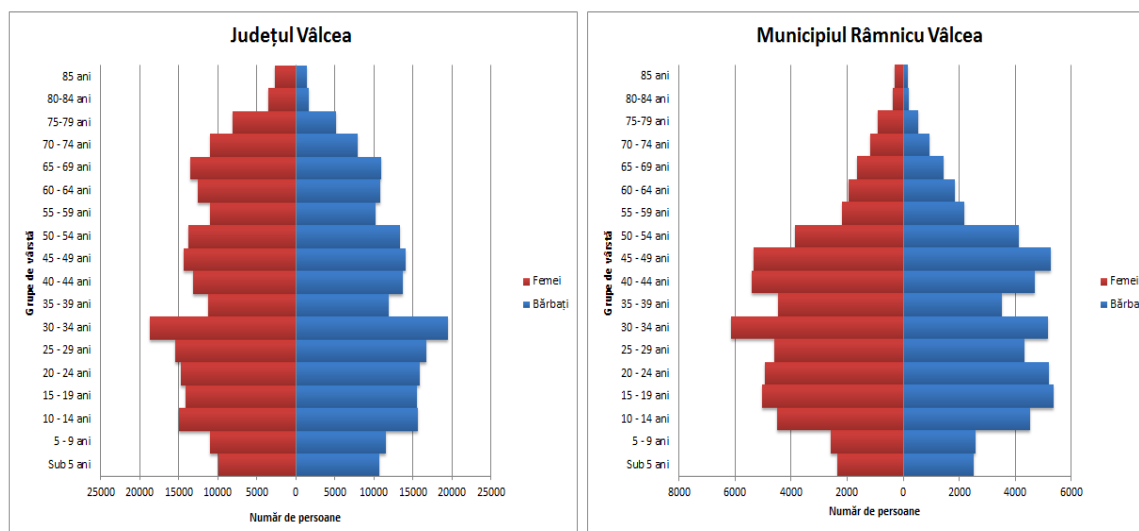
Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO Online, 2017

La nivelul anului 2002, spre deosebire de situația la nivel județean (unde populația predominantă era cea cu vârsta cuprinsă între 20-54 ani, urmată de cea cu vârsta de 55 de ani și peste, în municipiul Râmnicu Vâlcea populația predominantă a fost cea tânără (10-19 ani) și cea adultă (20-54 ani). O scădere mai pronunțată a numărului de persoane de ambele sexe s-a observat în cazul grupelor de vârstă 0-4 ani, 5-9 ani și 35-39 ani, asemenea trendului existent la nivelul județului. De asemenea, baza îngustă a piramidei reprezintă un aspect îngrijorător, corelat cu

¹⁴ Din cauza lipsei de date provenite din RPL 1992, graficul are la bază date statistice referitoare la populația stabilă a județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea la data de 01.01.1993, fiind preluate din baza TEMPO Online a Institutului Național de Statistică.

scăderea natalității, iar comparativ cu perioada analizată anterior, baza piramidei s-a redus aproape la jumătate.

Figura nr. 6 Populația stabilă pe sexe și grupe de vârstă la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (01.01.2002¹⁵)

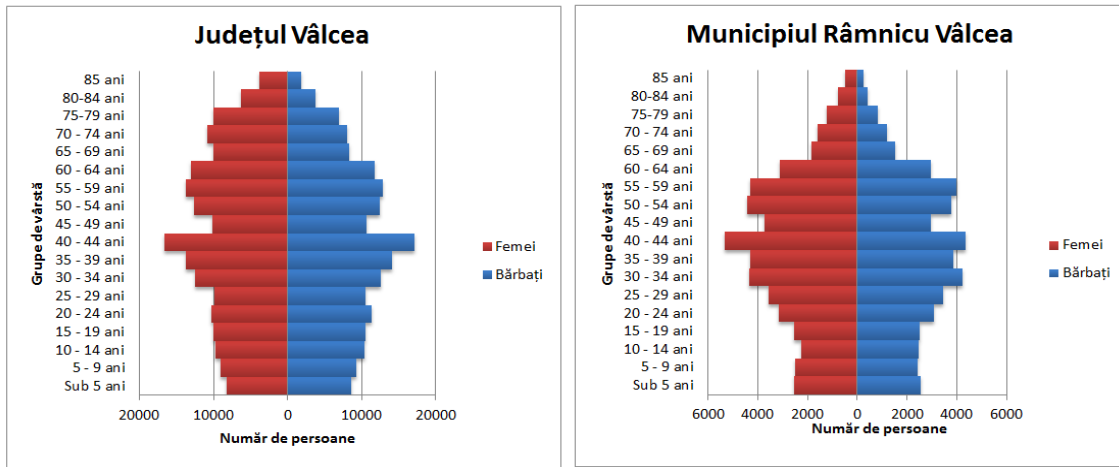
Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO Online, 2017

Datele privind populația stabilă pe sexe și grupe de vârstă, furnizate de Recensământul Populației și Locuințelor din anul 2011, arată o scădere substanțială a numărului de locuitori atât la nivel județean, cât și în municipiul Râmnicu Vâlcea față de anii analizați anterior, pe fondul amplificării fenomenului de îmbătrânire a populației. Acest fenomen este vizibil cu precădere la nivelul întregului județ, unde piramida vârstelor are o formă denaturată, cilindrică. Așadar, comportamentul reproductiv a fost modificat prin accentuarea fenomenului de modernizare demografică, în sensul raționalizării numărului de copii pe care o familie decide să-i aibă.

Și piramida vârstelor pentru anul 2011 a municipiului Râmnicu Vâlcea are o bază îngustă, fapt datorat scăderii numărului de născuți vii. În schimb, populația adultă, în vârstă de muncă (20-65 ani), a reprezentat cea mai mare parte a locuitorilor acestui oraș, numărul femeilor fiind ușor mai ridicat decât cel al bărbaților. Spre deosebire de situația la nivel județean, ponderea populației vârstnice (peste 65 ani) a fost mai mică în Râmnicu Vâlcea, aspect reliefat de forma aplatizată a vârfului piramidei.

¹⁵ Din cauza lipsei de date provenite din RPL 2002, graficul are la bază date statistice referitoare la populația stabilă a județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea la data de 01.01.2002, fiind preluate din baza TEMPO Online a Institutului Național de Statistică, 2014.

Figura nr. 7 Populația stabilă pe sexe și grupe de vârstă la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2011)

Sursa: Recensământul Populației și Locuințelor, 2011

În toți cei trei ani analizați, se constată că grupele de vârstă cu cele mai multe persoane, atât de sex masculin, cât și feminin, sunt un rezultat al politicii pronataliste promovată în anumiți ani din perioada comunistă. Această politică, începută cu decretul din 1966, a continuat și în 1974 și 1984, fapt evidențiat de contingentele importante care asigură în prezent forța de muncă.

Per total, față de anul 1993, populația din municipiul Râmnicu Vâlcea a scăzut cu 14,98% în anul 2011, și cu 18,12% în județul Vâlcea, la nivelul aceluiași an. În ambele cazuri, numărul persoanelor de sex masculin s-a diminuat mai mult decât al celor de sex feminin.

Grupată pe **categorii etnice**¹⁶, populația municipiului în anul 2011 a fost formată în proporție de 91,98% din români. Această pondere a scăzut, comparativ cu anul 2002, când populația formată din români era de 98,35%. În municipiu trăiesc și alte naționalități, dar în proporție extrem de mică (sub 1% din total). De remarcat și o evoluție crescătoare a ponderii populației rome, de la 1,26% în anul 2002 la 1,31% în 2011. De altfel, cartierul Colonia Nuci din Râmnicu Vâlcea concentrează cea mai mare parte a minorității rome din municipiu. Analizând acest aspect la nivel județean, se observă că numărul de romi aproape s-a dublat în 2011 față de 2002. În ceea ce privește ponderea românilor în județul Vâlcea, aceasta a scăzut de la 98,77% în 2002 la 93,57% în anul 2011, celelalte etnii deținând o parte nesemnificativă din total.

Atât la nivel municipal, cât și județean, următoarele cele mai numeroase etnii sunt maghiarii, germanii, turcii, italienii și ucrainenii.

¹⁶ Datele privind populația stabilă pe etnii și religii au fost disponibile doar în cadrul RPL 2002 și 2011.

Față de recensământul din anul 2002, au existat foarte multe persoane care nu și-au declarat etnia, însă acest fapt nu influențează semnificativ analiza de ansamblu.

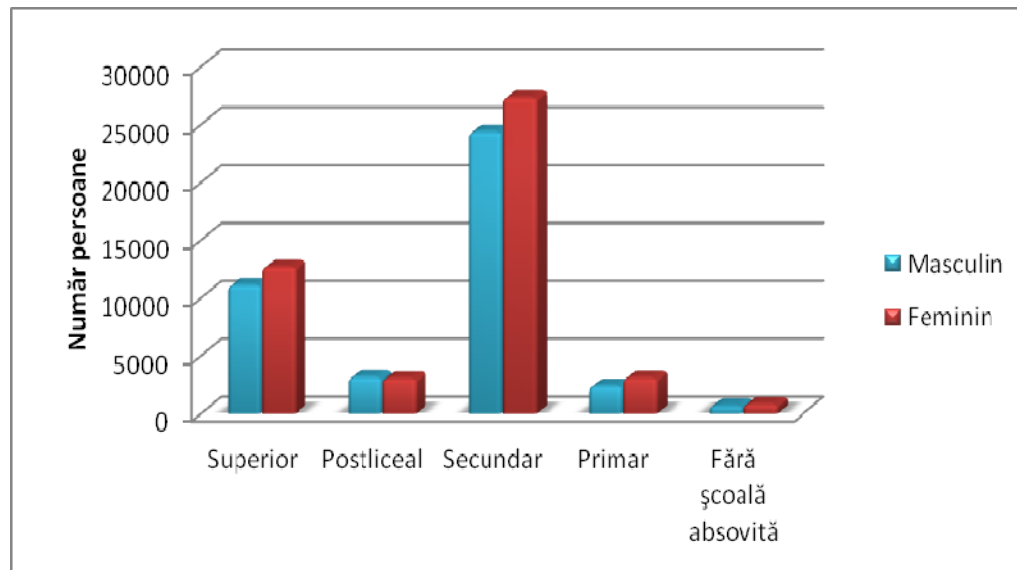
Din punct de vedere al **religiei**, 92,07% din total populație municipiului era de religie ortodoxă în anul 2011. Alături de această confesiune, în proporții mici (între 0,1% și 0,3%), urmau credincioșii adventiști, romano-catolici, penticostali și greco-catolici. Față de 2002, numărul penticostalilor aproape s-a triplat (de la 112 la 293 persoane), în schimb a scăzut numărul creștinilor ortodocși cu 6,61%. Aproximativ aceleași proporții se păstrează și la nivel județean.

Asemenea situației privind etniile, față de recensământul din anul 2002, au existat foarte multe persoane care nu și-au declarat religia, însă acest fapt nu influențează semnificativ analiza de ansamblu.

Și în municipiul Râmnicu Vâlcea cei mai mulți absolvenți au fost cei ai nivelului secundar de educație (58%), însă se remarcă ponderea mai mare a absolvenților ciclului superior (27%). De altfel, în Râmnicu Vâlcea există și patru instituții de învățământ superior: două facultăți ale Universității din Pitești (Facultatea de Litere și Facultatea de Drept), Universitatea din Craiova (Facultatea de Agricultură), unul dintre cele trei campusuri ale Universității Constantin Brâncoveanu din Pitești, care oferă cursuri în cadrul Facultății de Management Marketing în Afaceri Economice și două facultăți private ale Universității Spiru Haret (Facultatea de Drept și Administrație Publică și Facultatea de Contabilitate și Finanțe). Ponderea persoanelor fără școală absolvită este mai mică cu un procent față de nivelul județean, în aceeași perioadă analizată.

La nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, în anul 2011, cele mai multe persoane absolvente au fost de sex feminin, doar în cazul nivelului postliceal absolvind mai multe persoane de sex masculin, după cum se poate observa în figura de mai jos.

Figura nr. 8 Populația stabilă pe sexe și nivele de educație, în municipiul Râmnicu Vâlcea (2011)

Sursa: Recensământul Populației și Locuințelor, 2011

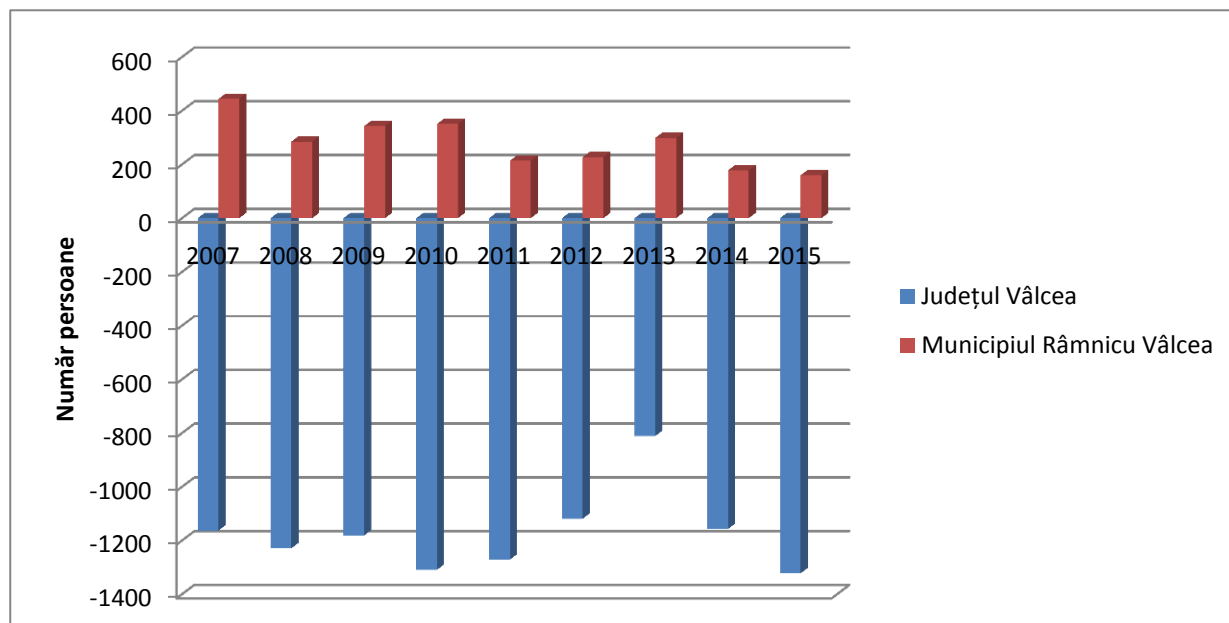
Analizând mai în profunzime datele statistice referitoare la indicatorul „Populația stabilă pe sexe și nivel de educație”, se poate observa că în anul 2011, din cei 40.384 de absolvenți ai nivelului superior de educație, mai mult de jumătate erau polarizați în municipiul Râmnicu Vâlcea, fapt explicat prin existența campusului Universității Constantin Brâncoveanu și a celor două facultăți private care aparțin Universității Spiru Haret. O situație asemănătoare a existat și în cazul nivelului de educație postliceal.

Sporul natural reprezintă diferența dintre numărul de născuți vii și numărul persoanelor decedate, la un moment dat.

Datele analizate pentru județul Vâlcea și municipiul Râmnicu Vâlcea în perioada 2007- 2015, demonstrează un trend evolutiv foarte diferit în cazul acestui indicator. În timp ce județul Vâlcea se confruntă cu un spor natural negativ pe parcursul întregii perioade studiate, situația este diametral opusă în Râmnicu Vâlcea. Acest fenomen poate fi explicat prin corelarea rezultatelor analizei asupra piramidelor de vârstă analizate anterior. În oraș, populația tânără și cea adultă este majoritară, condiție favorabilă pentru o rată a natalității pozitivă. În cazul întâlnit la nivel județean, nivelul negativ al indicatorului analizat este pus pe seama îmbătrânirii accentuate a populației și migrării către oraș a persoanelor tinere.

Deși sporul natural este pozitiv în Râmnicu Vâlcea, trendul acestui indicator este în scădere începând cu anul 2013. Comparativ, la nivel județean se remarcă o tendință de redresare și de diminuare a rezultatului negativ, în perioada 2011-2013, urmată de o tendință de creștere progresivă a nivelului negativ, în anii 2014 și 2015.

Figura nr. 9 Sporul natural la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007-2015)

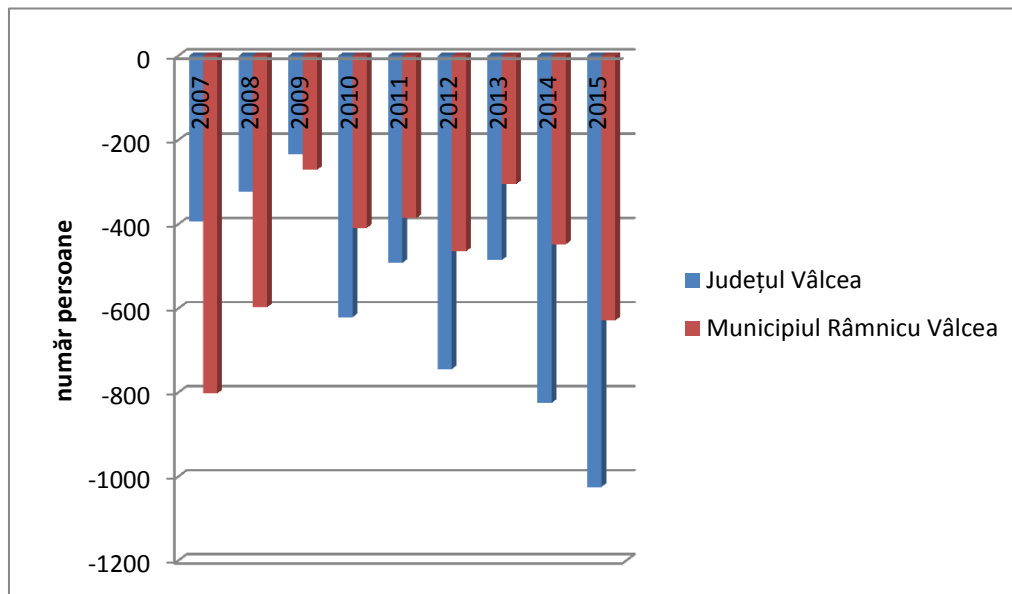

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO Online, 2017

Soldul migratoriu a fost calculat ca diferență dintre numărul de sosiri cu domiciliul și numărul plecărilor cu domiciliul, la un moment dat.

În perioada 2007-2015, soldul migratoriu a înregistrat valori negative atât la nivelul județului Vâlcea, cât și la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea. Analizând evoluția acestui indicator, se constată că începând cu anul 2013, atât la nivel județean, cât și la nivel local, sporul migratoriu a cunoscut o creștere progresivă a valorilor negative. Acest lucru poate fi explicat prin faptul că o mare parte a locuitorilor, atât din Vâlcea cât și din Râmnicu Vâlcea, aleg să își stabilească domiciliul în afara județului, de regulă în orașe din alte regiuni ale țării, acolo unde există mari centre universitare, iar piața forței de muncă este mai bine dezvoltată. De asemenea, ținând cont că majoritatea populației din județul Vâlcea este localizată în partea sudică a județului, este mult mai comodă și accesibilă deplasarea spre Craiova sau Slatina decât spre Râmnicu Vâlcea.

Figura nr. 10 Soldul migratoriu la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007-2015)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO Online, 2017

Concluzii

În anii intercensitari, procesele demografice de reducere a natalității, de scădere a efectivului de populație fertilă și de migrare, au dus la o diminuare importantă a populației tinere. Tendințele care se vor manifesta în viitor sunt de reducere continuă a efectivului populației, tendințe ce se vor resimți mai ales în cadrul primelor grupe de vârstă.

Astfel, este imperativă dezvoltarea unei strategii sociale, pentru a putea rezolva această problemă a municipiului. Familiile trebuie încurajate să aibă copii, iar migrația spre alte zone diminuată prin oferirea unor oportunități de muncă, educație și afaceri viabile, pentru a păstra un bilanț total pozitiv al populației.

Nivelurile de educație secundar și superior reprezintă principalele forme de învățământ absolvite de populația municipiului Râmnicu Vâlcea, fapt îmbucurător și care merită încurajat prin investiții în infrastructura specifică și în diversificarea curriculei pentru toate nivelurile de educație.

2.4. Infrastructura de transport, utilități (alimentare cu apă, epurare, alimentare cu gaze, producere/distribuție energie electrică, telecomunicații etc.)

Pentru că existența unei infrastructuri fizice adecvate reprezintă premisa dezvoltării celorlalte componente antropice ale spațiului urban (așezări, forma de valorificare economică a resurselor și teritoriului, sistemele economice etc), se impune evaluarea situației existente și a potențialului infrastructurii municipiului Râmnicu Vâlcea prin analiza următoarelor puncte:

- infrastructura de transport;
- infrastructura tehnico - edilitară cu următoarea componență:
 - alimentare cu apă;
 - producere/distribuție energie termică;
 - alimentare cu gaze naturale;
 - epurare ape uzate și rețea de canalizare;
 - telecomunicații;
 - producere/distribuție energie electrică;
 - iluminat public;
 - spații verzi.

În analiza infrastructurii de transport și utilități a municipiului Râmnicu Vâlcea, s-au avut în vedere o serie de indicatori statistici, ca determinanți ai gradului de confort oferit de municipiu, analizați în cadrul acestui subcapitol.

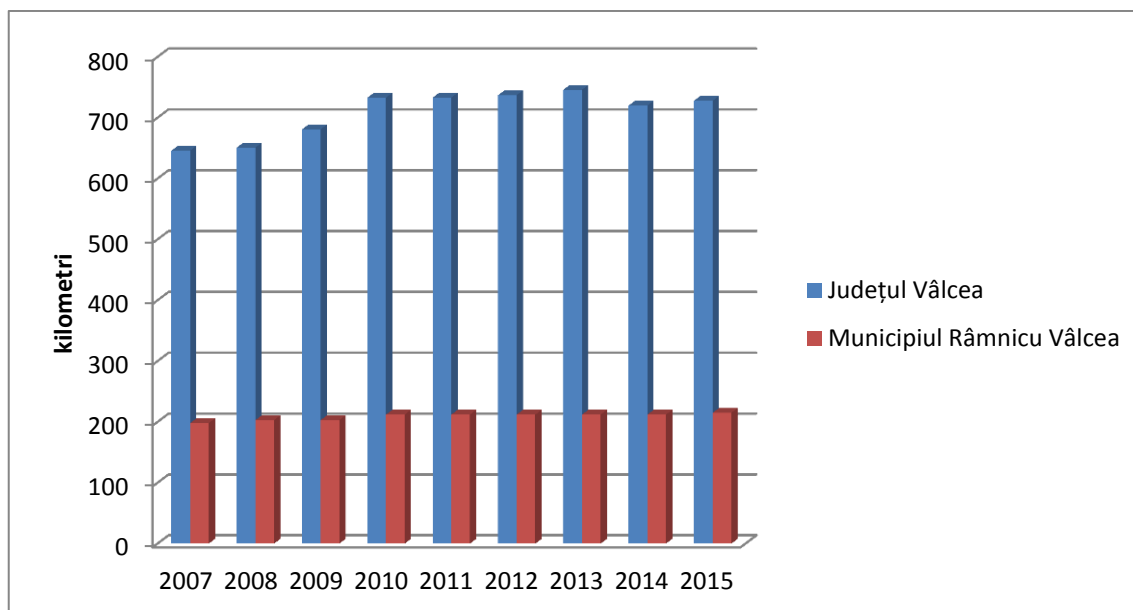
2.4.1. Infrastructura de transport

Infrastructura de transport a municipiului Râmnicu Vâlcea este reprezentată de drumul european E 81 (străbate regiunea Sud - Vest Oltenia și face legătura între România și Ucraina), de drumurile naționale DN 7, DN 64 și DN 67, de calea ferată Piatra Olt - Sibiu și de totalitatea străzilor orașenești. În anul 2015, la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, exista o rețea de 215 km străzi orașenești (reprezentând 29,54 procente din totalul existent la nivelul județului Vâlcea), cu 17 km mai mult față de anul 2007 (luat în calcul ca bază de raportare).

În ultimii ani au fost demarate o serie de proiecte finanțate prin Programul Operațional Regional 2007-2013, care au vizat extinderea rețelei de străzi la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea. În județul Vâlcea lungimea străzilor orașenești a crescut în același interval de timp cu 100 km, ca rezultat principal direct al accesării de către primării a unor fonduri nerambursabile destinate

acestor investiții.

Figura nr. 11 Lungimea străzilor orășenești la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007 - 2015)

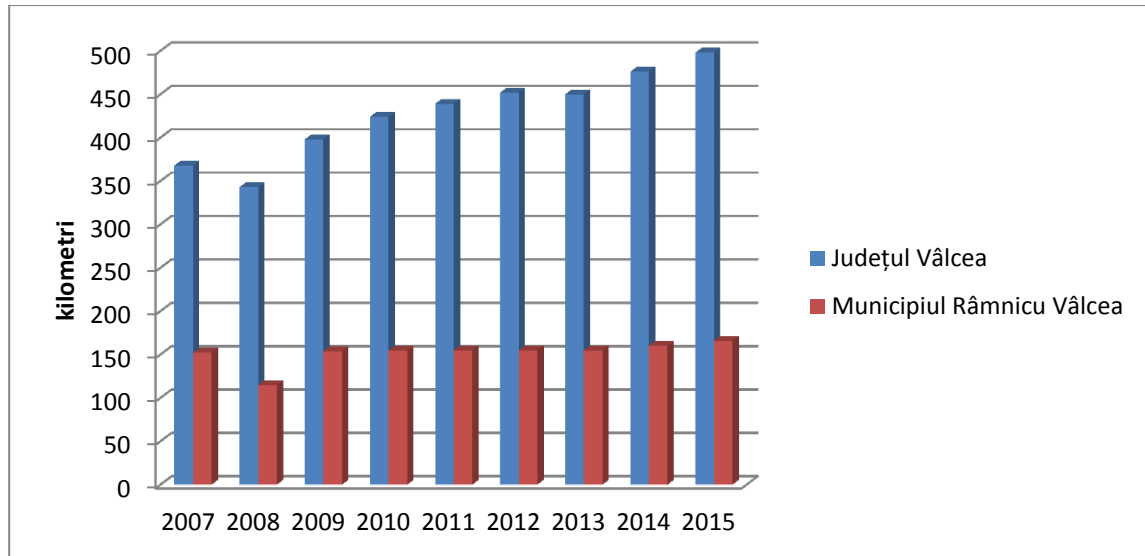

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

Din lungimea totală a străzilor municipiului, la nivelul anului 2015, 166 km erau modernizați, reprezentând 77,2 procente. Situația este favorabilă față de cea a județului, unde procentul este de 68,4. Activitatea de modernizare a străzilor municipiului a fost destul de fluctuantă, anul 2009 fiind punctul culminant pozitiv al evoluției indicatorului în perioada 2007 - 2013 (+39 km). În anii următori accentul s-a pus mai mult pe întreținerea celor existente, iar în perioada 2014-2015 au mai fost modernizați alți 11 km. De reținut este faptul că există piste pentru biciclete, oferind astfel posibilitatea locuitorilor de a utiliza mijloace de transport alternative autoturismelor și nepoluante, însă acestea se regăsesc concentrate în centrul municipiului și pe arterele principale de circulație.

Pentru o dezvoltare reală și durabilă a activităților economice vâlcene, este necesar ca dinamica pozitivă a structurii calitative a drumurilor publice să se accentueze și să i se confere continuitate în timp și spațiu prin investiții în infrastructura de transport. Din perspectiva premiselor pentru dezvoltarea activităților economice, drumurile nemodernizate se constituie într-un element nefavorabil pentru dinamica spațiului urban și pentru dezvoltarea teritoriului județean, în ansamblul său.

Figura nr. 12 Lungimea străzilor orășenești modernizate la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007 - 2015)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

Infrastructura de transport rutier prezintă și dificultăți, legate în special de suprapunerea traficului de tranzit peste cel local, în lipsa unor artere ocolitoare modernizate (ceea ce duce la dese aglomerații în traficul rutier în zona centrală a municipiului) și de prezența unor sectoare de drum cu risc mare de degradare în urma proceselor naturale (alunecări, eroziune în mal, înzăpeziri, polei etc). De asemenea calea ferată acționează ca o barieră pentru trafic, trecerile la nivel cu aceasta conducând la aglomerări.

În perioada analizată, 2007-2015, autoritățile locale au demarat și implementat o serie de proiecte ce au avut ca obiectiv general fluidizarea traficului rutier, segregarea circulației pietonale de cea auto, creșterea siguranței în trafic și evitarea aglomerărilor în perioadele orare de vârf. Printre acestea se numără finalizarea construirii a două pasaje subterane (lărgire pasaj Hervil, pasaj inferior pe CF, Piatra Olt-Podu Olt km 293+808 - finalizat în anul 2012 și pasaj Str. Bogdan Amaru-finalizat în 2008) și demararea lucrărilor pentru un pasaj suprateran, care în prezent se află în curs de finalizare (pasaj denivelat suprateran Bdul. Tudor Vladimirescu).

La nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea există un deficit al numărului de locuri de parcare, în principal în zona centrală, parcările disponibile cu capacitate mare fiind relativ îndepărtate de cele mai importante puncte de interes din centrul municipiului.¹⁷

Transportul public local se află în responsabilitatea SC ETA SA, aflată în subordinea Primăriei Râmnicu Vâlcea. Aceștia asigură servicii de transport prin intermediul celor 22 de linii de autobuz și 4 linii de microbuz. Conform informațiilor cuprinse în PMUD Râmnicu Vâlcea, din cele 26 de trasee, 24 sunt

¹⁷ PUG Râmnicu Vâlcea – Memoriu de sinteză, aprobat prin HCL nr. 182013

municipale și 2 periurbane.

La nivelul anului 2016, parcul de vehicule al SC ETA SA cuprindea 38 de autobuze (8 din acestea având an de fabricație 2013 și 2 an de fabricație 2015) și 11 microbuze (din care 2 cu an de fabricație 2013).¹⁸

În pofida achiziționării în ultimii ani, a unor autobuze și microbuze noi, parcul de vehicule care deservește transportul public local în municipiul Râmnicu Vâlcea rămâne relativ vechi, aspect ce generează efecte negative atât asupra calității serviciilor oferite călătorilor cât și asupra mediului înconjurător. Alte probleme identificate la nivelul PMUD sunt reprezentate de inexistența unor benzi dedicate traseelor de autobuze, care să permită deplasarea cu ușurință a acestora, lipsa dotărilor din stațiile de transport public, lipsa panourilor de informare în stații și în mijloacele de transport și lipsa unei autobaze în partea de nord a orașului.

Se impune însă necesitatea extinderii traseelor de transport în întreg perimetrul construibil al municipiului. În prezent arterele de circulație rutieră din municipiul Râmnicu Vâlcea concentrează traficul rutier în câteva zone de interes, precum zona centrală și alte câteva zone locuibile, izolând anumite zone ale municipiului care prezintă multe terenuri libere și care pot devia traficul de tranzit prin restructurarea, modernizarea și extinderea temei stradale.

La nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, rețeaua de **cale ferată** face legătura prin intermediul liniei 201, între București și Sibiu (pe ruta București - Roșiorii De Vede - Caracal - Piatra Olt - Râmnicu Vâlcea - Sibiu) și între Craiova și Sibiu (pe ruta Craiova - Piatra Olt - Râmnicu Vâlcea - Sibiu). Complexul Căi Ferate Râmnicu Vâlcea este structurat pe activitatea de transport de călători și transport de marfă.

Trenurile Regio sunt introduse în special pe distanțe mai scurte, în timp ce rutele Râmnicu Vâlcea - Craiova și Râmnicu Vâlcea - Sibiu sunt asigurate și de trenurile Interregio, câte două pentru fiecare destinație, cu plecare din Râmnicu Vâlcea în cursul dimineții și al după- amiezei. Din stația Râmnicu Vâlcea există plecări pentru trenurile de călători cu o frecvență medie de 50 de minute, acoperind o plajă orară de 20 de ore. Partea de nord a orașului este deservită de o haltă de călători, în vreme ce platforma industrială sud este deservită de stația Râureni.

Vechea gară din Râmnicu Vâlcea a fost demolată în anul 2013, în locul ei urmând să se construiască o nouă gară, cu dotări de ultimă oră, facilități pentru pasageri, parcări, platforme de acces și sisteme de supraveghere video. Proiectul are o valoare de 70 de milioane de lei și face parte din programul național de modernizare a stațiilor de cale ferată.

¹⁸ Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Municipiului Râmnicu Vâlcea, 2016, pag. 66-67

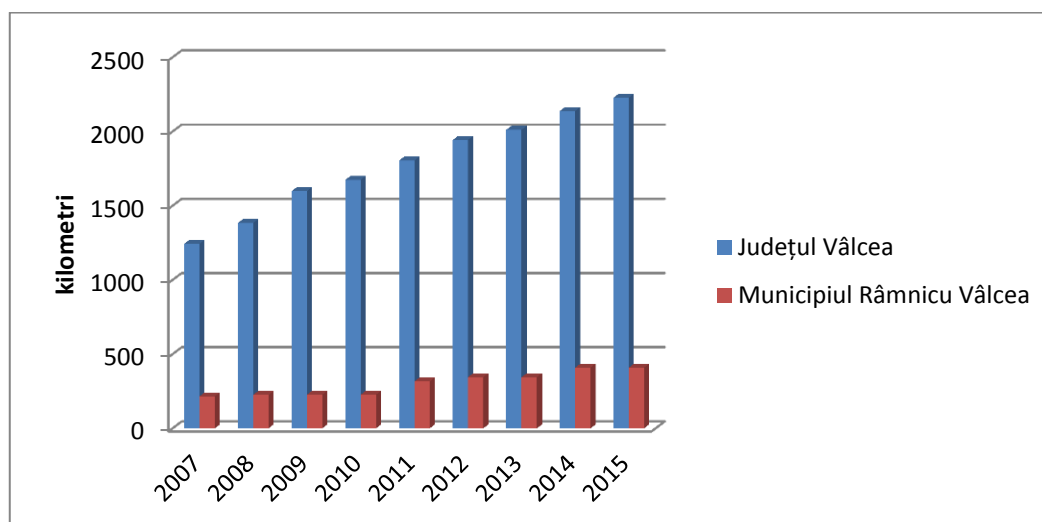
2.4.2. Infrastructura tehnico-edilitară

2.4.2.1. Alimentarea cu apă și epurarea apei uzate

Serviciile de alimentare cu apă fac parte din serviciile de gospodărire comunală oferite populației și reprezintă un indice important în determinarea gradului de confort oferit de localități. În municipiul Râmnicu Vâlcea sunt racordate la rețeaua de apă 91,25 procente din totalul locuințelor¹⁹. Sistemul de alimentare cu apă este racordat la patru captări active, două captări din surse de suprafață - lacul Brădișor și râul Cheia - și două captări din surse subterane - sursele Vlădești și Bistrița. În vederea folosirii apei captate pentru consumul populației și în cadrul activităților industriale, aceasta este supusă unor procese fizice pentru filtrare și chimice pentru neutralizare prin intermediul stațiilor de tratare Valea lui Stan și Stația de tratare Râmnicu Vâlcea.

Rețeaua de distribuție a apei potabile era la sfârșitul anului 2015 de 409 km, cu 193,3 km mai mare decât în anul 2007. Pe lângă investițiile realizate din fonduri proprii, municipalitatea a demarat o serie de investiții pentru dezvoltarea rețelei de distribuție a apei, executate din fonduri externe, prin intermediul Programului ISPA (+17.468 m în perioada 2009-2011) și POS Mediu (+32.458 m în perioada 2012-2013). În totalul rețelei de distribuție a apei la nivelul județului Vâlcea, rețeaua aferentă municipiului Râmnicu Vâlcea a reprezentat în anul 2015 aproximativ 18 procente.

Figura nr. 13 Lungime totală rețea simplă de distribuție apă la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007 - 2015)

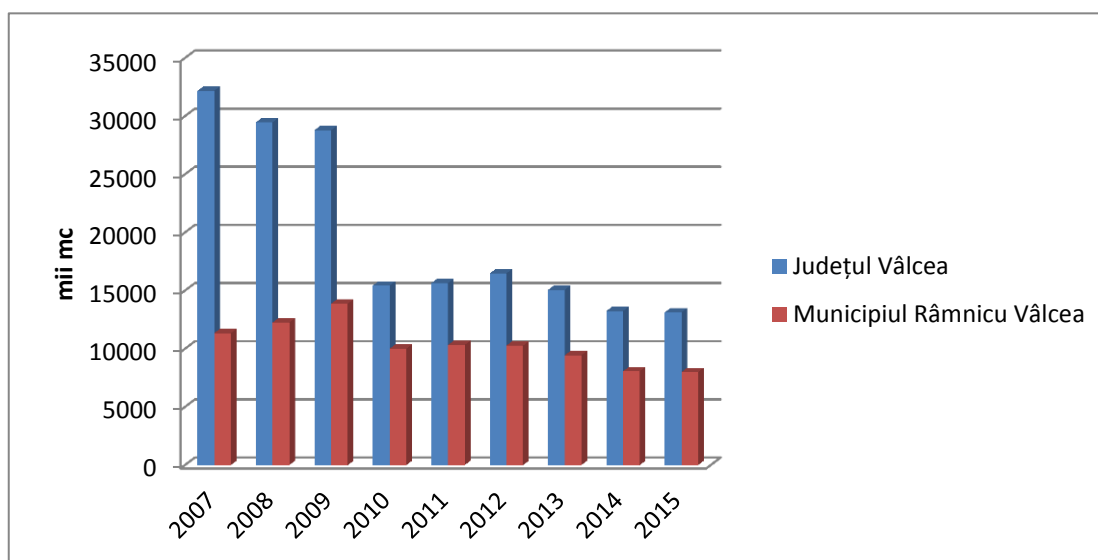
Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

Volumul de apă potabilă distribuită a fost în anul 2015 de 7.995 mii mc, în scădere față de anul anterior cu 73 mii mc, și cu 3.347 mii mc față de anul 2007. Aceste scăderi pot fi puse pe seama folosirii unor sisteme alternative de alimentare cu apă gen puțuri forate, dar și folosirea tot mai

¹⁹ P.U.G. municipiul Râmnicu Vâlcea – Memoriu de sinteză, 2013

des a apei potabile îmbuteliate din comerț. Raportată la distribuția apei la nivel de județ, distribuția la nivelul municipiului a reprezentat peste 60 procente în anul 2015. Prin comparație, în anul 2007, doar 35 procente din apa distribuită în județul Vâlcea era destinată municipiului Râmnicu Vâlcea.

Figura nr. 14 Cantitatea de apă distribuită la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007 - 2015)

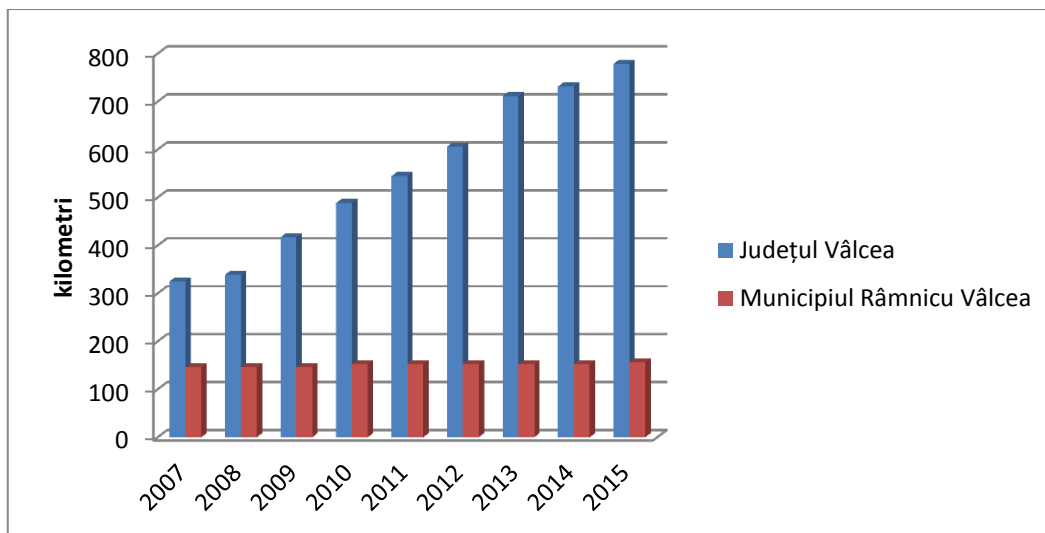
Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

Rețeaua de canalizare cuprinde 90% din suprafața municipiului, din care 30% în sistem divizor²⁰ și 60% în sistem unitar²¹, astfel că 100% din apartamente și 75% din locuințele individuale sunt racordate la rețeaua de canalizare. Datorită amplasării municipiului într-o zonă de deal, canalele transportă apele uzate gravitațional către stația de epurare. Stația de epurare a apelor uzate este amplasată la aproximativ 4 km în aval de oraș, pe malul drept al râului Olt. Reabilitată în anul 2009, stația permite epurarea debitului suplimentar de apă provenită în urma extinderii rețelei de canalizare existând posibilitatea oferirii aceluiași tip de servicii și altor localități învecinate. Pe perioada 2007 - 2015, rețeaua de canalizare din municipiul Râmnicu Vâlcea a fost extinsă cu 10,2 km, ajungând la o lungime totală simplă a conductelor de 155,9 km la nivelul anului 2015. Lucrările au fost executate în anii 2010 și 2015 și într-o foarte mică măsură în anul 2009. Raportată la lungimea drumurilor modernizate (pe care de regulă le însoțesc), rețeaua de canalizare reprezintă 93,9 procente. La nivelul județului, ritmul de extindere a rețelei de canalizare a fost unul alert, astfel că în ultimii 9 ani lungimea conductelor de canalizare a crescut cu 139,5%, ajungând la 778,6 km, în anul 2015.

²⁰ Sistemul divizor este sistemul public de canalizare care asigură colectarea, transportul, epurarea și evacuarea în emisar, separată, a apelor uzate și a apelor meteorice.

²¹ Sistemul unitar asigură colectarea, transportul, epurarea și evacuarea în emisar, în comun, atât a apelor uzate, cât și a apelor meteorice.

Figura nr. 15 Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007 - 2015)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

2.4.2.2. Alimentarea cu energie termică

Agentul termic este produs și distribuit de către S.C. CET Govora S.A., furnizor de energie termică sub formă de apă fierbinte pentru încălzire și apă caldă pentru consum menajer. Conform *P.U.G. Memoriu de sinteză din anul 2013*, 81,73 % din locuințe erau racordate la sistemul de termoficare al municipiului.

Cantitatea de energie termică distribuită pentru termoficare și pentru apă caldă de consum a cunoscut o scădere importantă începând cu anul 2012, astfel că, dacă la nivelul anului 2011 cantitatea de energie termică însuma 310.156 Gcal/an, în anul 2015 a scăzut până la 241.809 Gcal/an (-22%). Motivul principal pentru această scădere a cantității de agent termic a fost reprezentat de debransarea unei părți din consumatorii casnici de la sistemul centralizat (aceștia montându-și centrale termice de apartament). Debransarea consumatorilor de la sistemul centralizat a avut mai multe cauze, și anume:

- creșterea prețului perceput pentru căldura furnizată din sistemul centralizat, comparativ cu prețul gazului natural;
- lipsa dispozitivelor de măsurare a consumului de căldură la fiecare apartament, plata în regim pașal făcând imposibil consumul căldurii în raport cu dorința / necesitatea și capacitatea de plată a fiecărui abonat.

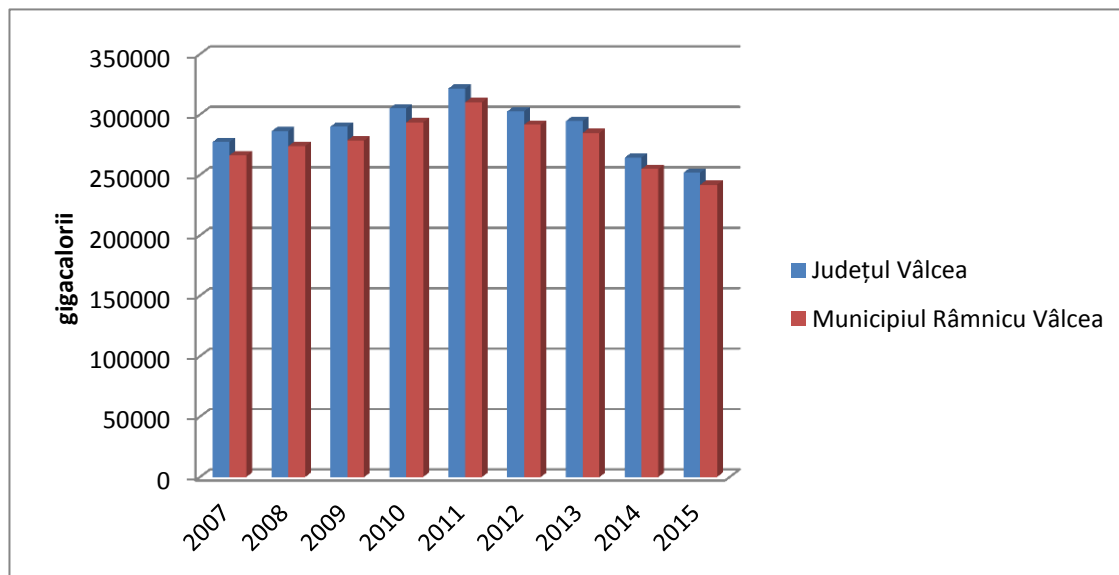
Cu toate acestea, în ultimii ani, starea tehnică a sistemelor de termoficare a cunoscut îmbunătățiri, pe fondul efectuării unor serii de lucrări de reabilitare a rețelelor termice

existente la nivelul municipiului, pentru îmbunătățirea calității serviciilor de furnizare a căldurii și a apei calde către populație. Astfel, în continuare sunt prezentate lucrările executate și recepționate în acest domeniu, precum și cele aflate în implementare:

Lucrări executate	Anul recepționării
Rețele termice încălzire ACM și ACC PT 39 ramura II	2007
Retele termice încălzire ACM și ACC PT 11 ramura I	2007
Transformare CT 5 in PT 5 și rețele termice aferente	2008
Reabilitare rețea termică de încălzire și ACM PT 1 zona bloc C5, A3,A4,A5	2013
Reabilitare rețea termică de încălzire și ACM PT 13 bloc Cozia, G, H, J	2013
Reabilitare rețea termică de încălzire și ACM PT 13 bloc Cozia, G, H, J”	2013
Reabilitarea rețelelor termice PT 1 ramura bloc A1, A2, B0, B1, C1, C2, C3, C4, C16	în lucru
Reabilitarea rețelelor termice PT 2 ramura bloc A10, B15, C21, C22, C23, C32, S2	2014
Reabilitarea rețelelor termice PT 2 ramura bloc A8/2, C18, C19, C20, C24, C26, C27	în lucru
Reabilitarea rețelelor termice PT 13 ramura bloc C, D, E, F, S1, S2, S3, A+B, O, P, R, V1, V2, V3, V6, 1 Piață	în lucru

Este important a se menționa faptul că energia termică distribuită în județul Vâlcea revine aproape în totalitate municipiului Râmnicu Vâlcea (96%). Conform informațiilor colectate în cadrul grupurilor de lucru organizate în vederea dezbaterii strategiei, în ultima perioadă a crescut numărul cererilor populației de debranșare de la rețeaua de furnizare a energiei termice, aspect confirmat și de ușoara reducere a cantității de energie termică distribuită la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea.

Figura nr. 16 Cantitatea de energie termică distribuită la nivelul județului Vâlcea municipiului Râmnicu Vâlcea (2007 - 2015)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

Deficiențele în funcționarea corespunzătoare a rețelelor de distribuție care nu au fost încă reabilitate sunt conductele afectate de coroziune, porțiunile neizolate de conductă și izolarea necorespunzătoare sau canalele termice parțial inundate cu apă din avarii sau infiltrații ce nu se evacuează la canalizare.

2.4.2.3. Alimentarea cu gaze

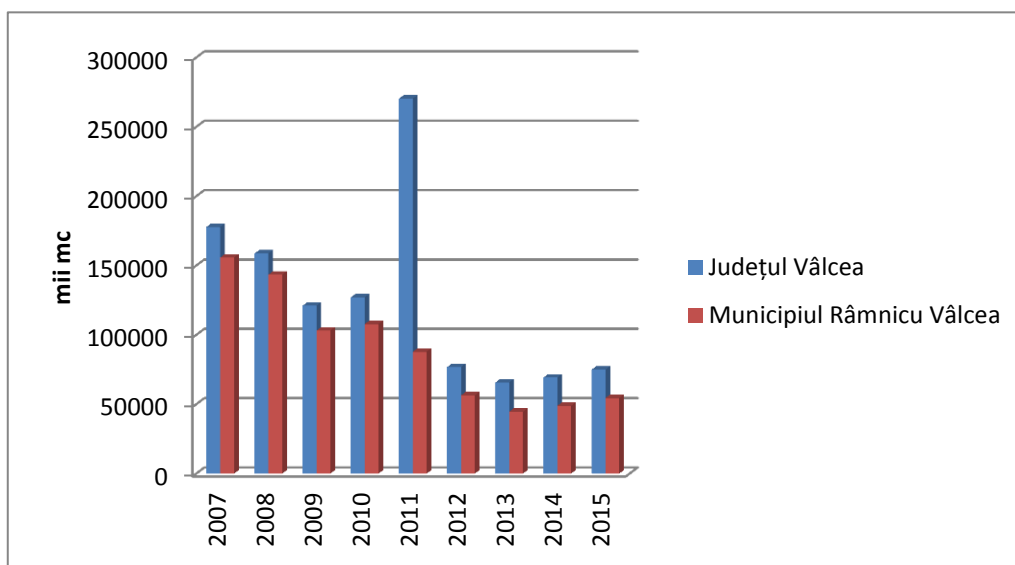
Alimentarea cu gaze naturale a municipiului Râmnicu Vâlcea se face prin intermediul conductei de transport de înaltă presiune Schitu Golești - Govora - Drăgășani aparținând Sistemului național de transport a gazelor naturale. Stația de reglare - măsurare - predare ce racordează municipiul la rețea este amplasată la Râureni, în zona de sud a orașului. Capacitatea instalată este de 960.000 m³N/zi. De la SRMP Râureni (unde se realizează reducerea presiunii de la înaltă la medie), până la stațiile de reglare măsurare de sector (unde se reduce presiunea de la medie la redusă), transportul gazelor se face prin rețele de repartiție la presiunea de 3,5 bar.

Aproximativ toate străzile din municipiu beneficiază de conducte de distribuție a rețelei de gaze, fiind realizat un sistem de alimentare ramificat - inelar. Prin intermediul sistemului de distribuție sunt alimentați consumatorii din locuințele individuale, locuințele colective și consumatorii industriali pentru încălzire, preparare apă caldă menajeră și utilizări tehnologice.

În anul 2015, cantitatea de gaze naturale distribuită la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea a fost de 54.492 mii mc, reprezentând 72,6 la sută din totalul gazelor distribuite în județul Vâlcea. În

intervalul 2007 - 2015, cantitatea distribuită a scăzut continuu (excepție făcând anul 2010), pe fondul scăderii cererii de gaze naturale ca urmare a eficientizării consumului de către beneficiarii casnici și a reducerii activității unor beneficiari industriali. Astfel, față de 2007, în 2013 cantitatea de gaze naturale distribuită a scăzut cu 71,4 la sută, crescând ușor în perioada 2014-2015.

Figura nr. 17 Cantitatea de gaze naturale distribuită la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007 - 2015)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

Deficiența majoră a rețelei de alimentare cu gaze naturale se prezintă în cartierele marginase, unde nu sunt încă amplasate conducte de distribuție, deoarece relieful este în pantă iar procentul de ocupare al terenului este redus.

2.4.2.4. Alimentarea cu energie electrică

Alimentarea municipiului Râmnicu Vâlcea cu energie electrică se face prin intermediul termocentralei CET Govora și hidrocentralelor CHE Călimănești, CHE Dăești, CHE Râmnicu Vâlcea, CHE Râureni și CHE Govora. Pentru producerea energiei electrice este folosit combustibilul fosil în cadrul CET Govora și potențialul hidroenergetic oferit de râul Olt și afluenții acestuia, prin centralele hidroenergetice.

Sursa principală este centrala termoelectrică CET Govora, aceasta folosind lignitul inferior exploatat în bazinele carbonifere de la Alunu și Berbești. În plus față de lignit, centrala poate funcționa pe bază de păcură și gaze naturale. Capacitatea termică instalată este de 315 MW și deservește aproximativ 82.500 persoane și produce abur industrial și pentru combinatul Oltchim.

Alimentarea cu energie electrică a consumatorilor municipiului se realizează prin cinci puncte de alimentare și prin trei stații de transformare, Râmnicu Vâlcea Sud, Râmnicu Vâlcea Nord și Căzănești iar consumatorii industriali dispun de stații de transformare proprii.

Centralele hidroenergetice reprezintă o a doua sursă principală de energie electrică, sucursala din Râmnicu Vâlcea a S.C. Hidroelectrica S.A. administrând sectorul Oltului Mijlociu și fiind racordată la sistemul național de distribuție. Centralele hidroenergetice produc energia electrică cu un preț redus și mai puțin poluantă decât centralele termoelectrice. CHE Râmnicu Vâlcea funcționează din anul 1975 și are în custodie amenajările de pe râurile Olt și Lotru. Sistemul de distribuție al energiei electrice furnizează energie electrică consumatorilor municipiului, rețeaua electrică având în componență 7.665 km de linii electrice subterane și 43.127 km de linii electrice supraterane.

Suprafața municipiului Râmnicu Vâlcea este traversată de linii electrice aeriene de 110 kV însumând aproximativ 100 km. Aceste linii conectează stațiile de 110/20 kV aparținând operatorului CEZ Distribuție (Vâlcea Sud, Vâlcea Nord, Căzănești, Vilmar, situate pe teritoriul municipiului Râmnicu Vâlcea, respectiv stațiile învecinate: Marcea, Horezu, Poiana Lacului) stațiile de 220/110 kV aparținând Transelectrica: Râureni și Stupărei, stațiile de pe platforma industrială Govora: USG, Oltchim și CET Govora, cu stațiile de 110/20 kV aparținând Hidroelectrica: CHE Râureni și CHE Vâlcea Nord.

La nivelul județului Vâlcea se remarcă înregistrarea unui excedent semnificativ al producției de energie electrică. Din această perspectivă, rețelele de 110 kV care tranzitează teritoriul municipiului, precum și stațiile de transformare racordate la acestea dețin o importanță funcțională deosebită pentru menținerea stabilității întregului sistem energetic național. Stațiile de sistem 110/220 kV colectează energia produsă la nivelul râurilor Lotru și Olt, respectiv în CET Govora, prin liniile 110 kV, și o transmit mai departe în rețeaua de transport a energiei electrice de 220 kV.

Importanța liniilor de înaltă și foarte înaltă tensiune de 110 și 220 kV, în raport cu localitățile traversate, se reflectă în servituțile și constrângerile legate de necesitatea menținerii în stare corespunzătoare a culoarelor de siguranță, evitându-se vegetația și construcțiile care ar putea afecta integritatea liniilor electrice aeriene. Parametrii culoarelor de siguranță sunt prevăzuți de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei în Norma Tehnică aprobată prin Ordinul 49/2007, liniile electrice aeriene de 110 kV având o lățime a culoarului de siguranță de 37 m²².

Conform informațiilor colectate la nivelul grupurilor de lucru organizate, considerând consumul de energie electrică al agenților economici la nivelul municipiului, cel mai ridicat consum se înregistrează la nivelul Platformei Industriale Sud. La momentul actual, rețeaua de distribuție a energiei electrice care deservește această zonă răspunde la cererea existentă pe piață, însă este

²² Informații furnizate de CEZ Vâlcea, 2014

posibil ca în viitor să fie necesară amplasarea unor noi linii de înaltă tensiune în proximitatea respectivei locații.

Rețelele electrice de distribuție de medie tensiune însumează aproximativ 2.390 km și se regăsesc, în cadrul municipiului, în două variante, directe și de distribuție prin punctele de alimentare.

Alimentarea consumatorilor cât și **iluminatul public** se realizează prin intermediul rețelei electrice de joasă tensiune, care însumează aproximativ 4.460 km, rețea pozată pe stâlpi din beton. Iluminatul public stradal se realizează pe toate arterele municipiului, pe artera Calea lui Traian și str. Barajului, iluminatul public făcându-se cu lămpi economice de tip LED.

Rețeaua electrică este însă învechită în centrul orașului, motiv pentru care apar fluctuații de tensiune sau chiar întreruperi ale furnizării. De asemenea, nu toate zonele construite sunt deservite de sistemul de iluminat, iar producerea energiei pe bază de combustibili fosili este un factor poluant, CET Govora fiind principalul furnizor de energie electrică.

În municipiul Râmnicu Vâlcea s-au făcut eforturi pentru menținerea sistemului de iluminat public în funcțiune și în stare bună, prin executări de modernizări locale, pe străzi sau zone de blocuri. În zonele cu sistem de iluminat precar sau lipsă s-au făcut modernizări ale sistemului sau extinderi prin utilizarea de stâlpi metalici noi, rețele subterane și aparate de iluminat cu un grad redus de poluare. În vederea eficientizării sistemului de iluminat public, se impune înlocuirea corpurilor de iluminat necorespunzătoare cu unele noi, cu tehnologie LED, eficiente energetic și luminotehnic.

În perioada 2007-2013, SC CEZ Distribuție SA, principalul operator economic de distribuție a energiei electrice, a efectuat o serie de lucrări de modernizare a rețelei de joasă și medie tensiune în mai multe zone ale municipiului, în vederea îmbunătățirii serviciilor de furnizare a energiei electrice către locuitori, însumând aproximativ 25.000 lei.

2.4.2.5. Telecomunicațiile

În municipiul Râmnicu Vâlcea serviciile de telecomunicații aparțin unor furnizori diverși. Centrala telefonică a municipiului este de tip digital și are 8.000 de linii. Această centrală susține și localitățile Olănești, Călimănești, Horezu, Blidari, Ocnele Mari și Copăcelu, fiind un nod regional. Magistrala de interconectare între reședințele de județ este din fibră optică, centrala municipiului Râmnicu Vâlcea fiind racordată la această magistrală, de asemenea, prin cablu de fibră optică. Modul de dispunere a rețelelor telefonice este de tip aerian în cartierele periferice, pozate pe stâlpii rețelelor electrice, în cartierele sistematizate fiind pozate în subteran. Cele pozate aerian,

pe stâlpii rețelelor electrice, sunt vechi și pot cauza disfuncționalități în utilizare²³.

În cadrul municipiului există acoperire completă a telefoniei mobile de către toți operatorii acesteia.

Serviciile Internet de mare viteză, pe structură de fibră optică, sunt oferite de diverși furnizori și acoperă aproape în întregime municipiul Râmnicu Vâlcea.

2.4.2.6. Spațiile verzi

Pentru optimizarea condițiilor de mediu în centrele populate, spațiile verzi îndeplinesc un rol de primă importanță la crearea unui microclimat corespunzător. În municipiul Râmnicu Vâlcea, în anul 2011, în administrarea domeniului public era în evidență o suprafață de 123,44 ha spații verzi, din care 116,32 ha spații verzi amenajate iar 7,11 ha zone sport și agrement. Pe cap de locuitor revin 11,15 mp suprafață verde²⁴, foarte puțin în comparație cu normele internaționale de minim 26 mp²⁵. Răspândirea zonelor verzi pe teritoriul orașului nu este uniformă, iar extinderea aleilor de acces, a chioșcurilor, a parcarilor a condus la micșorarea suprafețelor verzi fără adoptarea unor măsuri de protecție corespunzătoare.

Situată sub nivelul optim de suprafață amenajată pe locuitor, zona spațiilor plantate necesită o atenție specială datorită situării municipiului Râmnicu Vâlcea într-o zonă cu un potențial natural valoros.

2.4.3 Concluzii

Din analiza statistică a indicatorilor putem concluziona că infrastructura de transport și utilități este, per ansamblu, una corespunzătoare pentru un municipiu reședință de județ. Deși Râmnicu Vâlcea concentrează mare parte din infrastructura tehnico - edilitară a județului Vâlcea, în ultima perioadă se remarcă totuși o dinamică mai mare în restul județului, aceasta fiind determinată de o bază de plecare mai puțin dezvoltată (în anul 2007) în majoritatea localităților comparativ cu cea a municipiului, dar și de un interes sporit în prioritizarea investițiilor edilitare în teritoriu, ca urmare a accesării de fonduri europene nerambursabile.

Analiza efectuată cu privire la infrastructura de transport evidențiază eforturile întreprinse începând cu anul 2007, pentru modernizarea străzilor orașenești, mai accentuate la nivelul anului 2009. Principalele probleme identificate în acest sector sunt reprezentate de lipsa unei artere ocolitoare modernizate, ce conduce la îngreunarea traficului rutier în zona centrală și de numărul insuficient de locuri de parcare, în special în centrul municipiului.

²³ P.U.G. municipiul Râmnicu Vâlcea – Memoriu de sinteză, 2013

²⁴ 123,44 ha/110.697 locuitori, datele fiind disponibile pentru anul 2011

²⁵ Norma OMS este de 50 mp/locuitor iar standardul Uniunii Europene de 26mp/locuitor

Infrastructura de transport public local a fost îmbunătățită în ultima perioadă, prin achiziționarea unor autobuze și microbuze mai noi. Cu toate acestea, parcul de vehicule rămâne relativ vechi, generând un impact negativ asupra mediului înconjurător și calității vieții cetățenilor.

Datele analizate cu privire la infrastructura tehnico-edilitară evidențiază atât aspectele pozitive, cât și nevoile existente în domeniul alimentării cu apă, energie termică, energie electrică, alimentării cu gaze, telecomunicații și spații verzi.

Astfel, principalele aspecte pozitive vizează:

- racordarea la rețeaua de apă, a peste 90% din totalul locuințelor municipiului Râmnicu Vâlcea;
- extinderea rețelei de distribuție a apei potabile în perioada 2007 - 2015;
- efectuarea unor serii de lucrări de reabilitare a rețelelor termice existente la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea;
- acoperirea, aproape în întregime, a serviciilor de internet de mare viteză, la nivelul municipiului etc.

Pe de altă parte, au fost identificate următoarele disfuncționalități și nevoi specifice în domeniul infrastructurii tehnico-edilitare:

- deficiențe în funcționarea corespunzătoare a rețelelor de distribuție a energiei termice, cauzate de coroziunea conductelor, izolarea necorespunzătoare a acestora sau inundarea canalelor termice;
- rețeaua de distribuție a energiei electrice este învechită, cauzând fluctuații de tensiune și întreruperi ale furnizării;
- sistemul de iluminat nu acoperă toate zonele construite de la nivelul municipiului;
- necesitatea înlocuirii corpurilor de iluminat necorespunzătoare, cu corpuri de iluminat bazate pe tehnologia LED, eficiente energetic și luminotehnic;
- suprafața redusă a spațiilor verzi care revin pe cap de locuitor.

Municipiul Râmnicu Vâlcea se numără printre polii de dezvoltare urbană care a valorificat potențialul instrumentelor structurale pentru a genera o evoluție pozitivă a calității vieții rezidenților. O bună planificare la momentul elaborării Planului Integrat de Dezvoltare Urbană (PIDU) 2007-2013, alături de o scriere și o implementare judicioasă a proiectelor individuale incluse în PIDU 2007-2013 au condus la numeroase elemente de valoare adăugată la nivelul municipiului. Aceste proiecte reprezintă nu numai surse de bunuri și servicii publice pentru cetățenii municipiului, dar și baza de pornire pentru noua perioadă de programare.

Proiectele din domeniul infrastructurii de transport și tehnico - edilitare demarate și/sau finalizate în

perioada 2007 - 2013 sunt prezentate în Tabelul nr. 21 (Anexa nr. 1).

Pe viitor, se impune necesitatea continuării investițiilor în infrastructura de bază, care să conducă la asigurarea unui nivel optim de trai pentru locuitori și la sporirea calității acestora, concomitent cu crearea unor condiții favorabile dezvoltării mediului de afaceri local, disponibilitatea și calitatea infrastructurii constituind un element cheie ce afectează decizia de localizare și dezvoltare a diferitelor afaceri și/sau operațiuni comerciale.

2.5. Infrastructura de afaceri și cercetare

2.5.1. Analiza agenților economici. Sectorul IMM-urilor

Dezvoltarea sectorului de întreprinderi mici și mijlocii a fost limitată de efectul sinergic al mai multor factori de influență, printre care se numără nivelul redus al culturii antreprenoriale dublat de lipsa încrederii populației în inițiativa privată și accesul restricționat la sursele de finanțare. Creșterea aversiunii față de risc manifestată în ultimii ani de bănci a determinat înăsprirea condițiilor de creditare și a restricționat accesul la finanțare pentru întreprinzătorii privați. Categoria întreprinderilor mici și mijlocii a resimțit cel mai puternic acest impact, întrucât prezintă o slăbiciune majoră - dependența de finanțare pe termen scurt.

Pus în fața unor astfel de provocări, sectorul IMM-urilor a fost nevoit să-și dezvolte capacitatea de adaptabilitate și reacție promptă la schimbarea contextului macroeconomic. Faptul că IMM-urile aduc cel mai important aport la formarea produsului intern brut și realizează în multe cazuri produse și servicii la prețuri mai scăzute decât firmele de dimensiuni mari evidențiază flexibilitatea și adaptabilitatea acestui sector la rigorile pieței.

Dacă în urmă cu douăzeci de ani activitatea economică a municipiului Râmnicu Vâlcea era reprezentată aproape în exclusivitate de întreprinderile mari, cu mai mult de 1000 de angajați, în anul 2013 peste 90% din societățile comerciale existente au aparținut categoriei întreprinderilor mici și mijlocii²⁶. Se poate concluziona deci, că IMM-urile dețin o pondere crescândă în numărul total al agenților economici care operează la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, tendință ce poate fi pusă pe seama a două influențe: pe de o parte capacitatea de a absorbi forța de muncă provenită din procesele de restructurare suferite de alte întreprinderi mai mari, iar pe de altă parte competitivitatea crescută a produselor și serviciilor oferite de acestea în raport cu întreprinderile de dimensiuni mari, contribuind astfel la redresarea și relansarea economiei locale.

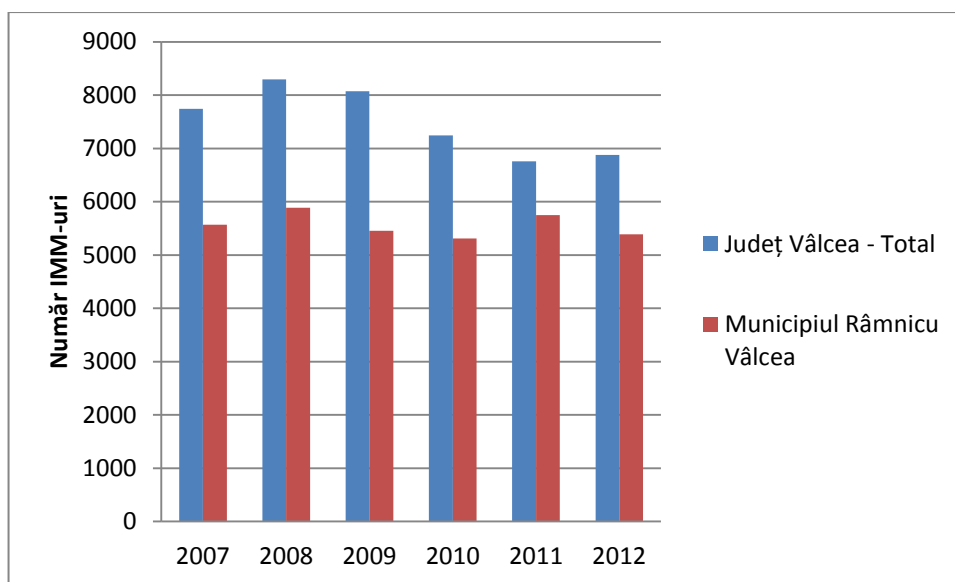
²⁶ Institutul Național de Statistică, baza de date Tempo, 2014

Analizând evoluția numărului de întreprinderi mici și mijlocii la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea în perioada 2008-2012, se remarcă un trend fluctuant. În perioada 2009-2010 numărul total al firmelor active din categoria IMM-urilor a avut o tendință continuă de diminuare, până la nivelul de 5310 de unități, minim atins în anul 2010. Această dinamică negativă poate fi explicată prin fenomenul de recesiune economică resimțit la nivelul economiei naționale, care a determinat mulți întreprinzători privați să declare starea de faliment și să înceteze activitatea.

Anul 2011 marchează o ușoară redresare a mediului de afaceri, ca urmare a implementării unor programe de restructurare de către antreprenori, dar și ca efect al îmbunătățirii contextului macroeconomic, factori care au condus la creșterea numărului de întreprinderi mici și mijlocii cu 8,30% față de anul precedent.

Municipiul Râmnicu Vâlcea înregistra în anul 2012 un număr de 5751 de unități economice active din categoria întreprinderilor mici și mijlocii, reprezentând 78,40% din totalul celor care își desfășoară activitatea la nivelul întregului județ Vâlcea. Datele pun în evidență faptul că municipiul Râmnicu Vâlcea se înscrie ca unitate administrativ teritorială reprezentativă pentru economia județeană.

Figura nr. 18 Numărul de IMM-uri la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007-2012)²⁷

Sursa: Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Vâlcea, 2014 Institutul Național de Statistică, baza de date Tempo, 2014

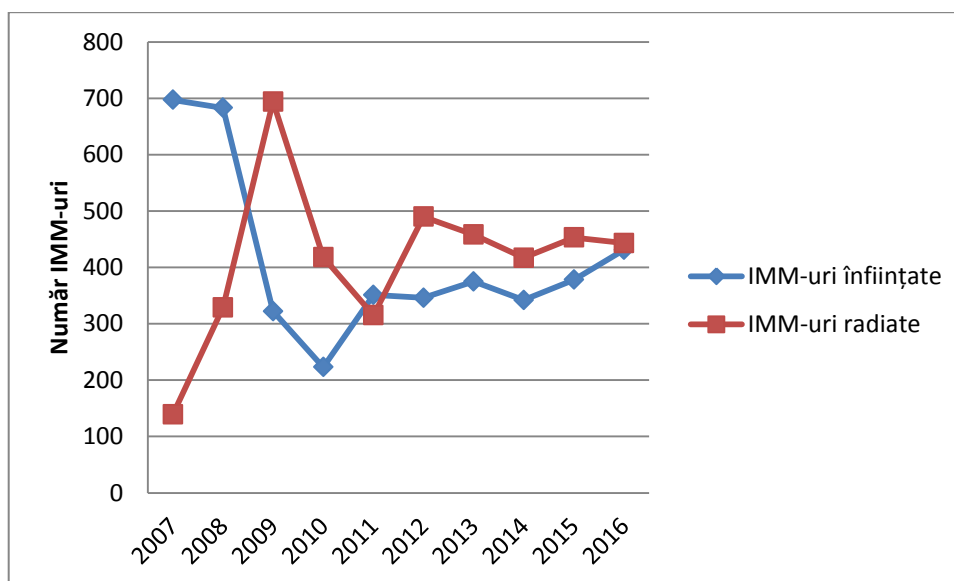
Analizând dinamica numărului de IMM-uri nou create, se observă că în anul 2009 acesta se

²⁷ Pentru anul 2013 nu sunt disponibile date relevante la nivelul județului Râmnicu Vâlcea, cu privire la evoluția indicatorului analizat

reduce dramatic, înjumătățindu-se față de valoarea înregistrată în 2008. Tendința de scădere se menține și în anul 2010 și indică o reticență a populației de a înființa noi societăți comerciale în condițiile înăsprii legislației din domeniul fiscal, prin sporirea cotei de impozitare de la 3 la 16% pentru microîntreprinderi și majorarea taxei pe valoare adăugată cu 5 procente. În anii 2015 și 2016 se constată o creștere a numărului de întreprinderi, în anul 2016 fiind înființate 431 noi întreprinderi.

Totodată, din prelucrarea datelor furnizate de Oficiul Național al Registrului Comerțului pe perioada 2007 - 2016, reiese că în anii 2009, 2010, 2012 - 2016, numărul întreprinderilor mici și mijlocii radiate a devansat numărul întreprinderilor nou înființate, ceea ce implică un regres în nivelul de dezvoltare al firmelor. Criza economică și diversele măsuri de austeritate fiscal-bugetare, adoptate de Guvernul României au frânat dezvoltarea firmelor, astfel încât la sfârșitul anului 2009, un număr de 694 de întreprinderi au dispărut de pe piață, fiind radiate.

Figura nr. 19 Evoluția numărului de IMM-uri radiate și IMM-uri nou înființate la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea (2007-2016)

Sursa: Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Vâlcea, 2017

În ultima perioadă, întreprinderile mici și mijlocii au reprezentat singurul domeniu care a generat noi locuri de muncă. Din acest motiv, dezvoltarea durabilă a acestui sector trebuie să ocupe un loc important, ca alternativă la restructurarea societăților comerciale cu capital majoritar de stat.

Deși rolul întreprinderilor mici și mijlocii este unul semnificativ pentru asigurarea flexibilității economice, cu certitudine nici rolul întreprinderilor mari nu trebuie neglijat. Activele pe care acestea le dețin le conferă avantaje considerabile în materie de costuri unitare de producție, în ceea ce privește accesul la finanțare, precum și o mai mare forță de a investi în tehnologie și

cercetare-dezvoltare. Întreprinderile mari, cu un număr mai mare de 250 de angajați, pot acționa ca adevărați poli de creștere economică. Deși numărul lor este mai redus în comparație cu cel al întreprinderilor mici și mijlocii, ponderea întreprinderilor mari în forța de muncă ocupată și respectiv în cifra de afaceri totală este semnificativă.

2.5.2. Servicii pentru dezvoltarea afacerilor

Pentru a asigura succesul dezvoltării durabile a municipiului, administrația locală a urmărit dezvoltarea de facilități pentru susținerea și stimularea mediului de afaceri, prin înființarea de centre de consultanță și centre de afaceri. Serviciile profesionale pentru dezvoltarea afacerilor au menirea de a îmbunătăți competitivitatea agenților economici și prezintă în aria lor de cuprindere servicii precum cele de consultanță contabilă, expertiză contabilă, evaluare, consultanță juridică, notarială etc.

Centrul de consultanță în afaceri funcționează în cadrul Camerei de Comerț și Industrie a județului Vâlcea și oferă consultanță generală de afaceri (pregătirea și lansarea afacerilor, planificarea strategică și operativă a afacerii, elaborarea de planuri de afaceri, studii de fezabilitate și studii de marketing, asistență în domeniul relațiilor internaționale), consultanță pentru dezvoltare operațională (managementul afacerii, strategii de marketing, tehnici de consultanță, întocmirea planului de afaceri, managementul resurselor umane, tehnici de comunicare, management prin proiecte), consultanță pentru obținere de finanțări (elaborarea documentației de obținere a creditelor, finanțări neramburasabile prin programe europene și licitații internaționale, asistență în redactarea proiectelor pentru obținerea de finanțări). *Centrul de Consultanță în afaceri* este situat pe Strada Regina Maria, nr. 7, în municipiul Râmnicu Vâlcea, județul Vâlcea.

Centrul Județean Vâlcea de dezvoltare a resurselor umane pentru IMM-uri oferă servicii de consultanță pentru orientare și consiliere în domeniul resurselor umane (repartizarea responsabilităților, recrutarea, motivarea și pregătirea personalului, comunicarea organizațională și managementul conflictelor, evaluarea performanței personalului, consiliere și orientare profesională, legislația muncii). *Centrul Județean Vâlcea de dezvoltare a resurselor umane pentru IMM-uri* este localizat în incinta Camerei de Comerț și Industrie Vâlcea, Strada Regina Maria, nr. 7, în municipiul Râmnicu Vâlcea.

Centrul de afaceri Flandra-Vâlcea a fost creat cu scopul de a sprijini firmele începătoare, punând la dispoziția acestora un sediu modern, servicii de secretariat și consultanță diversă (oportunități de finanțare, managementul afacerii, tehnici de comunicare, marketing și accesare piețe), precum și logistica necesară pentru a înlesni legăturile cu alți agenți economici din Râmnicu Vâlcea, din țară sau din afara acesteia. Centrul este

rezultatul parteneriatului dintre Consiliul Local Râmnicu Vâlcea, Consiliul Județean Vâlcea, Camera de Comerț și Industrie Vâlcea, Ministerul Comunității Flamande și Agenția pentru Dezvoltare Regională din Antwerp. Taxele mari de consultanță nu au atras însă întreprinzătorii aflați la început de drum, iar centrul nu și-a atins scopul planificat de a deveni un adevărat incubator de afaceri. *Centrul de afaceri Flandra* este situat pe Strada Drumul Câmpului, nr. 15 A (DN7), Râmnicu Vâlcea, județul Vâlcea (Telefon: 0250/ 717818, E-mail: bcfv2000@artelecom.net).

Incubatorul Tehnologic și de Afaceri constituit în cadrul Institutului Național de Cercetare Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice - ICSI Râmnicu Vâlcea facilitează inițierea și dezvoltarea de întreprinderi inovative, bazate pe tehnologie avansată. Întreprinderile mici și mijlocii incubate beneficiază de: acces la infrastructura de comunicare, servicii specializate (informare tehnologică, audit tehnologic, exploatarea drepturilor de proprietate intelectuală, informare cu privire la prioritățile naționale, regionale, locale), servicii de asistență (obținerea de fonduri, identificarea partenerilor, asigurarea accesului la baze de date specializate), servicii de pază și protocol. Spațiile incubatorului de afaceri permit găzduirea unui număr de aproximativ 15 societăți comerciale, care trebuie să aibă ca obiect de activitate unul dintre domeniile acreditate ale incubatorului, capabile să dezvolte activități inovative, de preferat prin transferul tehnologic al rezultatelor cercetării efectuate la Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice Râmnicu Vâlcea. În prezent, 8 agenți economici își desfășoară aici activitatea, ceea ce a condus la crearea de 18 noi locuri de muncă. *Incubatorul Tehnologic și de Afaceri* este localizat pe Strada Uzinei, nr. 4, Râmnicu Vâlcea, județ Vâlcea (Telefon: 0250 733 890, E-mail: ita@icsi.ro).

Centrul de afaceri Oltenia Business Center a fost înființat prin proiectul “Centrul de dezvoltare a serviciilor în afaceri Nord Oltenia” și oferă întreprinderilor mici și mijlocii una dintre cele mai complexe game de servicii de business din municipiu: spații de birouri, săli de conferință, lobby clienți, recepție, organizare de evenimente, prezentări și terenuri de sport. În prezent, clădirea este ocupată în proporție de 93% de 14 agenți economici, care odată cu stabilirea sediului în centrul de afaceri au generat 30 de noi locuri de muncă.

Proiectul a fost finanțat prin Programul Operațional Regional 2007-2013, în cadrul Axei prioritare 4, Domeniul Major de Intervenție 4.1 - “Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijin a afacerilor de importanță regională și locală”, având o valoare totală de 7.908.942 lei la nivelul anului 2012, din care cofinanțarea de la Uniunea Europeană a fost de 4.103.412 lei. Centrul de dezvoltare în afaceri Nord Oltenia a adus o serie întreagă de beneficii mediului de afaceri din municipiul Râmnicu Vâlcea și a reușit să atingă obiectivul strategic al programului Regio, respectiv sprijinirea unei dezvoltări economico-sociale durabile și echilibrate

teritorial, cu accent pe sprijinirea dezvoltării durabile a polilor urbani de creștere, îmbunătățirea mediului de afaceri și a infrastructurii de bază. *Centrul de afaceri Oltenia Business Center* este situat pe Bulevardul Dem Rădulescu, nr. 32, Râmnicu Vâlcea, Județul Vâlcea (Telefon: 0758 117 717).

Centrul Multifuncțional pentru Sprijinirea Afacerilor a fost inaugurat în august 2012. Complexul de afaceri dispune de spații pentru birouri și săli de conferințe, o parcare cu 34 de locuri și un număr de 36 de angajați. Proiectul a fost finanțat prin Programul Operațional Regional 2007-2013, în cadrul Axei Prioritare 4 - "Sprijinirea mediului de afaceri regional și local", Domeniul Major de Intervenție 4.1- "Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor de importanță regională și locală". Obiectivul general al proiectului îl constituie dezvoltarea economico-socială locală prin atragerea de investiții directe și crearea de locuri de muncă. Contractul de finanțare a fost semnat în iunie 2011, iar valoarea totală a proiectului s-a ridicat la 7.908.942,06 lei, din care cofinanțarea de la Uniunea Europeană a fost de 3.667.425,50. Centrul de afaceri este situat pe Stranda Ștrandului, nr.6, în municipiul Râmnicu Vâlcea.

Structurile de sprijinire a afacerilor, fie că sunt reprezentate de centre de consultanță sau incubatoare de afaceri, reprezintă factori vitali pentru creșterea atractivității municipiului ca locație pentru investiții în activități economice și sociale, și, în același timp, un instrument esențial pentru impulsionarea mediului de afaceri local și regional.

2.5.3 Activități economice desfășurate în municipiul Râmnicu Vâlcea

Complexitatea și viteza de schimbare a condițiilor macroeconomice din ultimii ani au modificat semnificativ evoluția afacerilor în majoritatea sectoarelor de activitate, lansând o nouă provocare pentru mediul de afaceri - găsirea unor metode eficiente de răspuns la factorii de risc externi. În plus, concurența economiilor dezvoltate din alte state membre ale Uniunii Europene s-a intensificat, în condițiile în care acestea investesc masiv în cercetare-dezvoltare și inovare, pentru a-și plasa industriile pe o poziție superioară în clasamentul economic european. Acest lucru a exercitat o presiune puternică asupra competitivității anumitor ramuri ale economiei naționale, care se confruntă nu doar cu efectele recesiunii economice, ci și cu provocările generate de adaptarea proceselor de producție și a produselor la noile tehnologii.

Contextul actual în care se plasează municipiul Râmnicu Vâlcea din punct de vedere economic este același în care evoluează economia națională, marcată de un declin prelungit, dar care a cunoscut începând cu anul 2013 o ușoară redresare și evoluție pozitivă.

În cuprinsul acestui subcapitol este prezentată analiza comparativă a evoluției cifrei de afaceri și a productivității muncii pentru cele mai reprezentative companii care operează pe piața locală. Această analiză a fost considerată oportună din pricina lipsei unui set complet de informații din surse publice care să conducă la o caracterizare exhaustivă a mediului economic de la nivelul municipiului.

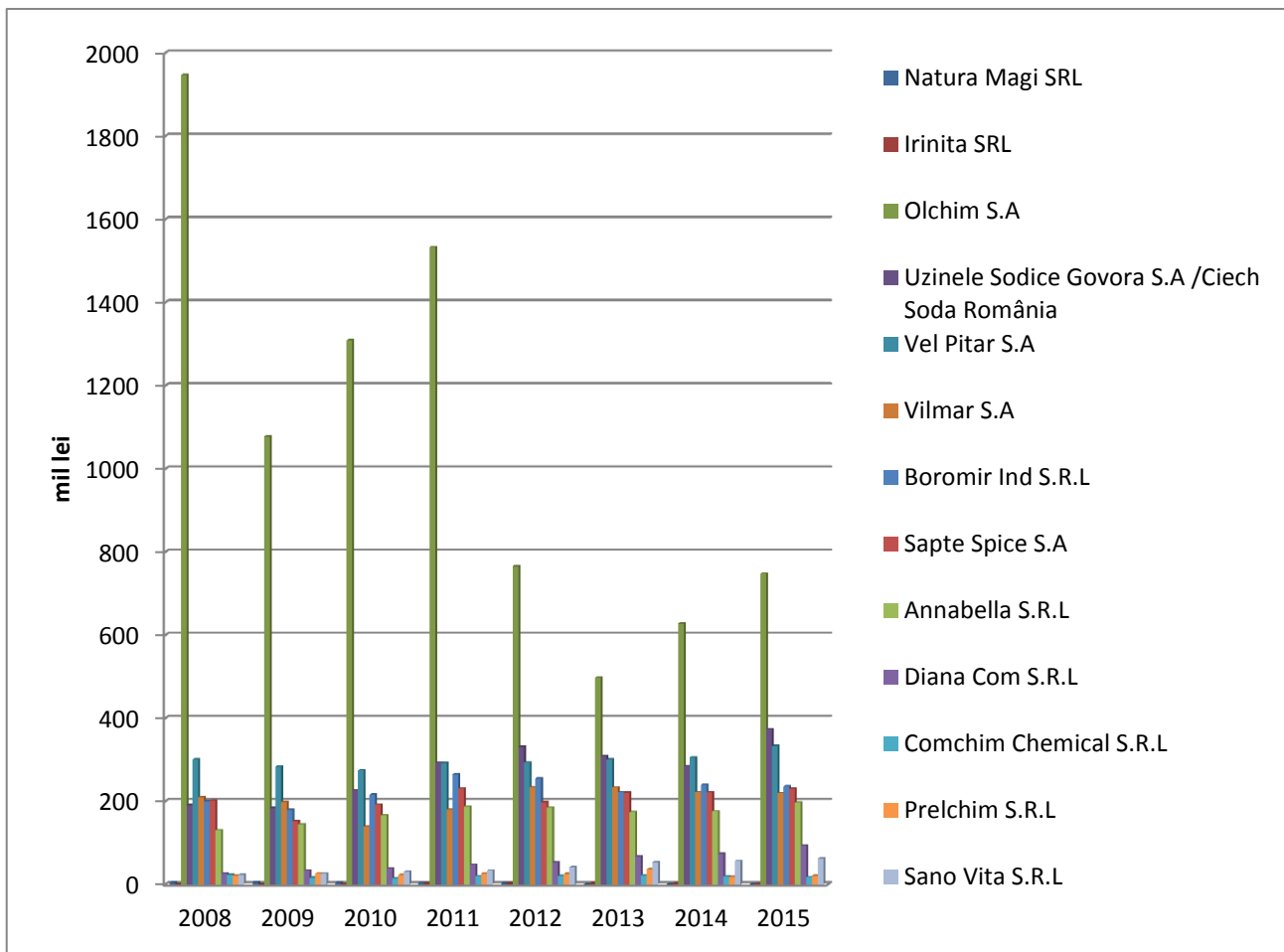
Deși sectorul industrial este reprezentat de un număr mic de unități economice, spre deosebire de sectorul serviciilor, acesta înregistrează cea mai însemnată cifră de afaceri și concentrează cel mai mare număr de angajați.

Compania Oltchim, un important fabricant de produse chimice la nivel regional și chiar național, se detașează de celelalte întreprinderi din sectorul industrial prin nivelul ridicat al cifrei de afaceri, care însă s-a diminuat dramatic începând cu anul 2012, înjumătățindu-se față de valorile înregistrate în anul precedent, ca urmare a situației financiare dificile pe care a traversat-o.

Sectorul serviciilor se plasează pe poziția a doua în ierarhia domeniilor care înregistrează cea mai mare cifră de afaceri, după industrie, fiind bine reprezentat de un număr important de agenți economici activi. Societatea cu cel mai ridicat nivel al încasărilor în anul 2015 a fost Annabella S.R.L, având ca obiect de activitate comerțul cu amănuntul.

Per ansamblu, analizând dinamica cifrei de afaceri din punct de vedere valoric pentru cele mai reprezentative companii din domeniul serviciilor, se observă că aceasta a avut o tendință ascendentă în perioada 2008-2015, sfidând efectele recesiunii economice.

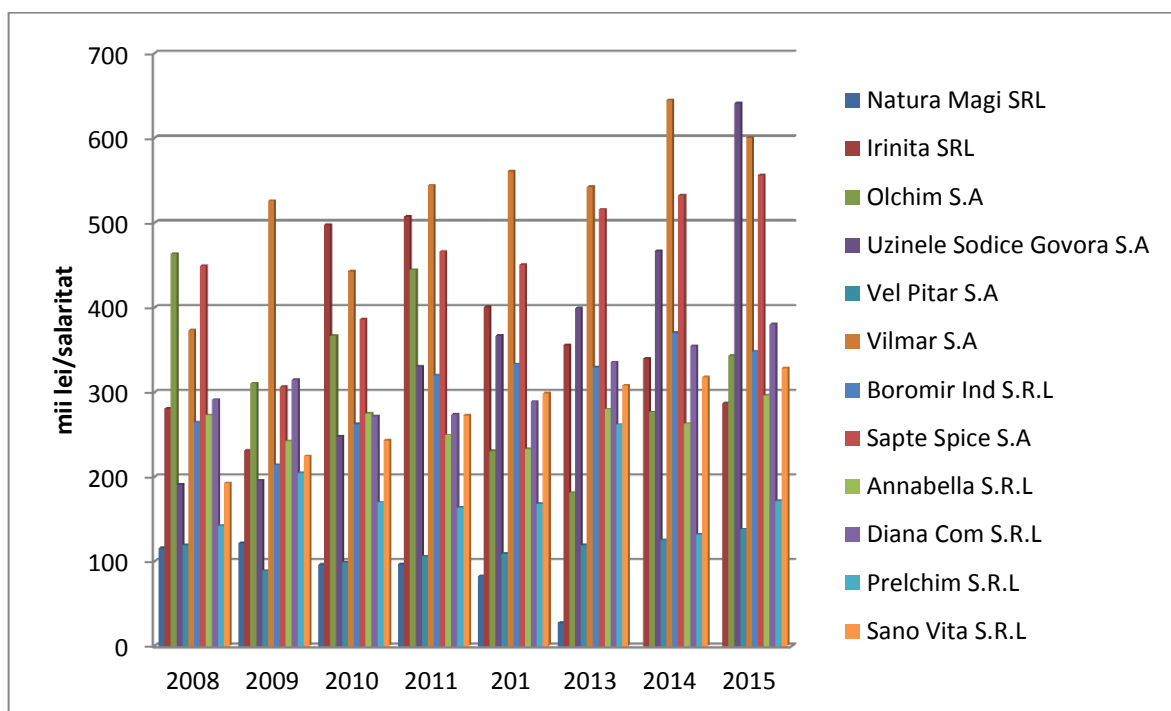
Figura nr. 20 Cifra de afaceri înregistrată de cele mai importante companii din municipiul Râmnicu Vâlcea, pe domenii de activitate, în prețuri curente, în perioada 2008-2015

Sursa: Ministerul Finanțelor Publice, 2017

Productivitatea muncii pentru cele mai importante firme din Râmnicu Vâlcea a fost calculată ca raport între cifra de afaceri și numărul mediu de salariați. După cum se poate observa, în perioada analizată, cea mai ridicată productivitate a muncii a fost înregistrată de companiile din sectorul industrial, la polul opus aflându-se agenții economici care activează în agricultură. De aici rezultă o eficiență mai crescută a muncii depuse de salariații din industrie, reprezentând un element de competitivitate pentru firmele care activează în domeniu.

Figura nr. 21 Productivitatea medie a muncii înregistrată de cele mai importante companii din municipiul Râmnicu Vâlcea, pe domenii de activitate (2008-2015)

Sursa: Date prelucrate Ministerul Finanțelor, 2017

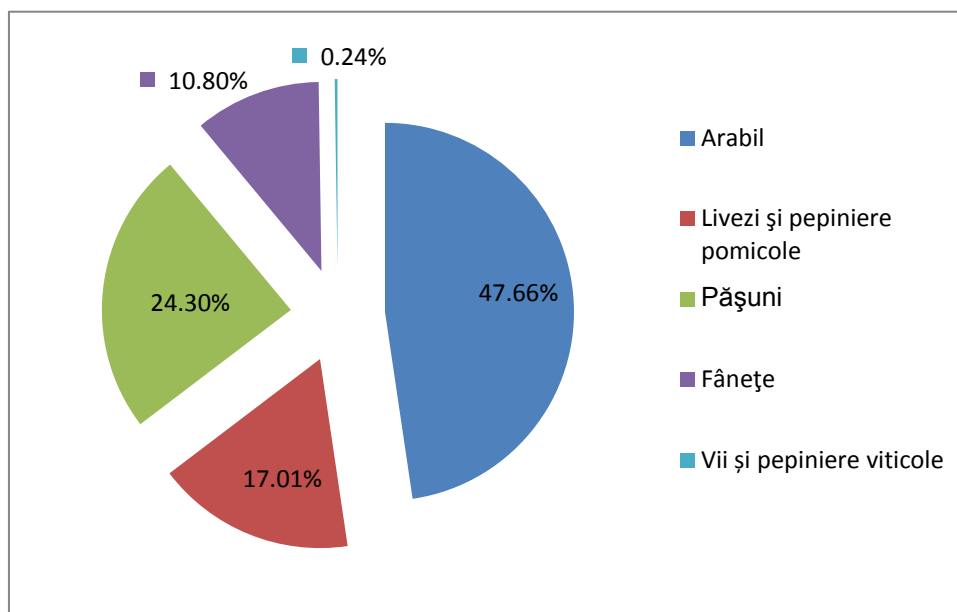
Din perspectiva activităților economice desfășurate, județul Vâlcea se remarcă printr-un profil eminent industrial-agrar, zonei urbane fiindu-i specifice sectoarele secundare și terțiare (industrie și servicii), în timp ce sectorul agrar este bine reprezentat în mediul rural prin pomicultură și cultura legumelor și a cerealelor.

Agricultura

Agricultura constituie una dintre ramurile economice care prezintă un potențial de dezvoltare însemnat, bazându-se pe un fond funciar agricol important ce poate asigura furnizarea materiilor prime pentru întreprinderile care activează în industria alimentară.

Divizarea teritoriului municipiului Râmnicu Vâlcea în funcție de modul de utilizare a acestuia indică o pondere a suprafeței agricole de 37,96% din total, structurată conform bilanțului teritorial din figura alăturată.

Figura nr. 22 Modul de folosire a terenului agricol în municipiul Râmnicu Vâlcea în anul 2014

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date Tempo, 2017

Se remarcă faptul că la nivelul întregii zone agricole menționate, suprafața arabilă are ponderea cea mai ridicată (47,66%), urmată de pășuni și livezi, explicând astfel specializarea industriei alimentare pe segmente precum panificația și producția de conserve din legume și fructe.

Industria

Structura și repartizarea activităților industriale la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea a fost determinată de amplasarea geografică, dar și de tipul și varietatea resurselor naturale de care dispune județul Vâlcea.

Dacă până în anii '90 industria juca un rol important în dezvoltarea economiei locale, fiind principalul pol de concentrare a locurilor de muncă, în prezent, industria municipiului Râmnicu Vâlcea se confruntă cu o competitivitate scăzută a produselor realizate din cauza tehnologiilor învechite utilizate, dar și cu un management defectuos, lipsit de inițiativă și motivație.

La nivel local, populația ocupată în industrie se cifrează în 2012 la 13.796 persoane, ceea ce reprezenta 35,49% din numărul total de salariați ai municipiului, cu 2.436 persoane mai puțin comparativ cu anul 2008. În ultimii ani, industria a devenit principala ramură generatoare de șomaj, ca urmare a închiderii unor capacități de producție și a disponibilizării unui număr important de salariați.

Economia locală este preponderent influențată de existența marilor agenți economici de pe

platforma chimică Râmnicu Vâlcea.

- a) *Industria chimică* este reprezentată de societățile comerciale Oltchim S.A., Uzinele Sodice S.A. și S.C. Resin S.R.L.

S.C. *Oltchim S.A.* este una dintre cele mai importante companii de produse chimice anorganice din România, aflându-se în prezent în proces de privatizare, etapa finală a procedurii de vânzare urmând a se finaliza la sfârșitul lunii iunie 2017. Dacă până în anul 2007 situația financiară a combinatului a fost una stabilă, decizia Petrom S.A. de a înceta activitatea secției Arpechim, principalul furnizor de materie primă, a determinat Oltchim S.A. să funcționeze la subcapacitate și să înregistreze pierderi majore.

Ciech Soda România (denumirea anterioară S.C. *Uzinele Sodice Govora S.A.*) este cel mai mare producător de substanțe sodice din România (producând sodă calcinată, sticlă de apă, silicat de sodiu și alte produse derivate din sodă). A fost înființată în anul 1959 sub denumirea de Uzina de Sodă Govora, iar începând cu anul 2007 a început să fie controlată de grupul polonez *Ciech Chemical Group*, cu o participație de 92,91% din capitalul social.

Spre deosebire de Oltchim S.A., *Ciech Soda România* funcționează în prezent la capacitate maximă, mai mult de 80% din producție fiind orientată către piețele externe din aproape 80 de țări din Europa de Est, Orientul Apropiat și Asia.

- b) *Industria alimentară* este recunoscută în principal prin fabrica de conserve de la Râureni. *Râureni* este unul dintre cele mai cunoscute branduri românești, fabrica având o tradiție de mai mult de 40 de ani în producerea conservelor de legume-fructe și a sucurilor naturale. Exporturile fabricii Râureni au o cota de 10% din întreaga producție și se îndreaptă către țări precum Germania, Austria, Italia, Spania, Anglia, Canada.

- c) *Industria de morărit și panificație* este reprezentată de unități noi, cu capital privat precum S.C. *Velpitar S.A.* și S.C. *Boromir Ind S.R.L.*

Grupul *Vel Pitar* este liderul pieței românești a produselor de panificație și morărit, deținând 13 centre de producție în 11 județe din țară și în București și o rețea însemnată de magazine în marile orașe din România.

Societatea *Boromir* a luat naștere în anul 1994, sub numele de S.C. *BOROMIR IND Râmnicu Vâlcea*, având ca obiect principal de activitate achiziția, prelucrarea cerealelor, precum și valorificarea superioară a făinurilor prin secțiile proprii de panificație și patiserie.

Societatea dispune de o rețea de magazine specializate "Boromir Pan Café" acestea constituind un proiect lansat în aprilie 2008, bazat pe re-branduirea tradiționalelor brutării *Boromir* existente în orașul Râmnicu Vâlcea încă din anul 1996.

d) *Industria constructoare de mașini* este reprezentată de unități economice care produc echipamente pentru industria petrochimică, producătoare de autovehicule și elemente hidraulice, atât pentru piața internă, cât și pentru cea externă. Cele mai importante companii din municipiul Râmnicu Vâlcea care operează pe piața construcțiilor de mașini sunt: S.C. Vilmar S.A, S.C. Wipro Infrastructure Engineering Râmnicu Vâlcea S.A. și S.C. Protectchim S.A.

S.C. Vilmar S.A este o societate privată cu 100% capital străin, fiind cea mai importantă fabrică a companiei Genoyer S.A. Vitrolles - Franța, acționarul său principal. Vilmar S.A. este localizată pe o suprafață de 24,94 hectare, în zona industrială sudică a orașului Râmnicu Vâlcea. Societatea Genoyer are filiale industriale și comerciale în aproape toată lumea, fapt ce asigură suportul relațional, financiar și logistic pentru promovarea produselor Vilmar pe toate piețele lumii.

Societatea S.C. Wipro Infrastructure Engineering Râmnicu Vâlcea S.A. și-a lansat producția în anul 1981, remarcându-se ca o întreprindere ale cărei produse erau destinate în special piețelor externe (se exportă 60% din produse) din țări precum: Italia, Germania, SUA, Israel, Anglia, Canada și Iran. La nivelul anului 2015, întreprinderea număra peste 180 de angajați și o cifră de afaceri de aproximativ 26 mil euro.

e) *Industria de prelucrare a lemnului* s-a dezvoltat în mod deosebit, având în vedere materia primă existentă atât la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, ce dispunea de o suprafață însemnată ocupată cu păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră - 3254 ha²⁸, în anul 2014, cât și la nivelul zonelor din proximitatea municipiului. În totalul teritoriului administrativ al județului, suprafața ocupată de păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră deține o pondere de 36,34%.

S.C. Cozia Forest S.A. Râmnicu Valcea este rezultatul unei activități de peste 130 de ani în domeniul forestier, remarcându-se ca unul dintre cei mai importanți producători de cherestea și parchet din lemn masiv din România. A fost înființată prin hotărârea Guvernului României nr. 15 din 1994, rezultând din fuziunea a două sucursale componente ale Regiei de Exploatare a Lemnului București- SEPPL și STTL Râmnicu Vâlcea.

f) *Industria ușoară* este bine reprezentată prin fabrici producătoare de încălțăminte și îmbrăcăminte din piele și înlocuitori, textile și materiale nețesute etc. Agenții economici mai importanți din acest domeniu sunt S.C. Favil S.A. și S.C. Minet S.A.

S.C. Favil S.A. este o societate comercială înființată în anul 1982, având o experiență

²⁸ Institutul Național de Statistică, baza de date Tempo, 2017

îndelungată în producerea și vânzarea firelor de bumbac și tip bumbac și a aței de cusut din bumbac și sintetice.

S.C. *MINET S.A.* Râmnicu Vâlcea, înființată în anul 1983, este una din societățile etalon ale industriei ușoare din România, fiind cel mai important producător de textile neșesute din țară. De la înființare și până în prezent, societatea a dezvoltat o gamă largă de produse precum: vate voluminoase destinate industriei confecțiilor și mobilei; articole insonorizante, ~~destinate industriei autoturismelor~~; geotextile, destinate construcției și reabilitării de drumuri etc.

Parcuri industriale

Conform Ordonanței de Guvern nr. 65/2001, parcul industrial desemnează zona delimitată în care se desfășoară activități economice, de cercetare științifică și/sau de dezvoltare tehnologică, cu acces la drum național sau european, cu o suprafață de cel puțin 10 ha care să se afle în proprietatea sau în folosința agentului economic ce solicită titlul de parc industrial, pe o perioadă de cel puțin 30 de ani.

Constituirea parcurilor industriale atrage după sine o serie de facilități pentru societatea administrator: scutirea de la plata unor taxe; deducerea din profitul impozabil a unei cote de 20% din valoarea investițiilor realizate în parcul industrial pentru agenții economici care realizează astfel de investiții în construcții pentru transportul și distribuția energiei electrice, a energiei termice, a gazelor naturale și a apei; amânarea plății taxei pe valoare adăugată pentru materialele și echipamentele necesare realizării sistemului de utilități, pe perioada de desfășurare a investiției.

Parcul industrial zona baraj sud - Stația de epurare a fost înființat în anul 2005 și este amplasat în municipiul Râmnicu Vâlcea, la vest de lacul de acumulare Râureni, la km 196 al DN 67. Terenul unde se situează parcul industrial a fost concesionat pe o perioadă de 49 de ani, iar unitățile industriale create beneficiază de utilități la standarde europene, finanțate exclusiv de municipiul Râmnicu Vâlcea: drumuri și sistematizare verticală, alimentare cu energie electrică, alimentare cu apă și canalizare (alimentare cu apă, canalizare menajeră, canalizare pluvială), alimentare cu gaze naturale și racord de telefonie și cablu TV.

Valoarea totală a investiției s-a ridicat la 6,98 mil. lei cu TVA inclus, în prețuri comparabile anului 2005.

Platforma Industrială Râmnicu - Vâlcea Sud - găzduiește pe suprafața sa patru agenți economici importanți, al căror profil a fost descris în rândurile de mai sus:

- S.C Oltchim S.A.- companie cu capital majoritar de stat (53%), aflată în prezent în

insolvență;

- S.C. Vilmar S.A. - societate privată cu capital integral străin;
- Ciech Soda România, unitate cu capital majoritar privat;
- S.C. CET Govora S.A. - societate cu capital 100% de stat, al cărei unic acționar este Județul Vâlcea prin Hotărârea de Guvern 1005/2002, situată sub administrarea Consiliului Județean Vâlcea.

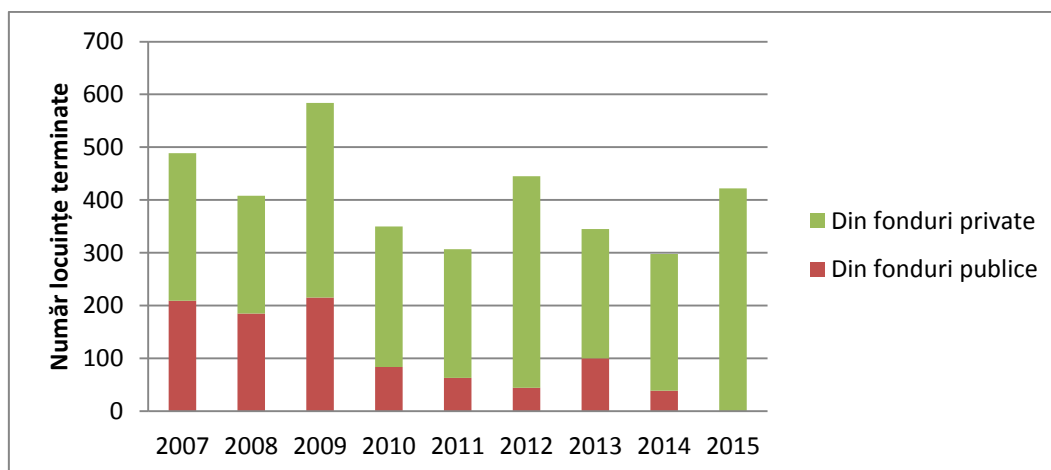
Construcțiile

Sectorul construcțiilor a înregistrat în ultimii ani un regres continuu, tendință manifestată atât la nivel național, cât și la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea. Această scădere se explică prin efectul conjugat a cel puțin doi factori: reducerea accesului pentru întreprinzători la sursele de finanțare și cadrul legislativ nefavorabil, care au descurajat investițiile străine și autohtone.

În anul 2012 populația ocupată în domeniul construcțiilor era de 3.139 de persoane, cu 28% mai puțin comparativ cu începutul perioadei analizate, respectiv anul 2007. Activitatea de construcții se remarcă printr-o scădere abruptă în anul 2010, când numărul de salariați s-a înjumătățit față de anul precedent, tendință explicată prin criza declanșată la nivelul pieței imobiliare.

Dacă până în anul 2009 lucrările de construcții de locuințe finanțate din fonduri publice reprezentau aproape jumătate din totalul locuințelor finalizate, începând cu 2010 numărul acestora s-a redus semnificativ, ca urmare a demarării procesului de corectare a deficitului bugetar și de ajustare a cheltuielilor publice, fapt care a determinat restrângerea și amânarea investițiilor efectuate de administrația publică.

Figura nr. 23 Evoluția construcțiilor de locuințe terminate, clasificate pe tipuri de finanțare, la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea (2007-2015)

Lucrările de construcții finanțate din fondurile Primăriei municipiului Râmnicu Vâlcea au avut ca obiectiv principal soluționarea unor probleme prioritare precum: construcția de infrastructuri edilitare (extindere rețele distribuție apă potabilă și canalizare, reabilitare rețele termice, extindere rețea gaze naturale etc.), locuințe sociale pentru familiile cu venituri modeste, cămine de bătrâni, modernizări de clădiri.

Evoluția sectorului construcțiilor va fi determinată în anii următori de dezvoltarea economico - socială a municipiului. Deciziile legate de investiții și mărimea fondurilor alocate de autoritățile centrale și locale, alături de schimbările intervenite pe piața terenurilor și migrația externă a forței de muncă vor reprezenta factori de influență semnificativi pentru relansarea acestei ramuri.

Sectorul serviciilor

Similar repartizării naționale, în numărul de unități economice regionale active care prestează diferite tipuri de servicii, ponderea majoritară este deținută de sectorul comercial (48,29%), urmat de transport (16,48%) și hoteluri și restaurante (9%)²⁹. Un număr mai mic de agenți economici sunt activi în domeniile informaticii și al activităților financiare, recreative, al tranzacțiilor imobiliare, al cercetării, dezvoltării și inovării, dar prin intermediul lor se diversifică gama tipurilor de servicii existente la nivel local.

Structura sectorului terțiar în municipiul Râmnicu Vâlcea la nivelul anului 2013 scoate în evidență, din punct de vedere al populației ocupate, o predominanță a activității de comerț care concentrează 30,57% din totalul numărului de angajați în sectorul serviciilor și 16,88% din numărul mediu al salariaților din oraș³⁰.

Serviciile reprezintă așadar un sector bine dezvoltat în municipiul Râmnicu Vâlcea, totalizând un număr de 21.466³¹ de angajați și situându-se astfel pe locul al doilea în ierarhia absorbției de forță de muncă a orașului.

La nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea funcționează începând cu anul 2006 un centru comercial de tip „mall”, primul de acest fel din regiunea Sud Vest Oltenia, acesta reprezentând o investiție importantă care a contribuit la dezvoltarea sectorului comerțului.

2.5.4. Activitatea de cercetare

²⁹ Date prelucrate Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2014

³⁰ Date prelucrate Fișa localității Râmnicu Vâlcea, 2014

³¹ Date preluate din Fișa localității Râmnicu Vâlcea, 2014

Cercetarea științifică și inovarea reprezintă factori cheie pentru sporirea competitivității agenților economici, mai ales în condițiile unei piețe dominate de concurență.

Conform definiției date de Institutul Național de Statistică, întreprinderile inovatoare sunt întreprinderile care au lansat pe piață produse (bunuri sau servicii) noi sau semnificativ îmbunătățite sau au introdus procese noi sau semnificativ îmbunătățite sau noi metode de organizare sau de marketing. Întreprinderile inovatoare acoperă toate tipurile de inovații: inovații de produs, de proces, de metode de organizare sau de metode de marketing, precum și întreprinderile cu inovări nefinalizate sau abandonate și se referă la întreprinderile active. Conform Comisiei Europene, în anul 2013 România a fost inclusă în categoria ultimelor șapte state europene privind cel mai scăzut grad al inovării, în categoria inovatorilor modești alături de Polonia, Bulgaria, Lituania și Letonia.

În general, la nivel național este cunoscută capacitatea scăzută de finanțare și interesul redus al agenților economici pentru activitățile de cercetare dezvoltare și inovare, atât pentru cele proprii, cât și pentru cele desfășurate în parteneriat cu instituțiile de profil, precum și capacitatea redusă de transfer și implementare a rezultatelor obținute în urma cercetării. Investițiile în tehnologie sunt realizate în mare parte de investitorii străini și nu prin efort local, iar principalul factor de competitivitate al întreprinzătorilor români nu este gradul avansat de inovare al tehnologiilor, ci costurile operaționale scăzute.

În ceea ce privește cercetarea științifică, la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea există două unități importante de profil, reprezentate de Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice (unicul de acest tip din țară) și Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Pomicultură Vâlcea (SCDP Vâlcea).

Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice (ICSI) Râmnicu Vâlcea are ca obiect de activitate cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovarea, cu valorificarea rezultatelor prin transfer tehnologic și servicii de specialitate. Infrastructura de cercetare-dezvoltare a institutului cuprinde:

- *Instalația “Pilot experimental pentru separarea tritiului și deuteriului”*
- *Departamentul de Cercetare - Dezvoltare și Transfer, care reunește principalele laboratoare analitice ce au ca obiectiv furnizarea de informații științifice și folosește capacitatea instrumentală ca suport pentru mai multe direcții de cercetare grupate sub denumirea “Mediu, Calitatea Vieții și Siguranța Alimentară”. Până în prezent, departamentul a înregistrat la OSIM³² opt brevete de invenție.*

³² Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci

- *Centrul Național de Hidrogen și Pile de Combustie* este orientat către găsirea unor soluții alternative de producere a energiei nepoluante la un preț scăzut, în conformitate cu direcțiile strategice de dezvoltare a Comunității Europene, și dezvoltă o activitate de cercetare în domeniul producerii, stocării și aplicațiilor hidrogenului la pilele de combustibil.
- *Laboratorul de Temperaturi Joase CRYO-HY* a fost înființat prin proiectul „CRYO-HY: Dezvoltarea infrastructurii de cercetare dezvoltare a ICSI prin crearea unui laborator de temperaturi scăzute pentru aplicații energetice ale fluidelor criogenice”, finanțat prin Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice, Axa prioritară 2, Operațiunea 2.1.2 “Dezvoltarea infrastructurii CD existente și crearea de noi infrastructuri CD (laboratoare, centre de cercetare)”. Valoarea totală a proiectului a fost de 61.838.231 lei, cofinanțat cu suma de 44.215.000 lei de Uniunea Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională, și cu suma de 5.785.000 lei de către Guvernul României.
- *Incubatorul Tehnologic și de Afaceri* este o entitate de inovare și transfer tehnologic, constituită în cadrul ICSI Râmnicu Vâlcea cu scopul de a stimula inovarea și de a facilita introducerea în circuitul economic a rezultatelor cercetării.

Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Pomicultură Râmnicu Vâlcea are ca obiectiv relansarea și modernizarea pomiculturii din regiunea Oltenia și alinierea acestui domeniu, în plan științific și economic, la cerințele comunitare, asigurând totodată competitivitatea produselor pomicole pe piețele internaționale. Stațiunea asigură baza științifică, biologică și tehnică pentru cercetarea în domeniul pomicol, susținând pregătirea și formarea profesională a studenților, masteranzilor și doctoranzilor din acest domeniu.

Rezultatele obținute din activitatea de cercetare au constat în:

- Conservarea resurselor genetice -1408 accesii în banca de gene³³;
- Gestionarea variabilității genetice prin programe de ameliorare - 32.350 de hibridi și mutanți;
- Crearea și omologarea și/sau brevetarea de soiuri noi - 39 de soiuri noi, dintre care 16 au fost brevete.
- Inovarea în tehnologie și /sau verigi tehnologice (înmulțirea nucului prin altoire, înmulțirea alunului prin marcotaj³⁴, cultura plantelor energetice de tip Short Rotation Coppice³⁵ etc).

³³ Depozite de material genetic, conservat sub formă de stocuri de semințe, colecții in vitro de celule și țesuturi etc.

³⁴ Înmulțire vegetativă a plantelor prin marcote

³⁵ Culturi de plante cu randamente ridicate de biomasă

Dezvoltarea economiei locale depinde într-o bună măsură de gradul de inovare al agenților economici din teritoriu. Realitatea a dovedit însă, că institutele de cercetare - dezvoltare active pun accent pe cercetarea fundamentală, în detrimentul celei aplicative, care de multe ori rămâne la nivel teoretic, fără a fi inclusă în procesul de transfer tehnologic, astfel încât produsul rezultat de pe urma cercetării să fie multiplicat în serie și comercializat. Se impune astfel necesitatea unei cercetări aplicative cu finalitate în economia de piață, pentru a aduce un plus de competitivitate, o mai mare valoare adăugată și a contribui în cele din urmă la o creștere economică reală.

2.5.5. Concluzii

La nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, majoritatea societăților comerciale existente sunt întreprinderi mici și mijlocii, ce prezintă un grad ridicat de flexibilitate și adaptabilitate la cerințele pieței, contribuind într-o mare măsură la formarea PIB-ului. De asemenea, IMM-urile crează un număr semnificativ de locuri de muncă, cu impact direct asupra dezvoltării socio-economice a municipiului și implicit a județului, având în vedere ponderea acestora la nivelul județului.

Pe fondul restructurărilor societăților comerciale cu capital majoritar de stat, importanța IMM-urilor este din ce în ce mai crescută, prin aportul adus în ceea ce privește generarea de noi locuri de muncă, astfel că dezvoltarea durabilă a acestui sector reprezintă o prioritate și o condiție esențială pentru asigurarea dezvoltării economice a municipiului.

Printre problemele cu care se confruntă întreprinderile mici și mijlocii se numără accesul la finanțare și nivelul redus al culturii antreprenoriale. O soluție optimă pentru a stimula dezvoltarea activității IMM-urilor și a asigura succesul durabil al acestora este reprezentată de stimularea cercetării și inovării și de promovarea antreprenoriatului, prin dezvoltarea de competențe și atitudini, în special în rândul tinerilor și femeilor. De asemenea, dezvoltarea instrumentelor de finanțare și crearea de stimulente fiscale, financiare și administrative pentru investiții, sunt esențiale pentru dezvoltarea acestui sector. Nu în ultimul rând, îmbunătățirea accesului pe piața unică și/sau la nivel mondial va facilita creșterea economică în acest sector, prin facilitarea extinderii activităților economice.

Activitatea economică a municipiului Râmnicu Vâlcea se remarcă prin preponderența companiilor care activează în sectorul industrial (acestea remarcându-se nu ca număr, ci din punct de vedere al numărului de angajați și al cifrei de afaceri), fiind urmate de firmele din sectorul serviciilor. Cu toate acestea, sectorul industrial a cunoscut în ultima perioadă o scădere a competitivității produselor realizate, fiind caracterizat de o reducere a capacității de producție și de

disponibilizarea unui număr mare de salariați.

În vederea susținerii și stimulării mediului de afaceri, la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea se remarcă prezența centrelor de consultanță și de afaceri, care oferă o serie de avantaje precum posibilitatea de a beneficia de mentorat și îndrumare, crearea relațiilor între antreprenorii din cadrul acestor structuri și/sau facilitarea relațiilor cu investitori și parteneri externi, reprezentând o importantă pârgie de lansare a inițiativelor antreprenoriale.

Printre dificultățile întâmpinate în atingerea scopului acestor centre de a contribui la dezvoltarea mediului de afaceri local se numără taxele percepute pentru oferirea de consultanță, considerate inaccesibile de către micii întreprinzători.

Pentru a spori calitatea mediului de afaceri local, o importanță deosebită ar trebui acordată activităților de cercetare-dezvoltare și inovare. Deși la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea există două entități importante în domeniul cercetării științifice, se impune necesitatea unei cercetări aplicative, care să fie inclusă în procesul de transfer tehnologic, iar rezultatele cercetării să fie multiplicat și comercializate. În acest sens, soluțiile întreprinse pentru valorificarea potențialului de CDI vizează identificarea domeniilor cu potențial de specializare inteligentă existente la nivel local/județean, încurajarea proiectelor de cooperare în domeniul CDI, diseminarea rezultatelor activităților de CDI, în vederea asigurării vizibilității acestora, sprijinirea formării profesionale a resurselor umane implicate în activitățile de cercetare etc.

2.6. Sănătate și servicii sociale

În municipiul Râmnicu Vâlcea asistența medicală este organizată pe trei nivele:

- asistența primară (cabinete medicale de medicină familială individuale, comasate sau asociate, dispensare teritoriale, dispensare școlare și de întreprindere, respectiv cabinete și unități specializate ca farmacii, cabinete stomatologice și stații de salvare);
- asistența ambulatorie de specialitate (spitale, centre de diagnostic și tratament, centre de specialitate, policlinici etc);
- asistența medicală în unități medicale cu paturi (spitale județene și alte unități medicale sau medico-sociale și centre de sănătate cu paturi).

Analiza informațiilor calitative cu privire la sistemul de sănătate a fost completată de o analiză cantitativă prin prisma următorilor indicatori statistici: unități sanitare pe categorii și personal medico-sanitar pe categorii.

2.6.1. Sistemul de sănătate

Sistemul de sănătate este reprezentat, la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, de o infrastructură medicală dezvoltată, care oferă toată gama de servicii medicale, începând cu servicii de medicină preventivă și până la asistență spitalicească de nivel județean.

Serviciile medicale din sectorul public acoperă o paletă mai largă de nevoi medicale. Prin comparație, sectorul privat, care activează cu un număr mai redus de servicii sanitare, are un număr de unități mult mai mare, asigurând astfel tratarea unui număr mai mare de pacienți. Sistemul privat trebuie privit ca un complement al sistemului public, a cărui dezvoltare ar trebui încurajată, tocmai pentru a optimiza asistența medicală oferită populației.

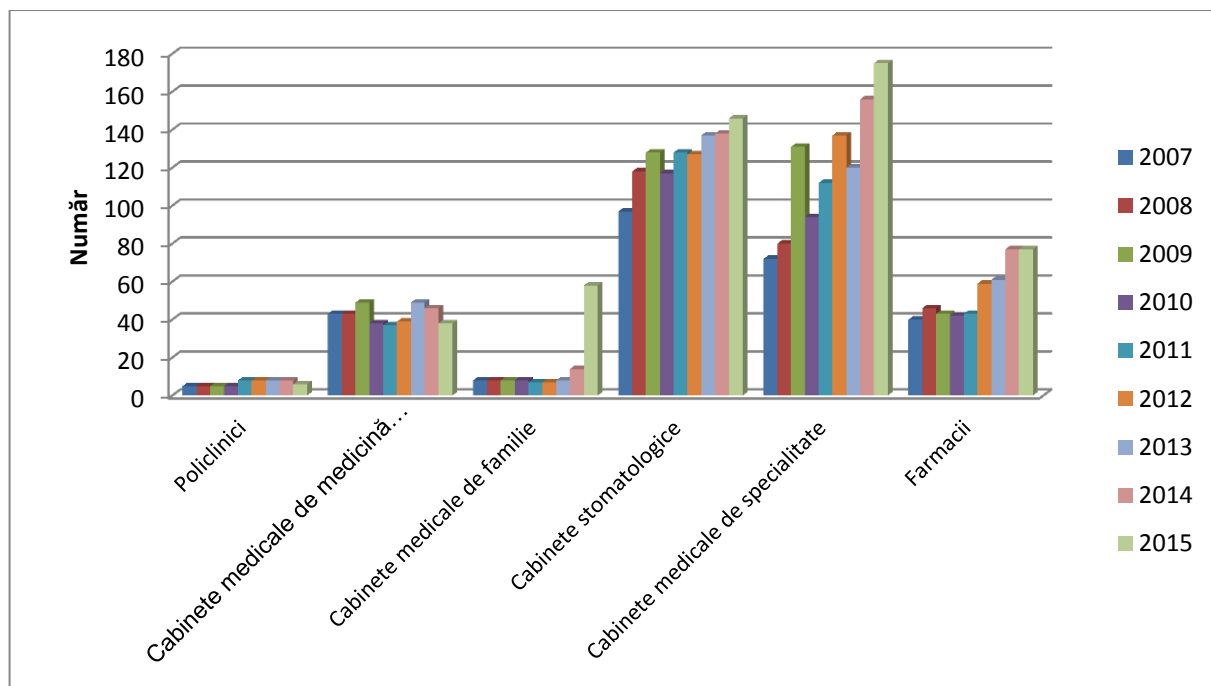
Comparativ cu situația la nivel de județ, în Râmnicu Vâlcea unitățile sanitare sunt bine reprezentate, astfel că peste 88 procente din cabinetele medicale școlare, 58,33 procente din policlinici, 67,59 procente din cabinetele stomatologice individuale și 60 de procente din laboratoarele medicale existente în județul Vâlcea, se regăseau, la nivelul anului 2015, pe teritoriul municipiului Râmnicu Vâlcea.

Privită în dinamică (perioada 2007 - 2015), infrastructura sistemului medical din municipiul Râmnicu Vâlcea prezintă următoarele evoluții:

- creșterea numărului de unități spitalicești existente la nivel de municipiu, astfel, pe lângă serviciile oferite de Spitalul Județean de urgență Vâlcea, care a preluat fostul Spital de Obstetrică Ginecologie Râmnicu Vâlcea, desființat în 2011, locuitorii municipiului pot beneficia și de serviciile unui spital privat, Balneomed Center, inaugurat în mod oficial în iulie 2014;
- reducerea numărului farmaciilor în sistem public, concomitent cu creșterea numărului acestora în sistem privat;
- creșterea numărului cabinetelor medicale de specialitate în sistem privat (exceptând anul 2013);
- reducerea numărului cabinetelor stomatologice în sistem public și evoluția oscilantă în cel privat (cu diferență netă în favoarea celui privat); sistemul privat s-a dezvoltat și prin accesarea de fonduri nerambursabile prin POR DMI 4.3 "Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor", cu finanțare integrală a echipamentelor (apelul de proiecte lansat în anul 2011).

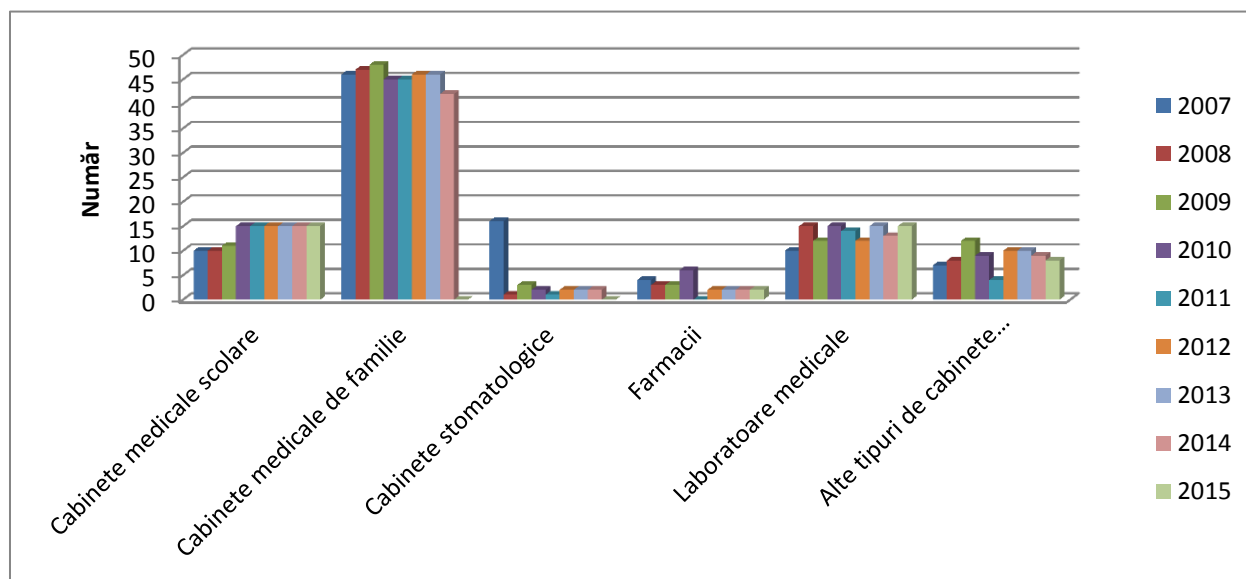
Unitățile sanitare cu cele mai dinamice evoluții în ultimii ani sunt prezentate în graficele următoare:

Figura nr. 24 Unități sanitare (proprietate privată) pe categorii la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea (2007 - 2015)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

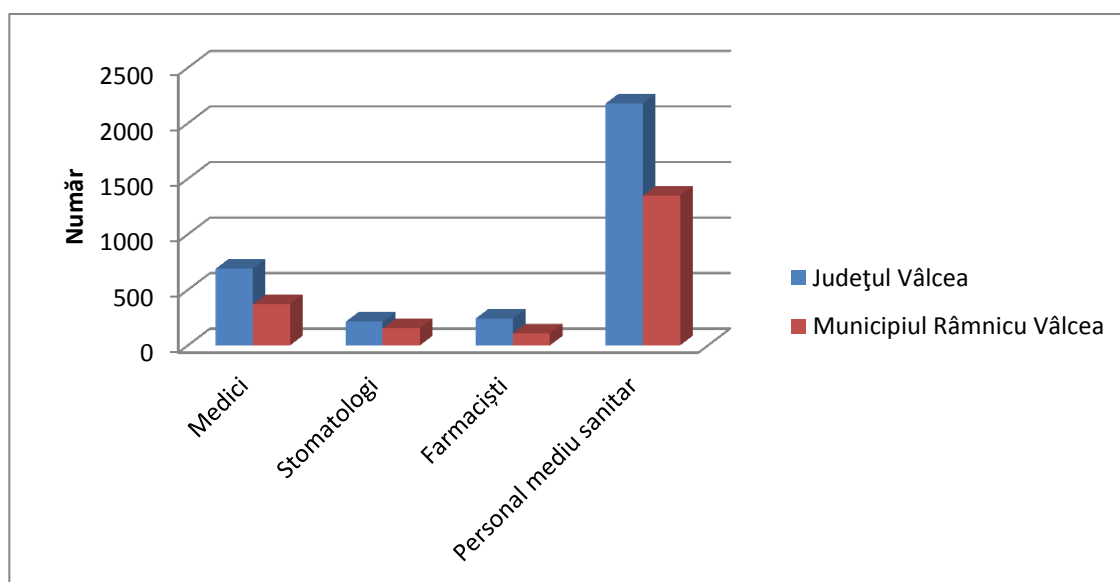
Figura nr. 25 Unități sanitare (proprietate publică) pe categorii la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea (2007 - 2015)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

Analizând repartiția personalului sanitar pe cele două sectoare (public și privat), se observă că sectorul public este mai bine reprezentat în ceea ce privește numărul medicilor și al personalului sanitar mediu. Personalul medical este prezent în număr mai mare în cadrul sectorului public comparativ cu cel privat și datorită faptului că aceste cadre medicale lucrează în unități medicale cu o capacitate de peste 1.200 de locuri (de tipul spitalului municipal) la care se adaugă serviciile în regim ambulatoriu. Sectorul privat este în general echilibrat reprezentat pe toate categoriile de personal sanitar, predominând personalul mediu sanitar și stomatologii. De altfel, sectorul privat a reușit să se impună în domeniile stomatologic și farmaceutic datorită slabei reprezentări a acestora în sectorul public. De asemenea, starea de sănătate a populației și obișnuința unor pacienți de a se trata deseori fără consultație medicală prealabilă, a dus la dezvoltarea sectorului farmaceutic privat.

Figura nr. 26 Personal medico-sanitar pe categorii la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (anul 2015)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

Raportat la județul Vâlcea, în anul 2015, personalul medical era bine reprezentat la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea: 53,4 procente în cazul numărului total de medici, 71,8 procente în cazul stomatologilor, 44,6 procente în cazul farmaciștilor și 61,8 procente în cazul personalului mediu sanitar.

Analizat în evoluție, personalul medico - sanitar din municipiu înregistrează o scădere în ultimii ani la aproape toate categoriile, exceptând stomatologii și farmaciștii.

La nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, principalii furnizori de asistență medicală spitalicească și asistență medicală de urgență sunt:

- Unitatea de Primiri Urgențe a Spitalului Județean de Urgență Vâlcea, dotată și organizată la standarde europene;
- Un spital la nivel județean, Spitalul Județean de Urgență Vâlcea, cu 1203 paturi, cu 27 secții, deservite de 138 medici, cu un ambulatoriu integrat și cu 26 cabinete de specialitate. Se remarcă și serviciile de asistență medicală de recuperare (medicină fizică și balneologie) a secției de Recuperare Medicină Fizică și Balneoterapie din cadrul Spitalului Județean de Urgență Vâlcea, secție cu 40 de paturi;
- Începând cu anul 2014, în municipiu funcționează primul spital privat din Oltenia, Balneomed Center, inaugurat în luna iulie. Dotările includ un ecograf de înaltă performanță 4D, un aparat neuroaudioscreen pentru copii, sugari și nou-născuți și un aparat de tratament cu unde de șoc pulsate.
- Clinica Renamed de dializă, înființată în anul 2010.

Ca principale dificultăți în funcționarea sistemului de sănătate din municipiul Râmnicu Vâlcea se remarcă slaba dotare cu aparatură performantă pentru diagnosticare și confortul pacienților în saloane, în cazul spitalului județean, și numărul redus de cadre medicale raportat la numărul de locuitori ai municipiului. Numărul de medici la mia de locuitori este un indicator relevant la nivel de județ, ținând cont de faptul că unitățile spitalicești din municipiu deservesc și pacienți din afara acestuia. În anul 2015, indicatorul avea valoarea de 1,9 medici/1000 locuitori în județul Vâlcea, față de media 2,82 medici/1000³⁶ de locuitori la nivelul României.

În perioada 2007-2013 au fost implementate două proiecte la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea care au vizat modernizarea Spitalului Județean de Urgență Vâlcea:

Titlu proiect	Implementarea soluțiilor de e-sănătate în cadrul Spitalului Județean de Urgență Vâlcea
Sursă de finanțare	Cofinanțare prin Fondul European de Dezvoltare Regională, în baza contractului de finanțare încheiat cu Ministerul pentru Societatea Informațională, Organism Intermediar pentru Axa Prioritară 3 - "Tehnologia Informației și Comunicațiilor pentru sectoarele privat și public" a POS CCE

³⁶ Calculele au avut la bază datele Institutului Național de Statistică, baza de date Tempo, 2017

Obiectivele proiectului	Implementarea de sisteme, servicii și aplicații de e-sănătate, ca alternativă de acces a cetățenilor la serviciile oferite Spitalul Județean de Urgență Vâlcea; eficientizarea actului administrativ, cu scopul de a răspunde rapid cerințelor cetățenilor, pacienților, furnizorilor și altor firme și companii cu care colaborează spitalul, urmărind în același timp optimizarea gestionării principalelor fluxuri de activități și date din cadrul instituției.
Bugetul proiectului	1.677.503,00 lei, din care asistența financiară nerambursabilă este de 1.325.597,00 lei
Perioada de implementare	24 luni, cu începere în data 05.03.2013

Titlu proiect	Reabilitarea Spitalului Județean de Urgență Vâlcea
Sursă de finanțare	Finanțare prin POR 2007 - 2013, Axa prioritară 3 - Îmbunătățirea infrastructurii sociale, Domeniul de intervenție 3.1: Reabilitarea/modernizarea/echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate
Obiectivele proiectului	Îmbunătățirea calității infrastructurii serviciilor de asistență medicală de urgență din județul Vâlcea, pentru asigurarea accesului cetățenilor la servicii de sănătate de calitate, prin reabilitarea corpurilor de clădire A și B ale imobilului Spitalului Județean de Urgență Vâlcea și dotarea acestora cu echipamente medicale și mobilier specific.
Bugetul proiectului	73.841.946,42 lei, din care valoarea contribuției nerambursabile este de 58.353.990,52 lei
Perioada de implementare	36 luni, cu începere în data de 09.09.2011

2.6.2. Sistemul social

Domeniul asistenței și protecției sociale este un domeniu cu implicații foarte puternice în viața economico-socială, în cadrul căruia se pot distinge mai multe problematice sau subdomenii, dintre care cele mai importante sunt protecția copilului, protecția persoanelor adulte cu handicap, protecția persoanelor vârstnice, protecția victimelor violenței în familie, prevenirea și combaterea consumului de droguri (tutun, alcool, stupefiante) și egalitatea de șanse.

Obiectivul principal al asistenței și protecției sociale îl constituie protejarea persoanelor care, din cauza unor motive de natură economică, fizică, psihică sau socială, nu au posibilitatea să-și asigure nevoile sociale, să-și dezvolte propriile capacități și competențe pentru o participare

activă la viața socială.

La nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea măsurile de asistență socială sunt acordate prin Direcția de Protecție Socială (DPS, serviciu public de interes local, cu personalitate juridică, aflat în subordinea Consiliului Local al municipiului Râmnicu Vâlcea, și a cărei finanțare se asigură din bugetul local) și prin Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea (DGASPC, instituție publică cu personalitate juridică ce funcționează ca serviciu public specializat în subordinea Consiliului Județean Vâlcea). În cursul lunii mai 2014, DPS a fost reacreditată ca furnizor de servicii sociale, pentru următoarele servicii: informare; consiliere; îngrijire persoane vârstnice la domiciliu; primire și găzduire temporară, suport emoțional, consiliere și orientare profesională; recuperare și reabilitare pentru copiii cu autism și servicii suport pentru părinți; prepararea și servirea mesei prin Cantina de Ajutor Social (Certificat de Acreditare seria AF nr. 000731).

În conformitate cu obiectivele stabilite la nivel de instituție - asigurarea dezvoltării și implementării politicilor și programelor de asistență socială pentru persoanele vulnerabile, în vederea integrării lor sociale și asigurarea dreptului la viață autonomă împlinită și demnă, serviciul public local de asistență socială, DPS Râmnicu Vâlcea, utilizează instrumente ce refac, dezvoltă și consolidează capacitățile individuale și pe cele comunitare, pentru ca beneficiarii să facă față problemelor cu care se confruntă, fără ca aceștia să devină dependenți de servicii/prestații sociale.

Obiectivul funcționării Direcției de Protecție Socială Vâlcea este asigurarea accesului egal la un sistem de servicii sociale care să permită dezvoltarea personală și (re)inserția socială. Aceste servicii sociale sunt cu caracter primar și se referă la:

- a) activități de identificare a nevoii sociale individuale, familiale și de grup;
- b) activități de informare despre drepturi și obligații;
- c) măsuri și acțiuni de conștientizare și sensibilizare socială;
- d) măsuri și acțiuni de urgență în vederea reducerii efectelor situațiilor de criză;
- e) măsuri și acțiuni de sprijin în vederea menținerii în comunitate a persoanelor în dificultate;
- f) activități și servicii de consiliere;
- g) măsuri și activități de organizare și dezvoltare comunitară în plan social pentru încurajarea participării și solidarității sociale;
- h) alte măsuri și acțiuni.

Cunoașterea categoriilor de populație vulnerabile și a caracteristicilor specifice ale acestora este importantă în realizarea unui proces asistențial orientat spre identificarea, descrierea și

rezolvarea problemelor în termeni individuali și colectivi. Astfel, conform datelor furnizate de către DPS Râmnicu Vâlcea, la nivelul comunității locale, problemele sociale identificate ca fiind mai importante, fac referire la:

1. Asistența socială a copilului și familiei

Asigurarea și respectarea drepturilor copiilor și plasarea acestora într-o zonă de interes special constituie o prioritate națională și are în vedere, în principal, prevenirea separării copilului de familia sa și, în subsidiar, responsabilizarea comunității locale în rezolvarea problemelor referitoare la proprii copii. Din această perspectivă s-a remarcat necesitatea adoptării de măsuri sociale care să conducă la o protecție sporită a copiilor, având în vedere fenomenul de scădere a natalității, cu care se confruntă România în ultimii ani, în special din cauza fertilității scăzute și a migrației externe, ceea ce a făcut ca valorile negative ale sporului natural, conjugate cu cele ale soldului migrației externe să conducă la scăderea populației.

Dintr-o altă perspectivă, potrivit studiilor efectuate la nivelul CE și al UNICEF, sărăcia veniturilor (sau monetară) în cazul copiilor din România înregistrează cele mai ridicate valori din Europa (33% față de 20% media UE-27), iar circa 72-78% din copiii din România suferă de deprivare materială severă, cu privire la aproape toate bunurile, aceasta fiind semnificativ mai intensă decât în toate celelalte state europene. De asemenea, conform datelor furnizate la nivel național, o pondere de 8% din totalul minorilor trăiește în România la nivelul de "sărăcie severă" - situația fiind o consecință a manifestării fenomenului de excluziune socială și al gradului de ocupare a forței de muncă în rândul familiilor din grupuri marginalizate, toate acestea având consecințe negative și asupra ratei abandonului școlar în rândul tinerilor aflați în aceste situații³⁷.

Așteptările familiilor cu copii în întreținere se circumscriu în principal nevoii de informare cu privire la drepturile și obligațiile ce le revin în calitate de părinți (mai ales în contextul în care o mare parte din adulți aleg să muncească în străinătate), precum și nevoii de suport acordat direct copiilor prin înființarea unor centre de zi care să asigure educație și sprijin acestora după terminarea programului școlar.

2. Asistența socială a persoanelor vârstnice

Reprezintă o un element foarte important, luând în considerare mai multe motive:

- fenomenul de îmbătrânire a populației (la nivel local și național);

³⁷ Informații publicate în Ordonanța de Urgență Nr. 65 din 15 octombrie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte normative

- resursele proprii, dobândite de persoanele vârstnice pe parcursul vieții, au devenit insuficiente (în multe cazuri sunt susținători ai propriilor copii), iar problemele de sănătate fizică, mentală și socială se accentuează;
- instalarea sentimentului de inutilitate generat de încetarea activității profesionale;
- raportul inegal între pierderea treptată a abilităților profesionale și însușirea celor noi, de regulă casnice;
- victimizarea/autovictimizarea, ce determină modificări comportamentale și dificultăți de relaționare;
- degradarea continuă a sănătății fizice și mentale, care determină o serie de constrângeri asupra familiei/apartinătorilor, legate de asumarea responsabilității de a acorda îngrijirile necesare.

Conform informațiilor furnizate de DPS Râmnicu Vâlcea, așteptările persoanelor vârstnice vizează, cu precădere, îmbunătățirea asistenței medicale, oferirea de suport financiar, diversificarea serviciilor sociale de la nivelul comunității (înființarea unui centru rezidențial accesibil financiar), sprijinirea familiilor care au în întreținere persoane vârstnice cvasi-/total dependente (financiar, servicii-suport alternative).

3. Asistența socială a persoanelor sărace, indiferent de etnie.

Sărăcia constituie o problemă majoră pentru multe categorii ale populației, dacă este luată în considerare influența resurselor financiare asupra statutului social, a posibilității de satisfacere a nevoilor de bază, a schimbării scalei de valori și comportamentului individual și colectiv (neîncredere, dispreț față de cei care nu reușesc să se alinieze noilor condiții impuse de economia de piață). O persoană fără resurse materiale/financiare sau fără adăpost este considerată de multe ori incapabilă, indiferent de acțiunea pe care dorește să o întreprindă, fiind dificil realizabilă reinsertia sa socială, întrucât aceasta presupune un consum considerabil de resurse umane, financiare sau materiale.

4. Asistența socială a persoanelor fără loc de muncă

Lipsa locurilor de muncă rămâne în continuare o problemă stringentă (adâncită de declinul companiei Oltchim), alături de neconcordanța dintre cererea și oferta pe piața muncii, discriminarea pe considerente legate de vârstă sau sex, existența unor aspirații/așteptări ale persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă vis-à-vis de standardul de viață și, nu în ultimul rând, eficiența redusă a serviciilor sociale de orientare, ocupare și integrare profesională.

Așteptările acestor persoane sunt orientate, în principal, spre îmbunătățirea și diversificarea

tipurilor de suport financiar/măsurilor de protecție socială existente în prezent.

5. Asistența socială a persoanelor cu dizabilități și a bolnavilor cronici

Acest aspect este important pentru comunitatea locală, ca urmare a insuficienței serviciilor primare/specializate locale care să asigure nevoile de îngrijire necesare acestei categorii de populație dependentă social, cât și a resurselor financiare alocate pentru acordarea unor drepturi și facilități prevăzute de legislație.

Așteptările acestor persoane sunt îndreptate, în principal spre adoptarea de măsuri de susținere și protecție a familiilor care au în îngrijire astfel de bolnavi, pentru a nu perturba grav echilibrul familiei (îngrijire la domiciliu-suport specializat temporar sau permanent, echipe mobile de specialiști, sprijin în realizarea de activități administrativ-gospodărești, etc.), dar și de înființare, în municipiu, de unități medico-sociale pentru degrevarea familiei de responsabilitatea îngrijirii (pentru cazurile grave), locuințe protejate pentru tinerii cu dizabilități, centre de tip respiro, și chiar grupuri de suport pentru persoanele cu handicap/bolnavi cronici și familiile acestora.

În perioada analizată, așa cum rezultă din baza de date a DPS, se remarcă fluctuații în evoluția numărului de persoane asistate, după cum urmează:

Categorie beneficiari	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Familii în dificultate, cu copii în întreținere	3303	3204	3679	3479	2276	2751	3033	3245	3636	3036
Persoane cu dizabilități										
-adulți	645	699	750	850	1400	1829	2126	4129	4635	4926
-copii	789	862	954	1036	900	713	696	1029	1065	1127
Persoane vârstnice	331	253	290	303	344	464	506	443	414	485
Persoane adulte										
-fără adăpost	10	17	158	184	243	203	125	378	247	286
-în căutarea unui loc de muncă	0	20	42	75	140	260	786	160	107	95
Persoane de etnie romă	832	722	626	289	502	620	750	830	751	359

Persoane singure/familii fără venit	194	152	174	213	151	162	163	163	169	158
Beneficiari ajutor pentru încălzirea locuinței	15804	14489	13067	8496	8240	6223	4692	4032	3296	2524
Beneficiari Cantină de ajutor	200	200	200	200	240	223	248	217	223	237

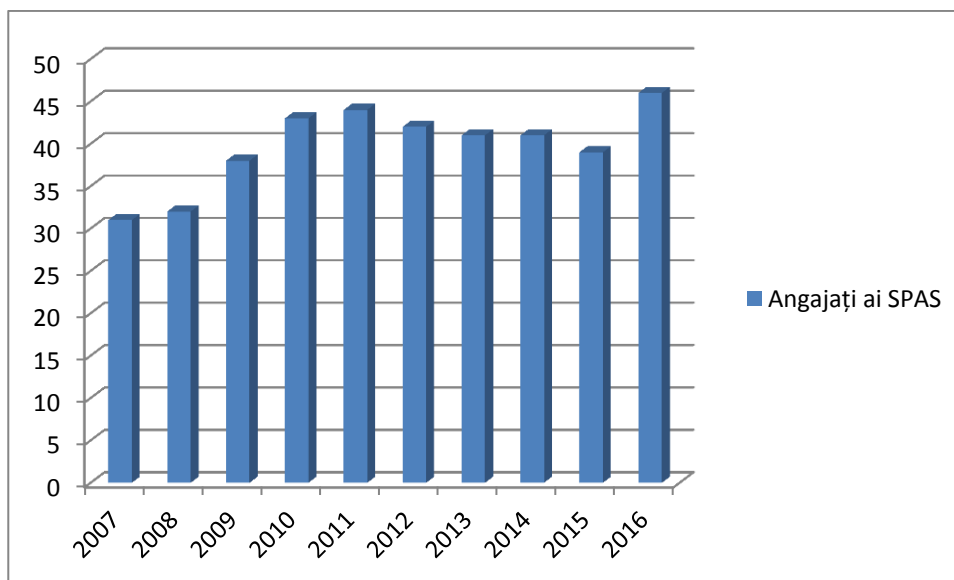
Se poate observa ca numărul persoanelor vârstnice care s-au adresat serviciului public de asistență socială pentru soluționarea unor probleme de natură socio-medicală, a continuat să crească, ajungând la 485 în anul 2015, cu 46,52 % mai mult decât în 2007, confirmând încă o dată fenomenul global de îmbătrânire a populației. O evoluție crescătoare s-a înregistrat și în cazul șomerilor/persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, care au apelat la serviciile DPS (în principal pentru facilitarea accesului pe piața muncii din țară sau din spațiul comunitar european), dovadă că restructurările din sectorul industrial și-au pus amprenta asupra gradului de ocupare a populației active. Faptul că accentuarea stării de sărăcie a populației municipiului nu este reflectată direct în numărul de beneficiari ai serviciilor oferite de DPS se datorează, pe de o parte, existenței și a altor furnizori de servicii (AJOFM, CRFPA - pentru serviciile de orientare profesională), iar pe de altă parte, accentului pus de serviciile publice de asistență socială pe acordarea de prestații pentru persoanele aflate în sărăcie extremă și mai puțin pe prevenirea stării de nevoie socială.

O evoluție atipică a avut-o însă segmentul de populație beneficiară de ajutor pentru încălzirea locuinței, care s-a redus constant, ajungând în anul 2015 la 2524 persoane titulare de dosare, cu 84 procente mai puțin față de anul 2007, dar care nu constituie o urmare a creșterii nivelului de trai, ci o consecință a modificărilor legislative care au stabilit criteriile de eligibilitate mult mai restrictive și a acțiunilor de control și verificare a situației financiare înregistrate de solicitant (verificarea veniturilor și a bunurilor aflate în proprietate, precum și introducerea unei proceduri de recuperare a sumelor încasate în mod necuvenit, riguros și prompt aplicată).

Trebuie menționată preocuparea pentru dezvoltarea unor programe alternative de suport, prin introducerea - pentru unele categorii sociale - a sistemului tichetelor sociale, fiind vizați inițial vârstnicii asistați la domiciliu (al căror număr s-a menținut în jurul a 15-25 pers./an), iar ulterior și cuplurile care aniversau 50 ani de la căsătorie, sau persoanele care intrau în categoria “longevivilor” (au peste 90 ani).

Dacă între 2007 și 2011, numărul persoanelor care au activat în sistemul de servicii sociale dezvoltat la nivelul Primăriei, a cunoscut o tendință ascendentă, crescând de la 31 persoane în anul 2007 la 44 în anul 2011, după această dată trendul a fost descendent, ajungând la 39 persoane în anul 2015, pentru ca în anul 2016 să atingă cea mai mare valoare, respectiv de 46 de persoane. Principalele cauze care stau la baza reducerii personalului ce activează în sistemul de servicii sociale sunt reprezentate de neatractivitatea sistemului public pentru specialiștii în domeniu, metodele reduse de motivare a personalului, precum și nevoile ridicate de formare continuă a angajaților din sistem. Activitatea acestora a fost completată, însă, începând cu anul 2010, de cea a persoanelor angajate pe bază de voluntariat.

Figura nr. 27 Personal implicat în furnizarea serviciilor sociale în cadrul DPS din municipiul Râmnicu Vâlcea (2007 - 2013)

Sursa: Primăria municipiului Râmnicu Vâlcea, 2017

Pentru acordarea de servicii sociale adecvate persoanelor aflate în situație de risc social, DPS a urmărit permanent atragerea de fonduri extrabugetare și promovarea parteneriatului cu organizațiile nonguvernamentale active în domeniul social. Astfel, începând cu anul 2003, a implementat, în calitate de solicitant sau partener, o serie de proiecte cu finanțare externă sau internă, dintre care în prezent funcționează:

- Centrul social de urgență „Ioana” (2006-în prezent);
- Centrul de servicii terapeutice pentru copilul cu autism „Mara” (2009-prezent);
- Programul „Masa pe roți” (2012-în prezent);
- Centrul pentru Familie (2012-în prezent);
- Centrul de recuperare pentru persoanele cu handicap locomotor (2003-în prezent).

În municipiul Râmnicu Vâlcea, pe lângă centrele sociale aflate în subordinea DPS, funcționează

și centre care oferă protecție de tip rezidențial și alternativ copiilor și adulților aflați în dificultate, care aparțin fie Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea, fie unor ONG-uri active în domeniul social.

Unitățile de protecție socială din subordinea DGASPC Vâlcea cu categoriile de asistați, capacitatea acestora, numărul de beneficiari și personalul angajat sunt prezentate în Tabelele nr. 30-32 din Anexa nr. 1.

Centrele cu caracter social aparținând unor ONG-uri ce activează în municipiul Râmnicu Vâlcea sunt prezentate în Tabelul nr. 33 - Anexa nr. 1.

Prin înființarea celor două centre - Centrul social de urgență „Ioana” și Centrul de servicii terapeutice pentru copilul cu autism „Mara”, administrația locală a reușit să soluționeze, chiar dacă nu în totalitate, problemele socio-medice ridicate de două dintre segmentele de populație expuse riscului marginalizării sociale (persoanele fără adăpost și copiii cu tulburări din spectrul autist).

Centrul social de urgență „Ioana”, înființat în cadrul unui Program de Interes Național, are ca obiectiv general combaterea excluziunii sociale a persoanelor fără adăpost. Serviciile oferite, începând cu luna octombrie 2006 - găzduire temporară, informare, consiliere psiho-socială și orientare profesională, hrană, igienă corporală etc. au asigurat o optimizare a resurselor personale ale beneficiarilor cu scopul creșterii șanselor de a se adapta mai bine condițiilor de viață și de a se implica activ în redresarea socială. În perioada octombrie 2008 - iunie 2014, 320 de persoane lipsite de posibilități de adăpostire au beneficiat de găzduire temporară și servicii suport complementare, 780 de persoane au fost consiliate, iar pentru 250 de beneficiari au fost identificate oportunități de integrare pe piața muncii.

Centrul de servicii terapeutice pentru copilul cu autism „Mara”, rezultat al implementării unui proiect cu finanțare Phare, funcționează ca serviciu de zi pentru copiii cu dizabilități din spectrul autist. Serviciile educațional-terapeutice oferite copiilor, începând cu martie 2009, vizează evaluarea psiho-comportamentală, terapia psihomotrică și ocupațională, kinetoterapia, terapia limbajului și comunicării, artterapia, ludoterapia, iar pentru specialiști și aparținători: consiliere socio-psihologică, sesiuni de instruire/training în domeniu. În intervalul martie 2009-iunie 2014, 128 copii cu autism/tulburări din spectrul autist s-au bucurat de servicii complexe de reabilitare (37 copii fiind cuprinși deja în învățământul de masă) și 130 părinți, de oportunități privind includerea în programe sociale de prevenire și ameliorare a unor fenomene generatoare de criză. Mai mult, în septembrie 2013, a fost amenajat - exclusiv din fonduri provenite de la bugetul local - un Cabinet multisenzorial în incinta centrului, acesta contribuind semnificativ la succesul terapiei recuperatorii și oferind posibilitatea copiilor să-și exprime liber preferințele,

sporindu-le receptivitatea privind relaționarea/comunicarea cu terapeutul și familia.

Asigurarea de servicii sociale pentru vârstnicii din localitate (din totalul de 101.071 persoane, reprezentând populația stabilă a municipiului la 01.01.2014³⁸, 11.022 persoane aveau peste 65 ani) constituie o altă preocupare a autorităților locale, fiind întreprinse acțiuni sociale concrete, care să le influențeze în sens pozitiv gradul de autonomie și bunăstare și să le permită să joace un rol activ în comunitate.

Municipalitatea a construit un Centru Rezidențial pentru Persoane Vârstnice în Cartierul Ostroveni, dorind furnizarea de servicii specializate, la standarde de calitate, vârstnicilor aflați în situații de dificultate socio-medicală. Începând cu anul 2014, serviciul public de asistență medico-socială a persoanelor vârstnice a fost concesionat de către Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea Fundației Marele Priorat Român Autonom al Ordinului Suveran al "Sf. Ioan de Ierusalim"- Cavalerii de Malta. De asemenea, în Râmnicu Vâlcea există centre de îngrijire a persoanelor vârstnice cu capital privat: centrul de îngrijire pentru bătrâni Bio Casanova și Relax Balneo.

Deși legislația existentă a permis posibilitatea dezvoltării la nivel local a acelor servicii care să răspundă cu adevărat nevoilor comunității și a încurajat parteneriatele dintre administrația locală și organizațiile nonguvernamentale din domeniul social, inclusiv atragerea de fonduri externe și degrevarea bugetelor locale, s-au înregistrat și unele dificultăți în desfășurarea activității de protecție socială la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, în sensul că există un deficit al capacității de intervenție socială, autoritățile locale fiind concentrate în special pe administrarea/ameliorarea problemelor sociale, dar și slaba reprezentare a serviciilor de îngrijire socio-medicală în familie și comunitate (centre de zi destinate copiilor, vârstnicilor, persoanelor cu dizabilități, în fiecare cartier al municipiului). La acestea se adaugă lipsa continuității pe termen lung a finanțării externe pentru anumite proiecte de anvergură, insuficiența personalului specializat (asistenți sociali, psihologi, medici) și accesul inegal la serviciile de asistență socială. Necesitatea respectării unor standarde de calitate în domeniu, elaborate în funcție de serviciul acordat (procedura de certificare ISO 9001:2008 fiind în curs) și necesitatea de a acționa mai mult în domeniul prevenției constituie cerințe de importanță crescută pentru structura responsabilă de activitățile de protecție socială din cadrul Primăriei municipiului Râmnicu Vâlcea.

Deși politicile Uniunii Europene promovează autonomia locală și dezvoltarea parteneriatelor public-privat și/sau public-public, astfel încât să se realizeze o calibrare cât mai corectă a serviciilor sociale furnizate la nevoile populațiilor vulnerabile, evoluția economiei locale și

³⁸ Datele au fost furnizate de Primăria municipiului Râmnicu Vâlcea

regionale a avut o influență semnificativă asupra reușitei acestor deziderate. Transferarea și multiplicarea efectelor negative ale recesiunii economice asupra capacității comunității locale (administrație publică, dar și societatea civilă) de a reacționa eficient la dezechilibrele socio-economice a făcut ca, nu de puține ori, grupele de populație “la risc” să fie în imposibilitatea de a accesa serviciile sociale de care au avut nevoie. Și aceasta fie pentru că acele tipuri de servicii nu au putut fi dezvoltate la parametrii necesari, de administrația locală sau de ONG-uri, fie pentru că au existat criterii de eligibilitate neadecvate situației reale a beneficiarilor.

Un principiu din Strategia de dezvoltare durabilă a municipiului Râmnicu Vâlcea 2007- 2013, care rămâne în continuare valabil este necesitatea inițierii unor programe de pregătire integrată care să se adreseze tuturor celor implicați în serviciile de îngrijire a persoanelor în dificultate, fiind absolut necesară crearea unei „rețele” a furnizorilor de servicii sociale care să ducă la o creștere a satisfacției beneficiarilor și să preîntâmpine instalarea stării de „dependență” a acestora de serviciile sociale prestate.

2.7. Învățământ

Educația reprezintă o componentă esențială a societății umane, cu impact direct sau indirect asupra dezvoltării economice, lipsa educației și implicit a pregătirii profesionale adecvate, generând efecte negative nu doar la nivel de individ, ci și la nivelul întregii comunități.

În ultima perioadă, sistemul de învățământ s-a confruntat cu numeroase schimbări și transformări, menite să faciliteze accesul indivizilor la o educație de calitate, și care au urmărit adaptarea educației la standardele europene, schimbări ce și-au pus amprenta asupra stadiului actual de dezvoltare a învățământului. De asemenea, starea învățământului actual este corelată și cu procesele demografice, pe fondul îmbătrânirii populației și intensificării fenomenului de migrație, manifestându-se o tendință generală de reducere a numărului de elevi și de cadre didactice.

În vederea conturării unei imagini edificatoare cu privire la starea actuală a sistemului și infrastructurii de învățământ din municipiul Râmnicu Vâlcea, în cele ce urmează este analizată evoluția acestuia în perioada 2007-2015, cu evidențierea aspectelor pozitive și negative cu care acesta se confruntă.

Cei mai relevanți indicatori, care vor permite o analiză adecvată a sistemului de învățământ, sunt: numărul de unități școlare, populația școlară și personalul didactic. De asemenea, se

va realiza o analiză a proiectelor implementate în domeniul infrastructurii educaționale și care au determinat sau vizează determinarea unor efecte benefice asupra sistemului de învățământ al municipiului și o descriere a celor mai relevante instituții de învățământ, prin care acesta se remarcă la nivel județean, regional și chiar național.

Pe fondul restructurărilor din sistemul de învățământ, numărul unităților școlare la nivelul județului Vâlcea a cunoscut o tendință de scădere în perioada 2007 - 2015, astfel încât, la sfârșitul acestei perioade, numărul total de unități școlare era de 134, cu 34 unități mai puțin comparativ cu anul 2007. Din totalul de 134 de unități existente la nivelul județului, municipiul Râmnicu Vâlcea deținea aproximativ 24%, acesta înregistrând un număr de 33 de unități școlare, în anul 2015.

Analiza datelor statistice relevă faptul că numărul unităților școlare din municipiul Râmnicu Vâlcea a înregistrat un trend fluctuant în perioada 2007 - 2015, cea mai semnificativă reducere înregistrându-se în anul 2014. În perioada 2014 - 2015, numărul de unități școlare din municipiu s-a menținut constant, scăzând cu 10 unități față de anul 2013..

Din cele 33 de unități școlare existente în municipiul Râmnicu Vâlcea, la nivelul anului 2015, cele mai multe aparțineau învățământului liceal (14), urmat de învățământul preșcolar (9), primar și gimnazial (8) și de școlile postliceale (2). Se constată că în anul 2015, la nivelul municipiului exista o singură școală profesională, Școala Populară de Arte și Meserii, aflată în subordinea Consiliului Județean Vâlcea.

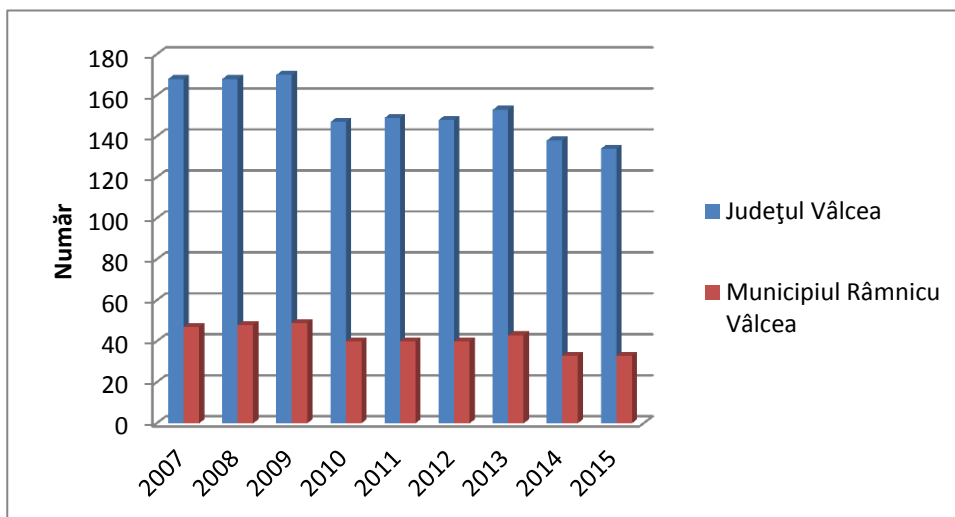
Numărul redus al unităților de învățământ profesional poate avea consecințe negative asupra dezvoltării socio-economice a unei comunități, întrucât nu permite reconversia muncitorilor și adaptarea la gradul de diversificare a activităților economice. Slaba dezvoltare a învățământului profesional a reprezentat o consecință directă a desființării acestui tip de învățământ în anul 2009. Începând cu anul 2011, învățământul profesional a fost reintrodus, legea educației reglementând posibilitatea încheierii de parteneriate între școli și firmele private.

În ciuda faptului că pe piața forței de muncă se resimte o lipsă acută de muncitori calificați, majoritatea absolvenților de clasa a VIII-a sunt reticenți în a se înscrie la o școală profesională, astfel că la nivel național locurile puse la dispoziție de Ministerul Educației nu sunt ocupate în totalitate. Cu toate acestea, în vederea asigurării unui grad adecvat de accesibilitate la educație, în acord cu abilitățile și competențele fiecăruia, este necesară asigurarea accesului la toate tipurile de educație, inclusiv la învățământul profesional.

Din cele 11 instituții de învățământ profesional din județ, 5 activează la nivelul municipiului,

oferind posibilitatea obținerii unor calificări diverse: lăcătuș mecanic prestări servicii, ospătar (chelner), vânzător în unități de alimentație, sudor, zugrav/ipsosar,/vopsitor/tapetar, mecanic auto, horticultor, electrician constructor, confecționar produse textile³⁹.

Figura nr. 28 Numărul de unități școlare la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007-2015)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

Evoluția populației școlare este corelată pe de o parte cu fenomenele demografice (scăderea natalității și migrarea familiilor cu copii în străinătate), iar pe de altă parte, cu gradul de accesibilitate la educație și cu diversitatea ofertei educaționale.

Municipiul Râmnicu Vâlcea, fiind cel mai important centru de învățământ al județului, înregistrează peste 40% din populația școlară, în anul 2015 numărul populației școlare fiind de 24.074 persoane, manifestându-se o tendință de scădere comparativ cu anul 2014, contrară tendinței manifestate la nivel județean.

Cea mai mare parte a populației școlare, atât la nivelul județului cât și la nivelul municipiului, este reprezentată de elevii înscriși în învățământul liceal. Din cei 14.068 elevi de liceu, înregistrați în anul 2015 la nivel județean, mai mult de jumătate erau înscriși în licee din Râmnicu Vâlcea, datorită numărului mare de unități școlare de acest tip, existente la nivel de municipiu, comparativ cu alte localități din județ.

Studentii și elevii înscriși în învățământul de maiștri fac parte din categoriile de populație școlară înregistrate pe parcursul întregii perioade de timp analizate, doar la nivelul

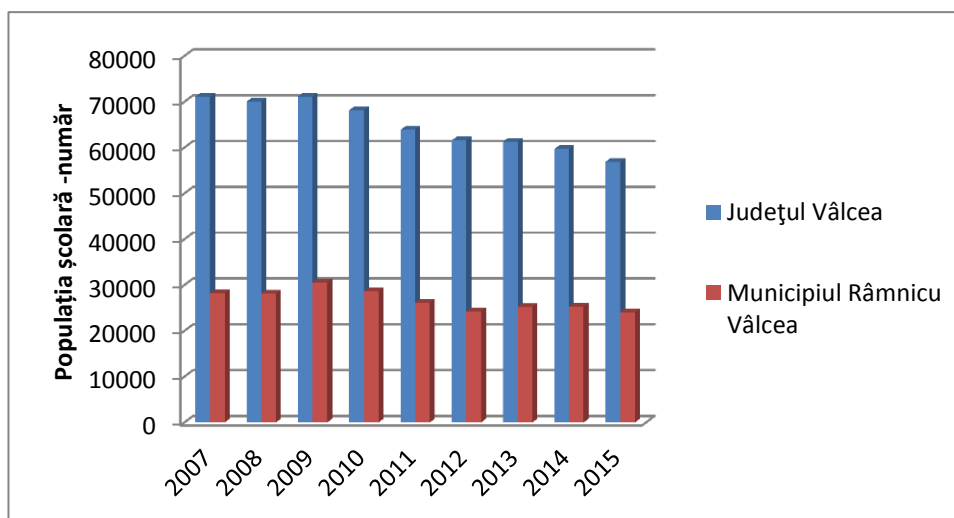
³⁹ Informații cuprinse în articolul *Tot mai mulți elevi aleg învățământul profesional*, publicat în data de 06.10.2014 în cotidianul Viața Vâlcei, disponibil online la adresa: <http://www.viatavalcii.ro//index.php/component/content/article/45-univers-valcean/31152-tot-mai-muli-elevi-aleg-invmanantul-profesional.html>

municipiului Râmnicu Vâlcea (indiferent că fac parte din învățământul public sau privat), dovadă că școlile de maiștri și universitățile din județul Vâlcea, au reprezentativitate doar la nivelul municipiului.

În ceea ce privește evoluția populației școlare în perioada 2007 - 2015 la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, se constată o creștere a numărului de elevi înscriși în învățământul primar, gimnazial și postliceal. Cea mai semnificativă creștere a fost înregistrată în învățământul postliceal, unde la nivelul anului 2015, populația școlară era de 1937, de aproximativ 4 ori mai mare comparativ cu anul 2012, aspect ce poate sugera faptul că elevii au conștientizat că urmarea cursurilor unei școli postliceale poate fi utilă pentru obținerea unor abilități și competențe necesare practicării unor meserii cerute pe piața forței de muncă.

Pe de altă parte, reduceri semnificative ale populației școlare de la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea se constată în ceea ce privește elevii înscriși în învățământul profesional, ca urmare a desființării acestui tip de învățământ în anul 2009, dar și în ceea ce privește studenții înscriși în învățământul public și privat, ca urmare a scăderii semnificative, începând cu anul 2011, a ratei promovabilității examenului de bacalaureat.

Figura nr. 29 Populația școlară la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007-2015)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

Conform Institutului Național de Statistică, personalul didactic reprezintă persoanele fizice care sunt angajate în sistemul de învățământ și predau în cadrul procesului educațional și de instruire (cu normă întreagă și cu normă parțială).

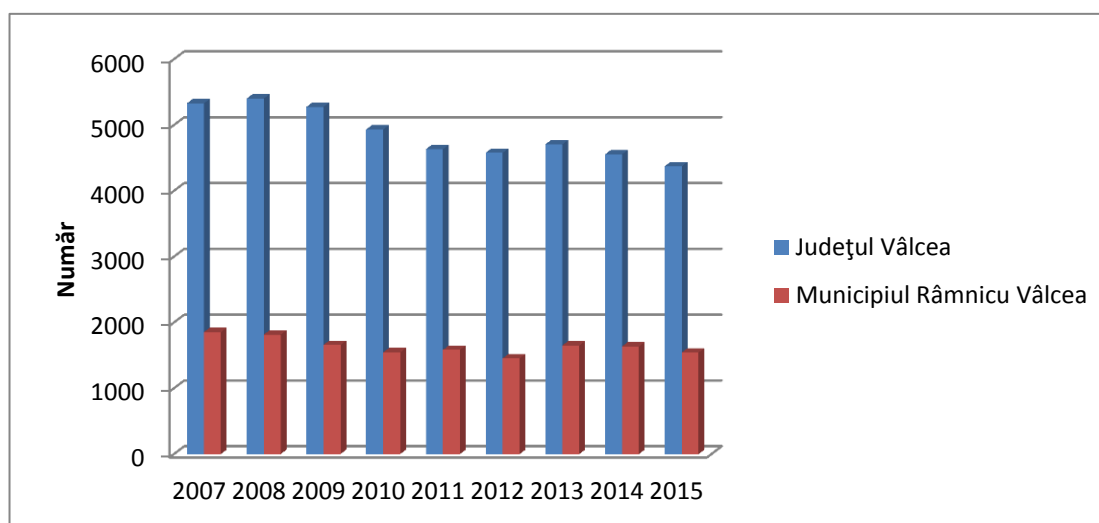
Activitatea de instruire din sistemul de învățământ al județului Vâlcea, era asigurată la nivelul anului 2015 de un număr de 4.371 cadre didactice, din care aproximativ 35,25% se înregistrau în municipiul Râmnicu Vâlcea. Din cele 1.541 de cadre didactice care își desfășurau

activitatea la nivelul municipiului, cele mai multe aparțineau învățământului liceal (643 cadre didactice în anul 2015), întrucât acesta înregistra și cea mai mare pondere a populației școlare, urmat de învățământul gimnazial (379 cadre didactice).

Numărul și evoluția personalului didactic sunt fenomene influențate de evoluția populației școlare și a numărului de unități școlare. Astfel, în perioada 2007 - 2015, personalul didactic atât la nivelul județului Vâlcea, cât și la nivelul municipiului, a cunoscut o tendință de scădere, pe fondul manifestării fenomenului de reducere a populației școlare, dar și a numărului de unități școlare.

În ceea ce privește evoluția numărului de cadre didactice din municipiul Râmnicu Vâlcea, în perioada analizată, se constată o reducere a numărului de cadre didactice din învățământul preșcolar, liceal, gimnazial și primar și din învățământul superior și o creștere a numărului de cadre didactice din învățământul postliceal.

Figura nr. 30 Personalul didactic la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007-2015)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

Pentru ca sistemul de învățământ să fie unul competitiv, compatibil cu sistemele și standardele existente la nivel european, este nevoie de investiții considerabile în infrastructura educațională, de lucrări de renovare și modernizare a instituțiilor de învățământ, care să ofere elevilor cele mai bune condiții de învățare și să creeze premisele necesare îmbunătățirii și eficientizării sistemului educațional și implicit, practicării unui act educațional de calitate.

Prin Programul Operațional Regional 2007 - 2013, Axa prioritară 3, Domeniul Major de Intervenție 3.4. - Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională

continuă, până la 10 octombrie 2014, la nivelul județului Vâlcea au fost contractate 8 proiecte în domeniul educației, din care 1 la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea. Prin intermediul acestor proiecte au fost prevăzute lucrări de reabilitare, extindere, modernizare a unor școli, grădinițe, campusuri școlare, lucrări de construcție, reparații sau investiții în creșterea confortului termic.

Proiectul implementat la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, al cărui Beneficiar este Consiliul local, vizează reabilitarea și modernizarea clădirii Colegiului Național Alexandru Lahovari și are o valoare totală de 17.005.614 lei. Prin implementarea proiectului s-a urmărit îmbunătățirea calității infrastructurii de educație și a dotărilor liceului, în vederea asigurării unui proces educațional la standarde europene. Categoriile de lucrări propuse prin implementarea proiectului au vizat realizarea de rosturi seismice, înlocuirea planșelor din lemn și beton armat, întărirea fundației și structurii de rezistență, pereți din beton armat, înlocuirea acoperișului, hidroizolații, restaurarea fațadei și finisaje interioare, înlocuirea instalațiilor sanitare, electrice și termice din clădire, dotarea sălilor de curs cu echipamente IT performante (calculatoare, videoproiectoare, imprimante, ecrane videoproietor, software didactic, camere video, aparate foto etc.), dotarea laboratoarelor și a sălii de sport cu aparatură modernă.

Un aspect important urmărit prin implementarea activităților specifice proiectului a fost reprezentat de crearea infrastructurii adecvate care să permită accesul persoanelor cu dizabilități, proiectul promovând astfel egalitatea de șanse⁴⁰.

În perioada 8 - 14 august 2012, reprezentanții ISJ Vâlcea au desfășurat un control tematic în instituțiile de învățământ din județ, în vederea identificării gradului de calitate a serviciilor educaționale, în urma căruia s-au constatat principalele aspecte ce oferă o imagine asupra stării instituțiilor de învățământ din județ: aproximativ 90% din totalul unităților școlare dețineau autorizație; încadrarea pe posturi s-a făcut cu personal calificat, conform metodologiei; documentele manageriale au fost realizate și actualizate, aflându-se în diferite stadii de elaborare; în majoritatea unităților exista personal instruit în ceea ce privește protecția muncii etc.³⁸

Având în vedere aspectele prezentate, în general, se poate afirma că starea unităților de învățământ de la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea este una bună, existând condiții optime pentru derularea activității școlare, Inspectorul general al ISJ Vâlcea, declarând într-un interviu

⁴⁰ Informații oferite de articolul *Primăria municipiului Râmnicu Vâlcea reabilitează clădirea Colegiului Național "Alexandru Lahovari"*, publicat în data de 17.03.2010, disponibil online la adresa: <http://www.finantare.ro/stire-14277-Primaria-municipiului-Ramnicu-Valcea-reabiliteaza-cladirea-Colegiului-National-Alexandru-Lahovari.html>

pentru revista „Tribuna învățământului”⁴¹, că din punct de vedere al gradului de informatizare, toate unitățile de învățământ au conexiune la internet și dotări performante.

Municipiul Râmnicu Vâlcea reprezintă unul din cele mai importante centre educaționale de la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, aspect determinat de existența unităților de învățământ care asigură o ofertă educațională variată, respectiv care acoperă toate ciclurile de învățământ: preșcolar, primar și gimnazial, liceal, superior. Astfel, la nivel de municipiu există instituții care se remarcă printr-o calitate ridicată a actului educațional și care conferă unicitate învățământului vâlcean. În cele ce urmează, pentru fiecare ciclu de învățământ, sunt prezentate o serie de unități de învățământ din municipiul Râmnicu Vâlcea, în ordine aleatoare.

Colegiul Național de Informatică “Matei Basarab”

Instituția de învățământ a fost înființată în septembrie 1914. Din 2007, liceul a fost transformat în colegiu. Oferta educațională a colegiului cuprinde mai multe clase de profil real (matematică-informatică predare intensivă informatică, matematică-informatică predare intensivă limba engleză, științele naturii), precum și două clase de profil uman (filologie biligvă engleză și științe sociale) și una de profil pedagogic (educator-puericultor). În prezent, Colegiul Național de Informatică “Matei Basarab” a devenit una dintre cele mai mari unități de învățământ din Râmnicu Vâlcea. Mediile de admitere în cadrul colegiului se situează în top 100 la nivel național, conform clasamentului realizat în luna ianuarie 2015, acesta situându-se pe poziția 31.

Colegiul Național “Mircea cel Bătrân”

Instituția de învățământ a fost înființată în septembrie 1915, deținând la acel moment titlura “*Institutul modern de domnișoare - Zoe Bulat*” cu clasele I-V, devenind din anul 1956 liceu mixt. Din 1990, a devenit Liceul Teoretic Mircea cel Bătrân, fiind ridicat apoi la gradul de Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” de către Ministerul Educației. Oferta educațională a colegiului cuprinde mai multe clase de profil real (matematică-informatică predare intensivă informatică, științele naturii biligvă engleză, științele naturii), precum și două clase de profil uman (filologie și științe sociale) și una de profil sportiv (volei și atletism). De asemenea, în cadrul colegiului există două clase pregătitoare, 2 clase primare și 4 clase gimnaziale. Mediile de admitere în cadrul colegiului se situează în top 100 la nivel național, conform clasamentului

⁴¹ “Un sistem de învățământ subfinanțat nu poate produce performanță”, articol publicat în Tribuna Învățământului, la data de 26.11.2013, disponibil la adresa: <http://www.tribunainvatamantului.ro/un-sistem-de-Invatamant-subfinantat-nu-poate-produce-performanta-interviu-cu-prof-ion-gherghinaru-inspector-general-al-isj-valcea/>

realizat în luna ianuarie 2015, acesta situându-se pe poziția 85.

Școala primară și gimnazială nr. 1 „Take Ionescu”

Inițial sub titulatura Școala Națională Normală din Râmnicu Vâlcea, instituția de învățământ a fost înființată la 1 Mai 1832, cu 48 de elevi. Din anul 1977, școala dispune de un nou local, clădirea veche dată în folosință în anul 1896 și dotată cu un ceas, devenind Muzeul Județean de Istorie.

Ca instituție prestatoare de servicii educative durabile pentru populația școlară, unitatea de învățământ dispune de: dotare modernă, echipă de cadre didactice performante și o comunitate locală interesată pentru calitatea educației din perspective europene⁴².

Școala și grădinița Waldorf

Sistemul de învățământ alternativ Waldorf a luat ființă la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea în anul 1993, școala Waldorf având reprezentate clasele I-VIII și 3 grupe de preșcolari care funcționează cu program prelungit. Specificitatea acestui tip de învățământ alternativ constă în accentul pus pe dezvoltarea aptitudinilor prin artă, teatru, literatură, care sunt explorate în vederea dezvoltării capacităților intelectuale, emoționale, fizice și spirituale. De asemenea, educația Waldorf se remarcă prin utilizarea unor surse diverse de informare și prin existența unor discipline suplimentare, care au scopul de a completa educația copilului.

Colegiul Național Alexandru Lahovari

Având o istorie de peste 120 de ani, Colegiul Național Alexandru Lahovari este un liceu de renume nu doar la nivel local și județean, ci și regional și național, care se remarcă prin rezultatele deosebite obținute de elevi și printr-o înaltă calitate a actului educațional.

Astfel, la nivel județean, Alexandru Lahovari este un colegiu în cadrul căruia admiterea se realizează în baza unor medii ridicate, aflându-se în top 100 la nivel național din acest punct de vedere. De asemenea, în anul 2014, rata de promovabilitate a absolvenților la examenul de bacalaureat a fost de peste 95%, în condițiile în care rata de promovabilitate la nivel județean a fost de doar 61,92%.

Oferta educațională a colegiului cuprinde mai multe clase de profil real (matematică-informatică, științele naturii intensiv engleză, științele naturii fizică-chimie, științele naturii chimie-biologie), precum și două clase de profil uman (filologie și științe socio-umane).

Universitatea Constantin Brâncoveanu

Universitatea Constantin Brâncoveanu este o instituție de învățământ privat înființată în anul

⁴² <http://www.scoalatakeionescu.ro/>

1991, fiind un centru polarizator al studenților din județ. În cadrul acesteia funcționează Facultatea de Management Marketing în Afaceri Economice, cu domeniile de licență Management, Administrarea afacerilor, Contabilitate, Finanțe, Științe Administrative și domeniile de masterat Management, Contabilitate, Contabilitate și Finanțe, Administrarea afacerilor. De asemenea, în cadrul Universității există un Departament pentru Pregătirea Personalului Didactic și un Departament pentru Învățământul cu Frecvență Redusă.

În anul 2011, ca urmare a procesului de evaluare instituțională externă din partea Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS), Universității Constantin Brâncoveanu i-a fost acordat calificativul Grad de încredere ridicat, prin prisma acestui calificativ universitatea intrând în top 3 universități private din România, aspect ce evidențiază asigurarea unor condiții și standarde educaționale de calitate.

Universitatea Spiru Haret - filiala Râmnicu Vâlcea

În municipiul Râmnicu Vâlcea, Universitatea Spiru Haret are 2 filiale: Facultatea de Contabilitate și Finanțe și Facultatea de Drept și Administrație Publică.

Facultatea de Contabilitate și Finanțe Râmnicu Vâlcea are în componența sa două programe de studii: Contabilitate și Informatică de Gestiune și Finanțe Bănci, ambele cu două forme de învățământ - zi și frecvență redusă.

Universitatea din Pitești - filiala Râmnicu Vâlcea

La nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, învățământul universitar de stat este reprezentat de existența Facultății de Drept și Științe Administrative, la care absolvenții de liceu se pot înscrie pentru a urma una din specializările Drept sau Administrație Publică și a Facultății de Litere, ambele fiind filiale ale Universității din Pitești.

Concluzii

Datele analizate pe parcursul capitolului evidențiază faptul că la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea infrastructura de învățământ este dezvoltată, fiind asigurată accesibilitatea la toate formele de învățământ. De asemenea se observă că învățământul privat a început să fie preferat de un număr din ce în ce mai mare de părinți, care consideră că acesta deține o serie de avantaje comparativ cu învățământul de stat, care contribuie la o formare educațională armonioasă a copiilor: număr mai mic de elevi într-o clasă, asigurarea mesei de prânz și a transportului elevilor, programul prelungit în care copiii participă la o serie de activități prin care sunt învățați să comunice și să socializeze etc. Pe de altă parte, motivul principal pentru care majoritatea părinților optează pentru înscrierea copiilor în învățământul de stat, îl reprezintă taxele de școlarizare.

La nivel județean, municipiul Râmnicu Vâlcea prezintă o importanță deosebită din punct de vedere educațional, fiind un centru polarizator al elevilor și studenților din alte localități, atât urbane cât și rurale. În general, condițiile de învățare sunt optime, determinând un grad relativ ridicat de calitate al actului educațional.

Pe fondul manifestării fenomenului demografic de scădere a natalității și accentuării fenomenului migrațional în rândul tinerilor, populația școlară din municipiu a cunoscut un trend descendent în perioada 2007 - 2015, tendință manifestată și în ceea ce privește personalul didactic. În aceste condiții, reducerea numărului de unități școlare nu poate fi considerată a fi un fenomen îngrijorător, întrucât răspunde tendințelor de reducere a numărului de elevi și de cadre didactice.

Pe viitor, modernizarea sistemului de învățământ și adaptarea acestuia la cerințele existente pe piața forței de muncă, va reprezenta o premisă favorabilă pentru formarea unor resurse umane calificate, care să contribuie la dezvoltarea socio-economică a acestuia.

2.8. Resurse umane și piața muncii

Populația reprezintă o resursă importantă pentru activitatea economică. Nu doar resursele naturale exploatabile ale unei regiuni constituie potențialul de dezvoltare și bogăția unei regiuni, ci și resursa umană și calificarea acesteia determină gradul de dezvoltare.

Principalii indicatori care caracterizează forța de muncă la nivel de municipiu și județ sunt: populația activă, rata de activitate, populația ocupată, numărul mediu de salariați și numărul de șomeri înregistrați.

Datorită potențialului economic, social și cultural ridicat, municipiului Râmnicu Vâlcea îi revine un rol deosebit de însemnat în utilizarea forței de muncă pe plan regional.

Indicatorii prezentați în acest subcapitol sunt deosebit de importanți în contextul realizării strategiei integrate de dezvoltare urbană a municipiului Râmnicu Vâlcea, întrucât furnizează date relevante despre anumite categorii ale populației cu semnificație deosebită în contextul economic: salariați, șomeri și domeniile cu cele mai multe persoane ocupate. Reducerea numărului de șomeri reprezintă un obiectiv esențial pentru orice localitate, județ, regiune și țară, iar cunoașterea dimensiunii acestui indicator reprezintă primul pas în fundamentarea unor măsuri care să ducă la diminuarea eventualelor tendințe negative.

De asemenea, scăderea numărului de persoane ocupate în anumite domenii de activitate poate ridica semnale de alarmă privind situația actuală a sectoarelor vizate. Cunoscând cu

exactitate aceste date, se pot planifica măsuri de investiții pentru redresarea condițiilor existente și dezvoltare a sectoarelor în funcție de necesitățile pieței forței de muncă.

Populația activă reprezintă persoanele de 15 ani și peste, apte de muncă, care, într-o anumită perioadă, furnizează forța de muncă disponibilă (utilizată/neutilizată) pentru realizarea de bunuri și servicii în economia locală, incluzând populația ocupată și șomerii.

Datele privind populația activă, preluate din baza de date TEMPO a INS, au fost disponibile numai la nivel județean. Analizând indicatorul în perioada 2007-2015, putem observa că acesta a avut valori fluctuante, cu o scădere bruscă în anul 2011, dar cu o revenire în anul 2012, când, de altfel, s-a înregistrat și cea mai mare valoare (181,8 mii persoane) urmând din nou o scădere semnificativă în perioada 2013-2015, astfel încât în 2015 s-a înregistrat cea mai mică valoare a acestui indicator, din toată perioada de analiză (165,6 mii de persoane)

Analiza pe sexe a populației active la nivel județean indică faptul că bărbații dețin majoritatea, cu aproximativ 54-55% din total în fiecare an studiat. Acest lucru poate fi pus pe seama faptului că cea mai mare parte a populației este ocupată în agricultură și industrie, două domenii de activitate mai atractive din punct de vedere profesional pentru populația de sex masculin.

Raportând populația activă de 15 ani și peste la populația totală în vârstă de 15 ani și peste, se obține **rata de activitate** a populației aferente, în valori procentuale.

La nivelul județului Vâlcea, acest indicator prezintă o evoluție, în general, descendentă, singurii ani de creștere fiind 2009 și 2012. De asemenea, populația masculină deține o rată de activitate mai ridicată decât cea feminină.

Populația ocupată cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste care au desfășurat o activitate economică sau socială producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii.

La nivel județean cele mai multe persoane sunt ocupate în agricultură, care în Vâlcea este reprezentată de ramuri precum creșterea animalelor, pomicultură sau viticultură, precum și silvicultură, datorită proximității zonei montane unde predomină zonele împădurite.

Următoarea activitate economică ce concentrează un număr semnificativ de persoane este industria, în special cea prelucrătoare, fiind binecunoscut faptul că în special zona municipiului Râmnicu Vâlcea este dezvoltată industrial (aproape jumătate din numărul celor ocupați în industrie este localizată aici).

Activitățile de comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor și activitățile de construcții se clasează pe următoarele poziții în ceea ce privește numărul de persoane ocupate, în timp ce în celelalte domenii există sub 8.000 de persoane ocupate.

În ansamblu, activitățile de comerț, transport și depozitare, hoteluri și restaurante, informații și comunicații, activitățile de spectacole, culturale și recreative și alte activități de servicii au înregistrat o creștere privind populația ocupată în 2015 față de 2008, în timp ce toate celelalte au avut parte de scăderi.

La nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, datele provenite din fișa localității pentru perioada 2008-2012 indică faptul că majoritatea persoanelor ocupate aparțin sectorului de industrie prelucrătoare, deoarece Râmnicu Vâlcea reprezintă un important centru industrial la nivel regional. Acest domeniu este urmat de cel al comerțului, construcțiilor, sănătății și asistenței sociale, învățământului și activităților de servicii administrative și servicii suport.

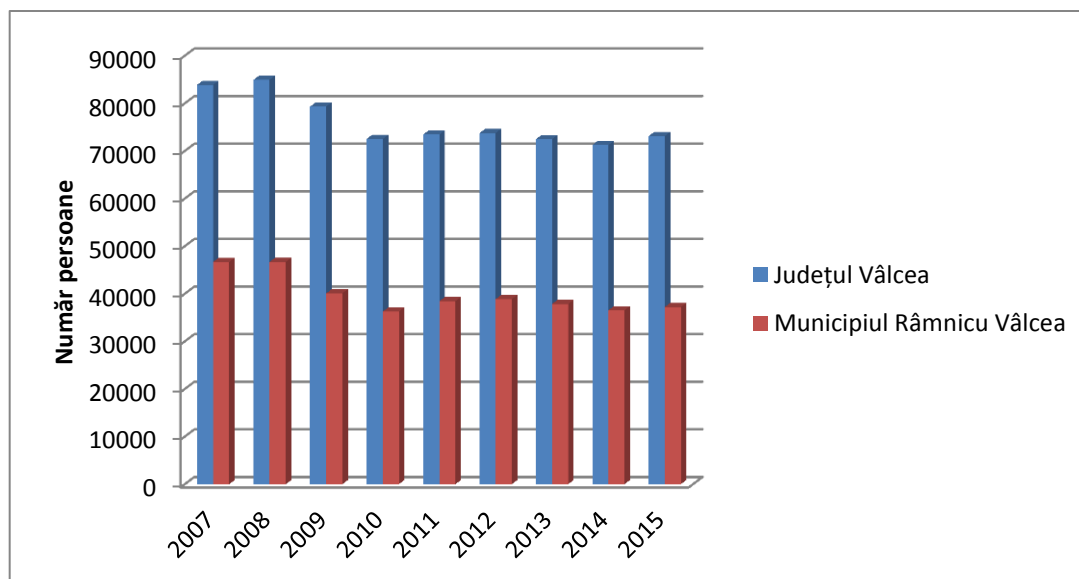
Per total, față de nivelul înregistrat în anul 2008, în 2015 în aproape toate activitățile economiei naționale au existat mai puține persoane ocupate, ca urmare a efectelor negative ale crizei economice care a determinat restrângerea activităților și chiar faliment în numeroase cazuri⁴³. De exemplu, în cazul administrației publice și apărării și asigurărilor sociale din sistemul public, scăderea de aproximativ 60% a populației ocupate este cauza disponibilizărilor din sectorul public, inițiate la nivel național odată cu resimțirea efectelor crizei economice.

Analiza datelor statistice arată că, pentru perioada studiată, mai mult de jumătate din totalul **numărului mediu de salariați** din județul Vâlcea este polarizat în municipiul Râmnicu Vâlcea, o excepție fiind doar în anul 2010. Acest lucru este explicat de gradul de dezvoltare economică a orașului în comparație cu celelalte localități ale județului.

Per total, atât la nivel județean cât și municipal, numărul mediu al salariaților a cunoscut un trend descendent, fapt care poate fi pus pe seama scăderii populației, ratei negative a migrației, dar și a creșterii numărului de șomeri. Scăderea mai evidentă a efectivului de salariați din anul 2010 coincide cu apogeul crizei economice ale cărei efecte s-au făcut resimțite prin numeroase disponibilizări atât în sectorul public, cât și în cel privat. Atât la nivelul municipiului cât și al județului se poate remarca o creștere a numărului de salariați în anul 2015 comparativ cu anul 2014.

⁴³Conform unui articol publicat în presa locală vâlceană, numărul firmelor existente la sfârșitul lunii noiembrie 2012 la nivel județean s-a redus aproximativ la jumătate față de anul 2009, datele fiind preluate de la Oficiul Registrului Comerțului Vâlcea. (<http://www.ramnic.ro/articole/numarul-firmelor-vcene-s-a-injumatatit-50369/2013-01-17>)

Figura nr. 31 Numărul mediu al salariaților la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007-2015)

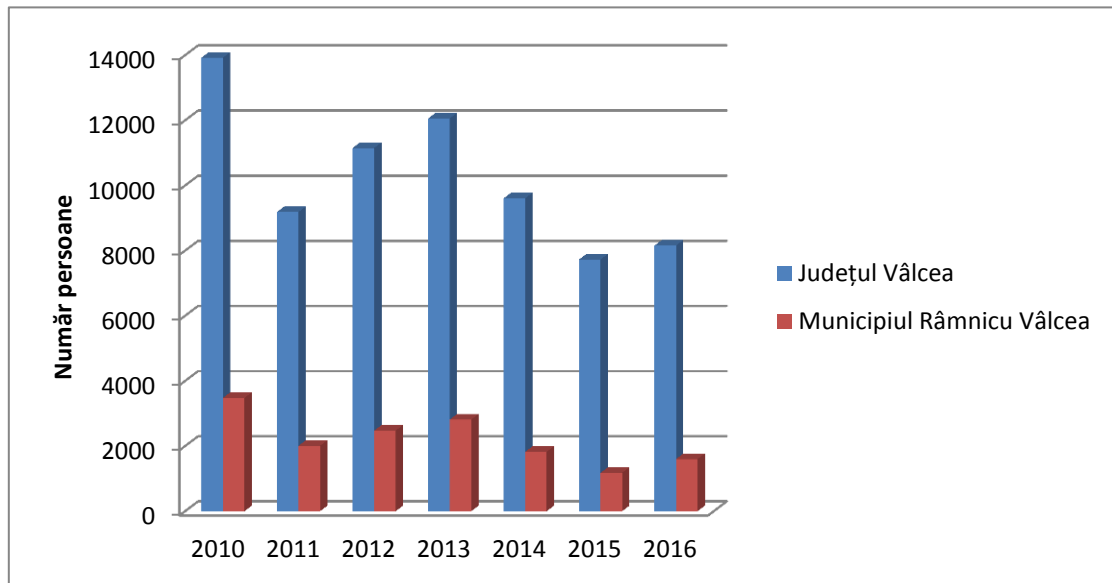
Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO Online, 2017

Cât privește **numărul șomerilor înregistrați**, datele statistice au fost disponibile doar pentru perioada 2010-2016.

Comparativ cu anul 2010, în anul 2016 numărul șomerilor a scăzut și în Râmnicu Vâlcea, și în județul Vâlcea. Cu toate acestea, evoluția indicatorului în ultimii 2 ani analizați (2015-2016) indică o tendință de creștere a persoanelor fără un loc de muncă. Explicația rezidă din faptul că cele mai multe firme și-au restrâns activitatea odată cu instalarea crizei economice, iar redresarea situației este încă greoaie, simțindu-se acut lipsa unor investiții majore care să stimuleze crearea de noi locuri de muncă.

În perioada 2014-2016, numărul șomerilor înregistrați în municipiul Râmnicu Vâlcea reprezintă sub 20% din totalul la nivel județean.

Figura nr. 32 Șomeri înregistrați la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2010-2016)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO Online, 2017

Piața forței de muncă atât din Râmnicu Vâlcea, cât și din județul Vâlcea, a cunoscut o contracție în ultimii ani, principala cauză care a generat acest fenomen negativ fiind manifestarea efectelor crizei economice.

Importante scăderi au cunoscut indicatorii privind populația activă, populația ocupată, rata de activitate și numărul de salariați, pe fundalul creșterii numărului șomerilor înregistrați.

În aceste condiții, este imperativă stabilirea și implementarea unor măsuri de redresare destinate sectoarelor economice cu cel mai mare potențial de dezvoltare din municipiu, prin dezvoltarea infrastructurii de afaceri și a celei industriale, cumulat cu măsuri de atragere a investitorilor, de stimulare a accesării de fonduri europene de către firmele locale și de oferire a unor cursuri de recalificare pentru o mai bună incluziune a populației rămasă fără loc de muncă. De asemenea, adoptarea unor măsuri de revitalizare și diversificare a activităților economice la nivelul municipiului și de atragere de noi investiții vor contribui la reducerea ratei șomajului. Măsurile și acțiunile care pot fi adoptate în acest sens sunt prezentate în capitolul 4.4. din Strategie.

Aceste măsuri vor avea, de asemenea, și un efect pozitiv asupra soldului migratoriu.

2.9. Condiții de mediu

Protecția mediului este un deziderat urmărit cu mare atenție atât la nivel european, cât și la nivel global, având în vedere efectele negative din ce în ce mai frecvente și cu o intensitate din

ce în ce mai mare produse ca urmare a fenomenului de încălzire globală.

Unul din cele 5 obiective majore ale Strategiei Europa 2020 este dedicat exclusiv acestei tematici, urmărindu-se implementarea unor măsuri care să asigure: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990, creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20% și creșterea cu 20% a eficienței energetice.

În aceste condiții, este imperios necesar ca elaborarea unei strategii de dezvoltare durabilă să fie realizată luând în considerare condițiile de mediu existente, pentru a fi în măsură să propună soluții fezabile atât pentru dezvoltarea locală, cât și pentru conservarea și protecția mediului înconjurător.

Agencia pentru Protecția Mediului Râmnicu Vâlcea⁴⁴ este autoritatea care urmărește respectarea normelor de mediu, întrucât pentru determinarea calității vieții și a stării de sănătate a populației, calitatea factorilor de mediu reprezintă un element extrem de important.

Dezvoltarea durabilă a municipiului și îmbunătățirea condițiilor de viață reprezintă scopul acțiunilor Agenției pentru Protecția Mediului Râmnicu Vâlcea, aceasta monitorizând calitatea factorilor de mediu în cadrul legal (stabilit prin alinierea acestuia la cerințele directivelor europene și prin respectarea și însușirea acestora la nivel național și local): aer, sol, apă, pe domenii precum: calitatea aerului, schimbări climatice, arii protejate, contaminarea solului, apă, deșeuri, substanțe chimice periculoase, instalații mari de ardere, IPPC⁴⁵.

2.9.1. Monitorizarea factorilor de mediu

Monitorizarea calității aerului în municipiul Râmnicu Vâlcea se efectuează prin intermediul celor două stații automate VL1 și VL2 care fac parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului:

- VL1 - stație de fond urban, amplasată la Grădina Zoologică Râmnicu Vâlcea, cu raza ariei de reprezentativitate de 1-5 km;
- VL2 - stație industrială, amplasată pe platforma chimică Râmnicu Vâlcea, cu raza ariei de reprezentativitate de 100m-1km.

Transmiterea datelor de la cele două stații se face online. Poluanții atmosferici monitorizați, luați în considerare în evaluarea calității aerului înconjurător sunt în conformitate cu cerințele impuse prin Legea nr.104/2011 “Legea privind calitatea aerului înconjurător” și

⁴⁴ Acest subcapitol a fost realizat cu date de la APM Râmnicu Vâlcea, pe baza Raportului privind starea mediului în județul Vâlcea pe anul 2013

⁴⁵ IPPC - Prevenirea și Controlul Integrat al Poluării

anume: monoxid de azot (NO), dioxid de azot (NO₂), oxizi de azot (NO_x), dioxid de sulf (SO₂), monoxid de carbon (CO), ozon (O₃), BTX și pulberi în suspensie cu diametrul < 2.5 μm.

În perioada 1 ianuarie -30 aprilie 2013, indicatorul de calitate care a înregistrat depășiri a fost cel al pulberilor în suspensie cu diametrul mai mic de 10 microni (PM 10). La stația VL 1 au fost în total 27 depășiri, valoarea medie a depășirilor fiind de 70,8 μg/m³, față de valoarea limită zilnică pentru protecția sănătății umane de 50 μg/m³, dar nu s-a depășit limita admisă prin legislație. Particulele în suspensie au provenit cu preponderență din arderea cărbunelui la termocentrala SC CET Govora SA pentru asigurarea apei calde menajere și căldurii populației municipiului Râmnicu Vâlcea în sistem centralizat pe timpul iernii, dar și din traficul rutier.

Dioxidul de sulf este un gaz incolor cu miros ascuțit. Principala sursă de dioxid de sulf este arderea combustibililor fosili pentru încălzirea locuințelor, generarea de energie electrică și arderea carburanților utilizați pentru autovehicule. Dioxidul de sulf poate afecta sistemul respirator, funcțiile plămânilor și provoacă iritații ale ochilor. În urma monitorizării continue a acestui parametru, a fost observată menținerea lui în limitele admise la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea (< 350 micrograme/m³).

Monoxidul de carbon este un gaz incolor, inodor, iritant care provine de la vehicule, incendiile forestiere sau domestice, rezultat în urma diverselor procese de fabricație care folosesc combustibili fosili, cărbune sau lemne. Monoxidul de carbon este un gaz care poate reduce capacitatea organismului de a furniza oxigen la țesuturi și organe. În urma monitorizării continue a acestui parametru, s-a observat menținerea lui în limitele admise, adică sub 10 micrograme/m³.

Oxizii de azot sunt un grup de gaze foarte reactive, emise de arderea de combustibili de la vehicule și instalații industriale, în special dioxidul de azot. De asemenea, oxizii de azot și dioxidul de sulf reacționează cu alte substanțe din aer care dau caracterul acid al precipitațiilor sau care formează smogul⁴⁶. Nivelul determinărilor acestor poluanți de către stațiile de monitorizare a calității aerului nu au înregistrat depășiri peste valoarea limită conform OM 592/2002 (sub 200 micrograme/m³).

Monitorizarea calității apelor se face de către mai multe instituții, ce au atribuții în acest sens, în conformitate cu prevederile HG nr. 352/2005 privind modificarea și completarea HG

⁴⁶ **Smogul** este un tip de poluare a aerului, un cuvânt format în limba engleză din smoke=fum și fog=ceată.

Din punct de vedere științific, smog-ul denotă o concentrație mărită a poluanților din aer deasupra unei zone dens populată având condiții meteorologice deosebite (de exemplu inversiune termică). În general, smog-ul apare numai în timpul vremii cu vânt slab. Sursa: www.wikipedia.org

nr. 188/2002 pentru aprobarea unor norme privind condițiile de descărcare în mediul acvatic a apelor uzate. Astfel: apele de suprafață și apele subterane sunt supravegheate de către A.N. "Apele Române", Direcția Apelor Olt prin Sistemul de exploatare și gospodărire a apelor (SGA) Vâlcea; apele uzate sunt monitorizate de A.N. "Apele Române", Direcția Apelor Olt și A.P.M Vâlcea; apele potabile (din surse de suprafață și subterane) sunt monitorizate de Direcția de Sănătate Publică Vâlcea.

Principalele surse de poluare din municipiu cu impact major pentru rețeaua hidrografică sunt:

- S.C.Oltchim S.A.
- efluenții stației de epurare Apavil;
- acviferul din zona depozitului de deșeuri menajere Râureni al municipiului Râmnicu Vâlcea.

La sursele de ape uzate sus menționate sunt monitorizați indicatorii de calitate prevăzuți în autorizațiile de gospodărire a apelor și în autorizațiile de mediu.

În perioada 2007-2013, la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea a fost implementat un proiect finanțat prin fonduri comunitare care a vizat extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată:

Titlu proiect	"Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată din județul Vâlcea"
Sursă de finanțare	Finanțat în cadrul Programului Operațional Sectorial; Axa prioritară 1 - Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată
Obiectivele proiectului	Îmbunătățirea calității și accesului la infrastructura de apă și apă uzată în județul Vâlcea, prin furnizarea unor servicii de alimentare cu apă și evacuare ape uzate în concordanță cu practicile și politicile Uniunii Europene și în contextul Axei Prioritare 1 "Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată".
Beneficiar	S.C APAVIL S.A Vâlcea
Bugetul proiectului	Valoarea totală a proiectului: 490.189.819 lei din care fonduri UE 307.915.275 lei
Perioada de implementare	Durata de implementare: 2011 - 2015; în data de 24.10.2011 a fost semnat Contractul de Finanțare aferent proiectului. Stadiu proiect: în curs de implementare.

În ceea ce privește **monitorizarea radioactivității mediului**, în urma determinărilor înregistrate de către stația automată de monitorizare a debitului de doză gamma absorbită, se poate aprecia că nu există niciun motiv de îngrijorare privind radioactivitatea din aer.

Referitor la **monitorizarea nivelului de zgomot ambiant**, principala sursă de poluare fonică în municipiul și județul Vâlcea care afectează viața oamenilor este zgomotul rezultat din circulația rutieră. Monitorizările din trafic au fost efectuate conform legislației în vigoare: pe timp de zi, în orele de vârf ale activităților urbane și în momente de intensitate medie a traficului. Administrația publică locală a realizat hărți de zgomot pentru municipiul Râmnicu Vâlcea, ce pot fi vizualizate pe site-ul acesteia.

2.9.2. Poluarea industrială

În municipiul Râmnicu Vâlcea, sursele locale de poluare sunt:

- platforma chimică Oltchim Râmnicu Vâlcea;
- traficul rutier.

Agenții economici sunt monitorizați de APM Vâlcea prin stațiile automate deținute și prin analiza automonitorizărilor transmise, impuse prin autorizația de mediu, în vederea menținerii calității mediului înconjurător. Realizarea măsurilor impuse în autorizațiile de mediu, conform planului de acțiuni privind modernizările/îmbunătățirile aduse fluxului tehnologic specific fiecărui agent economic, se monitorizează și se verifică, în urma raportărilor continue, transmise Agenției pentru Protecția Mediului Vâlcea.

În prezent, nu există la nivelul municipiului perdele de arbori cu rol de protecție între zonele de locuit și zonele industriale ceea ce conduce la un discomfort al cetățenilor care locuiesc în apropierea zonelor industriale, atât din punct de vedere al poluării aerului și al poluării fonice, cât și din punct de vedere al peisajului.

2.9.3. Managementul deșeurilor

Procesul tehnologic de colectare, evacuare, depozitare și neutralizare a deșeurilor este un proces esențial pentru menținerea stării de sănătate a localităților. Locurile de colectare și depozitare trebuie să fie amplasate la distanță de centrele populate pentru a nu se resimți prezența și descompunerea acestora, să asigure protecția pânzei freatice și să aibă o accesibilitate ușoară indiferent de starea vremii.

Depozitarea deșeurilor menajere ale municipiului Râmnicu Vâlcea se face pe platforma de depozitare amplasată la Fețeni. Serviciile de salubritate au fost realizate de către agentul economic S.C Urban S.A, iar începând cu luna august 2015, de către SC Romprest.. În urma închiderii depozitului de la Rampa Răureni, în baza studiului de fezabilitate aprobat prin

H.C.L. nr. 105/2003 și a unui studiu de impact asupra mediului, a fost construit noul depozit ecologic de deșeuri în concordanță cu prevederile Planului Urbanistic General al municipiului Râmnicu Vâlcea.

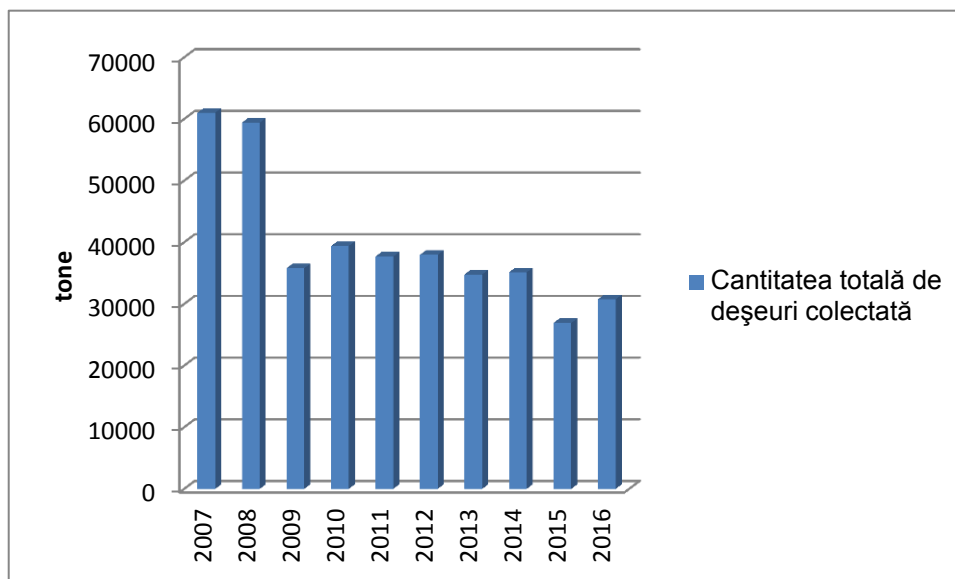
Construirea unui depozit ecologic de deșeuri la Fețeni a fost în conformitate cu directivele Uniunii Europene, cu protecția mediului și sănătății populației. Deșeurile sunt neutralizate prin depozitarea controlată într-un depozit ecologic cu o capacitate totală de 1.000.000 mc cu o durată de viață de 25 de ani. Realizarea depozitului ecologic a permis obținerea următoarelor avantaje:

- eliminarea riscului de poluare a apelor subterane și a apelor de suprafață prin construirea unui sistem complex de bariere și canale pentru colectarea apelor reziduale provenite din deșeuri și apele pluviale care spală depozitul;
- reducerea poluării aerului prin construirea unui sistem de colectare a bio-gazului produs prin depozitarea îndelungată a deșeurilor;
- eliminarea disconfortului creat cetățenilor de aspectul neplăcut și total neigienic printr-un sistem de monitorizare și prin aplicarea unei tehnologii avansate cu utilaje performante (buldozere și compactoare);
- reducerea accesului persoanelor neautorizate prin realizarea unei împrejurimi (gard) și a unei perdele vegetale.

În intervalul 2007 - 2016, cantitatea totală de deșeuri colectată a scăzut cu peste 30.000 tone. Cu toate acestea, evoluția pe ani a fost una oscilantă, anul 2009 consemnând aproape o înjumătățire a cantității colectate față de anul anterior. Anul 2010 a revenit pe creștere, însă nu s-au mai reușit colectări de peste 40.000 tone până la sfârșitul intervalului analizat. Comparativ cu anii precedenți, în anul 2015 s-a înregistrat cea mai scăzută cantitate de deșeuri colectate, de aproximativ 27.000 de tone urmată de o creștere în anul 2016, când s-a ajuns la 30.760 de tone deșeuri colectate.

Figura nr. 33

Cantitatea totală de deșuri colectată de SC URBAN SA (2007-2015) și SC Romprest (1.08.2015-2016)

Sursa: Primăria Râmnicu Vâlcea, 2017

În județul Vâlcea, măsurile de reducere a cantităților de deșuri biodegradabile depozitate sunt implementate doar în municipiul Râmnicu Vâlcea, unde există o stație de compostare a deșeurilor biodegradabile. Deșeurile rezultate în urma sortării sunt eliminate la depozitul ecologic Fețeni.

Construirea stației de compost la Râureni pentru prelucrarea deșeurilor organice și transformarea acestora în îngrășământ natural (compost) a fost realizată conform celor mai moderne standarde, incluzând etanșezarea suprafețelor pentru zonele de compostare și acces auto, construcția sistemului de colectare a levigatului și a adăpostului de protecție împotriva intemperiilor.

Din Tabelul nr. 44 (Anexe) se poate observa evoluția oscilantă a cantității totale de deșuri reciclată anual în perioada 2007-2016, acestea crescând exponențial în anul 2010 pe baza cantităților uriașe de combustibil pentru coincinerare.

Cantitățile de deșuri chimice periculoase generate în anul 2012 de către principalul generator SC OLTCHIM SA au fost incinerate, în cea mai mare parte în cele 2 incineratoare proprii (Vichem și Krebs).

În municipiul Râmnicu Vâlcea există doi operatori economici autorizați pentru activitatea de colectare a deșeurilor de echipamente electrice și electronice de la populație și agenți economici: SC URBAN SA Râmnicu Vâlcea (operator principal) și SC REMAT VÂLCEA SA.

În cursul anului 2007 la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea s-a implementat sistemul de

colectare selectivă a deșeurilor reciclabile, având 4 componente: sticlă (albă și colorată), hârtie, PET-uri și deșeuri organice biodegradabile. Au fost amplasate pe teritoriul municipiului recipiente pentru fiecare tip de deșeu și au fost distribuite la populație 33.000 minipubele pentru deșeurile biodegradabile rezultate din activități casnice⁴⁷.

2.9.4. Protecția naturii și a biodiversității

Conservarea biodiversității reprezintă în perioada actuală una din problemele importante la nivel național și european, impunându-se cu stringență necesitatea reevaluării situației diversității ecologice atât la nivel de specie cât și la nivel de asociații de organisme. Diversitatea sistemelor vii este esențială în menținerea echilibrului ecologic, în asigurarea capacității de suport a ecosistemelor naturale și artificiale.

În Municipiul Râmnicu Vâlcea și în zona adiacentă există următoarele zone naturale protejate:

- SCI⁴⁸ Buila Vânturărița - în care reprezentativitatea cea mai mare o deține habitatul de pădure (păduri de fag cu o suprafață de 1.673 ha, păduri de molid din regiunea montană cu o suprafață de 837 ha);
- SCI Cozia - suprafața cea mai mare de habitat de pădure este ocupată de tipul păduri de fag.

Au fost identificate numeroase specii de păsări protejate la nivel comunitar sau specii de păsări pentru a căror conservare a fost necesară desemnarea de arii de protecție specială avifaunistică - SPA Valea Oltului Inferior (specii de rațe și găște sălbatice: lișița, găinușa de baltă, cormoranul mare și cormoranul mic, stârcul cenușiu, egreta mare și mică, lebăda de vară și de iarnă, barza neagră, cufundacul, specii de pescăruși), tendința actuală fiind atât de diversificare a numărului de specii, cât și de creștere a numărului de indivizi în cadrul speciei. Principala problemă o constituie în continuare braconajul.

2.10. Turism

Turismul reprezintă un sector economic cu potențial semnificativ de dezvoltare la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea. Valorificarea corespunzătoare a resurselor naturale, antropice și culturale existente la nivel local și județean constituie o premisă esențială pentru o dezvoltare socio-economică prosperă a municipiului.

Analiza efectuată în cadrul prezentului subcapitol oferă date și informații edificatoare cu privire

⁴⁷ PUG municipiul Râmnicu Vâlcea, Memoriu de sinteză

⁴⁸ Sit de importanță comunitară

la contextul actual de dezvoltare a turismului, nevoile și problemele cu care se confruntă acesta, și nu în ultimul rând oportunitățile și atuurile existente, care pot fi valorificate pe viitor. În vederea determinării acestor aspecte, se vor utiliza o serie de indicatori care oferă informații relevante cu privire la infrastructura turistică (precum structurile de cazare și capacitatea de cazare turistică), aceasta reprezentând o primă premisă pentru dezvoltarea turismului. De asemenea, se va urmări evoluția numărului de sosiri și înnoptări în structurile de primire turistică, indicatori ce oferă informații cu privire la gradul de atractivitate al municipiului din punct de vedere turistic.

Nu în ultimul rând, pe parcursul acestui subcapitol se vor prezenta principalele puncte de atracție turistică, existente atât la nivel local cât și județean.

2.10.1. Structuri de cazare turistică

Structurile de primire turistică reprezintă construcțiile sau amenajările care furnizează turiștilor servicii de cazare și alte servicii specifice. Printre tipurile de structuri turistice se numără hotelurile, motelurile, vilele, cabanele și pensiunile turistice, etc.

Conform informațiilor furnizate de Institutul Național de Statistică, în anul 2016, din cele 231 de structuri de cazare existente la nivelul județului Vâlcea, 12,12% aparțineau municipiului Râmnicu Vâlcea (28 de structuri de cazare).

Comparativ cu anul 2007, numărul structurilor de cazare turistică, atât la nivel județean, cât și la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, a înregistrat o creștere, aspect ce sugerează preocuparea pentru investiții în dezvoltarea infrastructurii turistice și asigurarea unor condiții de bază pentru atragerea turiștilor.

Din totalul structurilor de primire turistică înregistrate în anul 2016 în municipiul Râmnicu Vâlcea, cele mai multe făceau parte din categoria pensiuni turistice (14) și hoteluri (9). Alte tipuri de structuri de cazare, la nivelul aceluiași an erau: moteluri (1), campinguri (1), popasuri turistice (1), hosteluri (2) și tabere de elevi și preșcolari (1). Se constată așadar, că pensiunile turistice sunt superioare ca număr altor tipuri de structuri de cazare, tendință manifestată și la nivel județean, o posibilă explicație fiind finanțarea europeană oferită pentru dezvoltarea acestui segment și transformarea unui număr mare de case de locuit, în pensiuni.

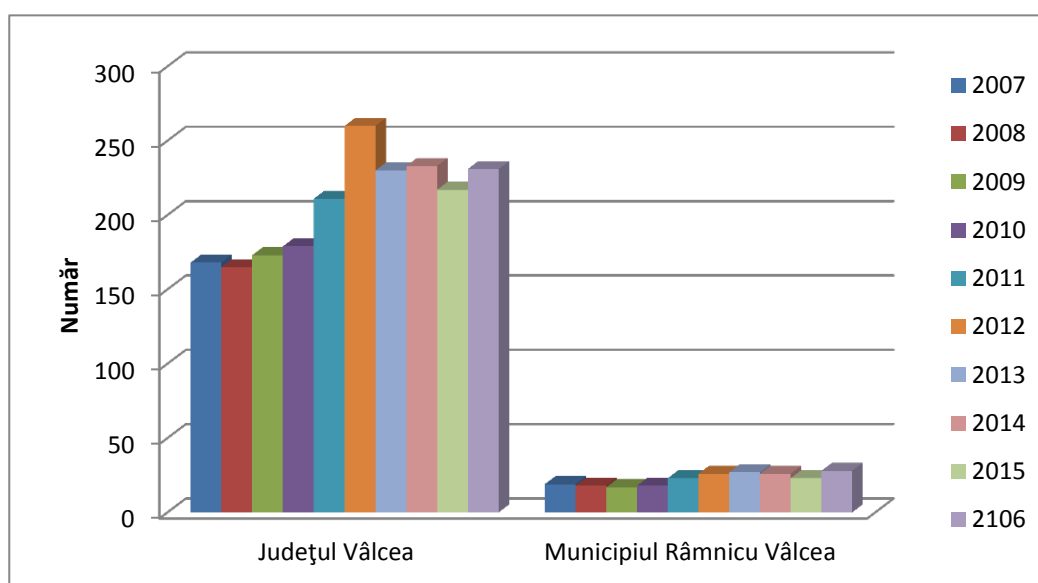
În ceea ce privește hotelurile, la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea se remarcă existența a 2 hoteluri de 4 stele: Grand Hotel Sofianu și Hotel Simfonia.

Unicitatea hotelului Sofianu este dată de faptul că acesta este singurul hotel-muzeu din România, având o colecție de peste 1.000 de opere de artă, picturi și sculpturi, ale celor mai

renumiți artiști din România, care sunt expuse în mai multe galerii sub forma unor cicluri de expoziții.

Pe de altă parte, Hotel Simfonia se remarcă prin faptul că este un hotel de tip boutique, reprezentativitatea acestui tip de hotel fiind relativ redusă la nivel național. Un hotel boutique reprezintă un hotel de dimensiuni mai mici comparativ cu hotelurile obișnuite, având o arhitectură și un design aparte, și care se bazează pe oferirea unor servicii personalizate și pe atenta relaționare cu oaspeții.

Figura nr. 34 Numărul de structuri de cazare la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007 - 2016)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

2.10.2. Capacitatea de cazare turistică

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către unitățile de cazare turistică, ținând cont de numărul de zile cât sunt deschise unitățile în perioada considerată, fiind exprimată în locuri-zile.

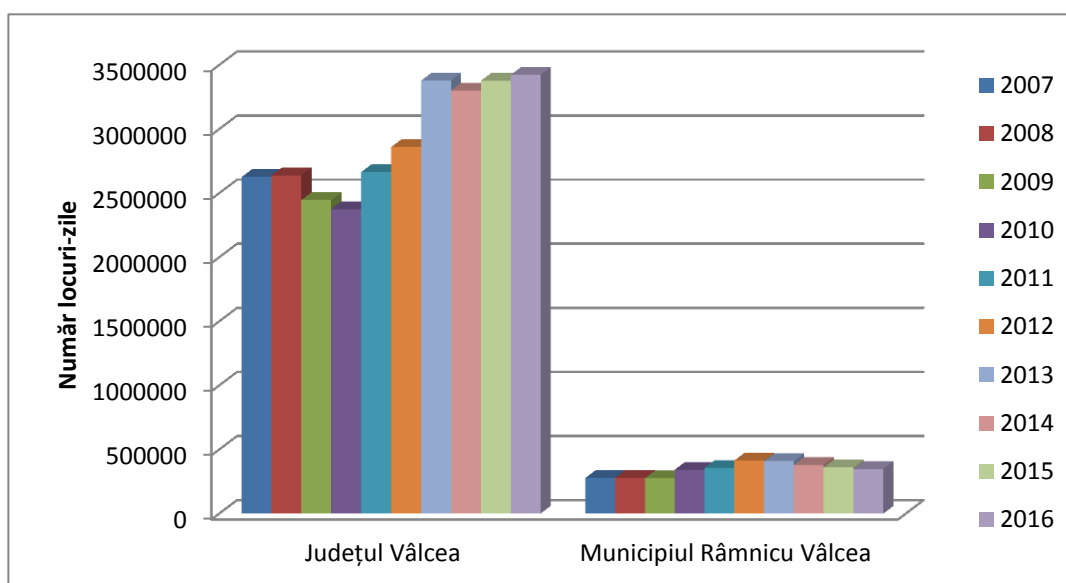
În perioada 2007 - 2016, la nivelul județului Vâlcea, capacitatea de cazare turistică în funcțiune a cunoscut o evoluție ascendentă (ajungând la 3.422.445, comparativ cu 2.625.499), singurele perioade în care s-au înregistrat scăderi fiind intervalul 2009 - 2010 și anul 2014. Același trend ascendent a fost înregistrat și la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, însă evoluția a fost una oscilantă, caracterizată de perioade de creștere (2007-2008; 2010-2012) și de scădere (în anul 2009, în perioada 2013 -2016). Astfel, la nivelul anului 2016, capacitatea de cazare turistică în funcțiune, la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea era de 349.244 de locuri-zile, înregistrând o creștere semnificativă comparativ cu anul 2007, dar o

reducere comparativ cu anii precedenți. Se constată așadar, că la nivel județean, municipiul Râmnicu Vâlcea deținea, în anul 2016 o pondere de 10,20% din totalul capacității de cazare turistică în funcțiune.

Deși cele mai numeroase structuri de cazare sunt pensiunile turistice, cea mai mare capacitate de cazare turistică în funcțiune la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea era deținută de către hoteluri, întrucât pensiunile turistice dețin un număr mai mic de camere.

Analizând evoluția în perioada 2007 - 2016 la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, se constată că structurile turistice a căror capacitate de cazare în funcțiune s-a redus sunt hostelurile, motelurile, campingurile și popasurile turistice, în timp ce pensiunile turistice au cunoscut cea mai semnificativă creștere, astfel încât capacitatea de cazare turistică în funcțiune a acestora s-a dublat.

Figura nr. 35 Capacitatea de cazare în funcțiune la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007 - 2016)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

Indicele de utilizare netă a capacităților de cazare în funcțiune exprimă relația între capacitatea de cazare și utilizarea efectivă a acesteia, fiind calculat ca raport între numărul de înnoptări realizate și capacitatea de cazare în funcțiune. Se poate afirma că, deși municipiul Râmnicu Vâlcea dispune de un potențial turistic natural și antropic semnificativ și de numeroase unități de cazare, acestea nu au fost utilizate la capacitate maximă, indicele de utilizare netă fiind în anul 2016 de 28,19% (în trend ascendent comparativ cu 2015). Drept consecință, aportul sectorului turismului la economia totală este mult inferior potențialului de care dispune zona Râmnicu Vâlcea. Se impune astfel necesitatea îmbunătățirii serviciilor oferite, prin diversificarea opțiunilor de petrecere a timpului liber pentru turiști și reorganizarea strategiei

de promovare a potențialului turistic de care dispune municipiul.

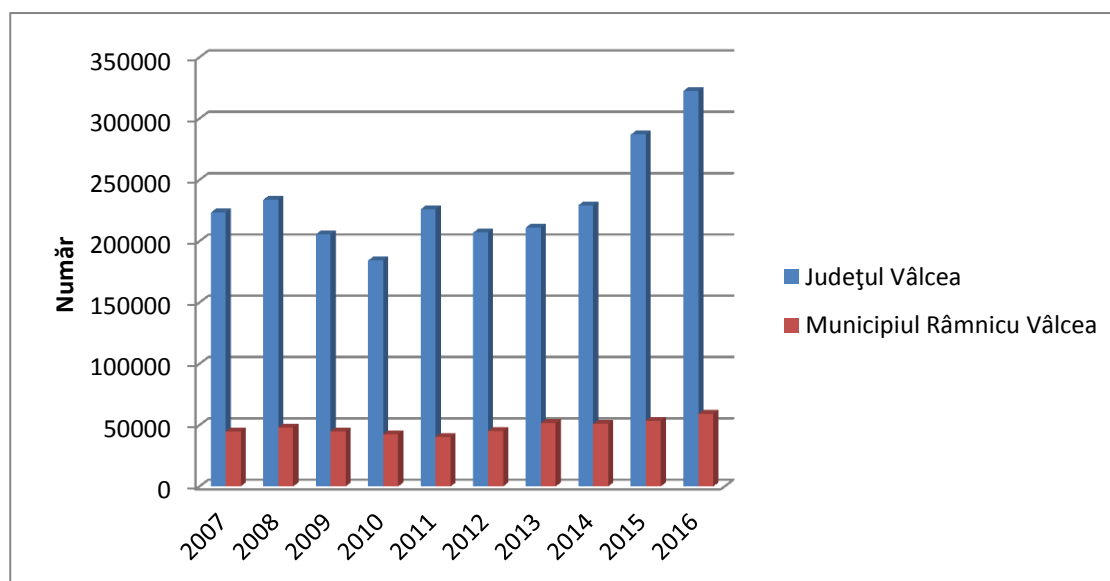
2.10.3. Sosiri în structurile de primire turistică

Analizând evoluția numărului de sosiri în intervalul 2007-2016 la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, se remarcă un trend fluctuant, cu tendințe de scădere în perioada 2009-2011 și de creștere în 2012-2016. Scăderea numărului de turiști în anii 2009-2011 poate fi pusă pe seama efectelor crizei economice, a diminuării veniturilor și a tendinței de repriorizare a cheltuielilor efectuate de gospodăria.

În anul 2016, cele mai multe sosiri turistice s-au înregistrat în hoteluri, de unde rezultă că cele mai căutate tipuri de unități de cazare în municipiul Râmnicu Vâlcea sunt hotelurile, cu o pondere de 83,03% din total, urmate de pensiunile turistice și moteluri. Din această analiză se poate concluziona că piața hotelieră prezintă un potențial de dezvoltare, deoarece este categoria de cazare preferată de turiști.

La nivel județean, numărul sosirilor în structurile de primire turistică a avut oscilații reduse, la nivelul anului 2016 fiind înregistrate cele mai mari valori ale acestui indicator. Trebuie subliniată aici existența programelor de subvenționare a cazării în stațiunile vâlcene de către stat, pentru persoanele cu venituri reduse sau pentru persoanele în vârstă. Deși nu există date oficiale cu privire la numărul de cazări din această categorie, furnizorii locali de servicii de turism admit că ponderea acestora în numărul total de turiști este una semnificativă.

Figura nr. 36 Numărul de sosiri în structurile de primire turistică la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007 - 2016)

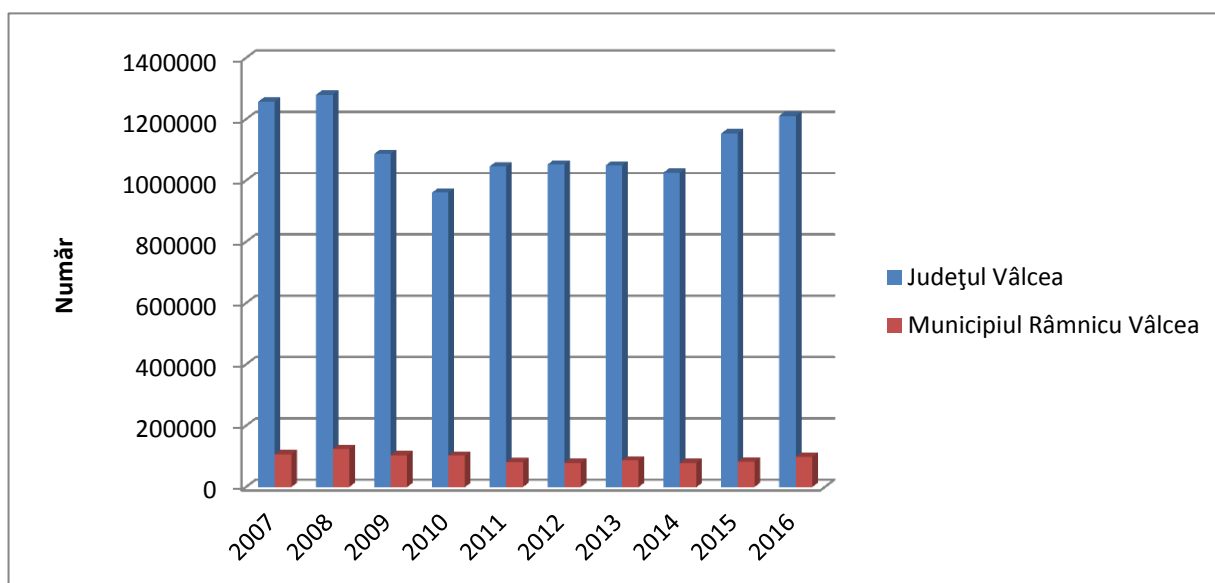
Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

2.10.4. Înoptări în structurile de primire turistică

Numărul total al înoptărilor a înregistrat o dinamică negativă în municipiul Râmnicu Vâlcea, în perioada 2007-2016 scăzând cu aproximativ 8%, consecință a numărului redus de activități pe care le pot desfășura turiștii, dar și din pricina nivelului scăzut de promovare turistică a zonei. Această situație poate fi îmbunătățită prin implementarea de proiecte finanțate din fonduri europene nerambursabile, care săvizeze dezvoltarea infrastructurii pentru agement și diversificarea activităților ce pot fi practicate de turiși.

Creșterea prețurilor oferite de furnizorii de servicii de turism, simultan cu diminuarea veniturilor și modificările legislative în ceea ce privește impozitarea, au avut un efect direct asupra numărului de înoptări pentru turiștii români, care dețineau în 2016 și cea mai importantă pondere din totalul turiștilor înregistrați în județ (mai mult de 97%).

Figura nr. 37 Numărul de înoptări în structurile de primire turistică, la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea (2007 - 2016)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO, 2017

Analizând datele statistice cu privire la activitatea turistică, se poate concluziona că turismul din zona municipiului Râmnicu Vâlcea este un turism de tranzit. Durata medie a șederii, calculată ca raport al numărului de înoptări realizate la numărul de sosiri ale turiștilor, a fost în anul 2016 de 1,66 zile la nivelul municipiului, față de 3,75 la nivel județean și 2,31 la nivel național.

Valoarea scăzută a acestui indicator este rezultatul limitării veniturilor alocate pentru vacanțe și petrecerea timpului liber, a promovării insuficiente pentru oferta turistică locală, dar și o urmare a creșterii competitivității altor destinații din străinătate, acest aspect influențând reorientarea turiștilor către destinații mai atractive, ce oferă un raport calitate - preț favorabil.

2.10.5. Potențialul turistic existent

Așezat într-o zonă cu forme de relief variate și climă blândă, municipiul Râmnicu Vâlcea dispune de un patrimoniu natural și antropic bogat, propice dezvoltării turismului.

Caracterul turistic al orașului nu constă doar în obiectivele de interes turistic situate pe teritoriul său administrativ, ci derivă mai ales din poziționarea favorabilă alături de trei importante stațiuni balneoclimaterice: Călimănești - Căciulata - Cozia, Băile Olănești și Băile Govora. Suplimentar, la o distanță de 10 km se află situată stațiunea Ocnele Mari, ce se bucură de un mare interes din partea turiștilor, datorită Salinei Ocnele Mari.

În ceea ce privește oferta turistică proprie, municipiul Râmnicu Vâlcea prezintă un patrimoniu natural deosebit, cu mai multe puncte de interes, printre care se numără:

Parcul Zăvoi este unul dintre cele mai vechi parcuri din țară, luând ființă prin Ofișul domnesc⁴⁹ emis de domnitorul Barbu Știrbei (1849 - 1853) la 9 august 1850. Printre copacii seculari, în interiorul parcului se află situate Lacul Zăvoi și sediul Teatrului Municipal Ariel. Tot aici se regăsesc Monumentul domnitorului Barbu Știrbei, operă a profesorului Constantin Mihăilescu din anul 1920 și „Fântâna lui Turbatu”, construită de C. Măldărescu în anul 1920.

Parcul Mircea cel Bătrân găzduiește în incinta sa câteva monumente istorice cu valoare deosebită, iar primul care se remarcă încă de la intrare este reprezentat de statuia domnitorului Mircea cel Bătrân ce datează încă din 1970. Tot în incinta sa se regăsește Casa Socoteanu - Lahovari, ridicată în sec. al XVIII-lea, imobil reprezentativ din punct de vedere arhitectonic pentru zona Olteniei de Nord.

Rezervația paleontologică „piramidele” de pe Valea Stăncioiului este o arie protejată de interes național, situată într-o subdiviziune a Subcarpaților Getici, în partea estică a cartierului Goranu din municipiul Râmnicu Vâlcea. Rezervația are o suprafață de 12 hectare și este reprezentată de o zonă cu un ansamblu de piramide formate din roci sedimentare, nisipuri, argile și pietrișuri, rezultate în urma eroziunii solului, prin acțiunea sinergică a apei și a aerului.

Patrimoniul antropic al municipiului Râmnicu Vâlcea cuprinde o serie întreagă de obiective turistice din categoria muzeelor, instituțiilor de artă, monumente, case memoriale etc. cu exponate de mare originalitate și diversitate.

Muzeul de Istorie este localizat în cadrul fostei "Școli cu ceas" - Școala primară de băieți Tache Ionescu și datează din secolul al XIX-lea.

⁴⁹ Decret domnesc

Muzeul de Artă este găzduit într-o casă cu structură arhitectonică neoromânească și găzduiește o expoziție permanentă de lucrări de renume ale picturii românești (N. Grigorescu, Sabin Popp, S. Henția etc.).

Muzeul Satului Bujoreni, aflat în imediata vecinătate a municipiului Râmnicu Vâlcea, este dispus sub forma unui sat muzeu, cu scopul de a reconstitui imaginea funcțională a unei așezări rurale tradiționale, cu toate instituțiile sale social-culturale.

Cele două instituții teatrale de stat care activează în municipiul Râmnicu Vâlcea sunt *Teatrul de Stat „Anton Pann”*, aflat în subordinea Consiliului Județean Vâlcea și *Teatrul Municipal „Ariel”*, în subordinea Consiliului Local Râmnicu Vâlcea, ambele reușind să poziționeze teatrul vâlcean în fruntea mișcării teatrale din România, cu reprezentații dintre cele mai diverse, de la dramaturgia clasică până la teatrul experimental și animația stradală.

Râmnicu Vâlcea dispune de un bogat patrimoniu de lăcașe de cult, corespunzător patrimoniului cultural general pe care îl deține județul unde se află. Orașul se poate lăuda cu o adevărată panoramă a arhitecturii religioase valahe, din toate stilurile arhitectonice ale vremurilor, numărând nu mai puțin de 13 biserici și schituri a căror vechime depășește un secol.

Schitul Cetățuia a fost construit în anul 1525 de Radu de la Afumați pe locul unei foste biserici ce datează din secolul al XV-lea. Schitul a fost refăcut în perioada 1677-1680, în timpul domniei lui Șerban Cantacuzino, iar frescele interioare, datând din 1853, sunt lucrări ale pictorului Gheorghe Tătărescu.

Episcopia Râmnicului a fost a doua episcopie a Țării Românești, succesoare a Mitropoliei Severinului. În timpul războiului turco-austriac din anul 1737, clădirile Episcopiei și biserica ridicată au fost arse complet și reclădite mai târziu, în anul 1749, dar din nou distruse de foc în anul 1847. Picturile în ulei, în stilul Renașterii aparțin artistului Gheorghe Tătărescu.

Municipiul Râmnicu Vâlcea dispune de numeroase structuri de agrement, atractive pentru petrecerea timpului liber, la care accesul se poate face pietonal, fără prea mari dificultăți, fiind aflate la distanțe relativ mici de centrul orașului, respectiv:

- Ștrandul „Ostroveni”, administrat de Primăria municipiului, atrage în fiecare vară mii de vizitatori, nu doar din municipiu, ci și din județele învecinate;
- Piscina Casei Tineretului;
- Grădina Zoologică aparține municipalității și a fost modernizată prin intermediul unei finanțări de la Ministerul Mediului;
- Zona de picnic de pe malul Lacului Ostroveni;

- Baza de agrement de la barajul lacului de acumulare din nordul municipiului, concesionată unei societăți private, respectiv HIDROELECTRICA SA;
- Baze de agrement și sportive private (aparținând unor societăți comerciale, respectiv OLTCHIM S.A - La Fedeleșoiu, în curs de reabilitare și POSADA AQUA CENTER- zona Troianu);
- Complexul sportiv TRAIAN (cuprinzând Sala Sporturilor, arene deschise de tenis, volei și baschet).

În zona de sud a municipiului, se află localizată Zona de Agrement Ostroveni, realizată prin utilizarea unui vechi braț al râului Olt și dotată cu bazine de înot, cu apă dulce și cu apă sărată, unități de alimentație publică, un sat de vacanță cu posibilități de campare, grădină zoologică, spațiu amenajat pentru pescuit și sporturi nautice.

Administrația locală a municipiului Râmnicu Vâlcea a inițiat în ultima perioadă mai multe demersuri în scopul creșterii atractivității turistice a orașului printre care se numără plasarea de panouri informative turistice și înființarea unui Centru Municipal de Informare și Promovare Turistică. Bogăția cadrului natural, valoarea însemnată și varietatea patrimoniului antropoc, precum și apropierea, la numai 18-20 km, de stațiunile balneoclimaterice Olănești, Govora, Călimănești - Căciulata - Cozia, avantaje la care se adaugă accesul deosebit de comod către zona Voineasa - Vidra, respectiv domeniul schiabil Transalpina, stațiuni montane în plin proces de afirmare, fac din municipiul Râmnicu Vâlcea una din localitățile României în care turismul poate să devină, în perspectivă, o sursă importantă pentru dezvoltarea economică a municipiului.

De asemenea, Dealul Capela, care în prezent reprezintă un element important pentru agrement al orașului, oferă un potențial turistic deosebit, însă nu este amenajat corespunzător și nu oferă suficiente alternative de petrecere a timpului liber. Astfel, discrepanța între potențialul turistic însemnat și gradul de exploatare a capacității acestuia, determină necesitatea redefinirii ofertei turistice, prin sporirea atractivității și complexității serviciilor furnizate, astfel încât să răspundă mai bine cerințelor pieței.

2.11. Cultură

Cultura este definită ca totalitatea valorilor materiale și spirituale create de om și a instituțiilor necesare pentru comunicarea acestor valori.

Sectorul culturii reprezintă unul dintre factorii esențiali de dezvoltare durabilă a municipiului Râmnicu Vâlcea, reunind elemente constitutive precum: diversitate lingvistică, cunoștințe teoretice și empirice, credințe, reprezentări despre lume, patrimoniu material și imaterial,

creații artistice, literare, științifice, invenții etc.

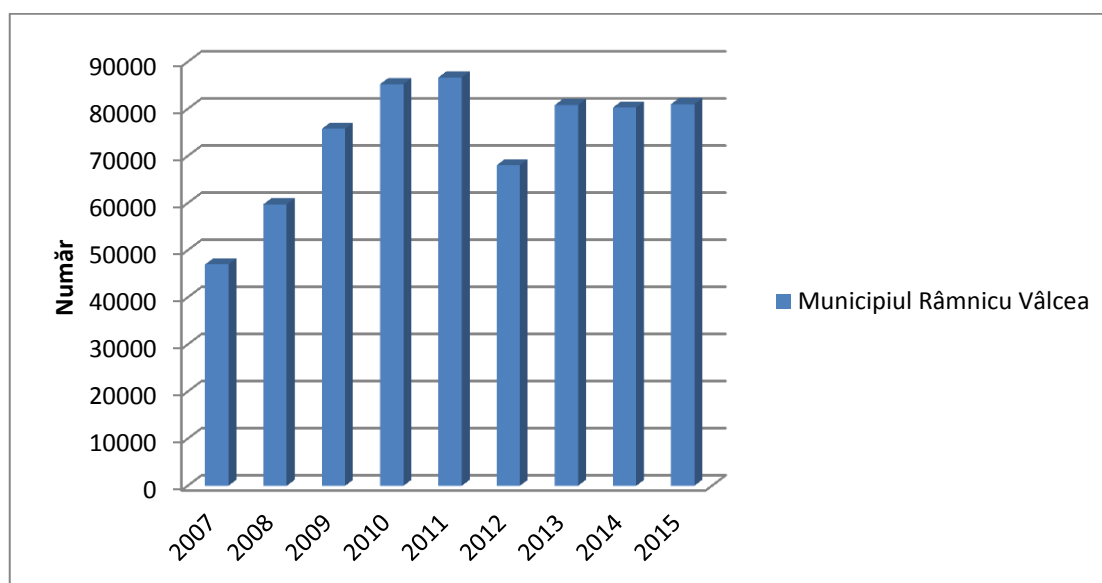
Răspândirea fenomenului de globalizare, dezvoltarea socială și progresul tehnologic au avut un impact semnificativ asupra elementelor structurale și asupra rolului pe care îl deține sectorul culturii în societatea bazată pe cunoaștere. Prin urmare, elaborarea Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Râmnicu Vâlcea pentru orizontul de timp 2014-2023 trebuie să țină cont de aceste influențe și de importanța care îi revine culturii.

Din punct de vedere cultural, municipiul Râmnicu Vâlcea se remarcă printr-o viață animată, oferind locuitorilor numeroase posibilități de participare la evenimente artistice organizate ocazional sau periodic.

Instituții de spectacole și concerte. Dintre instituțiile publice marcante care organizează spectacole se remarcă: Teatrul „Anton Pann” (înființat în anul 1990, prin transformarea în teatru profesionist a Teatrului Popular Râmnicu Vâlcea, care s-a remarcat prin performanțe deosebite), Teatrul Municipal „Ariel” (înființat în anul 1998, prin transformarea în teatru profesionist a trupei de teatru de amatori înființată de organizația nonguvernamentală Societatea Culturală Nonprofit „Ariel”) și Filarmonica „Ion Dumitrescu” (înființată în anul 1995, având ca suport două formații de amatori - Orchestra de cameră „Concertino” și Corul Academic „Euphonia”).

În perioada 2007-2011, cele trei instituții de spectacole mai sus amintite au înregistrat o evoluție pozitivă a numărului total de spectatori și auditori la reprezentațiile artistice, indicând existența unui public fidel și relativ constant. La nivelul anului 2012, se constată însă o reducere a numărului total de spectatori cu 21,52% comparativ cu anul precedent. Această tendință de scădere poate fi explicată prin practicarea limitată a marketingului cultural care implică o promovare insuficientă a evenimentelor culturale și are ca principală cauză slaba finanțare de care beneficiază instituțiile culturale publice. Începând cu anul 2013, numărul spectatorilor și auditorilor a cunoscut din nou o tendință de creștere, ajungând la nivelul anului 2015, la o valoare de 81.041 spectatori/auditori.

Figura nr. 38 Evoluția numărului de spectatori și auditori la reprezentațiile artistice din municipiul Râmnicu Vâlcea (2007 - 2015)

Sursa: Institutul Național de Statistică, baza de date Tempo 2017

Muzee. Spiritualitatea îndelungată a municipiului este ilustrată de prezența instituțiilor muzeale, care definesc în egală măsură istoria acestor locuri, tradițiile populare, creația artistică și personalitățile care au traversat regiunea.

La nivelul Municipiului Râmnicu Vâlcea, în anul 2015 exista un număr total de 5 instituții muzeale, care au primit pe parcursul anului 13.426⁵⁰ vizitatori, cele mai importante fiind: Muzeul de Istorie, Muzeul de artă și Casa Memorială „Anton Pann”.

Muzeul de Istorie este situat pe cea mai circulată arteră a municipiului, în apropierea unor instituții de cultură importante printre care se numără Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”, Filarmonica „Ion Dumitrescu” și Direcția Județeană a Arhivelor Naționale. Muzeul este găzduit în locația fostei „Școli cu ceas” - Școala primară de băieți Tache Ionescu, ce datează din secolul al XIX-lea. Are o tradiție îndelungată în organizarea de manifestări culturale de calitate, dispune de o bibliotecă de specialitate (peste 19.000 de volume) și de un laborator de restaurare - conservare.

Muzeul de Artă are sediul într-o clădire de patrimoniu (Casa Simian) cu o structură arhitectonică deosebită, construită în 1940 de arhitecții Gheorghe Simotta și Nicolae Lupu (de orientare neoromânească). Expoziția permanentă a Muzeului de Artă, reunește picturi și sculpturi ale patrimoniului național, aparținând unor artiști de renume precum: Theodor

⁵⁰ Institutul Național de Statistică, baza de date Tempo 2014

Aman, Ștefan Luchian, Theodor Pallady, Nicolae Grigorescu, Camil Ressu, Ion Țuculescu, Corneliu Baba, Nicolae Tonitza și alții); expoziția dispune de un atelier de grafică și pictură, precum și de o frumoasă curte interioară, care găzduiește o galerie originală de expoziții temporare (numită „AlterNATIVE”), dar și diverse manifestări culturale, devenind un punct de referință în viața culturală locală.

Casa Memorială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea este obiectivul care înregistrează cel mai mare număr de vizitatori din întreaga rețea muzeală a județului. Imobilul care îl adăpostește este un monument de arhitectură urbană, construit la jumătatea secolului al XVIII-lea. Odată cu sistematizarea și reamenajarea teritorială, casa muzeu a fost translatată pe o distanță de 37 metri de pe amplasamentul ei inițial. Expoziția a fost amenajată pentru a ilustra interiorul unei modeste locuințe de târg de la mijlocul secolului al XIX-lea, cuprinzând piese de mobilier specifice acelor vremuri, obiecte decorative din cositor sau alamă și portrete ale unor personalități marcante ale epocii, care au avut legătură cu viața și opera scriitorului.

În ultimii ani, instituțiile de cultură muzeale s-au confruntat cu un deficit de personal de specialitate (arheologi, istorici de artă etc.) și auxiliar, fenomen explicat prin nivelul salarial relativ redus din domeniu.

Menținerea aceleiași tematici în cazul unor expoziții, care tind să devină eterne și, în anumite cazuri, starea avansată de degradare a clădirilor muzeale, au generat reducerea interesului vizitatorilor pentru aceste instituții de cultură și reorientarea către alte tipuri de activități culturale.

Lucrări de artă monumentală/grupuri statuare. Cele mai edificatoare lucrări de artă monumentală sau grupuri statuare din municipiul Râmnicu Vâlcea sunt:

- *Monumentul domnitorului Barbu Știrbei*, operă a profesorului Constantin Mihăilescu din anul 1920, amplasat în Parcul Zăvoi - unul din cele mai vechi parcuri din țară;
- *„Fântâna lui Turbatu”*, construită de C. Măldărescu, a fost centrul adunării revoluționare de la 29 iulie 1848 când, pentru prima dată într-un cadru oficial, a fost intonat actualul imn de stat al României, „Deșteaptă-te, române!”;
- *Statuia Domnitorului Mircea cel Bătrân*, operă a sculptorului Ion Irimescu din anul 1970;
- *Statuia Independenței*, monument care simbolizează „România cu chip îndurerat pentru fii căzuți vitejește în lupte”, a fost dezvelit la data de 17 mai 1915. Este opera sculptorului I. Lordănescu și cinstește eroii vâlceni căzuți în Războiul de Independență, precum și pe soldații și ofițerii morți în timpul campaniei din 1913;

- *Fântâna cu bustul lui Constantin Brâncoveanu*, aparținând sculptorului C. Mihăilescu, a fost ridicată în 1913, amplasată în fața Primăriei Râmnicu Vâlcea.

Biblioteci. Bibliotecile constituie un punct de atracție prin valorificarea fondului de carte, prin vechimea unor cărți și incunabule⁵¹, dar și prin particularitățile arhitecturii propriilor sedii.

În continuare este prezentată evoluția numărului total de biblioteci din municipiul Râmnicu Vâlcea, pe categorii, în funcție de tipul de proprietate. Se constată că numărul bibliotecilor private a înregistrat o tendință descendentă în perioada 2009-2012, reducându-se cu 9,67% în acest interval de timp, urmând ca în 2013 numărul acestora să rămână constant comparativ cu anul precedent, iar în 2014 să crească din nou. Spre deosebire de unitățile private, numărul de biblioteci publice a rămas același în perioada de referință, pe teritoriul municipiului Râmnicu Vâlcea existând o singură instituție de cultură de acest tip - Biblioteca Județeană „Antim Ivireanu”.

Biblioteca Județeană „Antim Ivireanu” deține peste 400.000 de volume de știință, artă, critică, beletristică, precum și de colecții enciclopedice reprezentative de cărți, periodice, documente grafice și audio-vizuale, cuprinzând informații românești și străine. Acestea sunt organizate în Fondul de Referință (Encyclopedia Universalis, The Encyclopedia Britannica, The World Book Encyclopedia etc.), Colecția de Carte Veche („Cazania” lui Varlaam-1643, „Ciaslov”-1715, „Marele dicționar al limbii grecești”-1712 etc.), Colecțiile speciale (ex-libris- uri, fotografii, cărți poștale etc.) și Colecția de periodice. Actualul sediu al bibliotecii a fost inaugurat în 2004 și este găzduit de o clădire modernă și multifuncțională, având ca element de atracție o cupolă-vitrăliu realizată de artistul plastic vâlcean Gheorghe Dican.

În cadrul Bibliotecii Județene există un Centru de Informare Comunitară, care facilitează accesul populației la informații privind toate domeniile în care Uniunea Europeană își desfășoară activitățile, precum și o sală de internet care oferă un soft de bibliotecă, suport pentru cititori.

În perioada 2014-2015, în municipiul Râmnicu Vâlcea, interesul pentru utilizarea serviciilor de bibliotecă s-a menținut relativ constant, numărul cititorilor activi înregistrând o ușoară fluctuație, în sensul diminuării, în anul 2015, comparativ cu anul anterior. Raportat la anul 2011, numărul cititorilor activi a crescut semnificativ, de la 41.238, în anul 2011, la 92.609, în anul 2015. În cazul numărului de volume existente în biblioteci, se constată o ușoară scădere la nivelul anului 2015, comparativ cu anul 2014, dar o creștere comparativ cu perioada 2011-2013.

Spre deosebire de Râmnicu Vâlcea, la nivel național, utilizarea serviciilor de bibliotecă a

⁵¹ Incunabul - Exemplar dintr-o carte tipărită în primii ani ai introducerii tiparului (înainte de anul 1500).

înregistrat un evident regres: dacă în 2011 existau 4,26 mil de cititori activi la biblioteci, numărul acestora s-a retrâns în anul 2015 cu 681mii. La baza acestui fenomen stau mai multe cauze, cele mai importante fiind, pe de o parte, accesibilitatea și diversitatea informației disponibile în format electronic, iar pe de altă parte, neadaptarea bibliotecilor la cerințele și ritmul impus de așteptările utilizatorilor moderni.

Cultura scrisă nu se referă doar la textele tipărite în cărți, ci și la cele cuprinse în reviste, ziare și alte tipuri de publicații, acestea reprezentând un instrument de promovare a diversității culturale și de asigurare a pluralismului de opinii, de idei și de forme de exprimare.

Principalele publicații de presă din municipiul Râmnicu Vâlcea sunt reprezentate de ziare cotidiene, tabloide și reviste sportive care apar fie zilnic, fie bisăptămânal sau săptămânal, în format scris și electronic sau exclusiv pe internet: Curierul de Vâlcea, Curierul de Râmnic, Viața Vâlcii, Ziarul de Vâlcea, Arena Vâlceană, Info Plus, Monitorul de Vâlcea, Jurnal Vâlcean, Vocea Vâlcii etc.

Evenimente culturale marcante. Municipiul Râmnicu Vâlcea și-a înscris în calendarul anual o serie de evenimente cu rezonanță culturală, care au devenit, treptat, parte din tradiția comunității.

Festivalul Național de Muzică Cultă „Tinere Talente” este organizat de Primăria municipiului împreună cu Societatea Română de Radio - Radio România Cultural. Evenimentul este o manifestare muzicală cu frecvență anuală și are un caracter unicat la nivel național prin posibilitatea de afirmare oferită tinerilor muzicieni români. Festivalul se desfășoară pe o perioadă de 3 zile, în prima parte a lunii mai. Genul muzical oferit este muzica cultă, iar participanții cărora se adresează sunt elevii și studenții / clasele de elevi și studenți de la instituții de învățământ liceal și universitar de specialitate din municipiul Râmnicu Vâlcea și din țară.

Ziua Râmnicului este un eveniment cu frecvență anuală, dedicat aniversării primei atestări documentare a municipiului, la 20 mai 1388, într-un hrisov emis de cancelaria domnitorului Mircea cel Bătrân la Mănăstirea Cozia. Perioada de desfășurare a manifestării este de 3-4 zile care cuprind și data de 20 mai. Tipurile de evenimente obișnuite sunt: concerte în aer liber de muzică populară, spectacole de teatru, animație stradală, expoziții de manuscrise, expoziții de artă plastică, dezbateri și comunicări științifice, ședință solemnă a Consiliului Local Municipal, festivitate de înmânări de diplome și medalii pentru merite deosebite unor personalități locale.

Ziua Imnului Național este o manifestare complexă cu frecvență anuală dedicată primei intonări într-un cadru oficial a actualului imn de stat „Deșteaptă-te, române!”, pe locul actualului Parc Zăvoi, la 29 iulie 1848. Momentul este recunoscut prin Legea nr. 99/1998 a Imnului Național.

Ziua Imnului Național reprezintă cea mai importantă sărbătoare a orașului, desfășurată pe multiple planuri. Se sărbătorește la Râmnicu Vâlcea începând din anul 1995, iar perioada de desfășurare este de 4-5 zile care cuprind și data de 29 iulie.

Tipurile de evenimente cuprinse în cadrul manifestării sunt: concerte de muzică populară, concerte de muzică ușoară, concerte de muzică clasică, focuri de artificii, Târgul Meșterilor Populari (ajuns în 2016 la cea de XIX-a ediție), evenimente de tip „show” (paradă de mașini de epocă, ascensiuni cu balonul cu aer cald, acrobații aeriene, lansări de parașutiști, spectacole pirotehnice, spectacole de magie etc.), „Noaptea Albă a Râmnicului” (complex de manifestări - vernisaje expoziții de artă plastică, vizitări de muzee, maraton cinematografic, concerte etc - cu desfășurare nocturnă în zona centrală a orașului), târg de carte, spectacole de teatru, expoziții de artă plastică, întreceri sportive, ședință solemnă a Consiliului Local Municipal, dezbateri, comunicări științifice.

Prăznuirea Sfântului Ierarh Antim Ivireanul - patronul spiritual al Râmnicului este o sărbătoare cu frecvență anuală dedicată patronului spiritual al municipiului Râmnicu Vâlcea, Sfântul Ierarh Martir Antim Ivireanul, al cărui praznic este marcat în data de 27 septembrie. Perioada de desfășurare este de 4-5 zile care cuprind și data de 27 septembrie.

Zilele de sărbătoare cuprind evenimente precum: expoziții de icoane, expoziții de artă plastică, expoziții de carte veche, lansări editoriale, concerte de muzică religioasă, concerte de muzică populară, concerte de muzică clasică, concerte de fanfară, spectacole de teatru (inclusiv teatru pentru copii), dezbateri, comunicări științifice, seri de poezie și muzică religioasă, ceremonii religioase de amploare, cu participarea unor înalți ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române.

În mod tradițional, în cadrul manifestării se organizează o procesiune nocturnă în zona centrală a municipiului, pe traseul Arhiepiscopia Râmnicului - Primăria municipiului, având drept final o ceremonie religioasă în fața sediului administrației locale, la crucea ridicată în memoria Sfântului Antim Ivireanul.

Manifestări dedicate Crăciunului și Anului Nou - la nivelul municipiului, sărbătorile de iarnă au fost marcate în ultima perioadă prin multiple acțiuni, derulate pe diverse paliere. Perioada de desfășurare a evenimentelor de sfârșit de an are debutul pe 5 decembrie (ajun Sf. Nicolae)

și se încheie pe 31 decembrie / 1 ianuarie (Revelionul).

În preambulul acestei perioade, începând cu luna noiembrie, zona centrală a municipiului, principalele bulevarde, precum și punctele de interes din toate cartierele sunt decorate festiv, iar în Scuarul Mircea cel Bătrân este amplasat Bradul de Crăciun și se organizează Orășelul Copiilor.

Evenimentele obișnuite care marchează sărbătorile de iarnă sunt următoarele: festivitate de aprindere a luminilor de sărbători (5 decembrie), distribuție de cadouri de Moș Nicolae (5 decembrie), colindători la Primărie (pe tot parcursul lunii decembrie), spectacole teatrale cu caracter festiv, concerte de muzică clasică cu caracter festiv, prezentare de datini populare (Festivalul „Din Moși Strămoși”), distribuție de cadouri de Crăciun (până în 24 decembrie), spectacol de Revelion în centrul orașului (concerte de muzică ușoară și populară), focuri de artificii.

Serviciile audiovizuale. Serviciile audiovizuale cuprind posturile de radio, posturile de televiziune, rețele de cablu pentru difuzarea programelor TV, difuzorii prin satelit pentru programele de radio și pentru programele TV.

În Râmnicu Vâlcea există trei posturi private locale de radioteleviziune - TV Etalon, VTV Vâlcea și Vâlcea 1 TV, precum și două posturi de radio locale cu capital privat- Radio Vâlcea 1 și Radio Metronom Râmnicu Vâlcea, toate având o arie restrânsă de recepționare.

În ceea ce privește patrimoniul, un aspect pozitiv aferent **patrimoniului cultural material imobil** de la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, ce este necesar a fi menționat, rezidă în faptul că cea mai mare parte a obiectivelor culturale imobile este în bună stare de funcționare, acesta datorându-se fie potențialului financiar de întreținere/reabilitare de care au dispus persoanele (fizice sau juridice) în proprietatea cărora se află (ansamblurile de locuințe din zona bd. Tudor Vladimirescu - strada Mihai Viteazu - bd. Nicolae Bălcescu - strada General Magheru, din zona străzii Carol I - Zăvoi, zona Gării CFR), fie pentru că găzduiesc sedii ale unor instituții publice care au găsit resursele financiare pentru reabilitare și conservare (sediile Primăriei municipiului Râmnicu Vâlcea, Tribunalului Județean, Judecătoriei Râmnicu Vâlcea, Direcției Județene de Poștă, Muzeului Județean, Muzeului de Artă "Casa Simian", Hala Centrală, Casa Socoteanu Lahovari - actualul Palat al Copiilor etc.). Cu toate acestea, municipiul Râmnicu Vâlcea deține, în prezent, un număr relativ redus de elemente care să aparțină patrimoniului cultural imobil, ca urmare a sistematizării și "modernizării" urbanistice impuse în perioada comunistă. Clădirile monument istoric sunt dispersate pe suprafața municipiului, și mai mult decât atât, nici obiectivele din vecinătatea acestora nu au rolul de a le pune în valoare, multe dintre ele fiind afectate vizual de imobilele din imediata apropiere.

Patrimoniul cultural material mobil cuprinde doar bunurile culturale mobile, clasate în trei categorii principale: bunuri arheologice, istorice și documentare, bunuri cu semnificație artistică, bunuri cu semnificație etnografică și bunuri de importanță științifică. În această categorie se înscriu expozițiile de artă din instituțiile muzeale (Muzeul de Istorie, Muzeul de artă și Casa Memorială „Anton Pann”), artele spectacolului (Teatrul „Anton Pann”, Teatrul Municipal „Ariel”, Filarmonica „Ion Dumitrescu”, Casa de Cultură a Sindicatelor, Sala de festivități a Consiliului Județean Vâlcea), artele vizuale (Galeriile de Artă „Artex” organizate de Uniunea Artiștilor Plastici din Râmnicu Vâlcea, Galeria de Artă ”Constantin Iliescu” organizată în incinta sediului Consiliului Județean Vâlcea), lectura publică (Biblioteca Județeană ”Antim Ivireanul”).

Patrimoniul cultural imaterial cuprinde tradiții și expresii orale, incluzând limba ca vector al patrimoniului cultural imaterial, artele spectacolului, practici sociale, ritualuri și evenimente festive, cunoștințe și practici referitoare la natura și la univers, tehnici legate de meșteșuguri tradiționale.

Zona etnofolclorică a județului Vâlcea dispune de un bogat patrimoniu cultural imaterial reprezentat prin diverse tradiții și forme de exprimare artistică a unor practici sociale, ritualuri și tipuri de evenimente, precum și a numeroase practici și cunoștințe tradiționale, care se manifestă în viața cotidiană a grupurilor și a indivizilor, pe care aceștia le utilizează și le recrează în permanență.

Începând cu anul 2010 municipiul Râmnicu Vâlcea găzduiește anual Seminarul Rețelei de Experți în domeniile „Patrimoniului Cultural Imaterial” din sud-estul Europei, ce are ca temă principală „Revitalizarea Patrimoniului Cultural Imaterial”. De asemenea, cu prilejul Zilelor Europene ale Patrimoniului, Muzeul Satului Vâlcean-Bujoreni organizează în fiecare an manifestări culturale care promovează obiecte și meșteșuguri tradiționale vâlcene (obiecte din lemn, ceramică, țesături oltenesti etc.)

Scopul acestor evenimente a fost acela de a contribui la o mai bună cunoaștere și promovare a patrimoniului imaterial, precum și de a facilita contacte noi între actorii și instituțiile culturale preocupați de cercetarea și protejarea patrimoniului cultural.

Concluzii

Analiza domeniului culturii este centrată pe evidențierea și prezentarea principalelor instituții de spectacole și concerte, a numărului de spectatori și auditori la reprezentațiile artistice, a lucrărilor de artă de la nivelul municipiului, precum și a principalelor evenimente culturale marcante etc.

Informațiile prezentate relevă existența unei vieți culturale locale animate, ce oferă posibilități diverse de participare la evenimente cultural-artistice, precum și a unui număr relativ ridicat de spectatori, auditori și cititori activi.

Pe de altă parte, problemele identificate în acest domeniu vizează existența unui număr redus al personalului de specialitate, degradarea clădirilor muzeale și reducerea interesului vizitatorilor pentru aceste instituții.

Acțiunile de dezvoltare a sectorului culturii și abordare a nevoilor și disfuncționalităților cu care se confruntă acesta contribuie la dezvoltarea economică locală și la sporirea notorietății municipiului la nivel regional, național și chiar internațional. Demersurile întreprinse în acest sens pot fi orientate spre dezvoltarea unor acțiuni de educare a publicului tânăr pentru consumul cultural, promovare a activităților cultural-artistice și a patrimoniului cultural local și organizare a unor manifestări cultural-artistice diverse, la nivelul principalelor instituții de cultură.

3. Analiza situației existente

3.1. Analiza SWOT a UAT

Analiza SWOT va scoate în evidență, în baza analizei situației socio-economice actuale elaborată în cadrul capitolului precedent, principalele puncte slabe și puncte forte care caracterizează municipiul Râmnicu Vâlcea în ceea ce privește cadrul natural în care se poziționează, capitalul antropic și infrastructura edilitară, caracteristicile economice și caracteristicile sociale, reliefând de asemenea principalele oportunități și amenințări care pot influența dezvoltarea municipiului Râmnicu Vâlcea în perioada 2014-2020.

Analiza SWOT constituie cea mai importantă tehnică utilizată pentru înțelegerea poziției strategice a municipiului Râmnicu Vâlcea, pentru că:

- Va oferi un tablou cuprinzător care va arăta valorile interne și punctele critice interne ale teritoriului analizat (valori și puncte critice care sunt definite atât în raport cu obiectivele care trebuie să fie atinse în cadrul lor, cât și cu anvergura lor);
- Va ajuta la identificarea forțelor externe care influențează, pozitiv sau negativ, succesul dezvoltării municipiului, către atingerea obiectivului propus;
- Va ajuta să se evidențieze rapid punctele forte și punctele slabe ale municipiului Râmnicu Vâlcea;
- Va ajuta la cunoașterea și înțelegerea contextului larg, extern, de care depinde evoluția municipiului în perioada 2014-2020.

Analiza se desfășoară pe două registre: intern (pentru calități și puncte slabe) și extern (pentru oportunități și amenințări din afara aspectelor vizate). Acest instrument va ajuta în construirea unei imagini de ansamblu a situației existente în prezent, astfel încât să poată fi, ulterior, valorificate punctele tari și oportunitățile pe de o parte, și, pe de altă parte, să poată fi reduse sau chiar îndepărtate punctele slabe și amenințările.

Prin analizarea acestor caracteristici ale municipiului Râmnicu Vâlcea, se va obține o imagine cât mai clară asupra stadiului curent al dezvoltării municipiului și se vor putea cunoaște care sunt etapele de parcurs pentru a asigura dezvoltarea optimă a acestuia în următorii 7 ani.

Analiza SWOT începe prin efectuarea unui inventar al calităților și punctelor slabe interne ale municipiului. Apoi vor fi notate oportunitățile și amenințările externe care pot influența

dezvoltarea acestuia.

Se vor nota factorii care vor fi considerați relevanți în cadrul fiecăreia dintre cele patru zone. Principalul scop al analizei SWOT este de a identifica și de a atribui fiecare factor, pozitiv sau negativ, uneia dintre cele patru categorii, permițând o privire de ansamblu obiectivă. Analiza SWOT va fi un instrument foarte util în dezvoltarea și confirmarea obiectivului strategiei de dezvoltare în perioada 2014-2020.

Cele patru tipuri de acțiuni care se pot realiza, ca urmare a utilizării instrumentului SWOT, sunt:

- Îmbunătățirea unor puncte tari specifice municipiului;
- Minimalizarea sau eliminarea pe cât posibil a punctelor slabe identificate;
- Exploatarea unor oportunități;
- Identificarea a cât mai multor mijloace de protecție în fața riscurilor identificate.

Elementele incluse în analiza SWOT au fost de asemenea ierarhizate în funcție de o serie de factori precum:

- relevanța acestora în raport cu evoluția probabilă a teritoriului (în cazul punctelor tari și punctelor slabe);
- gradul de influență în raport cu evoluția probabilă a teritoriului (în cazul punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor);
- probabilitatea de manifestare a fenomenului (în cazul oportunităților și amenințărilor).

3.1.1. Caracteristicile geografice

Puncte tari	Puncte slabe
• Clima moderată, fără schimbări bruște de temperatură; • Existența rezervației paleontologice Goranu pe teritoriul municipiului și a Rezervației faunistice Valea Oltului Inferior - zonă naturală protejată • Soluri fertile ce pot fi utilizate pentru	

cultivarea legumelor, etc.; • Vegetație bogată dispusă în etaje în funcție de relief; • Existența Dealului Capela în zona centrală a municipiului; • Existența a 2 lacuri de acumulare pe teritoriul municipiului: Lacul Nord și Lacul Ostroveni, aferente celor 2 hidrocentrale: Râmnicu Vâlcea și Râureni.	
Oportunități	Amenințări
• Proximitatea față de zona montană ce atrage un număr însemnat de turiști; • Existența unor resurse naturale importante în vecinătatea municipiului (sare, calcar, ape termale, etc.) • Municipiul este traversat de râul Olt, acesta din urmă fiind amenajat hidrotehnic în zona Făgăraș-Dunăre.	• Relieful înalt din jurul municipiului poate acționa ca o barieră în dezvoltarea infrastructurii rutiere de legătură cu regiunea Centru. • Colmatarea lacurilor de acumulare de pe râul Olt

Concluzii generale: municipiul Râmnicu Vâlcea dispune de avantajul unei localizări geografice preferențiale care poate permite dezvoltarea economică atât pentru sectorul industrial, cât și pentru sectorul serviciilor (în special turismul).

3.1.2. Capitalul antropic și infrastructura edilitară

Puncte tari	Puncte slabe
• Gradul ridicat de ocupare a populației municipiului în industrie, aspect manifestat și la nivel județean; • Preponderența populației tinere și adulte, în vârstă de muncă, în cadrul municipiului, comparativ cu situația județeană; • Număr mare de absolvenți cu studii superioare din municipiul Râmnicu Vâlcea comparativ cu numărul total înregistrat la nivel județean; • Comparativ cu anul 2010, în anul 2016 numărul șomerilor a scăzut în Râmnicu Vâlcea; • Implementarea unui număr semnificativ de proiecte ce au vizat infrastructura rutieră urbană și care au condus la fluidizarea traficului la nivelul municipiului; • Existența drumului european E 81 care străbate regiunea Sud-Vest pe direcția nord-sud, în apropierea municipiului, spre est - una dintre cele mai importante rute internaționale care leagă Europa Centrală de Peninsula Balcanică; • Existența unei stații de epurare a apei reabilitată care deservește populația din municipiu; • Cea mai mare parte a locuințelor din	• Scăderea populației municipiului, în perioada 1993-2011; • Creșterea proporției persoanelor cu vârsta peste 65 de ani, în municipiul Râmnicu Vâlcea, în anul 2011 față de 1993 și 2002; • Tendința de scădere a sporului natural la nivelul municipiului în perioada 2007-2015; • Sold migratoriu negativ înregistrat la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, în perioada 2007-2015; • Scăderea populației ocupate la nivel municipal, în perioada 2008-2015; • Scăderea numărului de salariați în perioada 2007-2015; • Falimentul a numeroase companii din cauza crizei economice, care a dus la apariția unei tendințe de creștere a numărului de șomeri în perioada 2011-2013; • Traficul de tranzit se suprapune peste cel local conducând astfel la crearea de blocaje rutiere în unele momente din zi; • Lipsa celei de-a doua axe rutiere nord-sud care să fluidizeze traficul rutier; • Existența unui deficit de locuri de parcare în municipiu; • Infrastructura insuficient dezvoltată din punct de vedere al acoperirii

municipiul Râmnicu Vâlcea sunt racordate la rețelele edilitare: (91,25 % la rețeaua de apă, 81,73 % la sistemul de termoficare și 87,5 % la canalizarea din rețea); • Activitățile de comerț, transport și depozitare, hoteluri și restaurante, informații și comunicații, activitățile de spectacole, culturale și recreative și alte activități de servicii au înregistrat o creștere privind populația ocupată în 2015 față de 2008. • Număr relativ ridicat al traseelor asigurate de serviciul public de transport local. • Creșterea numărului de locuințe la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, în perioada 2007-2015.	teritoriale pentru utilizarea mijloacelor de transport nepoluante (biciclete); • Gradul ridicat de uzură a parcului auto pentru transportul public în comun și lipsa unei alternative funcționale pentru transportul cu autobuzul; • Atractivitate redusă a serviciului public de transport, generată de o serie de aspecte, precum: inexistența unor benzi dedicate traseelor de autobuze, lipsa dotărilor din spațiile de transport public, lipsa panourilor de informare în stații și în mijloacele de transport. • Calea ferată acționează ca o barieră pentru trafic, trecerile/podurile peste aceasta fiind insuficiente în raport cu circulația rutieră din municipiu; • Infrastructura de termoficare învechită, cu conducte afectate de coroziune și pierderi importante de agent termic; • Lipsa rețelei de alimentări cu gaze naturale în zonele periferice ale municipiului. • Concentrarea, în cartierul Colonia Nuci, a unui număr mare de persoane care trăiesc în condiții precare, specifice unei zone urbane marginalizate.
Oportunități	Amenințări
• Posibilitatea accesării unor programe finanțate din fonduri acordate de	• Intensificarea fenomenului de îmbătrânire a populației;

către U.E pentru obiective de infrastructură; • Politică implementată la nivelul UE pentru combaterea fenomenelor demografice de îmbătrânire a populației și de reducere a sporului natural; • Implementarea politicilor de ocupare a forței de muncă atât la nivel național, cât și european (de exemplu facilități oferite angajatorilor pentru reinsertia pe piața muncii a șomerilor peste 45 de ani și a persoanelor cu dizabilități); • Existența unor fonduri europene, de exemplu pentru implementarea unor proiecte care se adresează seniorilor, vizând atingerea obiectivului de îmbătrânire activă; • Existența unor programe guvernamentale (Administrația Națională a Fondului de Mediu) și europene de sprijinire/finanțare pentru înființarea de noi spații verzi în localitățile urbane.	• Fenomenul de migrație a populației în vârstă de muncă spre alte state membre ale Uniunii Europene; • Fenomenul de polarizare a forței de muncă exercitat de centrele urbane importante aflate în apropierea municipiului (Sibiu, Craiova, Pitești); • Modificări frecvente la nivelul regulamentelor și instrucțiunilor specifice Programelor de finanțare prin intermediul fondurilor comunitare, ce poate afecta implementarea proiectelor ce vizează dezvoltarea locală; • Presiune fiscală ridicată asupra firmelor, fapt care duce la reducerea numărului de angajați ca urmare a costului ridicat cu forța de muncă; • Disponibilizări în sectorul public și mediul privat.

Concluzii generale: Din punct de vedere al capitalului antropic municipiul Râmnicu Vâlcea concentrează pe teritoriul său o populație relativ tânără, înregistrând un spor natural ușor pozitiv, însă în scădere din punct de vedere absolut. De asemenea, municipiul polarizează peste jumătate din forța de muncă existentă la nivel județean, mediul său economic reprezentând astfel un punct vital pentru întreg județul. Din punct de vedere al infrastructurii edilitare, aceasta are un grad bun de dezvoltare și acoperire la nivelul municipiului, însă mai sunt necesare investiții pentru modernizarea și extinderea infrastructurii rutiere și a serviciilor tehnico-edilitare în zonele limitrofe ale municipiului.

3.1.3. Caracteristicile economice

Puncte tari	Puncte slabe
• Productivitate ridicată a muncii pentru companiile care activează în industria alimentară; • Spirit antreprenorial dezvoltat la nivelul populației municipiului, demonstrat de numărul în creștere al inițiativelor de deschidere a unei afaceri; • Existența unor resurse naturale bogate și diversificate, adecvate dezvoltării industriei prelucrătoare; • Prezența centrelor industriale cu tradiție în domeniu la nivelul municipiului (ex: Platforma Industrială Sud - USG); • Existența unor industrii cu dezvoltare deosebită, reprezentată de agenți economici de importanță națională: industria chimică, industria ușoară, industria alimentară; • Existența și funcționarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice în municipiul Râmnicu Vâlcea; • Creșterea numărului de societăți comerciale localizate în structurile de sprijinire a afacerilor și care au creat noi locuri de muncă; • Creșterea ponderii societăților din domeniul serviciilor în numărul total al unităților economice active;	• Evoluția negativă a ponderii populației ocupate în industrie, simultan cu închiderea unor capacități de producție; • Spor negativ al înființării IMM-urilor la nivelul municipiului, manifestat după anul 2008 (nr. IMM radiate > nr. IMM înființate); • Capacitate scăzută de finanțare și interes redus al firmelor pentru activitățile de cercetare-dezvoltare și inovare; • Transfer tehnologic redus între institutele de cercetare și mediul de afaceri, respectiv capacitate redusă de absorbție a rezultatelor cercetării în producția de serie; • Management deficitar la nivelul structurilor de sprijinire a afacerilor de pe teritoriul municipiului care determină un grad relativ redus de ocupare la nivelul structurilor; • Privatizarea combinatului Oltchim, una dintre cele mai importante companii de produse chimice anorganice din România; • Existența unui turism de tranzit la nivelul municipiului, cu o durată medie a sejurului foarte scăzută (1,66 zile la nivelul anului 2016); • Diversificare insuficientă a serviciilor turistice de agrement oferite; • Grad redus de ocupare a

• Municipiul Râmnicu Vâlcea concentrează pe teritoriul său importante monumente istorice și culturale (patrimoniu cultural material și imaterial); • Poziționarea municipiului Râmnicu Vâlcea în apropierea unor stațiuni balneare recunoscute la nivel național; • Prezența singurului hotel muzeu din țară - Hotelul Sofianu, pe teritoriul municipiului; • Existența unei capacități de cazare turistică însemnată, cu tendințe de creștere în ultimii ani; • Dinamica pozitivă a capacității de cazare pentru pensiunile turistice; • Existența și funcționarea Centrului Municipal de Informare și Promovare Turistică; • Prezența unei infrastructuri de cazare diversificată din punct de vedere al unităților de cazare funcționale (ex. pensiuni, hoteluri, hotel boutique, etc.).	capacităților de cazare disponibile la nivelul municipiului; • Lipsa investițiilor pentru amenajarea turistică a Dealului Capela.
Oportunități	Amenințări
• Existența unor fonduri structurale, prin Programe Naționale și Europene (Programul Operațional Regional, Programul Operațional Competitivitate, etc.), care să susțină activitatea IMM-urilor și în general dezvoltarea economică a municipiului; • Accesul la piața liberă a Uniunii Europene, aceasta fiind una dintre	• Instabilitatea și impredictibilitatea cadrului legislativ din România în domeniul fiscal; • Lacunele politicii naționale de atragere a investitorilor străini și accelerarea proceselor de privatizare; • Sporirea fenomenului de migrație a persoanelor cu competențe

cele mai importante piețe de desfacere la nivel global;

- Poziționarea municipiului Râmnicu Vâlcea în apropierea unor artere de circulație importante (inclusiv în perspectiva construirii autostrăzii București - Sibiu) constituie o oportunitate de atragere a turiștilor care tranzitează zona și de dezvoltare a economiei;
- Circulația liberă a persoanelor în interiorul Uniunii Europene poate constitui un avantaj în atragerea turiștilor străini către obiectivele turistice din municipiu;
- Finanțarea dezvoltării și modernizării infrastructurii de turism cu ajutorul programelor europene (Programul Operațional Regional);
- Politica de stimulare la nivel european a utilizării TIC și accesarea finanțărilor în acest sens prin programe naționale și comunitare;
- Apropierea municipiului de Salina Ocnele Mari constituie o premisă atât pentru dezvoltarea turismului, cât și a mediului de afaceri;
- Apropierea municipiului de aeroportul din Craiova facilitează accesul turiștilor străini către obiectivele turistice vâlcene;
- Oportunități de finanțare la nivel comunitar ale sectorului întreprinderilor: Orizont 2020, COSME, Small Business Act;
- Oportunități de finanțare din alte

profesionale, în special tineri, către orașe mai mari sau în afara țării;

- Fenomenul globalizării care poate conduce la reorientarea investitorilor străini către țări care prezintă facilități fiscale sau costuri mai reduse cu forța de muncă, determinând mai departe marginalizarea anumitor sectoare industriale;
- Concurența la nivelul pieței turistice naționale și internaționale;
- Promovarea intensă a ofertelor turistice internaționale accesibile din punct de vedere al prețului și care oferă servicii integrate și de calitate;
- Lipsa unei politici județene integrate de promovare a potențialului turistic al zonei;
- Fonduri publice de la bugetul de stat și bugetul local reduse pentru investiții în vederea revitalizării mediului economic și de afaceri și lipsa strategiilor pentru prioritizarea acestora;
- Degradarea patrimoniului cultural a obiectivelor turistice ca urmare a condițiilor climatice și a influenței antropice.

surse externe: Fonduri Norvegiene, Banca Mondială, etc.;	
• Implementarea Master Planului pentru Turismul Național al României.	

Concluzii generale: Specificul economic al municipiului Râmnicu Vâlcea este focalizat în două direcții majore, respectiv industrial și turistic. În ultima perioadă, ca urmare a dificultăților întâmpinate de agenții economici importanți care activează în sectorul industrial (în special industria chimică), o parte importantă a forței de muncă specializată în acest domeniu a fost disponibilizată, fiind astfel necesară fie recalificarea șomerilor, fie atragerea unor noi investitori în industrie (în principal industrie chimică). Un alt element specific municipiului, care capătă din ce în ce mai multă notorietate, este dezvoltarea sectorului de cercetare, având ca promotor principal Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice (ICSI). Turismul a reprezentat și reprezintă un punct de reper pentru economia municipiului și a județului Vâlcea, însă sunt necesare investiții pentru creșterea gradului de atractivitate al municipiului în raport cu obiectivele aflate în proximitatea sa sau promovarea integrată a potențialelor circuite turistice, precum și creșterea vizibilității turistice a municipiului pentru turiști, atât la nivel național, cât și internațional.

3.1.4. Caracteristicile sociale

Puncte tari	Puncte slabe
• Servicii medicale diversificate puse la dispoziția populației, începând cu servicii de medicină preventivă și până la asistență spitalicească de nivel județean; • Existența în cadrul Spitalului Județean de Urgență Vâlcea a unei secții de Recuperare, Medicină fizică și Balneoterapie; • Furnizarea de servicii sociale acreditate (informare, consiliere, asistență la domiciliu persoanelor vârstnice, cantina socială, găzduire și servicii specializate de reabilitare socială pentru persoane fără adăpost în Centrul Ioana, servicii specializate de recuperare-reabilitare pentru copiii cu autism în cadrul Centrului Mara) la nivelul unui număr ridicat de centre sociale plasate pe teritoriul municipiului; • Municipiul Râmnicu Vâlcea este cel mai important centru de învățământ al județului, concentrând în anul 2015 peste 40% din populația școlară a județului; • La nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea sunt reprezentate toate ciclurile de învățământ (preșcolar, primar și gimnazial, liceal și superior); • Existența, la nivelul municipiului, a unor unități școlare în care se	• Număr insuficient de cadre medicale raportat la mia de locuitori; • Slaba dotare cu aparatură performantă pentru diagnosticarea și confortul pacienților în saloane; • Slaba reprezentare a serviciilor de îngrijire socio-medicală în familie și comunitate (centre de zi destinate copiilor și vârstnicilor, persoanelor cu dizabilități în fiecare cartier al municipiului) • Număr insuficient de resurse umane de specialitate în sectorul social, raportat la nevoile beneficiarilor • Deficit al capacității de intervenție socială, autoritățile locale fiind concentrate în special pe administrarea/ameliorarea problemelor sociale și mai puțin pe prevenirea lor; • Scăderea populației școlare și a personalului didactic de la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, în perioada 2007 - 2015; • Lipsa de fonduri de la bugetul de stat alocate învățământului privat; • Rata mică de promovare a examenului de bacalaureat, începând cu anul 2010; • Dezinteresul manifestat de către absolvenții ciclului secundar pentru urmarea cursurilor unei școli profesionale;

practică sisteme alternative de învățământ; • Existența, la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea, a unor unități de învățământ modernizate și dezvoltate din punct de vedere al infrastructurii educaționale; • Existența unor unități de învățământ superior atât publice cât și private; • Existența unor instituții culturale de notorietate și a unui patrimoniu cultural consistent și reprezentativ pentru regiune, cu valoare recunoscută la nivel național și internațional; • Servicii moderne furnizate de instituțiile de cultură din municipiu (de exemplu Biblioteca Județeană a fost dotată cu calculatoare și acces la internet); • Recunoașterea municipiului Râmnicu Vâlcea ca loc de importanță istorică, fiind primul oraș în care s-a intonat Imnul Național.	• Deficitul personalului de specialitate (muzeografi, restauratori etc.) și a celui auxiliar în instituțiile culturale muzeale. • Gradul avansat de degradare fizică al unor instituții muzeale.
Oportunități	Amenințări
• Interesul guvernamental acordat protecției categoriilor de persoane defavorizate; • Existența fondurilor externe nerambursabile și a FESI pentru dezvoltarea infrastructurii sociale (inclusiv finanțarea întreprinderilor sociale); • Implementarea standardelor de	• Existența unor diferențe psihologice și socio - culturale ale populației vulnerabile; • Creșterea gradului de sărăcie pentru anumite categorii ale populației; • Responsabilitate scăzută a actorilor sociali (indivizi/grupuri, organizații private/publice, profit/non - profit); • Limitarea activității de protecție și

calitate în serviciile sociale; • Implicarea instituțiilor de cult în acordarea de asistență socială (Arhiepiscopia Râmnicului, Fundația Marele Priorat Român Autonom al Ordinului Suveran al “Sf. Ioan de Ierusalim”- Cavalerii de Malta, Parohia “Intrarea Maicii Domnului în Biserică”- Ocnele Mari);• Existența unor fonduri structurale și de coeziune alocate la nivel național, destinate dezvoltării infrastructurii educaționale, promovării educației și formării inițiale și continue de calitate, conectării educației cu piața muncii, etc.: POCU, POR.• Existența unor fonduri alocate la nivel european, destinate învățării active și schimbului de experiență: Erasmus.	asistență socială doar la cazuri pe care legea le indică în mod specific; • Lipsa unui plan național de comunicare cu toți furnizorii de servicii sociale acreditați în vederea realizării unei strategii de intervenție unitară care să permită o mai bună coordonare a serviciilor de asistență socială (gestionare și distribuire eficientă a resurselor alocate și serviciilor);• Manifestarea fenomenelor de îmbătrânire a populației, scădere a natalității și migrare a tinerilor;• Dezinteresul agenților economici pentru încheierea de parteneriate cu unități de învățământ;• Procesul lent de adaptare a curriculei la nevoile pieței forței de muncă;• Lipsa unor campanii de informare a publicului larg care să determine un comportament activ de protejare a patrimoniului, atât la nivelul individului, cât și la nivelul comunității;• Degradarea fizică a patrimoniului cultural ca urmare a acțiunii fenomenelor climatice extreme;• Lipsa parteneriatelor între autoritățile publice locale și mediul de afaceri din domeniul turismului, în vederea promovării valorilor culturale și a integrării obiectivelor culturale în circuitele turistice;• Nivelul redus al veniturilor din

	bugetul național și local direcționate către sectorul cultural; • Lipsa unor inițiative educaționale pentru dezvoltarea simțului civic și filantropic.

Concluzii generale: La nivelul municipiului sunt furnizate serviciile esențiale pentru asigurarea unui nivel corespunzător al calității vieții, atât pe plan educațional, cât și social și de sănătate. Există însă nevoia adoptării unor măsuri de stimulare a ocupării forței de muncă în domeniul sănătății și asistenței sociale ca urmare a deficitului identificat în ceea ce privește personalul necesar la nivelul acestor servicii. De asemenea, în domeniul educației ar putea fi asigurată o dezvoltare suplimentară în ceea ce privește oferta educațională existentă la nivelul municipiului prin prisma formelor de învățământ. În ceea ce privește cultura este necesară adoptarea unor măsuri de integrare, suplimentare și promovare a evenimentelor existente la nivelul municipiului.

3.1.5. Caracteristicile de mediu

Puncte tari	Puncte slabe
• Existența unei stații de compost la Râureni pentru prelucrarea deșeurilor organice și transformarea acestora în îngrășământ natural; • Existența a două arii protejate Natura 2000 (Cozia și Buila Vânturărița) în apropierea municipiului Râmnicu Vâlcea.	• Calitate precară a apelor subterane datorată nivelului de poluare a solului; • Lipsa perdelelor de arbori cu rol de protecție între zonele de locuit și zonele industriale; • Risc de inundații a zonelor de versanți - Capela, Petrișor, Dealul Malului, Fețeni, Goranu, produs de pâraiele care coboară cu viteză mare; • Procese de eroziune pe pâraiele afluenți ai râului Olt, cele din zona „Islaz”, care se continuă până la strada Fețeni; • Suprafață insuficientă a spațiilor verzi în raport cu populația municipiului (11,15 mp pe cap de locuitor), comparativ cu normele

	europene (26 mp pe cap locuitor); • Existența zonelor de depozitare a deșeurilor industriale și a zgurii aferente unităților industriale din partea de sud a orașului neecologizate;
Oportunități	Amenințări
• Existența unor programe finanțate din fonduri acordate de către U.E pentru obiective de infrastructură (reabilitarea lucrărilor - de echipare edilitară, infrastructurii urbane, protecția mediului și a naturii, turism etc.)	• Alunecările de teren în zona de deal și la nivelul terenurilor aflate în pantă; • Manifestarea fenomenelor meteorologice extreme ca urmare a încălzirii globale; • Lipsa continuității unor programe de investiții privind re tehnologizările și reducerea poluării în cazul marilor unități industriale.

Concluzii generale: Conform elementelor cuprinse în analiza SWOT a rezultat necesitatea acordării unei importanțe sporite măsurilor de protejare a mediului înconjurător și de extindere a spațiilor verzi de la nivelul municipiului.

3.2. Disparități intra și interzonale, decalaje, potențial de dezvoltare

În România disparitățile de dezvoltare s-au adâncit în mai mare măsură sub aspect economic decât social. În "relieful social" din ultimul deceniu, disparitățile de dezvoltare s-au accentuat mai mult între segmentele urbane și rurale ale județelor decât între județe ca atare.

O analiză întreprinsă asupra localităților urbane și rurale indică faptul că localitățile cele mai dezvoltate în România sunt orașe mari, situate în apropierea unor căi de comunicație importante, care determină o polarizare a forței de muncă, localizate în special în Banat, Transilvania sau Dobrogea, în județe cu pondere mare a ocupării neagricole a populației⁵².

Cerințele pentru infrastructura de comunicare, integrarea funcțională la nivel regional și

⁵² Disparități și fluxuri în fundamentarea social-economică a regionalizării administrative a României - Consiliul Consultativ pentru Regionalizare CONREG – grupul academic condus de prof. Dumitru Sandu, 2013

edificarea unei administrații performante sunt puternic manifestate în cazul României. Liniile de forță în structurarea disparităților sociale interjudețene sunt date de dezvoltarea economică, urbanizare și de gradul mediu de izolare a comunelor din județ. Contează mai puțin nivelul de dezvoltare economică a județului (dezvoltarea economică este estimată prin PIB pe locuitor la nivel de județ) și mai mult sectorul de ocupare predominantă a populației. Dezvoltarea socială este minimă în județele cu pondere mare a populației ocupate în agricultură.

Conținutul propriu-zis al disparităților sociale este înregistrat pe calitatea educației, stării de sănătate, a consumului și relațiilor sociale. Cele cinci axe menționate (urban-rural, concentrare rezidențială, accesibilitate servicii, ocupare și capital relațional) împreună cu cele patru domenii (educație, sănătate, consum și relații sociale) constituie componentele de bază ale spațiului inegalităților de dezvoltare socială manifeste la nivel regional.

La nivelul teritoriului Regiunii Sud - Vest Oltenia pot fi constatate disparități referitoare atât la volumul și structura resurselor umane cât și la profilul economic și nivelul de dezvoltare a infrastructurii. Vâlcea face parte din categoria județelor industrializate din nordul Olteniei, ceea ce explică perioada dificilă de restructurare industrială de care a fost afectat. Reducerea populației ocupate în județul Vâlcea a fost mai drastică din cauza restructurării industriei extractive și a problemelor cu care se confruntă industria chimică. În prezent, structura populației ocupate din acest județ reflectă o orientare a economiei spre servicii și o ocupare mai redusă în agricultură, comparativ cu județele din sudul regiunii, axate preponderent pe agricultură (între 44% și 50% din totalul populației ocupate în județele respective).

Una din cauzele principale ale disparităților de dezvoltare inter și intra-regionale este dată de accesul diferit al regiunilor la infrastructura de transport, dar și de calitatea necorespunzătoare a acesteia. Drumurile constituie un important factor de atracție pentru investițiile străine directe și pot fi un factor important în realizarea exporturilor de mărfuri, iar calitatea ridicată a infrastructurii rutiere contribuie la scurtarea duratei de transport a mărfurilor și persoanelor. Accesul la coridoarele vest-europene, precum și la cele est și sud-europene este însă limitat și îngreunat de capacitatea de transport și calitatea redusă a anumitor elemente de infrastructură (inexistența unei autostrăzi în regiune, drumuri naționale nemodernizate etc).

Dezvoltarea infrastructurii de transport reprezintă o condiție necesară pentru implementarea cu succes a priorităților de dezvoltare a României, contribuind la creșterea mobilității persoanelor și a mărfurilor, la integrarea polilor regionali de creștere cu rețeaua trans-europeană de transport, combaterea izolării zonelor subdezvoltate și, nu în ultimul rând, la dezvoltarea infrastructurii de transport regionale și locale.

Indicele dezvoltării umane locale, dezvoltat de sociologul Dumitru Sandu, măsoară capitalul total al localităților din perspectiva dimensiunilor sale: umană, de stare de sănătate, vitală și materială. Primele trei dimensiuni de stoc de capital sunt estimate prin câte un singur indicator. Capitalul material, cea de-a patra dimensiune, este măsurat ca scor factorial din trei indicatori ai calității vieții locale referitori la mărimea locuințelor (suprafață locuibilă pe locuință), autoturisme private la 1000 locuitori și gaze distribuite pentru consumul casnic pe locuitor.

Comparabilitatea între valorile indicelui dezvoltării umane locale este asigurată prin cumulara bazelor de date pentru 2002 și 2011 într-o singură bază pentru care se calculează scorul factorial parțial aferent capitalului material și scorul factorial pentru IDUL⁵³.

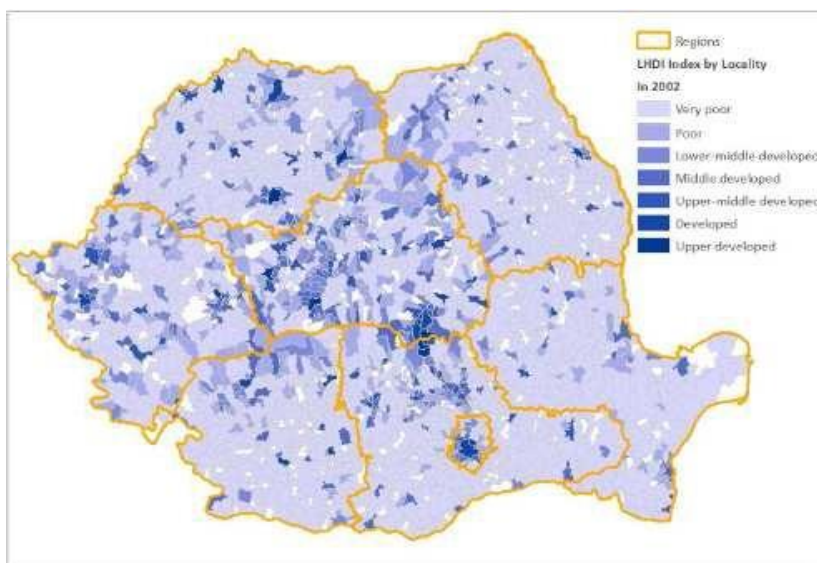
IDUL este limitat, în sistemul statistic românesc, de disponibilitatea unora dintre datele necesare (stocul de educație) numai prin înregistrările de recensământ. Toate datele primare pentru calcularea indicelui au fost furnizate de către Institutul Național de Statistică (INS). INS a calculat și speranța de viață la naștere pentru fiecare localitate din România (pe perioade de trei ani consecutivi), precum și vârsta medie a populației adulte pe localitate.

Noul indice este o măsură a capitalului uman local dacă se extinde conceptul de capital uman astfel încât să includă nu numai educația ci și starea de sănătate. Adăugarea indicatorilor de capital material și vârstă medie transformă indicele într-o măsură a capitalului comunitar (local). Validitatea IDUL a fost testată pe baze de date foarte mari și prin folosirea sa ca variabilă dependentă sau independentă în diferite analize multivariate.

Analiza Indicelui Dezvoltării Umane Locale arată că, în anul 2011, Județul Vâlcea (și reședința municipiul Râmnicu Vâlcea) se afla la nivelul mediu-superior de dezvoltare, ceea ce-l poziționa la jumătatea unui clasament la nivel național. Raportat la județele din Regiunea Sud - Vest Oltenia, Județul Vâlcea se situa pe același palier cu județele Dolj (73 puncte) și Gorj (73 puncte), devansând județele Mehedinți (65 puncte) și Olt (61 puncte), aflate la nivelul mediu de dezvoltare. Deși nivelul general de dezvoltare umană locală a crescut semnificativ în perioada 2002 - 2011, reușind să facă tranziția de la o zonă cu grad scăzut (sărac) de dezvoltare, la una cu nivel mediu-superior (71 puncte), s-a menținut ecartul de o treaptă față de județul vecin Argeș (dezvoltat, 76 puncte) și două trepte față de Sibiu (foarte dezvoltat, 84 puncte). În aceeași perioadă a crescut și disparitatea față de cea mai dezvoltată zonă a României - municipiul București, de la 22 puncte pe scara IDUL în anul 2002, la 31 puncte în anul 2011.

⁵³ Indicele Dezvoltării Umane Locale

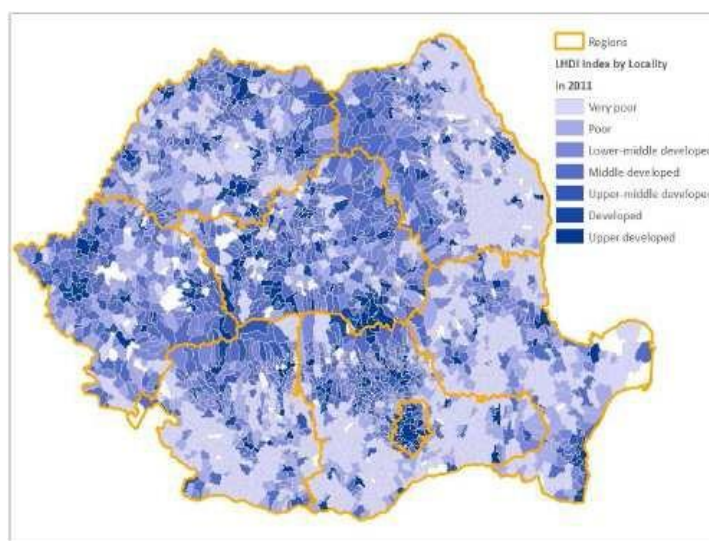
Figura nr. 39 Indicele dezvoltării umane locale (IDUL), la nivel de localitate (2002)

Sursa datelor: „Orașe competitive - Remodelarea geografiei economice a României”, 2013

Notă: Porțiunile albe indică localitățile pentru care nu au fost disponibile date

Figura nr. 40 Indicele dezvoltării umane locale (IDUL), la nivel de localitate (2011)

Sursa datelor: „Orașe competitive - Remodelarea geografiei economice a României”, 2013

Notă: Porțiunile albe indică localitățile pentru care nu au fost disponibile date

Creșterea importanței așezărilor urbane, dar mai ales a complexității și intensificării relațiilor cu teritoriile din jur, impune analiza interacțiunilor dintre orașe și spațiul influențat de acestea. Pentru aceasta se realizează cât mai multe hărți cu arii de influență elementară (spre exemplu, atracția forței de muncă, atracția piețelor agroalimentare pentru producătorii agricoli individuali, aria de recrutare a elevilor de la liceul sau liceele din oraș, aria de

asistență juridică etc.) care se suprapun, iar zona de influență va fi mulțimea intersecțiilor a cel puțin trei arii elementare de influență.

Deși Râmnicu Vâlcea este un oraș de mărime mijlocie, cu 92.573 locuitori la recensământul din 2011, conturează totuși una dintre cele mai evidente aglomerații urbane. La distanțe foarte apropiate se află orașe cu funcțiuni dominant balneoclimaterice, precum Călimănești, Băile Olănești, Băile Govora și Ocnele Mari care par a atenua din influența teritorială a municipiului Râmnicu Vâlcea, în loc să o amplifice.

Influența urbană a municipiului Râmnicu Vâlcea în zonă s-a materializat prin instituirea Zonei Metropolitane Turistice Râmnicu Vâlcea, prin care se asigură participarea colectivităților și autorităților locale ale membrilor la realizarea dezvoltării durabile a unităților administrativ-teritoriale, precum și a zonei în domenii comune de interes.

Cea mai puternică zonă de influență în Regiunea Sud - Vest Oltenia aparține municipiului Craiova, a cărei influență se extinde în celelalte județe. În raport cu acest oraș, cea mai extinsă zonă de influență aparține municipiului Râmnicu Vâlcea cu 32,6 km. Municipiul Râmnicu Vâlcea manifestă influență majoră asupra zonelor învecinate, dar și asupra celorlalte orașe din județ.

Legat de dezvoltarea viitoare a zonei de influență a municipiului Râmnicu Vâlcea într-o manieră integrată, o importanță de ordin practic o reprezintă cunoașterea cadrului natural, ca premisă pentru apariția și dezvoltarea celorlalte activități socio-economice și culturale.

Există disparități însă și la nivel de unitate administrativă. Se poate vorbi de existența unor decalaje de dezvoltare între cartierele municipiului, îndeosebi ca urmare a gradului de dotare edilitară. Astfel, fostele așezări rurale Troianu, Căzănești, Stolniceni, Poienari, Aranghel, Buda, Goranu, Copăcelu, devenite cartiere ale orașului, încă parcurg perioada de tranziție între rural și urban. Rețelele telefonice sunt pozate subteran în cartierele sistematizate, în timp ce în zonele periferice, rețelele telefonice sunt de tip aerian, așezate pe stâlpii rețelelor electrice de joasă tensiune, sau pe fațadele clădirilor, inestetice și predispuse deteriorării. Existența zonelor necanalizate în satele aparținătoare municipiului, precum și rețelele termice învechite în mai multe puncte din municipiul Râmnicu Vâlcea contribuie de asemenea la accentuarea disparităților intravilane. La acestea se adaugă lipsa unor legături ale traseelor de transport în comun în cartierele noi apărute în urma extinderii orașului, care să deservească populația acestor zone.

Zone urbane marginalizate

În general, zonele urbane marginalizate sunt definite în funcție de trei criterii de bază: capitalul

uman, ocuparea și condițiile de locuire. Astfel, acestea reprezintă zone intraurbane, izolate din punct de vedere social, în care locuiesc persoane cu un nivel scăzut de educație, stare precară de sănătate, nivel scăzut de ocupare și condiții precare de locuire. În astfel de zone serviciile de sănătate, sociale, educaționale, de infrastructură lipsesc sau sunt caracterizate de o calitate extrem de slabă.⁵⁴

Potrivit informațiilor prezentate în studiul "Atlasul zonelor urbane marginalizate din România", a cărui analiză este realizată pe baza datelor furnizate de Recensământul Populației și al Locuințelor 2011, la nivelul județului Vâlcea, procentul populației urbane în zone marginalizate era de 4,1%, acestea fiind cele mai ridicate valori înregistrate la nivel regional. La nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, procentul populației urbane în zone marginalizate era de 1,12%.

La nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, Colonia Nuci a fost identificată drept zonă urbană marginalizată, care concentrează cea mai mare parte a comunității rome din municipiu.

Potențialul de dezvoltare al municipiului Râmnicu Vâlcea se regăsește în domenii diverse, dintre care patru sunt de importanță strategică (industrie, transport, cercetare, turism).

- Relansarea sectorului industrial prin atragerea de investitori și furnizarea de facilități pentru demararea afacerii, inclusiv spații de lucru care să permită dezvoltarea în paralel pe orizontală a sectorului economic de servicii pentru activități conexe.
- Construirea axei prioritare de transport (Axa prioritară TEN-T nr. 7), care va traversa Munții Carpați în apropierea municipiului, va mări gradul de accesibilitate al regiunii și va impulsiona atragerea de investiții, contribuind și la o mai bună mobilitate a forței de muncă. Nu în ultimul rând, derularea proiectelor va implica utilizarea resurselor umane proprii regiunii.
- Dezvoltarea unor facilități și capacități de cercetare în cadrul centrului universitar și a institutelor de cercetare și utilizarea rezultatelor de către sectorul întreprinderilor mici și mijlocii pot crea condiții pentru dezvoltarea mediului de afaceri, zona beneficiind și de o importantă resursă hidroenergetică (Oltul).
- Datorită poziției sale, a reliefului variat, a monumentelor vechi și a tradițiilor culturale, potențialul turistic al municipiului Râmnicu Vâlcea este foarte diversificat, fiind concentrat în zona Subcarpaților Vâlcii, cu însemnate monumente naturale (rezervații) și arhitectonice (mănăstirile Cozia, Turnu, Arnota, Dintr-un Lemn, Govora, Horezu, Polovragi), izvoare termale și terapeutice (Olănești, Călimănești, Căciulata), saline terapeutice (Băile Govora,

⁵⁴ „Elaborarea strategiilor de integrare a comunităților urbane marginalizate – Atlasul zonelor urbane marginalizate din România, disponibil la <http://www.inforegio.ro/images/Publicatii/Atlas%20zone%20urbane%20marginalizate.pdf>, pag 4-7

Ocnele Mari), cât și în Valea Oltului la nord de Râmnicu Vâlcea, beneficiind în același timp de proximitatea față de 2 zone protejate Natura 2000 (Cozia și Buila Vânturărița). Valea Lotrului reprezintă o șansă deosebită pentru dezvoltarea turismului montan, stațiunea Voineasa oferind condiții foarte bune pentru sporturi de iarnă, vânatoare, pescuit, alpinism și drumeție. De asemenea, spațiul rural oferă o ospitalitate veritabilă bazată pe mediul nepoluat, calitatea vinului, gastronomia și vestitele tradiții folclorice ale Olteniei.

3.3. Oportunități egale

Promovarea egalității de șanse între femei și bărbați, nediscriminarea și accesibilitatea reprezintă teme transversale ce contribuie la îndeplinirea Strategiei Europa 2020.

Legislația română, în concordanță cu legislația europeană în domeniu, garantează cetățenilor drepturi egale de a participa, fără discriminare, la viața economică și socială.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a municipiului Râmnicu Vâlcea, prin direcțiile de dezvoltare propuse, respectă principiul egalității de șanse și al nediscriminării. La nivelul proiectelor implementate în perioada 2014-2020 la nivelul municipiului vor fi luate măsurile necesare pentru a asigura accesibilitatea beneficiarilor finali, fără discriminare pe criteriu de sex, rasă, origine etnică, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală.

În ceea ce privește egalitatea de șanse între femei și bărbați, în conformitate cu strategia națională în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați, strategia integrată de dezvoltare urbană a municipiului va urmări respectarea următoarelor principii fundamentale:

- asigurarea participării echilibrate a femeilor și bărbaților pe piața muncii;
- asigurarea egalității de șanse în educație și formare profesională;
- încurajarea femeilor antreprenori;
- asigurarea participării echilibrate a femeilor și bărbaților în procesul decizional.

Toți locuitorii municipiului Râmnicu Vâlcea beneficiază și vor beneficia de oportunități egale privind accesul la serviciile publice și de tratament egal prin eliminarea oricăror forme de discriminare. Aceste principii au fost luate în considerare în elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a municipiului Râmnicu Vâlcea. Mai mult, acțiunile indicative au fost definite având în vedere promovarea egalității de șanse între femei și bărbați, prevenirea discriminării pe motive de rasă, origine etnică, religie sau convingeri, invaliditate, vârstă sau orientare sexuală, acordând o atenție deosebită celor care se confruntă cu discriminare multiplă.

Capitolul 4 - Strategia

Analiza efectuată asupra stadiului actual de dezvoltare la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, alături de analiza SWOT și a potențialului de dezvoltare au reprezentat elementele ce au fundamentat strategia integrată de dezvoltare urbană pentru perioada 2014-2020.

Pentru o viziune comprehensivă a cadrului de dezvoltare planificat, descrierea strategiei cuprinde atât prezentarea descriptivă a conceptului de dezvoltare, a obiectivelor și priorităților propuse, cât și o serie de propuneri de proiecte incluse în cadrul unui portofoliu prezentat în cadrul subcapitolului 4.5. *Portofoliul de proiecte prioritare ale municipiului.*

4.1. Viziune, misiune și valori comune

Municipiul Râmnicu Vâlcea a cunoscut în timp unul din cele mai susținute ritmuri de dezvoltare din cadrul centrelor urbane poziționate pe teritoriul regiunii Sud Vest Oltenia.

În urma analizei socio-economice a contextului actual au fost identificate trei avantaje majore ale municipiului care pot fi valorificate, acestea fiind descrise în cele ce urmează.

În primul rând, municipiul Râmnicu Vâlcea reprezintă **unul dintre cele mai importante centre industriale la nivelul județului Vâlcea**. Cu toate acestea, ultimii ani au fost caracterizați de o serie de dificultăți care au influențat negativ dezvoltarea acestui sector la nivelul municipiului, punctul culminant fiind reprezentat de procesul de privatizare a combinatului chimic Oltchim, eveniment ce a condus la disponibilizarea majorității angajaților întreprinderii. Având în vedere faptul că producția sectorului industrial de la nivelul municipiului este o sursă importantă de venit atât pentru municipalitate cât și pentru populație, este foarte importantă capitalizarea acestui avantaj reprezentat de existența forței de muncă calificată și cu experiență în domeniu și de renumele atribuit municipiului în acest sens. Astfel este necesară implementarea unor măsuri de revitalizare și sprijinire a sectorului industrial, acest fapt generând în mod sinergic atât dezvoltarea serviciilor conexe acestui sector, servicii care sunt furnizate în mare parte de IMM-uri, cât și relansarea sectorului IMM-urilor, după ce în ultimii ani s-a fost înregistrat, în cel mai bun caz, o stagnare a gradului de dezvoltare și a numărului activ de IMM-uri.

În al doilea rând, municipiul Râmnicu Vâlcea este reședința județului Vâlcea, județ care este recunoscut atât la nivel național, cât și internațional pentru **obiectivele turistice** aflate pe teritoriul său. Municipiul poate fi privit ca un punct de confluență al traseelor de tranzit către diferite obiective turistice consacrate precum stațiunile balneo-climaterice (Călimănești, Căciulata, Olănești, Govora etc.), mănăstirile și vestigiile istorice (Mănăstirea Horezu - monument UNESCO, Mănăstirea Cozia, Mănăstirea Turnu, Castrul roman Arutela etc.), localități consacrate prin prisma tradițiilor și meșteșugurilor locale păstrate (Horezu - ceramica de la Horezu, Vlădești - miniaturi de lut etc.) zone pentru practicarea sporturilor de iarnă (Voineasa). Este dificil de imaginat o strategie de promovare turistică a municipiului fără a lua în considerare cadrul natural în care acesta este poziționat și obiectivele turistice aflate pe întreg teritoriul județului. De asemenea, este importantă înțelegerea percepției municipiului în viziunea turistului: în prezent, municipiul este privit ca un oraș de tranzit către diverse alte obiective turistice din județ, lucru demonstrat și de durata medie a sejurului în municipiu, de sub 2 zile. Acest lucru nu este un aspect negativ, ci dimpotrivă poate fi folosit în avantajul dezvoltării municipiului, prin promovarea unor circuite integrate la nivelul întregului județ (municipiul Râmnicu Vâlcea fiind promovat ca punctul de plecare pentru trasee de o zi cu diverse tematici - traseul „monahal”, traseul „tradițional”, traseu „terapeutic”, drumul vinului vâlcean etc.) și prin diversificarea ofertei de servicii pentru petrecerea timpului liber pentru turiștii cazați în municipiu, care în timpul zilei vizitează diverse obiective turistice pe teritoriul județului, seara revenind pentru a fi cazați în Râmnicu Vâlcea.

În al treilea rând, privind din exterior, municipiul Râmnicu Vâlcea beneficiază de o **poziționare foarte bună pe hartă**, având acces la drumuri intens circulate și fiind unul din principalele puncte de legătură, privind traficul de tranzit, între regiunea Sud Vest Oltenia, regiunea Centru și regiunea Sud Muntenia, acestea la rândul lor preluând traficul din statele învecinate: Bulgaria, Serbia, Ungaria. Astfel, poziționarea strategică geografică este un avantaj specific care poate transforma orașul și celelalte unități administrative incluse în aria metropolitană într-un important centru logistic care să deservească toate cele 3 regiuni aflate în aria de influență a municipiului. În acest sens este importantă reabilitarea și modernizarea căilor de transport feroviare, astfel încât să poată fi realizat un nod de transport intermodal la nivelul municipiului care să deservească centrele logistice create.

Analiza socio-economică și analiza SWOT au subliniat de asemenea importanța planificării unor acțiuni care să răspundă **nevoilor de dezvoltare aferente infrastructurii de bază și serviciilor tehnico-edilitare**. În acest sens, se impune considerarea mai multor domenii de

interes precum: serviciile tehnico-edilitare (modernizarea sistemului de distribuție a energiei termice, modernizarea și extinderea străzilor în cartierele periferice etc.), sănătate (modernizarea tuturor secțiilor Spitalului Județean), cultură (dezvoltarea și diversificarea inițiativelor culturale la nivelul municipiului - organizarea săptămânală/bilunară de evenimente în aer liber în parcurile din municipiu cu acces gratuit pentru spectatori; carduri de reduceri pentru accesul la muzee și alte obiective turistice care să includă și transportul în comun între obiectivele vizitate; organizarea de evenimente inter-generaționale etc.), servicii sociale (crearea de noi centre sociale care să răspundă nevoilor populației și implicarea activă a voluntarilor în furnizarea serviciilor sociale; dezvoltarea componentei de îngrijire la domiciliu; implementarea unor proiecte pilot în domeniul social - de exemplu crearea unei comunități ai cărei membri să se sprijine reciproc urmând conceptul „favor bank”; implementarea de inițiative pentru susținerea populației aflate la risc de marginalizare și a populației rome etc.) și protecția mediului (înființarea perdelelor forestiere între zona industrială și zona rezidențială; extinderea spațiilor verzi la nivelul municipiului și extinderea lungimii pistelor de biciclete, etc.).

În termeni reali de planificare, procesul de dezvoltare al unui municipiu trebuie să aibă o anumită continuitate în timp și să nu fie schimbat radical cu ocazia fiecărui ciclu de programare, pentru a produce rezultatele scontate și a asigura o creștere exponențială în timp a economiei locale și a calității vieții pentru cetățeni. De asemenea, trebuie subliniat faptul că planificarea direcțiilor prioritare de acțiune urmărite pe o perioadă de 7 ani este realizată conștientizând faptul că, pentru a avea o finalitate care să genereze un impact simțitor, investițiile ar trebui focalizate în cel mult trei direcții importante de acțiune, care vor asigura dezvoltarea sinergică pe mai multe niveluri în cadrul municipiului. Acest lucru nu înseamnă că investițiile, în alte domenii decât cele 3 principale, vor fi stopate, ci doar va exista o responsabilizare a comunității locale, respectiv vor fi prioritizate inițiativele de dezvoltare aferente direcțiilor principale din cadrul strategiei.

Mai mult decât atât, o strategie integrată de dezvoltare urbană nu trebuie să fie un document independent și „străin” în raport cu celelalte instrumente de planificare și documente aflate în vigoare la nivelul teritoriului analizat. Din contră, pentru a avea o eficiență crescută, o strategie trebuie să ia în considerare măsurile incluse în restul planurilor existente, indiferent dacă acestea vizează nivelul sectorial sau general, încercând să asigure o concordanță cu acestea și, în același timp, coordonând implementarea diferitelor acțiuni locale de management și dezvoltare.

În consecință, viziunea de dezvoltare a municipiului Râmnicu Vâlcea în perioada 2014- 2020 a fost construită atât în baza analizei socio-economice a situației curente, cât și ținând cont de planurile și strategiile deja elaborate pentru teritoriul municipiului și al județului Vâlcea și, bineînțeles, de înscrierea acestuia în Zona metropolitană turistică Râmnicu Vâlcea.

În concordanță cu **viziunea acestei strategii**, în anul 2020, Râmnicu Vâlcea va fi un **centru industrial și logistic** în dezvoltare, care va concentra **forță de muncă calificată în domeniul industriei, al serviciilor conexe industriei, al serviciilor IT și în domeniul cercetării**, polarizată atât de pe teritoriul județului Vâlcea, cât și de pe teritoriul județelor Gorj și Argeș. De asemenea, municipiul va fi renumit ca **punct turistic principal** pentru toate circuitele organizate la nivelul județului Vâlcea, însă, cel mai important, municipiul Râmnicu Vâlcea va reprezenta un **cămin primitor** pentru toți cetățenii săi, dezvoltarea sa fiind bazată pe respectarea principiului dezvoltării durabile și sustenabile.

Misiunea autorităților publice locale este de a programa și planifica inițiativele propuse la nivelul acestei strategii, utilizând o abordare integrată și participativă, astfel încât să existe un cadru propice pentru a fi generate efectele și rezultatele așteptate, în termeni cantitativi și calitativi, asupra mediului economic și social de la nivel local.

Implementarea strategiei integrate de dezvoltare urbană se va baza pe respectarea unor valori și principii universale valabile și aplicabile în cazul proceselor publice de planificare și programare, precum:

- transparența procesului decizional și implicarea comunității locale în etapele intermediare ale acestui proces;
- utilizarea eficientă a resurselor financiare publice prin asigurarea unui raport adecvat calitate-preț;
- egalitatea de șanse și nediscriminarea;
- abordarea integrată a inițiativelor planificate;
- sprijinirea și promovarea parteneriatelor locale și a cooperării între actorii implicați în procesele decizionale;
- protecția mediului înconjurător.

4.2. Obiective strategice ale dezvoltării municipiului

4.2.1. Obiectivul general

Într-o strategie de dezvoltare, obiectivul general reprezintă ținta globală pe care actorul politic dorește să o atingă, prin punerea în aplicare a unei serii combinate și coerente de politici/ acțiuni, pe baza analizei contextului, care reprezintă situația inițială.

Obiectivul general susține și justifică toate politicile prevăzute în strategie, care, împreună, prin satisfacerea obiectivelor imediate și specifice, ar trebui să conducă la realizarea acestuia.

Cu alte cuvinte, obiectivul general transpune în termeni operaționali viziunea autorităților responsabile cu procesul de planificare, cu privire la transformările așteptate la nivelul teritoriului până la finalul perioadei de planificare.

Pentru prezenta strategie, după ce s-au luat în considerare caracteristicile teritoriului municipal în diversele sale aspecte, concluziile analizei SWOT, **obiectivul general** este definit ca fiind:

Accelerarea dezvoltării economice a municipiului Râmnicu Vâlcea, urmărind asigurarea unor condiții mai bune la nivelul economiei, al pieței forței de muncă locale și cetățenilor

prin îmbunătățirea numărului și calității locurilor de muncă și a oportunităților de afaceri, prin dezvoltarea inovatoare a avantajelor sale competitive industriale și logistice și prin exploatarea durabilă a patrimoniului său cultural și natural, concomitent cu îmbunătățirea serviciilor publice pentru cetățeni.

Nicio strategie locală nu poate avea succes fără o coerență externă cu strategiile de dezvoltare ale celorlalte niveluri de guvernare, astfel încât să se garanteze posibilitatea de a valorifica oportunitățile de finanțare existente la nivel național și european.

Coerența externă a obiectivului general ante-menționat este imediat tangibilă, deoarece reprezintă cea mai favorabilă combinație între caracteristicile și nevoile locale și Strategia Europa 2020, care este un document strategic ce influențează toate documentele de programare la nivelul Uniunii Europene și la nivel național, începând din perioada actuală până în anul 2020.

EUROPA 2020, fiind strategia de dezvoltare a Europei, stabilește baza pentru o creștere tri-dimensională, care trebuie să fie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Toate cele trei aspecte sunt luate în considerare în Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a municipiului Râmnicu Vâlcea; acestea au fost deja amintite, pe scurt, în obiectivul general și vor fi dezvoltate în continuare, în momentul transpunerii acestuia în obiective și priorități specifice.

4.2.2. Obiective specifice

În vederea atingerii obiectivului general, acesta este transpus în obiective specifice, iar pentru fiecare dintre acestea este stabilită o prioritate de acțiune corespunzătoare, împreună cu un set de indicatori măsurabili.

Atingerea tuturor obiectivelor specifice, prin implementarea priorităților, va contribui la atingerea obiectivului general.

Tabelul de mai jos prezintă transpunerea obiectivului general în obiective specifice și priorități corespunzătoare, împreună cu un set de indicatori de monitorizare, care vor măsura gradul de realizare a obiectivelor specifice.

Obiectiv specific	Prioritate	Indicatori	Impact prevăzut
Generarea unor noi dinamici de dezvoltare a potențialului industrial și logistic al teritoriului	Relansarea și inovarea potențialului economic local	Rata șomajului în sectorul industriei	(--)
		Numărul de întreprinderi noi stimulate	(++)
Dezvoltarea contribuției patrimoniului natural și cultural la economia locală	Dezvoltarea sectorului turistic local	Rata de ocupare în sectorul turismului: - rata de ocupare a unităților de cazare din Râmnicu Vâlcea - rata de ocupare a forței de muncă din turism. Numărul de întreprinderi noi	(+)

		stimulate în sectorul turismului	
Garantarea unor condiții mai bune trai pentru cetățeni, prin servicii de bază mai bune	Îmbunătățirea calității vieții cetățenilor orașului prin intermediul unor servicii de bază mai bune	Numărul de rezidenți pe teritoriul municipiului Rata natalității	(+)
Garantarea unui mediu urban mai curat și mai durabil pentru cetățeni	Îmbunătățirea calității mediului	Nivelurile de poluare a aerului și apei	(-)
Îmbunătățirea calității și vitezei serviciilor publice pentru cetățeni	Dezvoltarea capacității administrative	% serviciilor publice locale care au suferit măsuri de îmbunătățire	(+)

Fiecare obiectiv specific contribuie la atingerea obiectivului general prin intermediul unei coerențe interne stricte a strategiei, dovedită prin conexiunea sa clară cu caracteristicile teritoriale evidențiate în analiza SWOT.

Primul obiectiv specific, "Generarea unor noi dinamici de dezvoltare a potențialului industrial și logistic al teritoriului" se referă la nevoia de relansare a industriei ca domeniu principal al economiei locale, concomitent cu o mai bună exploatare a potențialului logistic al zonei, pentru circulația mărfurilor la nivel național și internațional.

Obiectivul decurge din luarea în considerare a următoarelor elemente ale analizei SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe
Capitalul antropic și infrastructura edilitară • Gradul ridicat de ocupare a populației municipiului în industrie, aspect manifestat și la nivel județean; • Existența drumului european E 81 care străbate regiunea Sud-Vest pe direcția nord-sud, în apropierea municipiului,	Capitalul antropic și infrastructura edilitară • Scăderea numărului de salariați în perioada 2007-2015; • Falimentul a numeroase companii din cauza crizei economice, care a dus la apariția unei tendințe de creștere a numărului de șomeri în perioada 2011-

spre est - una dintre cele mai importante rute internaționale care leagă Europa Centrală de Peninsula Balcanică; Existența în zonă a trei aeroporturi internaționale (București, Craiova și Sibiu) și a rețelei feroviare care asigură legătura cu celelalte regiuni. Caracteristicile economice Productivitate ridicată a muncii pentru companiile care activează în industria alimentară; Spirit antreprenorial dezvoltat la nivelul populației municipiului, demonstrat de numărul în creștere al inițiativelor de deschidere a unei afaceri; Existența unor resurse naturale bogate și diversificate, adecvate dezvoltării industriei prelucrătoare; Prezența centrelor industriale cu tradiție în domeniu la nivelul municipiului (Platforma Industrială Sud, USG); Existența unor industrii cu dezvoltare deosebită, reprezentată de agenți economici de importanță națională: industria chimică, industria ușoară, industria alimentară; Existența și funcționarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice în municipiul Râmnicu Vâlcea; Creșterea numărului de societăți comerciale localizate în structurile de sprijinire a afacerilor și care au creat noi locuri de muncă.	2013; Sold migratoriu negativ înregistrat la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, în perioada 2007-2015; Caracteristicile economice Evoluția negativă a ponderii populației ocupate în industrie, simultan cu închiderea unor capacități de producție; Spor negativ al înființării IMM-urilor la nivelul municipiului, manifestat după anul 2008 (nr. IMM radiate > nr. IMM înființate); Management deficitar la nivelul structurilor de sprijinire a afacerilor de pe teritoriul municipiului care determină un grad relativ redus de ocupare la nivelul structurilor; Capacitate scăzută de finanțare și interes redus al firmelor pentru activitățile de cercetare-dezvoltare și inovare; Transfer tehnologic redus între institutele de cercetare și mediul de afaceri, respectiv capacitate redusă de absorbție a rezultatelor cercetării în producția de serie; Privatizarea combinatului Oltchim, una dintre cele mai importante companii de produse chimice anorganice din România.

Oportunități	Amenințări
Caracteristicile geografice Existența unor resurse naturale importante în vecinătatea municipiului (sare, calcar, ape termale, etc.) Capitalul antropoc și infrastructura edilitară Implementarea politicilor de ocupare a forței de muncă atât la nivel național, cât și european (de exemplu facilități oferite angajatorilor pentru reinsertia pe piața muncii a șomerilor peste 45 de ani și a persoanelor cu dizabilități); Caracteristicile economice Posibilitatea accesării de fonduri structurale, prin Programe Naționale și Europene (Programul Operațional Regional, Programul Operațional Competitivitate, etc.), care să susțină activitatea IMM-urilor și în general dezvoltarea economică a municipiului; Accesul la piața liberă a Uniunii Europene, aceasta fiind una dintre cele mai importante piețe de desfacere la nivel global; Oportunități de finanțare la nivel comunitar ale sectorului întreprinderilor: Orizont 2020, COSME, Small Business Act; Oportunități de finanțare din alte surse externe: Fonduri Norvegiene, Banca Mondială, etc.;	Capitalul antropoc și infrastructura edilitară Fenomenul de migrație a populației în vârstă de muncă spre alte state membre ale Uniunii Europene; Fenomenul de polarizare a forței de muncă exercitat de centrele urbane importante aflate în apropierea municipiului (Sibiu, Craiova, Pitești); Presiune fiscală ridicată asupra firmelor, fapt care duce la reducerea numărului de angajați ca urmare a costului ridicat cu forța de muncă; Caracteristicile economice Instabilitatea și impredictibilitatea cadrului legislativ din România în domeniul fiscal; Lacunele politicii naționale de atragere a investitorilor străini și accelerarea proceselor de privatizare; Fenomenul globalizării care poate conduce la reorientarea investitorilor străini către țări care prezintă facilități fiscale sau costuri mai reduse cu forța de muncă, derterminând mai departe marginalizarea anumitor sectoare industriale. Fonduri publice de la bugetul de stat și bugetul local reduse pentru investiții în vederea revitalizării mediului economic și de afaceri și lipsa strategiilor pentru prioritizarea acestora. Caracteristicile Sociale Dezinteresul agenților economici

	pentru încheierea de parteneriate cu unități de învățământ. • Procesul lent de adaptare a curriculei la nevoile pieței forței de muncă.

Cel de-al doilea obiectiv specific, "Dezvoltarea contribuției patrimoniului natural și cultural pentru economia locală" se referă la necesitatea de a îmbunătăți și organiza într-un mod mai eficient, valorificarea atracțiilor turistice locale - actuale și potențiale, astfel încât să se garanteze o contribuție importantă a turismului la economia locală. Această nevoie rezultă din luarea în considerare a următoarelor elemente ale analizei SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe
Caracteristicile geografice • Clima moderată, fără schimbări bruște de temperatură • Poziționarea municipiului în aval de defileul Oltului și în proximitatea masivului Cozia; • Existența Dealului Capela în zona centrală a municipiului Capitalul antropoc și infrastructura edilitară • Existența drumului european E 81 care străbate regiunea Sud-Vest pe direcția nord-sud, în apropierea municipiului, spre est - una dintre cele mai importante rute internaționale care leagă Europa Centrală de Peninsula Balcanică; • Activitățile de comerț, transport și depozitare, hoteluri și restaurante, informații și comunicații, activitățile de spectacole, culturale și recreative și alte activități de servicii au înregistrat o creștere privind populația ocupată în 2015	Caracteristicile economice • Existența unui turism de tranzit la nivelul municipiului, cu o durată medie a sejurului foarte scăzută (1,66 zile la nivelul anului 2016); • Diversificare insuficientă a serviciilor turistice de agrement oferite; • Grad redus de ocupare a capacităților de cazare disponibile la nivelul municipiului; • Lipsa investițiilor pentru amenajarea turistică a Dealului Capela; Caracteristicile Sociale • Deficitul personalului de specialitate (muzeografi, restauratori etc.) și a celui auxiliar în instituțiile culturale muzeale.

față de 2008;

Caracteristicile economice

- Municipiul Râmnicu Vâlcea concentrează pe teritoriul său importante monumente istorice și culturale;
- Poziționarea municipiului Râmnicu Vâlcea în apropierea unor stațiuni balneare recunoscute la nivel național;
- Prezența singurului hotel muzeu din țară - Hotelul Sofianu pe teritoriul municipiului;
- Existența unei capacități de cazare turistică însemnată, cu tendințe de creștere în ultimii ani;
- Dinamica pozitivă a capacității de cazare pentru pensiunile turistice;
- Existența și funcționarea Centrului Municipal de Informare și Promovare Turistică;

Caracteristicile Sociale

- Recunoașterea municipiului Râmnicu Vâlcea ca loc de importanță istorică, fiind primul oraș în care s-a intonat Imnul Național.
- Existența unor instituții culturale de notorietate și a unui patrimoniu cultural consistent și reprezentativ pentru regiune, cu valoare recunoscută la nivel național și internațional.

Caracteristicile de mediu

- Existența a două arii protejate Natura 2000 (Cozia și Buila Vânturarița) în apropierea

municipiului Râmnicu Vâlcea.	
Oportunități	Amenințări
Caracteristicile geografice • Proximitatea față de zona montană ce atrage un număr însemnat de turiști Capitalul antropoc și infrastructura edilitară • Existența unor programe guvernamentale (Administrația Națională a Fondului de Mediu) și europene de sprijinire/finanțare pentru înființarea de noi spații verzi în localitățile urbane. Caracteristicile economice • Poziționarea municipiului Râmnicu Vâlcea în apropierea unor artere de circulație importante (inclusiv în perspectiva construirii drumului expres București - Sibiu) constituie o oportunitate de atragere a turiștilor care tranzitează zona și de dezvoltare a economiei; • Circulația liberă a persoanelor în interiorul Uniunii Europene poate constitui un avantaj în atragerea turiștilor străini către obiectivele turistice din municipiu; • Finanțarea dezvoltării și modernizării infrastructurii de turism cu ajutorul programelor europene (Programul Operațional Regional); • Politică de stimulare la nivel european a utilizării TIC și accesarea finanțările în acest sens prin programe naționale și comunitare; • Apropierea municipiului de aeroportul din Craiova facilitează	Caracteristicile economice • Instabilitatea și impredictibilitatea cadrului legislativ din România în domeniul fiscal; • Concurența la nivelul pieței turistice naționale și internaționale; • Promovarea intensă a ofertelor turistice internaționale accesibile din punct de vedere al prețului și care oferă servicii integrate și de calitate; • Lipsa unei politici județene integrate de promovare a potențialului turistic al zonei • Degradarea patrimoniului cultural și a obiectivelor turistice ca urmare a condițiilor climatice și a influenței antropice. Caracteristicile Sociale • Lipsa unor campanii de informare a publicului larg care să determine un comportament activ de protejare a patrimoniului, atât la nivelul individului, cât și la nivelul comunității; • Lipsa parteneriatelor între autoritățile publice locale și mediul de afaceri din domeniul turismului, în vederea promovării valorilor culturale și a integrării obiectivelor culturale în circuitele turistice. • Nivelul redus al veniturilor din bugetul național și local direcționate către sectorul cultural.

accesul turiștilor străini către obiectivele turistice vâlcene; • Implementarea Master Planului pentru Turismul Național al României.	

Cel de-al treilea obiectiv specific, "Garantarea unor condiții mai bune de trai pentru cetățeni, prin servicii de bază mai bune, valorificarea culturii și patrimoniului cultural local" se referă la nevoile de întregire a gradului de acoperire a cetățenilor cu servicii de bază și de îmbunătățire a calității vieții în municipiul Râmnicu Vâlcea prin asigurarea unor servicii sociale, de sănătate și educaționale mai bune și a mobilității interne a populației. Acesta rezultă din considerarea următoarelor elemente ale analizei SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe
Capitalul antropoc și infrastructura edilitară • Implementarea unui număr semnificativ de proiecte ce au vizat infrastructura rutieră urbană și care au condus la fluidizarea traficului la nivelul municipiului • Cea mai mare parte a locuințelor din municipiul Râmnicu Vâlcea sunt racordate la rețelele edilitare: (91,25% la rețeaua de apă, 81,73% la sistemul de termoficare și 87,5% la canalizarea din rețea). Caracteristicile sociale • Servicii medicale diversificate puse la dispoziția populației, începând cu servicii de medicină preventivă și până la asistență spitalicească de nivel județean; • Existența în cadrul Spitalului Județean de Urgență Vâlcea a unor secții de Recuperare, Medicină fizică și Balneoterapie; • Furnizarea de servicii sociale	Capitalul antropoc și infrastructura edilitară • Scăderea populației municipiului, în perioada 1993-2011; • Creșterea proporției persoanelor cu vârsta peste 65 de ani, în municipiul Râmnicu Vâlcea, în anul 2011 față de 1993 și 2002; • Sold migratoriu negativ înregistrată la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, în perioada 2007-2015; • Traficul de tranzit se suprapune peste cel local conducând astfel la crearea de blocaje rutiere în unele momente din zi; • Lipsa celei de-a doua axe rutiere nord-sud care să fluidizeze traficul rutier • Existența unui deficit de locuri de parcare în municipiu; • Infrastructura insuficient dezvoltată din punct de vedere al acoperirii teritoriale pentru utilizarea mijloacelor de transport nepoluante (biciclete); • Gradul ridicat de uzură a parcului

acreditate (informare, consiliere, asistență la domiciliu persoanelor vârstnice, cantina sociala, găzduire și servicii specializate de reabilitare socială pentru persoane fără adăpost în Centrul Ioana, servicii specializate de recuperare-reabilitare pentru copii cu autism în cadrul Centrului Mara) la nivelul unui număr ridicat de centre sociale plasate pe teritoriul municipiului;

- Municipiul Râmnicu Vâlcea este cel mai important centru de învățământ al județului, concentrând în anul 2015 peste 40% din populația școlară a județului.

- La nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea sunt reprezentate toate ciclurile de învățământ (preșcolar, primar și gimnazial, liceal și superior).

- Existența, la nivelul municipiului, a unor unități școlare în care se practică sisteme alternative de învățământ.

- Existența, la nivelul județului Vâlcea și municipiului Râmnicu Vâlcea, a unor unități de învățământ modernizate și dezvoltate din punct de vedere al infrastructurii educaționale.

- Existența unor unități de învățământ superior atât publice cât și private.

- Existența unor instituții culturale de notorietate și a unui patrimoniu cultural consistent și reprezentativ pentru regiune, cu valoare recunoscută la nivel național și internațional;

auto pentru transportul public în comun și lipsa unei alternative funcționale pentru transportul cu autobuzul;

- Calea ferată acționează ca o barieră pentru trafic, trecerile/podurile peste aceasta fiind insuficiente în raport cu circulația rutieră din municipiu;

- Infrastructura de termoficare învechită, cu conducte afectate de coroziune și pierderi importante de agent termic;

- Lipsa rețelei de alimentări cu gaze naturale în zonele periferice ale municipiului.

Caracteristicile sociale

- Număr insuficient de cadre medicale raportat la mia de locuitori;

- Slaba dotare cu aparatură performantă pentru diagnosticarea și confortul pacienților în saloane;

- Deficit al capacității de intervenție socială, autoritățile locale fiind concentrate în special pe administrarea/ameliorarea problemelor sociale și mai puțin pe prevenirea lor.

- Scăderea populației școlare și a personalului didactic de la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, în perioada 2007 - 2015.

- Lipsa de fonduri de la bugetul de stat alocate învățământului privat.

- Rata mică de promovare a examenului de bacalaureat, începând cu anul 2010.

• Servicii moderne furnizate de instituțiile de cultură din municipiului (de exemplu Biblioteca Județeană a fost dotată cu calculatoare și acces la internet); •	• Dezinteresul manifestat de către absolvenții ciclului secundar pentru urmarea cursurilor unei școli profesionale. • Deficitul personalului de specialitate (muzeografi, restauratori etc.) și a celui auxiliar în instituțiile culturale muzeale; Caracteristicile de mediu • Suprafață insuficientă a spațiilor verzi în raport cu populația municipiului (11,15 mp pe cap de locuitor), comparativ cu normele europene (26 mp pe cap locuitor)
Oportunități	Amenințări
Capitalul antropic și infrastructura edilitară • Posibilitatea accesării unor programe finanțate din fonduri acordat de către UE pentru obiective de infrastructură; Caracteristicile sociale • Interesul guvernamental acordat protecției categoriilor de persoane defavorizate; • Existența fondurilor externe nerambursabile și a FESI pentru dezvoltarea infrastructurii sociale (inclusiv finanțarea întreprinderilor sociale); • Implementarea standardelor de calitate în serviciile sociale; • Implicarea instituțiilor de cult în acordarea de asistență socială (Arhiepiscopia Râmnicului, Parohia “Intrarea Maicii Domnului în Biserică”- Ocnele Mari).	Capitalul antropic și infrastructura edilitară • Intensificarea fenomenului de îmbătrânire a populației; • Fenomenul de migrație a populației în vârstă de muncă spre alte state membre ale Uniunii Europene. Caracteristicile sociale • Existența unor diferențe psihologice și socio - culturale ale populației vulnerabile; • Creșterea gradului de sărăcie pentru anumite categorii ale populației; • Responsabilitate scăzută a actorilor sociali (indivizi/grupuri, organizații private/publice, profit/non - profit); • Limitarea activității de protecție și asistență socială doar la cazuri pe care legea le indică în mod specific; • Lipsa unui plan național de comunicare cu toți furnizorii de servicii sociale acreditați în vederea realizării

• Existența unor fonduri structurale și de coeziune alocate la nivel național, destinate dezvoltării infrastructurii educaționale, promovării educației și formării inițiale și continue de calitate, conectării educației cu piața muncii, etc.: POCU, POR. • Existența unor fonduri alocate la nivel european, destinate învățării active și schimbului de experiență: Erasmus+ Capitalul antropoc și infrastructura edilitară • Existența unor programe guvernamentale (Administrația Națională a Fondului de Mediu) și europene de sprijinire/finanțare pentru înființarea de noi spații verzi în localitățile urbane.	unei strategii de intervenție unitară care să permită o mai bună coordonare a serviciilor de asistență socială (gestionare și distribuire eficientă a resurselor alocate și serviciilor). • Manifestarea fenomenelor de îmbătrânire a populației, scădere a natalității și migrare a tinerilor. • Dezinteresul agenților economici pentru încheierea de parteneriate cu unități de învățământ. • Procesul lent de adaptare a curriculei la nevoile pieței forței de muncă. • Lipsa unor campanii de informare a publicului larg care să determine un comportament activ de protejare a patrimoniului, atât la nivelul individului, cât și la nivelul comunității; • Degradarea fizică a patrimoniului cultural ca urmare a acțiunii fenomenelor climatice extreme; • Lipsa parteneriatelor între autoritățile publice locale și mediul de afaceri din domeniul turismului, în vederea promovării valorilor culturale și a integrării obiectivelor culturale în circuitele turistice; • Nivelul redus al veniturilor din bugetul național și local direcționate către sectorul cultural.

Al patrulea obiectiv specific, "Garantarea unui mediu urban mai curat și mai durabil pentru cetățeni" se referă la nevoia de a îmbunătăți condițiile de mediu specifice orașului. Acesta rezultă din considerarea următoarelor elemente ale analizei SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe

Caracteristicile geografice • Existența rezervației paleontologice Goranu pe teritoriul municipiului și a Rezervației faunistice Valea Oltului Inferior - zona naturală protejată. • Soluri fertile ce pot fi utilizate pentru cultivarea legumelor etc. • Vegetație bogată dispusă în etaje în funcție de relief. Capitalul antropoc și infrastructura edilitară • Existența unei stații de epurare a apei reabilitate care deservește populația din municipiu. Caracteristici de mediu • Existența unei stații de compost la Râureni pentru prelucrarea deșeurilor organice și transformarea acestora în îngrășământ natural; • Existența a două arii protejate Natura 2000 (Cozia și Buila Vânturărița) în apropierea municipiului Râmnicu Vâlcea.	Caracteristicile de mediu • Calitate precară a apelor subterane datorată nivelului de poluare a solului; • Lipsa perdelelor de arbori cu rol de protecție între zonele de locuit și zonele industriale; • Risc de inundații a zonelor de versanți - Capela, Petrișor, Dealul Malului, Fețeni, Goranu, produs de pâraiele care coboară cu viteză mare; • Procese de eroziune pe pâraiele afluenți ai râului Olt, cele din zona „Islaz”, care se continuă până la strada Fețeni. • Existența zonelor de depozitare a deșeurilor industriale și a zgurii aferente unităților industriale neecologizate din partea de sud a orașului.
Oportunități	Amenințări
Capitalul antropoc și infrastructura edilitară • Existența unor programe guvernamentale (Administrația Națională a Fondului de Mediu) și europene de sprijinire/finanțare pentru înființarea de noi spații verzi în localitățile urbane.	Caracteristici geografice • Colmatarea lacurilor de acumulare de pe râul Olt. Caracteristici de mediu • Alunecările de teren în zona de deal și la nivelul terenurilor aflate în pantă • Manifestarea fenomenelor meteorologice extreme ca urmare a încălzirii globale • Lipsa continuității unor programe de investiții privind re tehnologizările și reducerea poluării în cazul marilor unități industriale

Al cincilea obiectiv specific, "Îmbunătățirea calității și vitezei serviciilor publice pentru cetățeni" rezultă din considerarea următoarelor elemente ale analizei SWOT:

Puncte tari	Puncte slabe
Caracteristicile sociale • Servicii medicale diversificate puse la dispoziția populației, începând cu servicii de medicină preventivă și până la asistență spitalicească de nivel județean; • Furnizarea de servicii sociale acreditate (informare, consiliere, asistență la domiciliu persoanelor vârstnice, cantină socială, găzduire și servicii specializate de reabilitare socială pentru persoane fără adăpost în Centrul Ioana, servicii specializate de recuperare-reabilitare pentru copii cu autism în cadrul Centrului Mara) la nivelul unui număr ridicat de centre sociale plasate pe teritoriul municipiului; • Servicii moderne furnizate de instituțiile de cultură din municipiu (de	Caracteristicile sociale • Număr insuficient de cadre medicale raportat la mia de locuitori; • Slaba dotare cu aparatură performantă pentru diagnosticarea și confortul pacienților în saloane; • Slaba reprezentare a serviciilor de îngrijire socio-medicală în familie și comunitate (centre de zi destinate copiilor și vârstnicilor, persoanelor cu dizabilități în fiecare cartier al municipiului); • Deficit al capacității de intervenție socială, autoritățile locale fiind concentrate în special pe administrarea/ameliorarea problemelor sociale și mai puțin pe prevenirea lor. • Gradul avansat de degradare fizică al unor instituții muzeale.

exemplu Biblioteca Județeană a fost dotată cu calculatoare și acces la internet);	
Oportunități	Amenințări
Caracteristicile sociale • Existența fondurilor externe nerambursabile și a FESI pentru dezvoltarea infrastructurii sociale (inclusiv finanțarea întreprinderilor sociale); • Implementarea standardelor de calitate în serviciile sociale; • Implicarea instituțiilor de cult în acordarea de asistență socială (Arhiepiscopia Râmnicului, Parohia “Intrarea Maicii Domnului în Biserică”- Ocnele Mari). • Existența unor fonduri structurale și de coeziune alocate la nivel național, destinate dezvoltării infrastructurii educaționale, promovării educației și formării inițiale și continue de calitate, conectării educației cu piața muncii etc.: POCU, POR.	Caracteristicile sociale • Limitarea activității de protecție și asistență socială doar la cazuri pe care legea le indică în mod specific; • Lipsa unor campanii de informare a publicului larg care să determine un comportament activ de protejare a patrimoniului, atât la nivelul individului, cât și la nivelul comunității; • Nivelul redus al veniturilor din bugetul național și local direcționate către sectorul cultural. Caracteristicile economice • Disponibilizări în sectorul public și mediul privat.

4.2.3. Brandul municipiului Râmnicu Vâlcea pentru perioada 2014-2020

Având în vedere viziunea de dezvoltare a municipiului în perioada 2014-2020, în special considerând potențialul său de valorificare a resurselor turistice existente, construirea și promovarea unui „brand” asociat municipiului Râmnicu Vâlcea sunt două aspecte foarte importante prin prisma vizibilității și impactului vizual asigurat la nivelul grupului țintă vizat (turiști, cetățeni, potențiali investitori, etc.).

Astfel, a fost considerată oportună asimilarea nu numai a unei imagini, ci și a unui mesaj care să reflecte sinteza strategiei de dezvoltare pentru perioada 2014-2020, acestea fiind prezentate sub forma unui concept grafic în continuare.

Brandul propus anterior poate fi asimilat curenteii strategii integrate de dezvoltare urbană, însă un brand turistic aferent municipiului Râmnicu Vâlcea poate fi creat doar în urma unor consultări specifice pe acest subiect. Pentru a asigura obținerea celor mai bune și valoroase rezultate, ar putea fi considerată organizarea unui concurs de idei pentru selectarea celor mai interesante propuneri privind imaginea turistică asociată municipiului în perioada 2014-2020.

4.3. Domenii prioritare pentru dezvoltarea municipiului

În conformitate cu viziunea de dezvoltare prezentată anterior, și cu obiectivul general, care este în concordanță cu obiectivele specifice, au fost definite 5 domenii prioritare pentru dezvoltarea municipiului, ierarhizate în funcție de potențialul existent la nivel local și de nevoile de dezvoltare identificate în urma elaborării analizei SWOT:

- 1. Relansarea și inovarea potențialului economic local și la nivelul zonei metropolitane turistice**
- 2. Dezvoltarea turismului la nivel local**
- 3. Îmbunătățirea condițiilor și calității vieții pentru cetățeni prin furnizarea unor servicii de bază și tehnico-edilitare mai bune și valorificarea culturii și patrimoniului cultural local**
- 4. Îmbunătățirea calității mediului urban**
- 5. Dezvoltarea capacității administrative a autorităților publice la nivel local**

Lista prezentată anterior nu este una exhaustivă, ci menționează cele mai importante domenii în care ar trebui planificate investiții în perioada următoare, pentru a genera cel mai mare impact din punct de vedere economic și social.

În continuare este prezentată o scurtă descrierea a fiecărui domeniu prioritar identificat.

Domeniul prioritar 1 - Relansarea și inovarea potențialului economic local și la nivelul zonei metropolitane turistice

Municipiul Râmnicu Vâlcea și zona sa metropolitană turistică dispun de un potențial economic semnificativ, în special prin prisma activităților industriale cu tradiție de-a lungul timpului. Acest potențial deja existent poate fi relansat prin stimularea unor investiții sustenabile și inovative care să valorifice capitalul antropic existent, respectiv forța de muncă specializată și calificată în domeniu, disponibilizată și aflată în căutarea unui loc de muncă.

O economie durabilă la nivel local poate fi atinsă prin asigurarea dezvoltării unui mediu de afaceri cât mai variat din punct de vedere al activităților economice desfășurate. Astfel, sunt necesare investiții care să asigure creșterea competitivității sectorului industriei și al activităților conexe. Aceste măsuri ar trebui să asigure pentru populația municipiului Râmnicu Vâlcea atât diversificarea oportunităților profesionale oferite de piața muncii și sporirea nivelului de trai ca urmare a creșterii puterii de cumpărare, cât și o îmbunătățire a condițiilor și calității vieții la nivel local ca urmare a suplimentării veniturilor bugetului local din taxe și impozite, fiind astfel posibilă planificarea unor investiții suplimentare pentru dezvoltarea infrastructurii de bază și a serviciilor tehnico-edilitare la nivel local.

Investițiile în infrastructura fizică și pentru dezvoltarea componentei inovative în activitatea firmelor reprezintă una dintre cele mai importante direcții care ar consolida o relansare a sectorului economic la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea și a Zonei metropolitane turistice. Prin acest tip de investiții, IMM-urile și firmele mari la nivel local vor înregistra o creștere a potențialului lor de activitate sau își vor dezvolta caracteristicile produselor și serviciilor oferite pe piață, în termeni de calitate și inovativitate. Modernizarea, extinderea și re tehnologizarea structurilor de producție, crearea de noi unități de producție sau chiar schimbarea domeniului de activitate vizând sectoarele inovative sau de cercetare-dezvoltare, ar putea reprezenta rampa de relansare a mediului economic local, în special al celui industrial. Zona exactă de inserare a eventualelor investiții trebuie să se bazeze pe analiza comparativă a unor studii de oportunitate/amplasament, care să permită stabilirea cu exactitate a celor mai eficiente acțiuni și proiecte pentru mediul economic local.

Concomitent cu investițiile realizate de întreprinderile existente pentru inovare și investiții pe termen lung, ar trebui implementate și politici moderne pentru crearea și dezvoltarea de IMM-uri în sectoare conexe celui industrial sau care vizează sectorul IT, fapt care ar contribui la o dezvoltare durabilă a mediului economic local și la creșterea competitivității teritoriului. Un accent deosebit poate fi pus pe stimularea creării de clustere inovative pe vechile platforme industriale care să îmbunătățească gradul de cooperare sustenabilă dintre firme și creșterea atractivității față de investitori externi, precum și pe revitalizarea

incubatoarelor și centrelor de afaceri deja existente printr-un management corespunzător și măsuri fiscale speciale.

De asemenea, trebuie subliniată importanța funcționării și ocupării centrelor de afaceri existente la nivelul municipiului, acestea trebuind să fie percepute de agenții economici ca un „îmbold” pentru dezvoltarea ideilor de afaceri.

Potențialul economic local poate fi valorificat și prin dezvoltarea unui sector agricol orientat spre asigurarea alimentelor necesare instituțiilor publice de învățământ și sănătate, care să contribuie totodată la piața de desfacere a produselor alimentare către cetățeni, constituind și o sursă suplimentară de venit la bugetul local.

Domeniul prioritar 2 - Dezvoltarea turismului la nivel local

Analiza potențialului turistic local arată că valorificarea acestuia reprezintă o oportunitate semnificativă pentru municipiul Râmnicu Vâlcea în noua perioadă de programare 2014-2020.

Cadrul natural, patrimoniul cultural, mediul urban dinamic, posibilitățile de agrement și de petrecere a timpului liber reprezintă, fără îndoială, un punct principal de interes pentru turiștii care vizitează sau tranzitează municipiul Râmnicu Vâlcea.

Un astfel de potențial turistic necesită însă investiții care să vizeze crearea unor puncte noi de atracție turistică, precum și îmbunătățirea infrastructurii turistice, crearea de parteneriate și implementarea unor măsuri adecvate de promovare.

În municipiul Râmnicu Vâlcea, ramurile turistice cu un deosebit potențial sunt: *turismul sportiv nautic* (asigurat de cursul amenajat al râului Olt), *turismul de weekend și agrement* (asigurat de parcuri și alte zone de agrement) *turismul medical* și *turismul monahal* (asigurat de mănăstirile situate pe raza județului). De asemenea poate fi luat în considerare și *turismul cultural*, organizat cu ocazia principalelor evenimente anuale (Ziua Imnului și zilele Râmnicului), precum și cel al *schimburilor culturale* cu alte orașe din țară și din străinătate.

Un aspect esențial, valabil pentru municipiul Râmnicu Vâlcea, este reprezentat de necesitatea creării și promovării unor pachete turistice care să aibă ca punct de pornire și de retur municipiul Râmnicu Vâlcea. Acest element este justificat de potențialul turistic existent la nivelul județului Vâlcea, municipiul fiind favorizat de poziționarea sa geografică, aceasta permițând accesul facil și rapid către toate punctele de interes recunoscute pe plan național și internațional.

În perioada 2014-2020 trebuie întreprinse măsuri punctuale pentru valorificarea corespunzătoare a potențialului turistic al municipiului, respectiv trebuie asigurată o

diversificare a activităților specifice turismului. În acest sens, amenajarea parcurilor, crearea unor facilități de agrement și de petrecere a timpului liber, crearea unor parteneriate cu stațiunile turistice învecinate și cu marii tour-operatori prin intermediul promovării unor circuite turistice integrate pot reprezenta măsuri viabile de valorificare a potențialului turistic local al municipiului Râmnicu Vâlcea.

Ținând cont de importanța și potențialul sectorului turistic al municipiului Râmnicu Vâlcea, de o mare utilitate în acest sens ar fi înființarea în cadrul primăriei a unui departament propriu specializat în organizarea, promovarea și finanțarea activităților turistice și culturale permanente și periodice. De asemenea, pentru o deschidere cât mai amplă către public, amenajarea unor puncte de informare turistice ar putea fi realizată în zonele de intrare în oraș, în spații comerciale etc.

Domeniul prioritar 3 - Îmbunătățirea condițiilor și calității vieții pentru cetățeni prin furnizarea unor servicii de bază și tehnico-edilitare mai bune și valorificarea culturii și patrimoniului cultural local

Municipiul Râmnicu Vâlcea deține numeroase avantaje competitive la nivel local, însă, pentru a asigura un nivel adecvat de calitate a vieții rezidenților și pentru a crea condițiile optime de funcționare a sectorului economic, sunt necesare investiții în vederea îmbunătățirii condițiilor și calității vieții pentru cetățeni prin furnizarea unor servicii de bază și tehnico-edilitare mai bune.

Gradul de satisfacție al cetățenilor privind nivelul calității vieții la nivelul unei localități este direct proporțional cu accesibilitatea rezidenților la servicii de bază calitative, precum cele de sănătate, sociale, educaționale. Această măsură vizează, printre altele, o serie de investiții necesare pentru modernizarea și extinderea căilor de acces rutiere și pedestrale la nivelul municipiului, modernizarea echipamentelor medicale și creșterea capacității de spitalizare, dezvoltarea unor parteneriate cu ONG-uri care activează în domeniul social, modernizarea infrastructurii educaționale, cu luarea în considerare a reînființării școlilor pentru calificarea tinerilor în meserii solicitate și neacoperite cu personal corespunzător (prelucrarea lemnului, fasonări în piatră, instalații etc.), amenajate în construcții reabilitate din rândul celor care și-au pierdut funcțiunea inițială (hale, spații de producție etc).

Referitor la serviciile sociale, în vederea asigurării unei abordări integrate care să genereze o valoare adăugată cât mai ridicată, este foarte utilă continuarea inițiativelor din perioada 2008-2013 de la nivelul municipiului, respectiv elaborarea și implementarea unei strategii de dezvoltare a sistemului de asistență și protecție socială în perioada 2014-2020. Acest instrument ar fi util atât din perspectiva identificărilor nevoilor fiecărui grup vizat,

cât și a clasificării măsurilor de intervenție în funcție de importanța acestora.

În ceea ce privește infrastructura rutieră, investiții majore sunt necesare pentru modernizarea, reabilitarea și extinderea rețelei de străzi orășenești și fluidizarea traficului rutier la nivel local, măsuri viabile în acest sens fiind construirea unei opțiuni adiacente zonei centrale de ocolire a municipiului pentru traficul de tranzit sau modernizarea parcului auto de autobuze pentru transportul public local.

În contextul perioadei de programare 2014-2020, în vederea conformării cu standardele și obiectivele europene exprimate în cadrul Strategiei Europa 2020, municipiul Râmnicu Vâlcea, în calitate de reședință a județului Vâlcea, va trebui să dispună atât de un plan de mobilitate urbană durabilă cât și de un contract de servicii publice care să corespundă prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1370/2007 privind serviciile publice de transport. Planul de mobilitate urbană durabilă va fi realizat pentru a limita emisiile gazelor cu efect de seră datorită transportului motorizat, implementarea acestuia fiind susținută financiar prin mai multe tipuri de acțiuni integrate la nivelul POR 2014-2020.

Pe lângă acestea, de primă importanță și urgență este și elaborarea unei documentații unice pentru optimizarea circulației auto și pietonale care, pe baza studiilor de circulație întocmite până în prezent, să definitiveze traseele existente menținute, traseele existente modernizate (devieri de trasee, supralărgiri etc.), traseele noi de circulații cu gabarite și amplasamente determinate.

Infrastructura tehnico-edilitară furnizează informații esențiale despre gradul de dezvoltare al unui oraș și, în aceste condiții, investițiile în acest sens trebuie să aibă prioritate. La nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, măsuri importante pentru infrastructura tehnico-edilitară ar trebui să vizeze modernizarea sistemului de termoficare, extinderea rețelei de gaze naturale și către cartierele periferice ale municipiului, modernizarea rețelei electrice și a iluminatului public etc.

În ceea ce privește fondul locativ, cel al locuințelor colective (realizate anterior anului 1989) trebuie reabilitat într-o măsură cât mai mare, cu prioritate cel aferent arterelor principale de circulație. Pentru fondul locativ privat existent, aflat în stare avansată de degradare, se impune emiterea unei Hotărâri de Consiliu Local care să prevadă obligația proprietarilor de a-și reabilita și întreține vederea spre domeniul public a construcțiilor, completată cu sancțiuni în cazul neconformării.

Domeniul prioritar 4 - Îmbunătățirea calității mediului urban

Calitatea de ansamblu a mediului urban este dată de anumiți parametri și caracteristici:

gradul de poluare, infrastructura de management a deșeurilor, suprafața spațiilor verzi etc.

În aceste privințe, municipiul Râmnicu Vâlcea prezintă o calitate satisfăcătoare a mediului urban, însă pentru asigurarea unui standard ridicat de viață al locuitorilor sunt esențiale investiții de îmbunătățire a caracteristicilor definitorii pentru un spațiu urban modern, asemănător unor orașe europene dezvoltate.

Un potențial semnificativ pentru municipiul Râmnicu Vâlcea este dat de alocarea de fonduri pentru implementarea unor proiecte „verzi”, care să vizeze reducerea gradului de poluare urbană, exploatarea surselor de energie regenerabilă, colectare eficientă și extinsă a deșeurilor sau eficientizarea energetică a clădirilor și creșterea confortului interior. Alinierea la aceste standarde este facilitată de existența unor posibilități variate de accesare a fondurilor nerambursabile care pun accentul pe creșterea impactului ecologic al investițiilor.

Cât privește cadrul natural dat de spațiile verzi ale municipiului, realizarea unor investiții pentru extinderea și amenajarea acestora ar reprezenta nu numai un factor care vizează calitatea vieții rezidenților și oferirea unui mod sănătos de petrecere a timpului liber, dar și un stimul important pentru potențialul turistic local.

Domeniul prioritar 5 - Dezvoltarea capacității administrative a autorităților publice la nivel local

Dezvoltarea capacității administrative a autorităților publice locale reprezintă premisa care stă la baza unei dezvoltări sustenabile în toate celelalte domenii aflate sub coordonarea acestor instituții. O capacitate administrativă optimă va putea asigura susținerea și implicarea adecvate pentru dezvoltarea municipiului Râmnicu Vâlcea, în ansamblu.

Astfel, implementarea unor proiecte de e-guvernare la nivelul autorităților publice va asigura modernizarea și eficientizarea serviciilor oferite către populație, fapt care va contribui la satisfacția cetățenilor. Mai mult decât atât, pot fi înființate noi departamente, specializate pentru rezolvarea anumitor probleme ale comunității locale, contribuind astfel la fluidizarea sarcinilor autorităților publice și la creșterea eficienței aparatului administrativ.

O altă măsură importantă pentru dezvoltarea capacității administrative a autorităților publice locale este constituită de simplificarea și raționalizarea procedurilor administrative de lucru care va contribui la reducerea circuitului intern al documentelor și fluidizarea activităților curente.

Pentru o dezvoltare durabilă, cu efecte nu numai pe termen scurt, cât și pe termen mediu și lung, activitatea funcționarilor publici poate fi îmbunătățită prin implementarea unor proiecte de specializare și de formare profesională adecvată, în conexiune cu specificul activităților și sarcinilor individuale atribuite.

4.4. Măsuri și acțiuni pentru dezvoltarea municipiului

Existența unor domenii prioritare de acțiune care definesc strategia integrată de dezvoltare urbană a municipiului în perioada 2014-2020, trebuie susținută de explicarea și exemplificarea inițiativelor specifice vizate la nivelul fiecărui domeniu prioritar pentru a facilita implementarea strategiei. Astfel, pentru fiecare domeniu prioritar de acțiune au fost selectate o serie de măsuri individuale, acestea din urmă fiind la rândul lor justificate de o serie de acțiuni și inițiative indicative ce pot fi transformate ulterior în proiecte sau planuri de investiții.

Domeniul prioritar 1 - Relansarea și inovarea potențialului economic local și la nivelul zonei metropolitane

Măsuri de dezvoltare	Acțiuni propuse	Orizont de timp
1.1. Sprijinirea dezvoltării sectorului industrial	• Construirea unei noi platforme industriale modernizate • Acordarea de facilități fiscale conform normelor legislative aflate în vigoare pentru investitori⁵⁵	• 2017-2020 • 2017-2020
1.2. Dezvoltarea infrastructurii de tip logistic ⁵⁶ pentru industrie și mediul de afaceri	• Înființarea unor depozite logistice în zona limitrofă a municipiului, dar în apropierea unor căi de acces principale • Înființarea unui nod de transport intermodal (cale ferată/cale rutieră) • Construirea unor parcuri cu capacitate mare (inclusiv pentru tiruri) în zona periferică a orașului	• 2020-2023 • 2020-2023 • 2020-2023

⁵⁵ De exemplu, poate fi instituită o *Schemă locală de ajutor de minimis*, de acordare a facilităților fiscale la plata impozitelor pe clădiri și terenuri persoanelor juridice, în vederea atragerii de investiții

⁵⁶ Termenul se referă la potențialele investiții care pot fi realizate în vederea creării infrastructurii pentru facilitarea intermedierei de mărfuri prin centre logistice

1.3. Promovarea oportunităților de investiții și atragerea investitorilor	• Crearea unui portal web de prezentare a potențialului existent în domeniul dezvoltării afacerilor private la nivelul municipiului • Implementarea unei strategii de marketing și promovare a facilităților oferite investitorilor la nivel local	• 2017-2020 • 2017-2020
1.4. Promovarea și sprijinirea inovării și cercetării în activitățile economice	• Promovarea oportunităților de finanțare în domeniul inovării și cercetării pentru întreprinderi • Acordarea de facilități fiscale conform normelor legislative aflate în vigoare pentru investitori care dezvoltă activități interne de cercetare	• 2017-2020 • 2017-2020
1.5. Dezvoltarea infrastructurii specifice mediului de afaceri⁵⁷	• Promovarea facilităților existente pentru întreprinderi la nivelul parcurilor industriale și centrelor de afaceri existente • Revitalizarea incubatoarelor și centrelor de afaceri existente care să vizeze în principal IMM-uri ce activează în sectoare inovative	• 2017-2020 • 2017-2020
1.6. Facilitarea transferului de know-how și sprijinirea structurilor de cercetare-dezvoltare	• Promovarea și sprijinirea parteneriatelor între institutele de cercetare și agenții economici din mediul privat	• 2017-2020

⁵⁷ Termenul se referă la potențialele investiții care pot fi realizate în vederea creșterii gradului de ocupare la nivelul centrelor și incubatoarelor de afaceri

1.7. Sprijinirea IMM-urilor cu activitate bazată pe rețele și cu o orientare tehnologică consolidată (sectoare de high-tech, TIC)	• Acordarea de facilități fiscale conform normelor legislative aflate în vigoare pentru investitori în sectoare de activitate inovative; • Acordarea de facilități fiscale conform normelor legislative aflate în vigoare pentru investitori pentru dezvoltarea de noi soluții tehnologice consolidate și integrate de producție • Promovarea rețelelor prin acțiuni de informare și conștientizare în rândul întreprinderilor	• 2017-2020 • 2017-2020 • 2017-2020
1.8. Sprijinirea IMM-urilor care activează în domeniul serviciilor pentru sectorul industrial	• Facilități fiscale la plata taxelor locale alocate IMM-urilor din mediul local care activează în domeniul serviciilor pentru sectorul industrial; • Realizarea unui studiu privind nevoia de servicii pentru sectorul industrial local	• 2017-2020 • 2017-2020
1.9. Sprijinirea programelor de calificare și recalificare a resursei umane locale în domeniul industriei și IT	• Promovarea oportunităților de dezvoltare a unor programe de calificare și recalificare pentru angajații din industrie și IT • Sprijin pentru pregătirea resursei umane locale în utilizarea celor mai performante sisteme din industrie și IT, inclusiv prin achiziționarea celor mai moderne programe existente pe piața de profil • Înființarea unor școli profesionale și de meserii tradiționale • Susținerea unor inițiative de schimb de bune practici și vizite de studiu a resursei umane locale în alte țări UE	• 2017-2020 • 2017-2020 • 2017-2023 • 2017-2023

1.10. Sprijinirea dezvoltării unui sector agricol local	• Construirea unor ferme de dimensiuni mici (de ex. sere de legume aflate în administrarea primăriei), orientat spre asigurarea alimentelor necesare instituțiilor publice de învățământ și sănătate.	•2017-2020

Domeniul prioritar 2 - Dezvoltarea turismului la nivel local

Măsuri de dezvoltare	Acțiuni propuse	Orizont de timp
2.1. Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber	• Reabilitarea/modernizarea infrastructurii de agrement (complex acvatic, parcuri de distracții, stadion, sat vacanță etc.) • Amenajare turistică a malurilor râului Olt și a lacurilor existente pe teritoriul municipiului • Construirea și amenajarea unor campinguri în proximitatea zonelor de agrement de pe teritoriul municipiului	• 2017-2023 • 2017-2023 • 2017-2020

2.2. Promovarea turistică și integrarea municipiului în circuite turistice	• Organizarea cu regularitate a campaniilor de promovare turistică a municipiului, prin participarea la târguri naționale și internaționale de turism, desfășurarea de simpozioane de promovare a zonei etc. • Susținerea inițiativelor de promovare online a municipiului, în vederea creșterii gradului de atractivitate a obiectivelor turistice din municipiu și pentru a include Râmnicu Vâlcea în circuite turistice regionale și naționale • Crearea unui brand turistic al municipiului și promovarea intensivă a acestuia prin participarea la evenimente de profil	• 2017-2020 • 2017-2020 • 2017-2020
2.3. Implementarea de inițiative în domeniul turistic bazate pe parteneriat local	• Crearea de rețele la nivel municipal între mediul public și privat, care au rolul de a promova principalele obiective turistice ale orașului, inclusiv crearea unor parteneriate cu tour-operatorii, în vederea includerii orașului în circuitele lor turistice • Implicarea factorilor interesați în dezvoltarea unei strategii comune de promovare a turismului la nivel de municipiu • Realizarea unor evenimente și festivaluri tematice de promovare a turismului în municipiu, organizate în proximitatea punctelor de atracție turistică la nivelul municipiului (ex. Lacul Ostroveni), prin implicarea actorilor cheie relevanți de la nivel local, regional, național	• 2017-2020 • 2017-2020 • 2017-2023

2.4. Dezvoltarea de instrumente integrate pentru accesarea potențialului turistic al municipiului	• Crearea unor facilități care să permită accesul populației locale la obiectivele turistice din municipiu (sistem de carduri, reduceri aplicate vizitelor repetate la aceleași obiective, interconectare mai multe obiective turistice - inclusiv cele aflate în imediata proximitate a municipiului, de exemplu Muzeul Satului) • Promovarea intensivă în rândul cetățenilor municipiului Rm. Vâlcea a facilităților oferite pentru accesarea obiectivelor turistice • Dezvoltarea unor instrumente hi-tech de vizitare a obiectivelor turistice din municipiu (info point turistic, panouri digitale cu hărți și trasee turistice, cartelă de acces la mai multe obiective turistice ale municipiului - ex. Muzeu, Grădina Zoologică, Case memoriale, etc)	• 2017-2023 • 2017-2020 • 2017-2023
2.5. Sprijinirea programelor de calificare și recalificare a resursei umane locale în domeniul turismului	• Dezvoltarea de programe de calificare și recalificare pentru angajații din domeniul turismului din Rm. Vâlcea • Susținerea unor inițiative de schimb de bune practici și vizite de studiu a resursei umane locale în domeniul turismului în alte țări UE cu o vastă experiență în promovarea turistică	• 2017-2020 • 2017-2020

Domeniul prioritar 3 - Îmbunătățirea condițiilor și calității vieții pentru cetățeni prin furnizarea unor servicii de bază și tehnico-edilitare mai bune și valorificarea culturii și patrimoniului cultural local

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Orizont de timp

3.1. Modernizarea, reabilitarea și extinderea rețelei de străzi orașenești	• Reabilitarea și extinderea rețelei de străzi în cartierele periferice • Întreținerea tronsoanelor rutiere intens tranzitate	• 2017-2023 • 2017-2023
3.2. Fluidizarea traficului rutier la nivel local	• • Amenajarea de pasarele pietonale supraterane sau subtraversări pietonale • Construirea de pasaje rutiere supra/sub terane în zonele intens tranzitate/circulate • Construirea de parcări subterane/supraterane • Devierea traficului de tranzit din zona centrală către rute adiacente din zonele limitrofe ale municipiului • Utilizarea zonelor cu terenuri libere pentru extinderea și modernizarea rețelelor stradale în vederea redirectionării traficului de tranzit din municipiu. • Crearea unor noduri de transport intermodale (ex. gară-autogară-transport public în comun), inclusiv la nivelul zonelor de agrement identificate la nivelul municipiului	• 2017-2023 • 2017-2023 • 2017-2023 • 2017-2023 • 2017-2023 • 2017-2023

3.3. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică	• Extinderea/reabilitarea sistemelor de furnizarea a apei potabile, energiei termice, gazelor naturale etc. • Modernizarea sistemului de iluminat public în cartierele periferice • Instalarea sistemelor de supraveghere video pe tot teritoriul municipiului • Amenajarea unui zone pietonale centrale la nivelul municipiului, inclusiv spații comerciale • Întocmirea unor studii de oportunitate privind amplasarea zonei de târguri și piețe la nivelul municipiului	• 2017-2023 • 2017-2020 • 2017-2020 • 2017-2020 • 2017-2020

3.4. Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul social și al sănătății	• Modernizarea și extinderea secțiilor unităților publice din sistemul de sănătate • Modernizarea și extinderea centrelor sociale funcționale, precum și crearea de noi structuri în acest sens • Formarea profesională specializată a voluntarilor din centre sociale și spitale. • Formarea profesională continuă a angajaților din sistemul public de sănătate și servicii sociale. • Dezvoltarea pieței mixte de servicii sociale; • Continuarea modernizării sistemului actual de servicii sociale; • Dezvoltarea de sisteme de servicii integrate în domeniul sănătății și al asistenței sociale.	• 2017-2020 • 2017-2020 • 2017-2020 • 2017-2020 • 2017-2020 • 2017-2020 • 2017-2020
3.5. Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul educațional	• Reabilitarea și extinderea unităților educaționale din sistemul public de învățământ (inclusiv clădirile aferente serviciilor conexe - ex. cantină, cabinet consiliere vocațională, etc.). • Modernizarea echipamentelor și instrumentelor utilizate în procesul educațional (PC-uri, kit-uri în diverse domenii precum chimie, fizică etc.) • Reînființarea școlilor pentru calificarea tinerilor în meserii solicitate și neacoperite cu personal	• 2017-2023 • 2017-2020 • 2017-2020

	corespunzător (prelucrarea lemnului, fasonări în piatră, instalații, etc.), amenajate în construcții reabilite din rândul celor care și-au pierdut funcțiunea inițială (hale, spații de producție etc.) • Înființarea unor cluburi de cartier pentru petrecerea timpului liber, atât pentru pensionari, cât și pentru tineri • Crearea unui centru de informare la nivelul Primăriei, în parteneriat cu universități din țară, care să organizeze periodic seminarii de informare în care să prezinte oferta de studii a acestora, care să organizeze work-shop-uri și aibă în permanență materiale de prezentare actualizate; • Înființarea unui centru de excelență pentru învățământul pre-universitar în IT⁵⁸	• 2017-2020 • 2017-2020 • 2017-2020
3.6. Reabilitarea și extinderea patrimoniului material cultural și a obiectelor de cult	• Reabilitarea și modernizarea monumentelor istorice de pe teritoriul municipiului • Construirea unui Centru cultural la nivelul municipiului	• 2017-2023 • 2017-2023

⁵⁸ Metodologia de organizare și funcționare a centrelor de excelență din data de 07.10.2011 a fost publicată în MO partea I nr.775 din 02.11.2011) – acest lucru ajută la prevenirea și combaterea fenomenului de delincvență juvenilă în mediul informatic (hackeri) știut fiind faptul că Râmnicu Vâlcea este cunoscut la nivel mondial ca Hackerville.

3.7. Promovarea evenimentelor culturale și a patrimoniului cultural material și imaterial	• Crearea unor broșuri lunare/semestriale/ anuale de spectacole culturale de la nivelul municipiului • Organizarea unor circuite culturale la nivelul municipiului (ex. festivaluri + spectacole + vizitarea obiectivelor existente) • Organizarea de evenimente pentru promovarea patrimoniului material și imaterial	• 2017-2023 • 2017-2023 • 2017-2023

Domeniul prioritar 4 - Îmbunătățirea calității mediului urban

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Orizont de timp
4.1 Inițiative locale pentru reducerea gradului de poluare a mediului	• Delimitarea zonelor industriale de zonele rezidențiale prin înființarea unor perdele forestiere • Modernizarea parcului auto pentru transportul public în comun (inclusiv achiziționarea unor autovehicole nepoluante)	• 2017-2020 • 2017-2023
4.2 Sprijin pentru dezvoltarea sistemelor alternative de producere a energiei	• Crearea unui sistem de producție a energiei electrice utilizând panouri solare, la nivelul instituțiilor publice • Alimentarea sistemului de iluminat public prin energie fotovoltaică	• 2017-2023 • 2017-2023
4.3 Dezvoltarea infrastructurii de management a deșeurilor municipale	• Implementarea unor sisteme integrate de colectare, prelucrare, sortare și reciclare a deșeurilor • Adoptarea unor măsuri de stopare a alunecărilor de teren în zona Fețeni	• 2017-2020 • 2017-2020

4.4 Creșterea eficienței energetice a clădirilor de locuințe și a clădirilor incluse în patrimoniul public	• Reabilitarea energetică a blocurilor de locuințe și a clădirilor incluse în patrimoniul public	• 2017-2020
4.5 Reabilitarea și extinderea spațiilor verzi la nivel local	• Modernizarea și întreținerea parcurilor existente la nivelul municipiului și crearea unor trasee pentru biciclete în interiorul acestora. • Construirea de noi spații verzi în zonele rezidențiale	• 2017-2020 • 2017-2020

Domeniul prioritar 5 - Dezvoltarea capacității administrative a autorităților publice la nivel local

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Orizont de timp
5.1. Implementarea unor sisteme de e-guvernare pentru serviciile publice adresate cetățenilor	• Identificarea serviciilor adresate cetățenilor care pot implementa un sistem de e-guvernare • Planificarea perioadei de tranziție și implementarea efectivă a sistemelor de e-guvernare • Promovarea în rândul comunității locale a sistemelor de e-guvernare implementate	• 2017-2020 • 2017-2020 • 2017-2020
5.2. Sprijinirea programelor de specializare a funcționarilor publici	• Organizarea de programe de formare profesională în domenii precum managementul proiectelor, accesarea fondurilor comunitare, achiziții publice, eficiență energetică etc.	• 2017-2019

5.3. Simplificarea și raționalizarea procedurilor administrative de lucru	• Elaborarea unei analize diagnostic care să furnizeze recomandări privind simplificarea și raționalizarea procedurilor administrative de lucru. • Înființarea unor departamente noi, prin ale căror funcțiuni să se asigure simplificarea și raționalizarea activității autorităților publice (de ex. Departament de control și intervenție a unor acțiuni întreprinse de entități private, acțiuni care pot periclita interesul comunității locale). • Formarea de parteneriate cu autorități publice din alte state membre pentru organizarea unor schimburi de experiență la nivelul funcționarilor publici vizând transferul de bune practici în domeniu.	• 2017-2019 • 2017-2019 • 2017-2019

În urma consultărilor organizate cu actorii cheie la nivelul municipiului, ținând cont de faptul că intervențiile planificate în perioada vizată de strategie trebuie focalizate pentru asigurarea unor rezultate vizibile și care să producă valoare adăugată pe termen lung, au fost determinate primele 3 direcții importante de acțiune, iar la nivelul acestora, primele 3 măsuri de dezvoltare, după cum urmează:

1. Relansarea și inovarea potențialului economic local și la nivelul zonei metropolitane

- Sprijinirea dezvoltării sectorului industrial
- Dezvoltarea infrastructurii de tip logistic pentru industrie și mediul de afaceri
- Promovarea oportunităților de investiții și atragerea investitorilor

2. Dezvoltarea turismului la nivel local

- Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber

- Promovarea turistică și integrarea municipiului în circuite turistice
- Implementarea de inițiative în domeniul turistic bazate pe parteneriat local

3.Îmbunătățirea condițiilor și calității vieții pentru cetățeni prin furnizarea unor servicii de bază și tehnico-edilitare mai bune și valorificarea culturii și patrimoniului cultural local

- Modernizarea, reabilitarea și extinderea rețelei de străzi orășenești
- Fluidizarea traficului rutier la nivel local
- Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică

Acest lucru nu înseamnă însă că alte inițiative aferente celorlalte măsuri propuse nu ar putea fi implementate, ci doar că lista restrânsă a măsurilor propusă anterior va genera un impact mai consistent la nivelul municipiului și care ar putea influența pe termen lung implementarea altor acțiuni complementare de dezvoltare.

Așa cum reiese din lista prezentată anterior și în conformitate cu obiectivul general al strategiei de dezvoltare, focalizarea investițiilor pentru dezvoltarea municipiului Râmnicu Vâlcea în perioada 2014-2020 ar trebui să se realizeze în sensul revitalizării sectorului industrial, dezvoltării și creării de noi infrastructuri specifice turismului, respectiv modernizării și extinderii infrastructurii de transport.

4.5. Portofoliul de proiecte prioritare ale municipiului

La nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea au fost identificate o serie de proiecte și idei de proiecte aflate în diferite stadii de pregătire și implementare, scindate și ierarhizate în funcție de prioritățile majore de dezvoltare ale localității: relansarea și inovarea potențialului economic, dezvoltarea turismului local, îmbunătățirea condițiilor și calității vieții pentru cetățeni prin furnizarea unor servicii de bază și tehnico-edilitare mai bune, îmbunătățirea calității mediului urban și dezvoltarea capacității administrative a autorităților publice la nivel local.

Nr. crt.	Denumire proiect	Măsură de referință
1.	Subtraversare pietonală b-dul Tineretului - zona Hermes - Piața Ostroveni	3.2 Fluidizarea traficului rutier la nivel local
2.	Artera de legătură între B-dul N. Bălcescu și B-dul Tineretului, inclusiv rampele aferente pasajului suprateran	3.2 Fluidizarea traficului rutier la nivel local

Nr. crt.	Denumire proiect	Măsură de referință
3.	Amenajare Piața Centrală	1.2. Dezvoltarea infrastructurii de tip logistic pentru industrie și mediul de afaceri și a rețelei de cale ferată
4.	Reabilitare și modernizare complex sportiv și de agrement "Ărenele Traian"	2.1 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber
5.	Amenajare parcare subterană cartier Ostroveni, în municipiul Râmnicu Vâlcea	3.2 Fluidizarea traficului rutier la nivel local
6.	Amenajare străzi (Alexandru Dumitrescu Coltesti; Cetății; Coltestilor; Cojocarilor; Costea Marinoiu; Damian Ureche; Dem Teodorescu; D-tru Berciu; Filip Lahovari; Gr. Râmniceanu; Gura Văii; Lespezi; Lotrului; Mircea Demetriade si adiacente; Mierlei; Posada; Putului; Rabacu; Saliștea Nouă; Straubing; Valea Gorunelului; Ciocăneștilor; Nicolae Enache; Uteștilor)	3.1 Modernizarea, reabilitarea și extinderea rețelei de străzi orășenești și a rețelei de cale ferată
7.	Realizare șosea de centură în zona Morilor	3.2 Fluidizarea traficului rutier la nivel local
8.	Amenajare pasarelă pietonală zona Râureni	3.2 Fluidizarea traficului rutier la nivel local
9.	Centru de recuperare sănătate/Balneo	3.4 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul social și al sănătății
10.	Amenajare locuințe sociale zona Ostroveni	3.4 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul social și al sănătății
11.	Amenajare locuințe sociale și pentru tineri destinate Închirierii	3.4 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul social și al sănătății
12.	Amenajare arteră circulație - prelungire Splaiul Independenței	3.1 Modernizarea, reabilitarea și extinderea rețelei de străzi orășenești și a rețelei de cale ferată

Nr. crt.	Denumire proiect	Măsură de referință
13.	Reabilitare, modernizare si dotare Complex Sportiv Municipal Rm. Vâlcea	2.1 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber
14.	Amenajare parcuri publice (zona Centrală, zona Catedrala „Înălțarea Domnului” , zona Nord , C.N.I. „ Matei Basarab”)	2.1 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber
15.	Grădinița cu 4 grupe - Școala Waldorf - lucrari de construire corp multifunctional	3.5 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul educațional
16.	Grădinița cu program prelungit Ostroveni	3.5 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul educațional
17.	Grădinița nr. 16 - Dr. Hacman	3.5 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul educațional
18.	Reabilitare termică unități de învățământ (Colegiul de Silvicultură și Protecția Mediului; Colegiul Național de Informatică Matei Basarab; Internat și cantină - Colegiul Național Mircea cel Bătrân; Școala gimnazială nr. 10; Școala gimnazială I.G. Duca; Liceul Tehnologic Capitan N. Pleșoianu)	3.5 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul educațional
19.	Construcție sală de sport Liceul Antim Ivireanu	3.5 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul educațional
20.	Patinoar artificial	2.1 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber
21.	Amenajarea cursului râului Olănești în mun. Rm. Vâlcea	2.1 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber
22.	Rețea de canalizare apă pluvială - Ostroveni sat	3.3 Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
23.	Amenajare cimitir zona Târg Râurenni	3.3 Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică

Nr. crt.	Denumire proiect	Măsură de referință
24.	Puncte de colectare deșeurii menajere	4.3 Dezvoltarea infrastructurii de management a deșeurilor municipale
25.	Lucrări de consolidare la Depozitul Fetei urmări alunecărilor de teren	4.3 Dezvoltarea infrastructurii de management a deșeurilor municipale
26.	Amenajare trasee turistice în municipiul Râmnicu Vâlcea	2.1 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber
27.	Reabilitare Parc Mircea cel Bătrân	2.1 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber
28.	Amenajare Parc Ostroveni	2.1 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber
29.	Amenajare Parc Știrbei Vodă	2.1 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber
30.	Construire locuințe sociale și dotări aferente în cartierul Colonia Nuci	3.4. Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul social și al sănătății
31.	After school cu funcțiune socială în Cartierul Colonia Nuci	3.5 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul educațional
32.	Centru de voluntariat - asistență pentru persoanele care nu au mobilitate	3.4 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul social și al sănătății
33.	Centru de zi și Unitate de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice	3.4 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul social și al sănătății
34.	Centru de zi pentru persoane cu dizabilitate mintală și/sau psihică	3.4 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul social și al sănătății

Nr. crt.	Denumire proiect	Măsură de referință
35.	Centru multifuncțional pentru copil și familie	3.4 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul social și al sănătății
36.	Dezvoltare locală în comunități marginalizate	3.3. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
37.	Modernizare și dotare Școală generală	3.5 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul educațional
38.	Reabilitare și modernizare Liceu Tehnologic "General Magheru"	3.5 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul educațional
39.	Reabilitarea termică a clădirilor de utilitate publică, aparținând municipiului Râmnicu Vâlcea (școli, licee, grădinițe)	4.4 Creșterea eficienței energetice a clădirilor de locuințe și a clădirilor incluse în patrimoniul public
40.	Reabilitarea rețelelor termice secundare din municipiul Râmnicu Vâlcea	3.3 Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
41.	Reabilitarea termică de blocuri de locuințe	4.4 Creșterea eficienței energetice a clădirilor de locuințe și a clădirilor incluse în patrimoniul public
42.	Lucrări de stabilizare a versanților (captări de izvoare, drenuri de adâncime, împăduriri) - Dealul Malului și Fetenii	4.1 Inițiative locale pentru reducerea gradului de poluare a mediului
43.	Sat de vacanță inclusiv parcare amenajată pentru rulote - Cartierul Ostroveni	2.1 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber
44.	Amenajare parc Dealul Capela: trasee promenadă, jogging, biciclete, puncte de belleview	2.1 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber

Nr. crt.	Denumire proiect	Măsură de referință
45.	Punerea în valoare a luciului de apă (debarcader, hidrobiciclete, locuri de picnic și locuri de pescuit) - Bălțile Sud și Nord și amenajare "Children land" în vecinătatea acestora	2.1 Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber
46.	Arteră de legătură Rm. Vâlcea - Autostrada Pitești-Sibiu (traversare prin Zona Metropolitană Turistică Râmnicu Vâlcea)	3.2 Fluidizarea traficului rutier la nivel local
47.	Modernizare rețele stradale cartiere periferice (ex.: Colonie Nuci, Troianu, Căzănești, Stolniceni, Poienari, Aranghel, Buda, Goranu, Copăcelu etc.)	3.1 Modernizarea, reabilitarea și extinderea rețelei de străzi orășenești și a rețelei de cale ferată
48.	Extindere rețele electrice străzi periferice (ex. Angelescu-Lespezi, Buda, Schitul Troianu etc.)	3.3 Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
49.	Înființare perdea forestieră de protecție, între Parcul Industrial Sud și cartierele Stolniceni, Căzănești, Colonia Nuci	4.1 Inițiative locale pentru reducerea gradului de poluare a mediului
50.	Instruirea funcționarilor în domeniile eficiență energetică, clădiri de locuințe și instituții publice, achiziții publice și management de proiect	5.2 Sprijinirea programelor de specializare a funcționarilor publici
51.	Rețea de canalizare apa pluvială -Ostroveni sat	3.3 Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
52.	Amenajare piață agroalimentară volantă	1.2. Dezvoltarea infrastructurii de tip logistic pentru industrie și mediul de afaceri și a rețelei de cale ferată
53.	Modernizare Târg Râureni	1.2. Dezvoltarea infrastructurii de tip logistic pentru industrie și mediul de afaceri și a rețelei de cale ferată
54.	Amenajare heliport pentru Spitalul Județean de Urgență Râmnicu Vâlcea - Malul Alb	3.4 Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul social și al sănătății
55.	Reabilitare pasajul de racord DN 64, km 107+780, inclusiv amenajare sens giratoriu	3.2 Fluidizarea traficului rutier la nivel local

Nr. crt.	Denumire proiect	Măsură de referință
56.	Amenajare parc fotovoltaic pentru asigurarea necesarului energetic al instituțiilor publice	4.4 Creșterea eficienței energetice a clădirilor de locuințe și a clădirilor incluse în patrimoniul public
57.	Reabilitare iluminat public în municipiul Rm. Vâlcea, inclusiv realizarea unei canalizații subterane aferente rețelelor electrice și de telecomunicații	3.3 Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
58.	Festival de film documentar Râmnicu Vâlcea	3.7 Promovarea evenimentelor culturale și a patrimoniului cultural material și imaterial
59.	Organizarea de evenimente de promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial	3.7 Promovarea evenimentelor culturale și a patrimoniului cultural material și imaterial
60.	Organizarea evenimentului "Vâlcea Culturală" incluzând desfășurarea de manifestări cultural-artistice în cele mai importante instituții muzeale, teatrale și de spectacole din municipiu	3.7 Promovarea evenimentelor culturale și a patrimoniului cultural material și imaterial
61.	Construirea unui drum de legătură între strada Remus Bellu și strada Matei Basarab	3.2 Fluidizarea traficului rutier la nivel local
62.	Realizarea legăturii între Splaiul Independenței și Podul Morilor	3.2 Fluidizarea traficului rutier la nivel local
63.	Promovarea unui program de reabilitare/ modernizare/ reconstrucție a unora dintre elementele infrastructurii rutiere	3.1 Modernizarea, reabilitarea și extinderea rețelei de străzi orășenești și a rețelei de cale ferată
64.	Construirea unui drum de legătură între strada Matei Basarab și strada Abatorului de-a lungul căii ferate	3.2 Fluidizarea traficului rutier la nivel local
65.	Trecerea unor străzi la categorii superioare pentru creșterea "frontului" de lucru pentru traficul general - lărgiri ale străzilor: N. Bălcescu, Știrbei Vodă, Carol I, Gen. Magheru, Depozitelor, Balciului	3.1 Modernizarea, reabilitarea și extinderea rețelei de străzi orășenești și a rețelei de cale ferată
66.	Construcția de poduri peste Râul Olt și pasaje peste calea ferată pentru fluidizarea traficului pe str. Depozitelor și noua arteră din zona industrială nord	3.2 Fluidizarea traficului rutier la nivel local

Nr. crt.	Denumire proiect	Măsură de referință
67.	Construirea unui drum de legătură între Podul Morilor și str. Posada (paralel cu Calea lui Traian) pentru devierea traficului de tranzit spre și dinspre Olănești	3.2 Fluidizarea traficului rutier la nivel local
68.	Construirea centurii ocolitoare a orașului	3.2 Fluidizarea traficului rutier la nivel local
69.	Construirea de parcări “park&ride” pe principalele penetrații în oraș	3.2 Fluidizarea traficului rutier la nivel local
70.	Extinderea transportului în comun	3.3.Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
71.	Alinierea parcului SC ETA SA la cerințele dezvoltării durabile	4.1 Inițiative locale pentru reducerea gradului de poluare a mediului
72.	Introducerea unui sistem de informare în timp real cu privire la serviciile de transport cu autobuzul în principalele stații și echiparea tuturor autobuzelor cu sisteme GPS/de monitorizare și de informare	3.3.Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
73.	Inființarea unei structuri organizaționale și de planificare a activității de transport pentru zona metropolitană - Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de Transport - ADI-T Vâlcea	3.3.Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
74.	Introducerea sistemului de transport electric	4.1 Inițiative locale pentru reducerea gradului de poluare a mediului
75.	Introducerea sistemului de transport prin linii expres	3.3.Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
76.	Pregătirea unui program de circulație pentru zona metropolitană (în special spre stațiunile Călimănești și Olănești, dar și spre Ocnele Mari)	3.3.Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
77.	Benzi dedicate transportului în comun	3.3.Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
78.	Realizarea unei aplicații pentru telefonul mobil pentru achitarea contravalorii călătoriei cu transportul public	3.3.Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică

Nr. crt.	Denumire proiect	Măsură de referință
79.	Modernizarea stațiilor de îmbarcare-debarcare (și uniformizarea-personalizarea acestor puncte de contact între operator și public)	3.3.Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
80.	Construirea a 2 autobaze în zona de nord a orașului, respectiv în cartierul Ostroveni pentru reducerea parcursurilor zero pentru autobuzele retrase la orele de final de vârf de trafic	3.3.Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
81.	Definitivarea unei rețele de piste pentru biciclete la nivelul municipiului	4.1 Inițiative locale pentru reducerea gradului de poluare a mediului
82.	Extinderea rețelei de piste pentru biciclete către stațiunile turistice din Zona Metropolitană Turistică Vâlcea	2.1.Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber
83.	Construirea de parcări pentru biciclete	4.1 Inițiative locale pentru reducerea gradului de poluare a mediului
84.	Crearea de puncte pentru închirierea bicicletelor	4.1 Inițiative locale pentru reducerea gradului de poluare a mediului
85.	Inființarea de zone pietonale, inclusiv construirea a 3 poduri peste râul Olănești dedicate exclusiv pietonilor și bicicliștilor	2.1.Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber
86.	Realizarea unui website cu informații referitoare la traficul din oraș	3.3.Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
87.	Realizarea unui website pentru planificarea călătoriei	3.3.Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
88.	Dezvoltarea unui centru utilat cu un sistem de management al traficului general în oraș	3.3.Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică
89.	Extinderea sistemului de taxare a parcării și totodată restructurarea sistemului de parcare	3.3.Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică

Nr. crt.	Denumire proiect	Măsură de referință
90.	Introducerea unei linii de transport pe calea ferată specializată pentru fluxuri de penetrație-difuziune (traseul nord - sud de la Bujoreni până la stația cf Râureni)	3.1 Modernizarea, reabilitarea și extinderea rețelei de străzi orășenești și a rețelei de cale ferată
91.	Construirea unui terminal intermodal în zona Gării Centrale	1.2.Dezvoltarea infrastructurii de tip logistic pentru industrie si mediul de afaceri
92.	Organizarea programului de circulație susținut de operatorul de transport urban în concordanță cu programul transportului feroviar	3.3.Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică

Pentru fiecare proiect prezentat anterior s-a urmărit conturarea unui concept preliminar raportat la perioada estimată de implementare, obiectivul general și principalele componente ale proiectului, precum și valoarea estimată. Prezentarea detaliată a portofoliului de proiecte prioritare ale municipiului este inclusă în Anexa 2 - Portofoliul de proiecte.

Pentru a demonstra coerența existentă între portofoliul ideilor de proiect prezentate și viziunea de dezvoltare a strategiei, fiecare proiect a fost integrat la nivelul unui domeniu prioritar de dezvoltare, după cum urmează:

Prioritatea de dezvoltare 1 - Relansarea și inovarea potențialului economic local și la nivelul zonei metropolitane
• Amenajare Piață Centrală • Construirea unui terminal intermodal în zona Gării Centrale • Amenajare piață agroalimentară volantă; • Modernizare Târg Râureni;
Prioritatea de dezvoltare 2 - Dezvoltarea turismului la nivel local
• Reabilitare și modernizare complex sportiv și de agrement "Arenale Traian"; • Reabilitare, modernizare și dotare Complex Sportiv Municipal Rm. Vâlcea; • Amenajare parcuri publice (zona Centrală, zona Catedrala „Înălțarea Domnului” , zona Nord , C.N.I. „ Matei Basarab”); • Patinoar artificial; • Amenajarea cursului râului Olănești în mun. Rm. Vâlcea; • Amenajare trasee turistice în municipiul Râmnicu Vâlcea; • Reabilitare parc Mircea cel Bătrân; • Amenajare Parc Ostroveni; • Amenajare Parc Știrbei Vodă; • Sat de vacanță inclusiv parcare amenajată pentru rulote - Cartierul Ostroveni; • Amenajare parc Dealul Capela: trasee promenadă, jogging, biciclete, puncte de belleview;

- Punerea în valoare a luciului de apă (debarcader, hidrobiciclete, locuri de picnic și locuri de pescuit) - Bălțile Nord și Sud și amenajare "Children land" în vecinătatea acestora;
- Extinderea rețelei de piste pentru biciclete către stațiunile turistice din Zona Metropolitană Turistică Vâlcea;
- Înființarea de zone pietonale, inclusiv construirea a 3 poduri peste râul Olănești dedicate exclusiv pietonilor și bicicliștilor

Prioritatea de dezvoltare 3 - Îmbunătățirea condițiilor și calității vieții pentru cetățeni prin furnizarea unor servicii de bază și tehnico-edilitare mai bune și valorificarea culturii și patrimoniului cultural local

- Subtraversare pietonală b-dul Tineretului - zona Hermes - Piața Ostroveni;
- Artera de legătură între B-dul N. Bălcescu și B-dul Tineretului, inclusiv rampele aferente pasajului suprateran;
- Amenajare parcare subterană cartier Ostroveni, în municipiul Râmnicu Vâlcea;
- Amenajare străzi (Alexandru Dumitrescu Coltesti; Cetății; Coltestilor; Cojocarilor; Costea Marinoiu; Damian Ureche; Dem Teodorescu; D-tru Berciu; Filip Lahovari; Gr. Râmniceanu; Gura Văii; Lespezi; Lotrului; Mircea Demetriade și adiacente; Mierlei; Posada; Putului; Rabacu; Saliștea Nouă; Straubing; Valea Gorunelului; Ciocăneștilor; Nicolae Enache; Uteștilor):
- Realizare șosea de centură în zona Morilor;
- Amenajare pasarelă pietonală zona Râureni;
- Centru de recuperare sănătate/Balneo;
- Amenajare locuințe sociale zona Ostroveni;
- Amenajare locuințe sociale și pentru tineri destinate închirierii
- Amenajare arteră circulație- prelungire Splaiul Independentei;
- Grădinița cu 4 grupe - Școala Waldorf - lucrări de construire corp multifuncțional;
- Grădinița cu program prelungit Ostroveni;
- Grădinița nr. 16 - Dr. Hacman;
- Reabilitare termică unități de învățământ (Colegiul de Silvicultură și Protecția Mediului; Colegiul Național de Informatică Matei Basarab; Internat și cantină - Colegiul Național Mircea cel Bătrân; Școala gimnazială nr. 10; Școala gimnazială I.G. Duca; Liceul Tehnologic Capitan N. Pleșoianu);
- Construcție sală de sport Liceul Antim Ivireanu;
- Rețea de canalizare apă pluvială - Ostroveni sat;
- Amenajare cimitir zona Târg Râureni;
- Construire locuințe sociale și dotări aferente în cartierul Colonia Nuci;
- After school cu funcțiune socială în Cartierul Colonia Nuci;
- Centru de voluntariat - asistență pentru persoanele care nu au mobilitate;
- Centru de zi și Unitate de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice;
- Centru de zi pentru persoane cu dizabilitate mintală și/sau psihică;
- Centru multifuncțional pentru copil și familie;
- Dezvoltare locală în comunități marginalizate;
- Modernizare și dotare Școală generală;
- Reabilitare și modernizare Liceu Tehnologic "General Magheru";
- Reabilitarea rețelelor termice secundare din municipiul Râmnicu Vâlcea;

- Arteră de legătură Rm. Vâlcea - Autostrada Pitești Sibiu (traversare prin Zona Metropolitană Turistică Râmnicu Vâlcea);
- Modernizare rețele stradale cartiere periferice (ex.: Colonie Nuci, Troianu, Căzănești, Stolniceni, Poienari, Aranghel, Buda, Goranu, Copăcelu etc.);
- Extindere rețele electrice străzi periferice (ex. Angelescu-Lespezi, Buda, Schitul Troianu etc.);
- Retea de canalizare apă pluvială -Ostroveni sat;
- Amenajare heliport pentru Spitalul Județean de Urgență Râmnicu Vâlcea - Malul Alb;
- Reabilitare pasajul de racord DN 64, km 107+780, inclusiv amenajare sens giratoriu;
- Reabilitare iluminat public în municipiul Rm. Vâlcea, inclusiv realizarea unei canalizații subterane aferente rețelelor electrice și de telecomunicații;
- Festival de film documentar Râmnicu Vâlcea
- Organizarea de evenimente de promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial
- Organizarea evenimentului "Vâlcea Culturală" incluzând desfășurarea de manifestări cultural-artistice în cele mai importante instituții muzeale, teatrale și de spectacole din municipiu;
- Construirea unui drum de legătură între strada Remus Bellu și strada Matei Basarab;
- Realizarea legăturii între Splaiul Independenței și Podul Morilor;
- Promovarea unui program de reabilitare/ modernizare/ reconstrucție a unora dintre elementele infrastructurii rutiere;
- Construirea unui drum de legătură între strada Matei Basarab și strada Abatorului de-a lungul căii ferate;
- Trecerea unor străzi la categorii superioare pentru creșterea "frontului" de lucru pentru traficul general - lărgiri ale străzilor: N. Bălcescu, Știrbei Vodă, Carol I, Gen. Magheru, Depozitelor, Balciului;
- Construcția de poduri peste Râul Olt și pasaje peste calea ferată pentru fluidizarea traficului pe str. Depozitelor și noua arteră din zona industrială nord;
- Construirea unui drum de legătură între Podul Morilor și str. Posada (paralel cu Calea lui Traian) pentru devierea traficului de tranzit spre și dinspre Olănești;
- Construirea centurii ocolitoare a orașului;
- Construirea de parcări "park&ride" pe principalele penetrații în oraș;
- Extinderea transportului în comun;
- Introducerea unui sistem de informare în timp real cu privire la serviciile de transport cu autobuzul în principalele stații și echiparea tuturor autobuzelor cu sisteme GPS/de monitorizare și de informare;
- Inițierea unei structuri organizaționale și de planificare a activității de transport pentru zona metropolitană - Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de Transport - ADI-T Vâlcea;
- Introducerea sistemului de transport prin linii expres;
- Pregătirea unui program de circulație pentru zona metropolitană (în special spre stațiunile Călimănești și Olănești, dar și spre Ocnele Mari);
- Benzi dedicate transportului în comun;
- Realizarea unei aplicații pentru telefonul mobil pentru achitarea contravalorii călătoriei cu transportul public;
- Modernizarea stațiilor de îmbarcare-debarcare (și uniformizarea-personalizarea acestor puncte de contact între operator și public);
- Construirea a 2 autobaze în zona de nord a orașului, respectiv în cartierul Ostroveni pentru

- reducerea parcursurilor zero pentru autobuzele retrase la orele de final de vârf de trafic;
- Realizarea unui website cu informații referitoare la traficul din oraș;
- Realizarea unui website pentru planificarea călătoriei;
- Dezvoltarea unui centru utilat cu un sistem de management al traficului general în oraș;
- Extinderea sistemului de taxare a parării și totodată restructurarea sistemului de parcare;
- Introducerea unei linii de transport pe calea ferată specializată pentru fluxuri de penetrație-difuziune (traseul nord - sud de la Bujoreni până la stația cf Râureni);
- Organizarea programului de circulație susținut de operatorul de transport urban în concordanță cu programul transportului feroviar.

Prioritatea de dezvoltare 4 - Îmbunătățirea calității mediului urban

- Puncte de colectare deșeuri menajere;
- Lucrări de consolidare la Depozitul Feteni urmare alunecărilor de teren
- Reabilitarea termică a clădirilor de utilitate publică, aparținând municipiului Râmnicu Vâlcea (școli, licee, grădinițe);
- Reabilitarea termică de blocuri de locuințe;
- Lucrări de stabilizare a versanților (captări de izvoare, drenuri de adâncime, împăduriri) - Dealul Malului și Feteni;
- Înființare perdea forestieră de protecție, între Parcul Industrial Sud și cartierele Stolniceni, Căzănești, Colonia Nuci;
- Amenajare parc fotovoltaic aflat în utilizarea instituțiilor publice;
- Alinierea parcului SC ETA SA la cerințele dezvoltării durabile;
- Introducerea sistemului de transport electric;
- Definitivarea unei rețele de piste pentru biciclete la nivelul municipiului;
- Construirea de parări pentru biciclete;
- Crearea de puncte pentru închirierea bicicletelor.

Prioritatea de dezvoltare 5 - Dezvoltarea capacității administrative a autorităților publice la nivel local

- Instruirea funcționarilor în domeniile eficiență energetică, clădiri de locuințe și instituții publice, achiziții publice și management de proiect.

În vederea creării unei viziuni asupra dimensiunii bugetare a ideilor de proiecte incluse în cadrul portofoliului de proiecte prezentat în Anexa 2, s-a realizat o centralizare a bugetelor estimate, atât la nivel de domeniu prioritar, cât și general la nivelul întregii strategii:

Prioritatea de dezvoltare	de	Denumire proiect	Valoare Euro
Prioritatea de dezvoltare 1 - Relansarea și inovarea potențialului economic local și la nivelul zonei metropolitane		Amenajare Piață Centrală	2.545.143
		Construirea unui terminal intermodal în zona Gării Centrale	1.000.000
		Amenajare piață agroalimentară volantă	500.000
		Modernizare Târg Râureni	2.382.649
		TOTAL	6.427.792
Prioritatea de dezvoltare	de	Reabilitare și modernizare complex sportiv și de agrement "Arenele Traian"	2.888.350

Prioritatea de dezvoltare	Denumire proiect	Valoare Euro
dezvoltare 2 - Dezvoltarea turismului la nivel local	Reabilitare, modernizare si dotare Complex Sportiv Municipal Rm. Vâlcea	5.000.000
	Amenajare parcuri publice (zona Centrală, zona Catedrala „Înălțarea Domnului”, zona Nord, C.N.I. „ Matei Basarab”)	500.000
	Patinoar artificial	200.000
	Amenajarea cursului râului Olănești în mun. Rm. Vâlcea	1.000.000
	Amenajare trasee turistice în municipiul Râmnicu Vâlcea	2.000.000
	Reabilitare Parc Mircea cel Bătrân	1.500.000
	Amenajare Parc Ostroveni	5.000.000
	Amenajare Parc Știrbei Vodă	5.000.000
	Sat de vacanță inclusiv parcare amenajată pentru rulote - Cartierul Ostroveni	2.000.000
	Amenajare parc Dealul Capela: trasee promenadă, jogging, biciclete, puncte de belleview	1.000.000
	Punerea în valoare a luciului de apă (debarcader, hidrobiciclete, locuri de picnic și locuri de pescuit) - Bălțile Sud și Nord și amenajare "Children land" în vecinătatea acestora	1.300.000
	Extinderea rețelei de piste pentru biciclete către stațiunile turistice din Zona Metropolitană Turistică Vâlcea	4.305.600
	Inființarea de zone pietonale, inclusiv construirea a 3 poduri peste râul Olănești dedicate exclusiv pietonilor și bicicliștilor	1.950.000
	TOTAL	33.643.950
Prioritatea de dezvoltare 3 - Îmbunătățirea condițiilor și calității vieții pentru cetățeni prin furnizarea unor servicii de bază și tehnico-edilitare mai bune și valorificarea culturii și patrimoniului cultural local	Promovarea unui program de reabilitare/modernizare/ reconstrucție a unora dintre elementele infrastructurii rutiere	5.200.000
	Trecerea unor străzi la categorii superioare pentru creșterea “frontului” de lucru pentru traficul general - lărgiri ale strazilor: N. Balcescu, Stirbei Voda, Carol I, Gen. Magheru, Depozitelor, Balciului	900.000
	Introducerea unei linii de transport pe calea ferata specializata pentru fluxuri de penetrație-difuziune (traseul nord - sud de la Bujoreni până la stația cf Râureni)	2.000.000

Prioritatea dezvoltare	de	Denumire proiect	Valoare Euro
		Modernizare rețele stradale cartiere periferice (ex.: Colonie Nuci, Troianu, Căzănești, Stolniceni, Poienari, Aranghel, Buda, Goranu, Copăcelu etc.)	10.000.000
		Amenajare străzi (Alexandru Dimitrescu Coltesti; Cetății; Coltestilor; Cojocarilor; Costea Marinoiu; Damian Ureche; Dem Teodorescu; D-tru Berciu; Filip Lahovari; Gr. Râmnicianu; Gura Văii; Lespezi; Lotrului; Mircea Demetriade și adiacente; Mierlei; Posada; Putului; Rabacu; Saliștea Nouă; Straubing; Valea Gorunelului; Ciocăneștilor; Nicolae Enache; Uteștilor)	9.100.000
		Amenajare arteră circulație- prelungire Splaiul Independenței	2.000.000
		Subtraversare pietonală bdul Tineretului - zona Hermes - Piața Ostroveni	761.557
		Artera de legătură între B-dul N. Bălcescu și B-dul Tineretului, inclusiv rampele aferente pasajului suprateran	9.733.900
		Amenajare parcare subterană cartier Ostroveni, în municipiul Râmnicu Vâlcea	6.992.073
		Realizare șosea de centură în zona Morilor	7.000.000
		Amenajare pasarelă pietonală zona Râureni	500.000
		Arteră de legătură Rm. Vâlcea - Autostrada Pitești-Sibiu (traversare prin Zona Metropolitană Turistică Râmnicu Vâlcea)	8.000.000
		Reabilitare pasajul de racord DN 64, km 107+780, inclusiv amenajare sens giratoriu	968.647
		Construirea unui drum de legătură între strada Remus Bellu și strada Matei Basarab	10.500.000
		Realizarea legăturii între Splaiul Independenței și Podul Morilor	416.000
		Construirea unui drum de legătură între strada Matei Basarab și strada Abatorului de-a lungul căii ferate	2.600.000
		Construcția de poduri peste Râul Olt și pasaje peste calea ferată pentru fluidizarea traficului pe str. Depozitelor și noua arteră din zona industrială nord	6.000.000
		Construirea unui drum de legătură între Podul Morilor și str. Posada (paralel cu Calea lui Traian) pentru devierea traficului de tranzit spre și dinspre Olănești	4.700.000

Prioritatea dezvoltare	de	Denumire proiect	Valoare Euro
		Construirea centurii ocolitoare a oraşului	18.000.000
		Construirea de parcări "park&ride" pe principalele penetrații în oraş	8.000.000
		Reţea de canalizare apă pluvială - Ostroveni sat	5.000.000
		Amenajare cimitir zona Târg Râureni	1.000.000
		Reabilitarea reţelelor termice secundare din municipiul Râmnicu Vâlcea	3.900.000
		Extindere reţele electrice străzi periferice (ex. Angelescu-Lespezi, Buda, Schitul Troianu etc.)	4.000.000
		Reţea de canalizare apă pluvială -Ostroveni sat	1.500.000
		Reabilitare iluminat public în municipiul Rm. Vâlcea, inclusiv realizarea unei canalizații subterane aferente reţelelor electrice și de telecomunicații	3.000.000
		Dezvoltare locală în comunități marginalizate	2.226.775
		Extinderea transportului în comun	0
		Introducerea unui sistem de informare în timp real cu privire la serviciile de transport cu autobuzul în principalele stații și echiparea tuturor autobuzelor cu sisteme GPS/de monitorizare și de informare	295.000
		Inființarea unei structuri organizaționale și de planificare a activității de transport pentru zona metropolitană - Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de Transport - ADI-T Vâlcea	0
		Introducerea sistemului de transport prin linii expres	0
		Pregătirea unui program de circulație pentru zona metropolitană (în special spre stațiunile Călimănești și Olănești, dar și spre Ocnele Mari)	0
		Benzi dedicate transportului în comun	0
		Realizarea unei aplicații pentru telefonul mobil pentru achitarea contravalorii călătoriei cu transportul public	15.000
		Modernizarea stațiilor de îmbarcare-debarcare (și uniformizarea-personalizarea acestor puncte de contact între operator și public)	2.976.000

Prioritatea dezvoltare	de	Denumire proiect	Valoare Euro
		Construirea a 2 autobaze în zona de nord a orasului, respectiv în cartierul Ostroveni pentru reducerea parcursurilor zero pentru autobuzele retrase la orele de final de varf de trafic	1.000.000
		Realizarea unui website cu informații referitoare la traficul din oraș	25.000
		Realizarea unui website pentru planificarea călătoriei	24.000
		Dezvoltarea unui centru utilat cu un sistem de management al traficului general în oraș	5.800.000
		Extinderea sistemului de taxare a parcării și totodată restructurarea sistemului de parcare	0
		Organizarea programului de circulație susținut de operatorul de transport urban în concordanță cu programul transportului feroviar	0
		Centru de recuperare sănătate/Balneo	3.000.000
		Amenajare locuințe sociale în zona Ostroveni	6.600.000
		Amenajare locuințe sociale și pentru tineri destinate închirierii	3.000.000
		Centru de voluntariat - asistență pentru persoanele care nu au mobilitate	500.000
		Centru de zi și Unitate de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice	700.000
		Centru de zi pentru persoane cu dizabilitate mintală și/sau psihică	1.000.000
		Centru multifuncțional pentru copil și familie	1.000.000
		Amenajare heliport pentru Spitalul Județean de Urgență Râmnicu Vâlcea - Malul Alb	3.000.000
		Construire locuințe sociale și dotări aferente în cartierul Colonia Nuci	5.000.000
		Grădinița cu 4 grupe - Școala Waldorf - lucrari de construire corp multifuncțional	400.000
		Grădinița cu program prelungit Ostroveni	1.000.000
		Grădinița nr. 16 - Dr. Hacman	1.000.000
		Reabilitare termică unități de învățământ (Colegiul de Silvicultură și Protecția Mediului; Colegiul Național de Informatică Matei Basarab; Internat și cantină - Colegiul Național Mircea cel Bătrân; Școala gimnazială nr. 10; Școala gimnazială I.G. Duca; Liceul Tehnologic Capitan N. Pleșoianu)	5.000.000

Prioritatea dezvoltare	de	Denumire proiect	Valoare Euro
		Construcție sală de sport Liceul Antim Ivireanu	1.000.000
		After school cu funcțiune socială în Cartierul Colonia Nuci	1.500.000
		Modernizare și dotare Școală generală	1.000.000
		Reabilitare și modernizare Liceu Tehnologic "General Magheru"	1.000.000
		Festival de film documentar Râmnicu Vâlcea	100.000
		Organizarea de evenimente de promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial	200.000
		Organizarea evenimentului "Vâlcea Culturală" incluzând desfășurarea de manifestări cultural-artistice în cele mai importante instituții muzeale, teatrale și de spectacole din municipiu	300.000
		TOTAL	180.433.952
Prioritatea dezvoltare 4 - Îmbunătățirea calității mediului urban		Lucrări de stabilizare a versanților (captări de izvoare, drenuri de adâncime, împăduriri)- Dealul Malului și Fetenii;	2.000.000
		Înființare perdea forestieră de protecție, între Parcul Industrial Sud și cartierele Stolniceni, Căzănești, Colonia Nuci;	200.000
		Alinierea parcului SC ETA SA la cerințele dezvoltării durabile	4.450.000
		Introducerea sistemului de transport electric	15.000.000
		Definitivarea unei rețele de piste pentru biciclete la nivelul municipiului	1.389.900
		Construirea de parcări pentru biciclete	400.000
		Crearea de puncte pentru închirierea bicicletelor	15.000
		Puncte de colectare deșeuri menajere	200.000
		Lucrări de consolidare la Depozitul Fetenii urmare alunecărilor de teren	300.000
		Reabilitarea termică de blocuri de locuințe	20.000.000
		Amenajare parc fotovoltaic pentru asigurarea necesarului energetic al instituțiilor publice	2.000.000
		Reabilitarea termică a clădirilor de utilitate publică, aparținând municipiului Râmnicu Vâlcea (școli, licee, grădinițe);	5.000.000
		TOTAL	50.954.900

Prioritatea dezvoltare	de	Denumire proiect	Valoare Euro
Prioritatea dezvoltare	5	Instruirea funcționarilor în domeniile eficiență energetică, clădiri de locuințe și instituții publice, achiziții publice și management de proiect.	100.000
Dezvoltarea capacității administrative a autorităților publice la nivel local		TOTAL	100.000
TOTAL GENERAL			271.560.594

Menționăm faptul că lista de proiecte prezentată anterior nu este una exhaustivă și nu limitează implementarea anumitor proiecte în perioada 2014-2020 la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea. Portofoliul propus are un caracter informativ și sugestiv cu privire la potențiale investiții ce pot fi realizate. De asemenea, valoarea portofoliului de proiecte este una estimativă, întrucât majoritatea proiectelor sunt la stadiul de „idee” bugetul exact al acestora fiind posibil a fi determinat doar ulterior elaborării unor documentații tehnice individuale.

Capitol 5 - Implementarea strategiei de dezvoltare

5.1. Riscuri și măsuri de atenuare a riscurilor

În cele ce urmează sunt prezentate potențiale riscuri care pot afecta implementarea adecvată a strategiei, fiind propuse, în același timp măsuri de atenuare a posibilității și impactului acestora.

Riscuri	Măsuri de minimizare/eliminare a riscurilor
• Buget local insuficient pentru asigurarea co-finanțării proiectelor cuprinse în strategie • Personal insuficient pentru a asigura managementul și implementarea proiectelor sau fluctuația personalului pe parcursul implementării proiectelor • Întârzieri în derularea procedurilor de achiziție publică organizate în cadrul diverselor proiecte incluse în SIDU, ceea ce poate determina întârzieri în implementarea proiectelor incluse în portofoliul SIDU • Incapacitatea de a colecta indicatorii propuși pentru monitorizarea strategiei • Întârzieri în demararea și implementarea proiectelor prioritare • Climatul macroeconomic la nivel național: evoluția PIB, rata inflației, rata dobânzii, cadrul legislativ, politica fiscală, etc. • Cultură a inovării insuficient dezvoltată la nivelul sectorului privat	• Prioritizarea proiectelor propuse la nivelul SIDU • Management al proiectelor externalizat • Delimitarea clară a responsabilităților structurii constituite pentru implementarea SIDU • Organizarea de instruiți periodice în domeniul achizițiilor publice și managementului de proiecte pentru personalul implicat în UIP pentru proiectele selectate în cadrul SIDU • Stabilirea periodicității de colectare a indicatorilor propuși pentru implementarea strategiei • Crearea unor aranjamente instituționale care să permită colectarea anumitor indicatori de monitorizare • Monitorizarea și evaluarea constantă a stadiului de implementare a proiectelor contractate • Dezvoltarea unor instrumente financiare dedicate în special întreprinderilor mici și mijlocii • Dezvoltarea accesului la literatura științifică internațională în domeniul inovării

	• Atragerea în proiectele derulate a unor parteneri/specialiști din alte țări ale UE

Probabilitatea de apariție a riscurilor definite anterior este considerată a fi medie, impactul asociat fiind de asemenea considerat a fi de nivel mediu. Pentru toate riscurile identificate au fost prezentate măsuri de minimizare/atenuare a potențialelor efecte negative.

5.2 Surse de finanțare

În vederea realizării unor investiții viabile, este necesară cunoașterea tuturor surselor potențiale de finanțare. Prezentul subcapitol își propune prezentarea diverselor programe de finanțare a proiectelor care pot fi implementate de către autoritățile publice locale.

Finanțările europene la nivel național (Programele Operaționale) sunt reglementate în perioada 2014-2020 de Acordul de Parteneriat semnat între România și Uniunea Europeană, care își propune reducerea discrepanțelor de dezvoltare economică și socială între țara noastră și statele membre ale UE.

Astfel, cele mai importante surse de finanțare existente la nivel național pentru administrația publică locală sunt reprezentate de următoarele Programe Operaționale:

- Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020;
- Programul Operațional Capacitate Administrativă (PO CA) 2014 - 2020;
- Programul Operațional Capital Uman (PO CU) 2014-2020;
- Programul Operațional Infrastructură Mare (PO IM) 2014-2020.

La nivel european, programul URBACT III 2014-2020 reprezintă o sursă cu un potențial ridicat de accesare. Pe lângă acesta, există și anumite instrumente financiare, precum JASPERS și JESSICA, care vin în ajutorul autorităților publice ca instrumente de inginerie financiară sau de asistență tehnică în implementarea unor proiecte.

Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020

Tipurile de activități eligibile pentru autoritățile publice din Râmnicu Vâlcea se regăsesc în tabelul de mai jos, în funcție de Axa Prioritară:

Tipuri de activități eligibile	Potențiali beneficiari
<i>Axa Prioritară 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon</i>	

- eficiență energetică a clădirilor publice, inclusiv măsuri de consolidare a acestora	- autorități publice centrale și locale
Axa Prioritară 4 - Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	
- eficiență energetică a clădirilor rezidențiale, inclusiv măsuri de consolidare a acestora - investiții în iluminatul public - măsuri pentru transport urban (căi de rulare/ piste de bicicliști/ achiziție mijloace de transport ecologice/ electrice, etc.) - regenerarea și revitalizarea zonelor urbane (modernizare spații publice, reabilitare clădiri/ terenuri abandonate, centre istorice, etc.)	- autorități publice locale - mediul urban
Axa Prioritară 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	
- restaurarea, protecția și valorificarea patrimoniului cultural	- autorități publice locale - autorități publice centrale - ONG - uri - unități de cult - parteneriate
Axa Prioritară 7 - Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	
- valorificarea economică a potențialului turistic balnear - valorificarea economică a potențialului turistic cu specific local - infrastructură turistică publică de agrement	- autorități publice locale - parteneriate
Axa Prioritară 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale	

- construcția de spitale regionale
- reabilitarea/modernizarea/ dotarea cu echipamente a spitalelor județene de urgență
- reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ dotarea infrastructurii de servicii medicale (ambulatorii, unități de primiri urgențe)
- construirea/ reabilitarea/ modernizarea/ dotarea centrelor comunitare de intervenție integrată
- reabilitarea/ modernizarea/ dotarea infrastructurii de servicii sociale fără componentă rezidențială
- construcție/ reabilitare de locuințe de tip familial, apartamente de tip familial, locuințe protejate etc.

- **autorități publice locale**
- furnizori de servicii sociale de drept public și privat, acreditați conform legii
- **parteneriate**

Axa Prioritară 9 - Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban

- Acțiuni integrate prin:
 - Construirea/ reabilitarea/ modernizarea locuințelor sociale
 - Investiții în infrastructura de sănătate, educație și servicii sociale
 - Stimularea ocupării - activități de economie socială
 - Activități de dezvoltare comunitară integrată - activități de informare, consiliere

- **Parteneriate** (grup de acțiune locală) între:
 - **Unități administrativ-teritoriale (APL)**
 - Furnizorii de servicii sociale de drept public sau privat, acreditați conform legii
 - ONG-uri

Axa Prioritară 10 - Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

- construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare (creșe), preșcolare (grădinițe) și a celei pentru învățământul general obligatoriu (școli I- VIII) - reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii școlilor profesionale, liceelor tehnologice - reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale universitare	- unități administrativ-teritoriale (APL) - instituții de învățământ superior de stat

Demn de menționat este și faptul că *Axa Prioritară 2 - Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor* se adresează IMM-urilor, iar încurajarea acestora în implementarea unor proiecte finanțate în cadrul POR ar reprezenta un important factor de dezvoltare la nivel local.

Programul Operațional Capacitate Administrativă (PO CA) 2014-2020 Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014 - 2020 (PO CA) își propune să consolideze capacitatea administrativă a autorităților și instituțiilor publice de a susține o economie modernă și competitivă, abordând provocarea 5 „Administrația și guvernarea” și provocarea 2 „Oamenii și societatea” din Acordul de Parteneriat al României. Programul este finanțat din Fondul Social European, în cadrul obiectivului tematic nr. 11 „Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și eficiența administrației publice”.

Obiectivele tematice, axele prioritare și bugetul aferent fiecăreia sunt prezentate în tabelul următor:

Obiective Tematice (OT)	Axa prioritară	Buget OT (mil. euro)
OT 11 - Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și eficiența administrației publice	AP 1 - Administrație publică și sistem judiciar eficiente	326,38
	AP 2- Administrație și sistem judiciar accesibile și transparente	187,69
Fără OT	AP 3 - Asistență tehnică	39,11
Total PO CA		553,19

Tipurile de activități eligibile pentru autoritățile publice din Râmnicu Vâlcea se regăsesc în tabelul de mai jos, în funcție de Axa Prioritară și Obiectivul specific:

Obiectiv specific	Tipuri de activități eligibile	Potențiali beneficiari
<i>Axa Prioritară 1 - Administrație publică și sistem judiciar eficiente</i>		
Obiectiv specific 1.2 - : Dezvoltarea și implementarea de politici și instrumente unitare și moderne de management al resurselor umane	- Identificarea și/sau crearea de metode inovative de asigurare a managementului resurselor umane; - Simplificarea proceselor de recrutare, selecție, evaluare, formare, perfecționare, evidență în sistemul administrației publice; - Dezvoltarea sistemului de monitorizare și control al politicilor de resurse umane în mod unitar și coerent; - Elaborarea și implementarea de standarde ocupaționale/de competență.	- <i>Autorități ale administrației publice centrale și locale;</i> - <i>Structurile asociative ale autorităților administrației publice locale;</i> - <i>Universități.</i>
<i>Axa Prioritară 2 - Administrație și sistem judiciar accesibile și transparente</i>		

Obiectiv specific 2.1 - Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP	- Planificare strategică și financiară - Sprijinirea introducerii de instrumente, procese de management la nivel local - Măsuri pentru susținerea organizațiilor non-guvernamentale și a partenerilor sociali - Dezvoltarea abilităților personalului din autoritățile și instituțiile publice locale (inclusiv a factorilor de decizie la nivel politic.	- Autorități ale administrației publice locale; - Structurile asociative ale autorităților administrației publice locale; - Asociații de dezvoltare intercomunitare; - Universități; - ONG-uri; - Parteneri sociali.
Obiectiv specific 2.2 - Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice	- Măsuri de creștere a transparenței în administrația publică - Mecanisme administrative (audit, control, control managerial intern) - Capacitatea administrativă de a preveni și a reduce corupția - Educație anticorupție	- Autorități ale administrației publice centrale și locale; - Structurile asociative ale autorităților administrației publice locale; - Autorități administrative autonome; - Universități; - ONG-uri.

Programul Operațional Capital Uman (PO CU) 2014-2020

Programul Operațional Capital Uman (PO CU) stabilește prioritățile de investiții, obiectivele și acțiunile asumate de către România în domeniul resurselor umane, continuând investițiile realizate prin Fondul Social European (FSE) în perioada 2007-2013 și contribuind la atingerea obiectivului general al Acordului de Parteneriat (AP 2014-2020), acela de a reduce disparitățile de dezvoltare economică și socială dintre România și Statele Membre (SM) ale Uniunii Europene (UE).

Cu intervenții integrate planificate în domeniul ocupării forței de muncă, al incluziunii sociale și

educației, PO CU va funcționa ca un mijloc de stimulare a creșterii economice și a coeziunii și, de asemenea, va susține atingerea obiectivelor stabilite în cadrul altor provocări de dezvoltare - competitivitate, infrastructură, administrare și guvernare - contribuind astfel la îndeplinirea obiectivelor asumate de România în contextul Strategiei Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

Tabelul de mai jos prezintă Axele Prioritare și domeniile vizate de acestea:

AP 7: Asistență tehnică	AP 1: Inițiativa locuri de muncă pentru tineri	Ocupare
	AP 2: Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs	
	AP 3: Locuri de muncă pentru toți	
	AP 4: Incluziunea socială și combaterea sărăciei	Incluziune
	AP 5: Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD)	
	AP 6: Educație și competențe	Educație

Autoritățile publice din Râmnicu Vâlcea ar putea fi potențiali beneficiari în cadrul următoarelor Axe Prioritare ale PO CU:

- AP 4: Incluziunea socială și combaterea sărăciei
- AP 5: Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD)
- AP 6: Educație și competențe

Programul Operațional Infrastructură Mare (PO IM) 2014-2020

Programul Operațional Infrastructură Mare (PO IM) 2014-2020 a fost elaborat pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale României identificate în Acordul de Parteneriat 2014- 2020 și în acord cu CSC și Documentul de Poziție al serviciilor Comisiei Europene. Strategia PO IM este orientată spre obiectivele Strategiei Europa 2020, în corelare cu PNR și recomandările specifice de țară, concentrându-se asupra creșterii durabile prin promovarea unei economii bazate pe consum redus de carbon prin măsuri de eficiență energetică și promovare a energiei verzi, precum și prin promovarea unor moduri de transport prietenoase cu mediul și o utilizare mai eficientă a resurselor.

Pentru a răspunde provocărilor din AP și pentru a-și atinge obiectivul, PO IM adresează nevoile de dezvoltare din patru sectoare: infrastructura de transport, protecția mediului, managementul riscurilor și adaptarea la schimbările climatice, energie și eficiență energetică, contribuind la Strategia Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, prin finanțarea a 4 din cele 11 obiective tematice stabilite prin Regulamentul nr. 1303/2013:

- OT4. Sprijinirea trecerii la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate

sectoarele, prin susținerea producției de energie din surse regenerabile, măsurilor de eficiență energetică, introducerea tehnologiilor de tip smart;

- **OT5.** Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor, prin finanțarea măsurilor de prevenire și protecție împotriva riscurilor naturale, menite să atenueze și să combată efectele schimbărilor climatice, și consolidarea capacității de intervenție în domeniu;
- **OT6.** Protejarea și conservarea mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor, prin promovarea investițiilor în sistemele de apă și apă uzată, managementul integrat al deșeurilor, protecția biodiversității și monitorizarea calității aerului;
- **OT7.** Promovarea transportului durabil și eliminarea blocajelor apărute în infrastructura rețelelor importante, prin sprijinirea investițiilor în infrastructura pentru toate modurile de transport, precum și în transportul de energie;

Având în vedere nevoile de dezvoltare specifice domeniilor acoperite prin PO IM, strategia de finanțare propusă este structurată pe opt axe prioritare, după cum urmează:

Infrastructură de transport

- AP1. Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a metroului
- AP2. Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient

Protecția mediului și managementul riscurilor

- AP3. Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor
- AP4. Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric
- AP5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

Energie curată și eficiență energetică

- AP6. Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon
- AP7. Creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate
- AP8. Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale

În ceea ce privește beneficiarii potențiali, pentru categoria autorităților publice locale se disting următoarele domenii pentru care se poate obține finanțare:

TRANSPORT	Autoritățile publice locale: - Centrele intermodale (validate de MPGT): autorități publice locale, Ministerul Transporturilor, unitățile din coordonarea sau sub autoritatea MT. Operarea infrastructurii intermodale poate fi concesionată mediului privat - Siguranța rutieră: Autoritățile publice locale care gestionează infrastructura din interiorul localităților, infrastructură rutieră de tip drum național care face legături interurbane
MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE	Autoritățile publice locale: - Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor - AP 4 - Decontaminarea siturilor poluate istoric, acolo unde poluatorul nu poate fi identificat și unde există un impact negativ asupra sănătății umane - AP 5 - Măsuri de protejare a biodiversității, acolo unde APL-urile sau structuri din subordine au calitatea de custozi sau administratori de arii protejate/situri Natura 2000 - AP 5
ENERGIE CURATĂ ȘI EFICIENȚĂ ENERGETICĂ	Autoritățile publice locale: - Realizarea și modernizarea capacităților de producție de energie electrică și/sau termică din RES (geotermal, biomasă/biogaz) - AP 7

Surse europene directe

Implementarea programelor finanțate din surse europene directe este gestionată de către Comisia Europeană. Acest lucru explică și dificultatea mai mare a obținerii finanțării din aceste surse, complexitatea proiectelor și competiția pentru selectarea proiectelor fiind mai mare, având în vedere faptul că programele se adresează tuturor statelor membre.

URBACT III 2014-2020

URBACT III este un program european de cooperare teritorială finanțat în comun de către Uniunea Europeană (prin Fondul European de Dezvoltare Regională) și statele membre, aferent perioadei de programare 2014-2020.

URBACT III va acționa ca un program european de schimb și de învățare, promovând o dezvoltare urbană durabilă. Acesta va permite orașelor europene să lucreze împreună pentru a dezvolta soluții la provocările urbane și pentru a împărtăși bunele practici, lecțiile și soluțiile cu toți actorii implicați în politica urbană din întreaga Europă.

Noile cunoștințe și abilități dobândite prin participarea la programul URBACT III vor contribui la crearea unor orașe europene mai puternice și mai vibrante și la abordarea unei serii de probleme urbane în curs de dezvoltare legate de o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii (cele trei priorități ale Strategiei Europa 2020).

Pentru a răspunde numeroaselor provocări cu care se confruntă zonele urbane, administrațiile orașelor au nevoie să îmbunătățească în mod continuu și să acumuleze cunoștințe și abilități care să le permită să dezvolte și să pună în aplicare politici durabile integrate. Această capacitate sporită va avea un impact pozitiv pentru implementarea Programelor Operaționale din perioada de programare 2014-2020, atunci când dimensiunea urbană a politicii de coeziune va fi consolidată. Orașele (în special cele mici și mijlocii), de cele mai multe ori, nu dispun de resursele necesare pentru a identifica și a pune în aplicare bunele practici europene. URBACT III poate fi o cale relativ ieftină pentru accesarea celor mai recente cunoștințe și practici pentru toate orașele din Europa. Astfel, programul combină acest acces la resurse ieftine, cu accent pe transferul de experiență practică.

Programul URBACT III va fi organizat în jurul a patru obiective principale:

1. *Capacitate pentru Politica de Livrare:* Pentru a îmbunătăți capacitatea orașelor de a gestiona politicile și practicile urbane durabile într-un mod integrat și participativ.
2. *Proiectarea politicii:* Pentru a îmbunătăți proiectarea de strategii viabile și planuri de acțiune în orașe.
3. *Implementarea politicii:* Pentru a îmbunătăți implementarea strategiilor urbane integrate și durabile și a planurilor de acțiune în orașe.
4. *Construcția și schimbul de cunoștințe:* Pentru a se asigura că practicienii și factorii de decizie de la toate nivelurile au crescut accesul la cunoaștere și împărtășesc cunoștințele cu privire la toate aspectele legate de dezvoltarea urbană durabilă, în vederea îmbunătățirii politicilor de dezvoltare urbană.

Programul își propune să concentreze resursele pe schimb și învățare privind aspectele legate de următoarele cinci obiective tematice:

- OT 1: Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării
- OT 4: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele
- OT 6: Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor
- OT 8: Promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă
- OT 9: Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei

Instrumente speciale de sprijin

Au fost dezvoltate patru inițiative comune de către Comisia Europeană (Direcția Generală Politică Regională) în cooperare cu grupul Băncii Europene de Investiții și alte instituții financiare, în cadrul perioadei de programare 2007-2013, pentru ca politica de coeziune să devină mai eficientă și mai durabilă. Două dintre aceste inițiative se referă la promovarea instrumentelor de inginerie financiară (JEREMIE și JESSICA), iar celelalte două (JASPERS și JASMINE) funcționează ca instrumente de asistență tehnică⁵⁹. Dintre acestea, JASPERS și JESSICA ar putea reprezenta instrumente viabile pentru autoritățile publice locale din Râmnicu Vâlcea:

- **JASPERS:** Asistență comună pentru sprijinirea proiectelor în regiunile europene este un instrument de asistență tehnică pentru cele douăsprezece țări care au aderat la UE în 2004 și 2007. Prin acest instrument, statelor membre în cauză li se oferă sprijinul de care au nevoie pentru a pregăti proiecte importante de înaltă calitate, care urmează a fi cofinanțate din fonduri ale UE. JASPERS vizează asistență pentru proiectele importante de infrastructură, ale căror costuri depășesc 50 de milioane de euro și care sunt sprijinite de fonduri UE - de exemplu, proiecte în domeniul drumurilor, al căilor ferate, al apelor, al deșeurilor, al energiei și al transporturilor urbane. În cazul țărilor mici, unde nu există, de obicei, numeroase proiecte de o asemenea amploare, JASPERS se concentrează pe cele mai mari dintre aceste proiecte.
- **JESSICA:** Sprijin european comun pentru investiții durabile în zonele urbane este o inițiativă a Comisiei Europene dezvoltată în cooperare cu Banca Europeană de Investiții (BEI) și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (CEB). Această inițiativă sprijină dezvoltarea urbană durabilă și regenerarea prin mecanisme de inginerie financiară. JESSICA promovează dezvoltarea urbană durabilă sprijinind proiecte în următoarele domenii:
 - **infrastructura urbană** - inclusiv transporturi, apă/apă reziduală, energie;

⁵⁹ http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/index_ro.cfm

- **patrimoniu sau locuri cu valoare culturală** - pentru turism sau în alte scopuri durabile;
- **reluarea dezvoltării terenurilor dezafectate** - inclusiv degajarea și decontaminarea acestora;
- **crearea de noi spații comerciale** pentru IMM-uri, sectorul IT și/sau sectorul CDI;
- **clădiri pentru universități** - în domeniul medical, al biotehnologiilor și pentru alte specializări;
- **sporirea eficienței energetice.**

Pe lângă sursele de finanțare menționate anterior, adresate autorităților publice locale, există și numeroase alte oportunități pentru categorii de beneficiari cu potențial și impact semnificativ în dezvoltarea mediului local, precum IMM-urile sau centrele de cercetare. Astfel, autoritățile publice locale ar putea promova diverse surse de finanțare europeană, dintre care cele mai importante sunt:

- **ORIZONT 2020** - pentru dezvoltarea sectorului de cercetare și inovare;
- **COSME** - destinat întreprinderilor, în special IMM-urilor.

În concluzie, autoritățile publice locale dispun de surse de finanțare diverse, fie ele naționale sau europene, astfel că implementarea de proiecte este susținută puternic pe plan financiar. Programele Operaționale disponibile pentru perioada 2014-2020 oferă o gamă largă de oportunități pentru proiecte cu impact semnificativ asupra comunității, iar sursele europene directe vin să completeze cadrul urban al investițiilor majore. În aceste condiții, rolul administrației publice rămâne de a aloca eficient resursele și de a stimula și mediul privat în ceea ce privește accesarea de fonduri, în așa fel încât, cât mai multe proiecte să fie implementate cu succes.

5.3. Contextul instituțional

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Râmnicu Vâlcea va fi implementată de către Primăria municipiului Râmnicu Vâlcea, cu implicarea actorilor relevanți de la nivel local (precum Consiliul Local), de exemplu în cadrul eventualelor dezbateri publice organizate în vederea monitorizării stadiului de implementare a strategiei/identificării necesităților de actualizare, dacă este cazul.

Principalele responsabilități ale Primăriei Râmnicu Vâlcea cu privire la punerea în aplicare a SIDU, vizează următoarele aspecte:

- stabilirea structurii interne care va forma Autoritatea Urbană, responsabilă cu prioritizarea și selecția proiectelor ce urmează a fi finanțate prin FESI 2014-2020

- elaborarea, de către Autoritatea Urbană, a Documentului justificativ pentru finanțarea din Fonduri ESI 2014-2020
- elaborarea anexei Documentului justificativ cu lista proiectelor cu finanțare din alte surse decât FESI 2014-2020
- identificarea potențialilor parteneri publici și privați pentru implementarea proiectelor strategice și realizarea parteneriatelor
- stabilirea echipelor de implementare a proiectelor
- implementarea proiectelor prioritare
- monitorizarea stadiului de implementare a strategiei
- revizuirea strategiei în cazul identificării necesității de actualizare etc.

În cele ce urmează este realizată o scurtă prezentare a principalei instituții responsabile cu punerea în aplicare a SIDU: Primăria Râmnicu Vâlcea.

Conducerea Primăriei Râmnicu Vâlcea este asigurată de un primar, doi viceprimari și un secretar al primăriei. Principalele direcții și servicii aflate sub administrarea Primăriei sunt:

- Instituția Arhitectului Șef;
- Biroul Comunicare, Sport, Cultură;
- Compartimentul Situații de Urgență, Sănătate și Securitate în Muncă;
- Direcția Administrație, Juridic, Contencios;
- Direcția de Evidența Persoanelor;
- Direcția de Investiții și Achiziții Publice;
- Direcția de Protecție Socială;
- Direcția Dezvoltare Locală;
- Direcția Economico-Financiară;
- Direcția Urbanism;
- Proiecte cu Finanțare UE;
- Serviciul Public de Administrare și Întreținere Străzi etc.⁶⁰

O importantă structură administrativă în care este implicată administrația publică locală este reprezentată de Zona Metropolitană Râmnicu Vâlcea, înființată în anul 2013, în vederea promovării unor proiecte comune de dezvoltare integrată a zonei și atenuare a discrepanțelor de dezvoltare dintre localitățile componente, respectiv: orașele Băbeni, Băile Govora, Băile Olănești, Călimănești, Ocnele Mari și comunele Berislăvești, Bujoreni, Bunești, Dăești, Frâncești, Mihăești, Muereasca, Păușești Măglași, Runcu, Sălătrucel, Șirineasa, Vlădești.⁶¹

⁶⁰ Informații disponibile pe website-ul Primăriei Râmnicu Vâlcea: <http://www.primariavl.ro>

⁶¹ Informații disponibile pe website-ul Zonei Metropolitane Râmnicu Vâlcea: <http://www.zmvl.ro>

5.4. Planul de acțiune

Planul de acțiune pentru implementarea SIDU definește activitățile, resursele necesare și direcțiile/departamentele/persoanele responsabile pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei.

Activități principale	Resurse necesare	Direcții/departamente/persoane responsabile
Elaborarea SIDU	resurse umane resurse materiale resurse logistice resurse financiare	Consultant Primăria Râmnicu Vâlcea (Direcția Dezvoltare Locală, Direcția de investiții și achiziții publice)
Implementarea SIDU	resurse umane resurse materiale resurse logistice resurse financiare	Primăria Râmnicu Vâlcea (Direcția Dezvoltare Locală, Direcția de investiții și achiziții publice) Autoritatea Urbană
Monitorizarea SIDU	resurse umane resurse materiale resurse logistice resurse financiare	Primăria Râmnicu Vâlcea (Direcția Dezvoltare Locală, Direcția de investiții și achiziții publice) Autoritatea Urbană
Evaluarea SIDU	resurse umane resurse materiale resurse logistice resurse financiare	Primăria Râmnicu Vâlcea (Direcția Dezvoltare Locală, Direcția de investiții și achiziții publice) Autoritatea Urbană

5.5. Monitorizarea strategiei

Fiecare efort de planificare trebuie să fie completat de stabilirea unor mecanisme de monitorizare capabile să comunice autorității de planificare care sunt output-urile, rezultatele și, eventual, impactul politicilor planificate.

Pentru monitorizarea prezentei strategii, este prevăzută o măsurare anuală a unui set de indicatori de output și de rezultat.

Setul de indicatori este stabilit cu referire la fiecare prioritate / măsură a strategiei, astfel încât să permită măsurarea efectelor generate de diferitele părți ale acesteia.

Indicatorii de output vor măsura implementarea imediată a acțiunilor întreprinse, oferind informații cu privire la efectele fizice imediate ale politicilor.

În schimb, indicatorii de rezultat vor măsura efectul intervenției și vor fi în măsură să furnizeze informații cu privire la beneficiile garantate cetățenilor și teritoriului urban de către acțiunile incluse în strategie.

Tabelul de mai jos prezintă indicatorii de output și de rezultat pentru fiecare prioritate/ măsură a strategiei:

Domeniul prioritar 1 - Relansarea și inovarea potențialului economic local și la nivelul zonei metropolitane

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatorii de output	Indicatorii de rezultat
1.1. Spirjinia dezvoltării sectorului industrial	• Construirea unei platforme industriale modernizate • Acordarea de facilități fiscale conform normelor legislative aflate în vigoare pentru investitori	• numărul de inițiative industriale sprijinite	• noi investiții private generate (M euro)
1.2. Dezvoltarea infrastructurii de tip logistic pentru industrie și mediul de afaceri	• Înființarea unor depozite logistice în zona limitrofă a municipiului, dar în apropierea unor căi de acces principale • Înființarea unui nod de transport intermodal (cale	• Numărul de infrastructuri industriale create • Metri pătrați ai suprafeței infrastructurii logistice	• capacitate suplimentară de depozitare pentru uz industrial (mc); • reducerea medie a timpului de transport

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
	ferată/cale rutieră) Construirea unor parcări cu capacitate mare (inclusiv pentru tiruri) în zona periferică a orașului		pentru produse industriale (naționale și internaționale)
1.3. Promovarea oportunităților	Crearea unui portal web de prezentare a potențialului existent în domeniul dezvoltării afacerilor private la nivelul municipiului Implementarea unei strategii de marketing și promovare a facilităților oferite investitorilor la nivel local	Numărul de inițiative de promovare întreprinse	noi investiții atrase (M euro)
1.4. Promovarea și sprijinirea inovării și cercetării în activitățile economice	Promovarea oportunităților de finanțare în domeniul inovării și cercetării pentru întreprinderi Acordarea de facilități fiscale conform normelor legislative aflate în vigoare pentru investitori care	Numărul de întreprinderi informate cu privire la oportunități; Numărul de întreprinderi sprijinite pentru activități de cercetare;	numărul de proiecte contractate pe POC și Horizon 2020, de către beneficiarii din oraș creșterea cifrei de afaceri a întreprinderilor active în cercetare

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
	dezvoltă activități interne de cercetare		
1.5. Dezvoltarea infrastructurii specifice mediului de afaceri	Promovarea facilităților existente pentru întreprinderi la nivelul parcurilor industriale și centrelor de afaceri existente Revitalizarea incubatoarelor și centrelor de afaceri existente care să vizeze în principal IMM-uri ce activează în sectoare inovative	Numărul de activități de promovare cu privire la infrastructurile existente Locuri găzduite în incubatoare de afaceri	Numărul de firme care aderă la infrastructura de afaceri existentă Numărul de întreprinderi care își încep activitatea în sectoare inovatoare
1.6. Facilitarea transferului de know-how și sprijinirea structurilor de cercetare-dezvoltare	Promovarea și sprijinirea parteneriatelor între institutele de cercetare și agenții economici din mediul privat	Numărul de acțiunilor de promovare și sprijinire	Numărul de noi produse / procese / servicii generate prin parteneriate între firme private și institute de cercetare
1.7. Sprijinirea IMM-urilor cu activitate bazată pe rețele și cu o orientare tehnologică	Acordarea de facilități fiscale conform normelor legislative aflate în vigoare pentru investitori în sectoare de activitate	Numărul de IMM-uri sprijinite în domenii inovatoare / pentru inițiative inovatoare Numărul de	Creșterea mediei cifrei de afaceri a IMM-urilor la nivel local Numărul de noi rețele de

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
consolidată (sectoare de high-tech, TIC)	inovative; • Acordarea de facilități fiscale conform normelor legislative aflate în vigoare pentru investitori pentru dezvoltarea de noi soluții tehnologice consolidate și integrate de producție • Promovarea de rețele prin acțiuni de informare și conștientizare în rândul întreprinderilor	inițiative de promovare a rețelelor întreprinderilor	întreprinderi active la nivel local
1.8. Sprijinirea IMM-urilor care activează în domeniul serviciilor pentru sectorul industrial	• Facilități fiscale la plata taxelor locale alocate IMM-urilor din mediul local care activează în domeniul serviciilor pentru sectorul industrial; • Realizarea unui studiu privind nevoia de servicii pentru sectorul industrial local	• Numărul de IMM-uri sprijinite • Numărul de studii elaborate	• Creșterea cifrei de afaceri globale a sectorului de servicii pentru industrie
1.9 Sprijinirea programelor	• Promovarea oportunităților de	• Numărul inițiativelor de	• Număr crescut de

Măsuri de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
de calificare și recalificare a resursei umane locale în domeniul industriei și IT	dezvoltare a unor programe de calificare și recalificare pentru angajații din industrie și IT • Sprijin pentru pregătirea resursei umane locale în utilizarea celor mai performante sisteme din industrie și IT, inclusiv prin achiziționarea celor mai moderne programe existente pe piața de profil • Înființarea unor școli de meserii profesionale și tradiționale • Susținerea unor inițiative de schimb de bune practici și vizite de studiu a resursei umane locale în alte țări UE	promovare • Numărul de proiecte în domeniul resurselor umane sprijinite • Numărul inițiativelor de schimb de bune practici implementate • Numărul de școli de meserii profesionale și tradiționale	lucrători calificați/ recalificați în domeniu • Creșterea ratei de ocupare în domeniu • Numărul de persoane certificate în meserii profesionale și tradiționale
1.10 Sprijinirea dezvoltării unui sector agricol local	• Construirea unor ferme de dimensiuni mici (de ex. sere de legume aflate în administrarea primăriei), orientate spre asigurarea	• Cantitatea de legume produsă	• Numărul de instituții publice deservite

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
	alimentelor necesare instituțiilor publice de învățământ și sănătate.		

Domeniul prioritar 2 - Dezvoltarea turismului la nivel local

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
2.1. Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber	Reabilitarea/modernizarea infrastructurii de agrement (complex acvatic, parcuri distracții, stadion, sat vacanță, etc) Amenajare turistică a malurilor râului Olt și a lacurilor existente pe teritoriul municipiului Construirea și amenajarea unor campinguri în proximitatea zonelor de agrement de pe teritoriul municipiului	Numărul infrastructurilor turistice/de agrement reabilite/modernizate/create	Creșterea numărului de utilizatori a infrastructurii turistice/de agrement la nivelul municipiului
2.2. Promovarea turistică și integrarea municipiului în circuite	Organizarea cu regularitate a campaniilor de promovare turistică a municipiului, prin participarea la	numărul de inițiative de promovare implementate	creșterea fluxului turistic (numărul de nopți petrecute în structurile locale de

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
turistice	târguri naționale și internaționale de turism, desfășurarea de simpozioane de promovare a zonei, etc. Suținerea inițiativelor de promovare online a municipiului, în vederea creșterii gradului de atractivitate a obiectivelor turistice din municipiu și pentru a include Râmnicu Vâlcea în circuite turistice regionale și naționale Crearea unui brand turistic al municipiului și promovarea intensivă a acestuia prin participarea la evenimente de profil		cazare)
2.3. Implementarea de inițiative în domeniul turistic bazate pe parteneriat local	Crearea de rețele la nivel municipal între mediul public și privat, care au rolul de a promova principalele obiective turistice	numărul de rețelelor de promovare a turismului; numărul strategiilor de turism; numărul de	creșterea fluxului turistic (numărul de nopți petrecute în structurile locale de cazare)

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
	ale orașului • Implicarea factorilor interesați în dezvoltarea unei strategii comune de promovare a turismului la nivel de municipiu • Realizarea unor evenimente și festivaluri tematice⁶² de promovare a turismului în municipiu, organizate în proximitatea punctelor de atracție turistică la nivelul municipiului (ex. Lacul Ostroveni), prin implicarea actorilor cheie relevanți de la nivel local, regional, național	evenimente	
2.4. Dezvoltarea de instrumente integrate pentru accesarea potențialului	Crearea unor facilități care să permită accesul populației locale la obiectivele turistice din municipiu (sistem de carduri, reduceri aplicate	• numărul de instrumente create	• creșterea numărului de vizite la atracțiile locale

⁶² De exemplu, zilele Municipiului Râmnicu Vâlcea

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
turistic al municipiului	vizitelor repetate la aceleași obiective, interconectarea mai multor obiective turistice - inclusiv cele aflate în imediata proximitate a municipiului, de exemplu Muzeul Satului) • Promovarea intensivă în rândul cetățenilor municipiului Râmnicu Vâlcea a facilităților oferite pentru accesarea obiectivelor turistice • Dezvoltarea unor instrumente hi-tech de vizitare a obiectivelor turistice din municipiu (info point turistic, cartelă de acces la mai multe obiective turistice ale municipiului - ex. Muzeu, Grădina Zoologică, Case memoriale, etc.)		
2.5. Sprijinirea programelor de calificare și	• Dezvoltarea de programe de calificare și	• Numărul de proiecte de resurse umane	• număr crescut de lucrători

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
recalificare a resursei umane locale în domeniul turismului	recalificare pentru angajații din domeniul turismului din Râmnicu Vâlcea Susținerea unor inițiative de schimb de bune practici și vizite de studiu a resursei umane locale în domeniul turismului în alte țări UE cu o vastă experiență în promovarea turistică • Înființarea unei școli superioare în domeniul turismului	sprijinite • Numărul inițiativelor de schimb de bune practici implementate	calificați/ recalificați în domeniu • creșterea ratei de ocupare în domeniu

Domeniul prioritar 3 - Îmbunătățirea condițiilor și calității vieții pentru cetățeni prin furnizarea unor servicii de bază și tehnico-edilitare mai bune și valorificarea culturii și patrimoniului cultural local

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
3.1. Modernizarea, reabilitarea și extinderea rețelei de străzi orășenești	Reabilitarea și extinderea rețelei de străzi în cartierele periferice Întreținerea tronsoanelor rutiere intens tranzitate	lungime în kilometri a drumurilor reabilite/create /întreținute	timpul de călătorie între punctele cheie din mediul urban (minute)
3.2. Fluidizarea traficului rutier la nivel local	Elaborarea unei documentații unice pentru optimizarea circulației / plan de mobilitate Amenajarea de pasarele pietonale supraterane sau subtraversări pietonale Construirea de pasaje rutiere supra/sub terane în zonele intens tranzitate/circulate Construirea de parcări subterane Devierea traficului de tranzit din zona centrală către rute adiacente din zonele limitrofe ale	numărul de planuri de trafic aprobate numărul de acorduri de trafic implementate numărul de intersecții amenajate/ pasaje supra/sub terane numărul de locuri de parcare nou create	timpul de călătorie între punctele cheie din mediul urban (minute)

Măsuri de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
	municipiului Utilizarea zonelor cu terenuri libere pentru extinderea și modernizarea rețelelor stradale în vederea redirecționării traficului de tranzit din municipiu Crearea unor noduri de transport intermodale (ex. gară-autogară-transport public în comun), inclusiv la nivelul zonelor de agrement identificate la nivelul municipiului		
3.3. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică	Extinderea/reabilitarea sistemelor de furnizare a apei potabile, energiei termice, gazelor naturale etc. Modernizarea sistemului de iluminat public în cartierele periferice Instalarea sistemelor de supraveghere video pe tot	lungimea în metri a rețelei de servicii de bază creată/reabilitată lungimea în metri a drumurilor urbane cu sistem de iluminat nou/reabilitat lungimea în metri a drumurilor urbane acoperite	% din populația deservită integral de serviciile de bază Numărul de crime comise anual pe străzi

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
	teritoriul municipiului • Amenajarea unei zone pietonale centrale la nivelul municipiului, inclusiv spații comerciale • Intocmirea unor studii de oportunitate privind amplasarea zonei de târguri și piețe la nivelul municipiului	cu sistem de monitorizare video	
3.4. Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul social și al sănătății	• Modernizarea și extinderea secțiilor unităților publice din sistemul de sănătate • Modernizarea și extinderea centrelor sociale funcționale, precum și crearea de noi structuri în acest sens • Formarea profesională specializată a voluntarilor din centre sociale și spitale; • Formarea profesională continuă a angajaților din sistemul public de	• numărul de secții din sistemul de sănătate modernizate/extinse; • numărul de centre sociale modernizate/extinse/nou înființate. • numărul de profesioniști în domeniile sociale și de sănătate care beneficiază de instruire	• Numărul de locuri în infrastructurile de sănătate/sociale raportat la 1000 locuitori • Rata de calificare în rândul operatorilor din sectoarele sistemului de sănătate și sistemului social

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
	sănătate și servicii sociale • Dezvoltarea pieței mixte de servicii sociale; • Continuarea modernizării sistemului actual de servicii sociale; • Dezvoltarea de sisteme de servicii integrate în domeniul sănătății și al asistenței sociale.		
3.5. Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor în domeniul educațional	• Reabilitarea și extinderea unităților educaționale din sistemul public de învățământ (inclusiv clădirile aferente serviciilor conexe - de ex. cantină, cabinet consiliere vocațională etc.) • Modernizarea echipamentelor și instrumentelor utilizate în procesul educațional (PCuri, kit-uri în diverse domenii precum chimie, fizică etc.) • Reînființarea școlilor pentru calificarea	• numărul de unități de învățământ extinse/reabilitate/completate cu servicii conexe • numărul de unități de învățământ dotate cu echipamente/materiale de training	• Rata locurilor din unitățile de învățământ raportate la 1000 de locuitori

Măsuri de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
	tinerilor în meserii solicitate și neacoperite cu personal corespunzător (prelucrarea lemnului, fasonări în piatră, instalații, etc.), amenajate în construcții reabilitate din rândul celor care și-au pierdut funcțiunea inițială (hale, spații de producție etc.) • Înființarea unor cluburi de cartier pentru petrecerea timpului liber, atât pentru pensionari, cât și pentru tineri • Crearea unui centru de informare la nivelul Primăriei, în parteneriat cu universități din țară, care să organizeze periodic seminarii de informare în care să prezinte oferta de studii a acestora, care să organizeze work-shop-uri și aibă în permanență		

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
	materiale de prezentare actualizate; • Înființarea unui centru de excelență pentru învățământul pre-universitar în IT.		
3.6. Reabilitarea și extinderea patrimoniului material cultural și a obiectelor de cult	• Reabilitarea și modernizarea instituțiilor de cult • Reabilitarea și modernizarea monumentelor istorice de pe teritoriul municipiului • Construirea unui Centru cultural la nivelul municipiului	• Număr de clădiri/obiective culturale reabilite/modernizate/construite	• Numărul de vizitatori la obiectivele turistice care sunt acoperite prin intervenție
3.7. Promovarea evenimentelor culturale și a patrimoniului material și imaterial	• Crearea unor broșuri lunare/semestriale/anuale de promovare a evenimentelor și spectacolelor culturale de la nivelul municipiului • Organizarea unor circuite culturale la nivelul municipiului (ex. festivaluri + spectacole +	• Număr de broșuri create • Număr de circuite organizate • Număr de evenimente organizate	• Număr de vizitatori/spectatori la evenimente/obiective culturale care sunt acoperite prin intervenție

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
	vizitarea obiectivelor existente) Organizarea de evenimente pentru promovarea patrimoniului material și imaterial		

Domeniul prioritar 4 - Îmbunătățirea calității mediului urban

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
4.1 Inițiative locale pentru reducerea gradului de poluare a mediului	Delimitarea zonelor industriale de zonele rezidențiale prin înființarea unor perdele forestiere Modernizarea parcului auto pentru transportul public în comun (inclusiv achiziționarea unor autovehicole nepoluante)	număr de kilometri de perdele forestiere instalate; număr de mașini utilizate în transport public înlocuite;	scăderea, la nivelul local, a valorii indicatorilor de poluare a aerului, apei și solului
4.2 Sprijin pentru dezvoltarea sistemelor alternative de producere a energiei	Crearea unui sistem de producție a energiei electrice utilizând panouri solare, la nivelul instituțiilor publice Alimentarea	Număr de panouri solare instalate	Mw ai producției noi de energie provenind din surse regenerabile

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
	sistemului de iluminat public prin energie fotovoltaică		
4.3 Dezvoltare infrastructurii de management a deșeurilor municipale	Implementarea unor sisteme integrate de colectare, prelucrare, sortare și reciclare a deșeurilor. Adoptarea unor măsuri de stopare a alunecărilor de teren în zona Fețeni	număr de sisteme de management integrat al deșeurilor adoptate	creșterea ratei de colectare a deșeurilor și a ratei de reciclare a deșeurilor
4.4 Creșterea eficienței energetice a clădirilor de locuințe și a clădirilor incluse în patrimoniul public	Reabilitarea energetică a blocurilor de locuințe și a clădirilor incluse în patrimoniul public	metri pătrați de clădiri propuse pentru reabilitarea energetică	kw de energie economisiți anual datorită implementării proiectelor finanțate
4.5 Reabilitarea și extinderea spațiilor verzi la nivel local	Modernizarea și întreținerea parcurilor existente la nivelul municipiului și crearea unor trasee pentru biciclete în interiorul acestora Construirea de noi spații verzi în zonele rezidențiale	metri pătrați de parcuri din mediul urban reabilitate/create km de drum creat pentru biciclete	creșterea în % a cetățenilor care locuiesc în vecinătatea parcurilor

Domeniul prioritar 5 - Dezvoltarea capacității administrative a autorităților publice la nivel local

Măsurile de dezvoltare	Acțiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
5.1. Implementarea unor sisteme de e-guvernare pentru serviciile publice adresate cetățenilor	Identificarea serviciilor adresate cetățenilor care pot implementa un sistem de e-guvernare Planificarea perioadei de tranziție și implementarea efectivă a sistemelor de e-guvernare Promovarea în rândul comunității locale a sistemelor de e-guvernare implementate	număr de planuri de e-guvernare adoptate număr de servicii publice sprijinite pentru adoptarea sistemului de e-guvernare	Reducerea în medie a timpului de finalizare a procedurilor publice vizate
5.2. Sprijinirea programelor de specializare a funcționarilor publici	Organizarea de programe de formare profesională în domenii precum managementul proiectelor, accesarea fondurilor comunitare, achiziții publice, eficiență energetică etc.	număr de cursuri organizate număr de funcționari publici instruiți	creșterea în % a funcționarilor publici calificați
5.3. Simplificarea și	Elaborarea unei analize diagnostic	număr de studii	număr de proceduri

Măsuri de dezvoltare	Ațiuni propuse	Indicatori de output	Indicatori de rezultat
raționalizarea procedurilor administrative de lucru	care să furnizeze recomandări privind simplificarea și raționalizarea procedurilor administrative de lucru Formarea de parteneriate cu autorități publice din alte state membre pentru organizarea unor schimburi de experiență la nivelul funcționarilor publici vizând transferul de bune practici în domeniu.	număr de parteneriate	publice care fac obiectul finalizării procesului de simplificare

Capitol 6. Cadrul partenerial pentru elaborarea și/sau implementarea SIDU, inclusiv procesul de consultare publică

Elaborarea strategiei integrate de dezvoltare urbană a Municipiului Râmnicu Vâlcea s-a realizat utilizând o abordare participativă, aceasta conținând contribuțiile actorilor cheie de la nivel local colectate prin intermediul consultărilor publice sau grupurilor de lucru organizate. Astfel pentru stabilirea strategiei și priorităților de dezvoltare, au fost organizate 3 grupuri de lucru la care au participat reprezentanți ai:

- Consiliului Local Râmnicu Vâlcea;
- Instituțiilor publice de la nivel local;
- Principalilor agenți economici de la nivel local;
- Asociațiilor și organizațiilor locale specializate pe diverse tematici (arhitectură, etc.).

În cadrul grupurilor de lucru organizate au fost discutate nevoile de dezvoltare identificate la nivel local prin analiza SWOT, precum și prioritățile propuse pentru implementarea strategiei.

Strategia a fost de asemenea prezentată și discutată într-o dezbatere publică organizată la nivel local, la care au participat atât reprezentanți ai mediului public și privat, cât și cetățeni și reprezentanți ai societății civile.

În urma consultărilor cu actorii cheie de la nivel local, documentul strategiei a fost actualizat pentru a adresa într-o măsură cât mai optimă nevoile reale ale teritoriului, respectiv pentru a furniza soluții la problemele identificate și acțiuni care să genereze dezvoltarea armonioasă a municipiului Râmnicu Vâlcea în perioada 2014-2023.

Implementarea SIDU va fi realizată de către Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea și de către Autoritatea Urbană înființată pentru selectarea strategică a proiectelor propuse spre finanțare prin intermediul Axei Prioritare 4 a POR.

Procesul de implementare, respectiv de monitorizare a strategiei va fi unul bazat pe transparență și comunicare, asigurând o implicare transversală a tuturor actorilor cheie relevanți pentru dezvoltarea locală a Municipiului.

Concluzii

Strategia integrată de dezvoltare urbană a municipiului Râmnicu Vâlcea pentru perioada 2014-2020 reprezintă punctul de plecare care definește un cadru complex ce va fundamenta măsurile și prioritățile propuse de dezvoltare socio-economică la nivel local, identificate ca urmare a efectuării unei analize detaliate a indicatorilor socio-economici de la nivel local. Fiind astfel un document bazat pe nevoile reale identificate la nivelul municipiului Râmnicu Vâlcea, strategia este creată astfel încât să permită asigurarea unei evoluții sustenabile a tuturor sectoarelor economice și să dezvolte în mod durabil teritoriul vizat. În procesul de creare a prezentei strategii s-a ținut cont de liniile directoare aplicabile în intervalul de timp 2014- 2020 pentru asigurarea coerenței investițiilor efectuate cu nevoile de dezvoltare identificate la nivel local, încercându-se organizarea unui mediu de afaceri competitiv pentru investitori și consumatori, cât și a unui cadru social și cultural atractiv pentru populația municipiului.

După o analiză aprofundată a contextului local, care a vizat aspecte diferite ale situației economice și sociale locale (Capitolul 2), au fost identificate punctele tari și punctele slabe în ceea ce privește dezvoltarea teritoriului municipiului Râmnicu Vâlcea, precum și oportunitățile și amenințările, aceste elemente fiind cuprinse în analiza SWOT descrisă în cadrul Capitolului 3.

Pornind de la punctele tari, luând în considerare oportunitățile, și încercând să rezolve punctele slabe și să prevină amenințările, Capitolul 4 identifică obiectivul general al strategiei ca fiind *„Accelerarea dezvoltării economice a municipiului Râmnicu Vâlcea, urmărind asigurarea unor condiții mai bune la nivelul economiei, al pieței forței de muncă locale și cetățenilor prin îmbunătățirea numărului și calității locurilor de muncă și a oportunităților de afaceri, prin dezvoltarea inovatoare a avantajelor sale competitive industriale și logistice și prin exploatarea durabilă a patrimoniului său cultural și natural, concomitent cu îmbunătățirea serviciilor publice pentru cetățeni”*.

Acest obiectiv general este apoi transpus într-un număr de 5 obiective specifice, pentru fiecare dintre acestea fiind stabilită o prioritate de intervenție corespunzătoare, după cum urmează:

1. Relansarea și inovarea potențialului economic local;

2. Dezvoltarea turismului la nivel local;
3. Îmbunătățirea condițiilor și calității vieții pentru cetățeni prin furnizarea unor servicii de bază și tehnico-edilitare mai bune și valorificarea culturii și patrimoniului cultural local;
4. Îmbunătățirea calității mediului urban;
5. Dezvoltarea capacității administrative a autorităților publice la nivel local.

Acțiunile și măsurile prioritare, precum și o primă listă de proiecte identificate sunt apoi furnizate, astfel încât să se contureze o cale complexă, dar coerentă, care, pornind de la analiza teritoriului, ajunge să identifice cele mai importante aspecte care trebuie întreprinse pentru dezvoltarea sa, împreună cu primele măsuri operaționale posibile care ar trebui efectuate.

Această coerență internă nu reprezintă din întâmplare directiva cheie a strategiei: experiența arată că măsura în care strategiile de dezvoltare răspund nevoilor locale reale și pornesc de la principalele caracteristici locale, este un factor esențial pentru succesul lor. O strategie de dezvoltare ar trebui să reprezinte mai mult decât o listă de dorințe și un portofoliu de proiecte. Aceasta ar trebui să reprezinte un sistem de soluții propuse pentru ameliorarea nevoilor locale, prin utilizarea resurselor locale care nu sunt pe deplin valorificate.

Prin acordarea unei importanțe ridicate acestor aspecte metodologice, strategia integrată de dezvoltare urbană a municipiului Râmnicu Vâlcea pentru perioada 2014-2020, se concretizează într-un proces clar și coerent de opțiuni pentru viitor.

Caracteristicile teritoriale ale municipiului, în care ar trebui să se investească pentru dezvoltarea sa, sunt determinate în mod clar de potențialul industrial și logistic, care în prezent este insuficient exploatat, precum și de șansele de creștere a atractivității sale turistice.

Astfel, au fost ierarhizate primele 3 direcții importante de acțiune pentru perioada 2014-2020, iar la nivelul acestora, primele 3 măsuri de dezvoltare, după cum urmează:

1. Relansarea și inovarea potențialului economic local și la nivelul zonei metropolitane turistice

- Sprijinirea dezvoltării sectorului industrial
- Dezvoltarea infrastructurii de tip logistic pentru industrie și mediul de afaceri
- Promovarea oportunităților de investiții și atragerea investitorilor

2. Dezvoltarea turismului la nivel local

- Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de agrement și petrecere a timpului liber

- Promovarea turistică și integrarea municipiului în circuite turistice
- Implementarea de inițiativele în domeniul turistic bazate pe parteneriat local

3.Îmbunătățirea condițiilor și calității vieții pentru cetățeni prin furnizarea unor servicii de bază și tehnico-edilitare mai bune și valorificarea culturii și patrimoniului cultural local

- Modernizarea, reabilitarea și extinderea rețelei de străzi orășenești
- Fluidizarea traficului rutier la nivel local
- Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică

Acest lucru nu înseamnă însă că alte inițiative aferente celorlate măsuri propuse nu ar putea fi implementate, ci doar că lista restrânsă a măsurilor propusă anterior va genera un impact mai consistent la nivelul municipiului și care ar putea influența pe termen lung implementarea altor acțiuni complementare de dezvoltare.

Provocările care trebuie abordate pentru a îmbunătăți calitatea vieții cetățenilor sunt corect identificate și prioritizate: îmbunătățirea traficului, a infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor de utilitate publică etc.

Prioritățile sunt limitate, fezabile și identificate în mod corespunzător.

Pe de altă parte, un alt aspect la fel de important este reprezentat de corența externă. Nicio strategie locală nu poate avea mari așteptări cu privire la posibilitatea de a atrage fonduri, fără a fi coerentă cu nivelele de planificare europene și naționale.

Mesajele cheie ale Strategiei Europa 2020 au fost luate în considerare în mod adecvat în identificarea priorităților: inovarea, mediul, incluziunea socială, sunt teme transversale pentru toate cele 5 priorități identificate.

Cu toate acestea, calitatea și coerența strategiei de dezvoltare locala, nu este suficientă pentru a garanta atingerea obiectivelor sale.

O importanță mai mare ar trebui acordată aranjamentelor de implementare a acesteia, care ar trebui să aibă unele caracteristici minime, în scopul de a permite strategiei, oricât de bine elaborată ar fi aceasta, să nu rămână un simplu exercițiu de prognoză, întocmit doar la modul teoretic.

Pentru a menține o strategie viabilă, și a crește posibilitatea de implementare efectivă a acesteia, au fost formulate următoarele recomandări:

- organizarea unui serviciu de obținere a fondurilor, în cadrul municipalității, sau cu

sprijinul firmelor specializate. Strategia nu cuprinde un plan financiar, deoarece nu deține resurse financiare proprii. Resursele trebuie să fie identificate, la nivel național, european, sau chiar din surse private, dacă este cazul. Pentru a garanta fiecărei priorități / acțiuni, maximizarea perspectivelor de finanțate, resurse umane adecvate ar trebui să fie implicate în identificarea oportunităților de finanțare și a accesului la acestea, pe parcursul întregii perioade de programare.

- actualizarea constantă a strategiei. 7 ani este o perioadă lungă de timp și prioritățile se pot schimba în timpul acesta, nu numai la nivel local, dar și la nivel superior. O strategie de succes este o strategie viabilă, iar o strategie viabilă nu rămâne neschimbată timp de 7 ani. În acest sens, ar putea fi stabilite sesiuni de revizuire semestriale, pentru a verifica dacă prioritățile necesită actualizare, dacă este necesară introducerea de noi măsuri, modificarea indicatorilor, introducerea de noi proiecte în portofoliu. Acest lucru ar trebui făcut prin intermediul dezbaterilor publice, și / sau în cadrul consiliului local, pe baza informațiilor monitorizate.
- activarea unor mecanisme minime de monitorizare. Fără a înființa un sistem de monitorizare complex, caracteristic strategiilor naționale, măsuri simple, dar eficiente de monitorizare, ar putea consta în măsurarea unor indicatori cheie locali, din rândul celor menționați în Capitolul 4, sau doar în simpla monitorizare a numărului de proiecte cuprinse în portofoliu, care au fost finanțate / finalizate.
- comunicarea cu publicul și promovarea strategiei în rândul publicului. Logo-ul propus în Capitolul 4 pot fi de exemplu folosit, pe lângă logo-urile instituțiilor de finanțare (UE, guvern național), pentru a permite identificarea proiectelor aflate în concordanță cu acțiunile strategiei în perioada de implementare. Prilejul de comunicare și informare a publicului poate fi identificat după aprobarea strategiei, la revizuirile semestriale și la încheierea perioadei de 7 ani.

Printr-un efort de implementare adecvat, obiectivul general, „Accelerarea Dezvoltării Economice a municipiului Râmnicu Vâlcea”, poate reprezenta într-adevăr, un far călăuzitor pentru politicile locale, cu scopul de a face din municipiul Râmnicu Vâlcea un loc mai bun pentru a trăi, munci, vizita și investi.